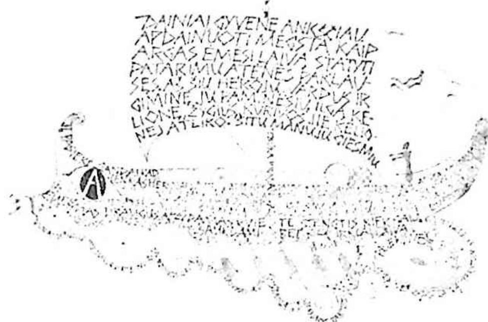
Apolonijas Rodietis

ARGONAUTIKA

Iš senosios graikų kalbos vertė,
straipsnį, paaiškinimus parašė ir
vardų rodyklę sudarė

AUDRONĖ KUDULYTĖ-KAIRIENĖ

MINTIS

UDK 821.14'02-1
Ap51

Versta iš:
The Argonautica of Apollonius Rhodius,
ed. George W. Mooney, Amsterdam,
Adolf M. Hakkert-Publisher, 1964

Švietimo ir kultūros GD
Programa „Kultūra"

„With the support of the
Culture Programme (2007–2013) of the European Union"

ISBN 978-5-417-01042-2

TURINYS

PIRMOJI KNYGA...7
Įžanga. Argonautų išvardijimas (1–233)
Argo išplaukimas (234–608)
Argonautai Lemno saloje (609–909)
Argonautai pas Kidziką (935–1171)
Hilas ir Heraklis (1172–1352)

ANTROJI KNYGA...45
Bebrikų šalyje. Kumštynės su Amiku (1–177)
Argonautai pas Finėją (178–536)
Plaukimas pro Simplegades (537–647)
Kelionė palei pietinį Ponto krantą. Arėtijadės sala (648–1092)
Susitikimas su Frikso vaikais. Atplaukimas į Kolchidę (1093–1285)

TREČIOJI KNYGA...81
Olimpo epizodas. Erotas (1–166)
Argonautai pas Ajetą (167–615)
Medėja ir Chalkiopė (616–824)
Jasono ir Medėjos pasimatymas (825–1190)
Jasonas atlieka Ajeto užduotį (1191–1407)

KETVIRTOJI KNYGA...119
Kailio pagrobimas (1–211)
Bėgimas iš Kolchidės. Apsirtas (212–659)
Kirkės saloje (660–752)
Heros ir Tetidės pagalba. Ausonijos jūroje (753–981)
Svečiavimasis fajakų saloje (982–1224)
Argonautai Libijoje. Hesperidės. Tritonas (1225–1621)
Plaukimas iš Libijos. Talas. Grįžimas į Heladę (1610–1765)

KOMENTARAI... 167

Žemėlapiai. ARGO KELIONĖS... 222

Geografinių, istorinių, literatūrinių, mitologinių VARDŲ RODYKLĖ... 228

A. Kudulytė-Kairienė. APOLONIJO RODIEČIO *ARGONAUTIKA*... 251

Skiriu
savo dukroms
Ramintai ir Rūtai

A. K.

PIRMOJI KNYGA

Foibe, tave paminėjęs, tuojau prisiminsiu ir šlovę
Vyrų senovės, kurie į Pontą plaukė pro žiotis,
Pro Kianėjų uolas, kai valdovui Pelìjui paliepus
Vyko Argo laivu auksavilnio kailio parvežti.
Buvo kadais pranašystę tokią Pelijas girdėjęs:
Jį pražudys kažkoks jaunuolis, kuris pasirodys
Einantis tarp žmonių be vieno sandalo. Netrukus
Po pranašavimų tavo šitokių, Foibe, Jasonas,
Brisdamas per Anauro upės vandenį šaltą,
Vieną koją apautą iš dumblo ištraukė, o kitą –
Be sandalo, kurį prie upės žiočių paliko.
Ėjo jisai į Pelijo rūmus puotoj dalyvauti.
Ją Poseidonui, taip pat ir kitiems dievams nemirtingiems
Ruošė Pelijas, pamiršęs pagerbti pelasgišką deivę
Herą. Jasoną išvydęs, Pelijas jį tuoj atpažino
Ir sugalvojo jam sunkią kelionę laivu, kad Jasonas
Tarp svetimų žmonių ar jūroj plačiojoj pražūtų.
Dainiai, gyvenę anksčiau, apdainuoti mėgsta, kaip Argas

Ėmėsi laivą statyt, patarimų Atėnės paklausęs.
Aš šių herojų vardus ir giminę jų paminėsiu,
Ilgą kelionę, žygius, kuriuos jie kelionėj atliko.
Šitų manųjų giesmių tebūna pranašės Mūzos!
Iš pradžių prisiminkim Orfėją, kurį Kaliopė,
Sako, pagimdė kadaise, pamilusi traką Ojagrą,
Prie aukštos Pimplėjos kalno viršūnės. Orfėjas,
Kalba žmonės, dainų garsais mokėjęs užburti
Ir tvirtąsias kalnynų uolas, ir vandenis upių.
Tartum paminklas Orfėjo giesmėm ąžuolai tebestovi
Trakijoj, jūros pakrantėj, prie Dzonės gražiai sulapoję
Vienas prie kito greta. Sužavėti lyros Orfėjo,
Tie ąžuolai kadais nuo Pierijos kalno nulipo.
Šitoks buvo Orfėjas, bistonų Pierijos vadas.
Jį Aisono sūnus, patarimų Cheirono paklausęs,
Pakvietė žygin, kad būtų jisai padėjėjas sunkumuos.
Pas Jasoną atvyko ir Asterionas. Kometas
Jo susilaukė šalia Apidano upės. Atvyko
Jis iš Peiresijų miesto, įkurto prie kalno Filėjo.
Ten Apidanas platus ir gražus Enipėjo upelis
Teka pradžioj atskirai, o paskui jie abu susilieja.
Miestą Larisos palikęs Eilato sūnus, Polifemas,
Pats atkeliavo pas juos. Kažkada tarp stipriųjų lapitų,
Kai su kentaurais lapitai kovojo, jis buvo jauniausias
Vyras kovoj, bet dabar jo senas kūnas nusilpo,
Tik Polifemo dvasia narsi, kaip anksčiau, pasiliko.
Dėdė Jasono Ifiklis ilgiau nebegaišo Filakėj.
Seserį jo Alkimedę, taip pat filakietę, Aisonas
Buvo paėmęs į žmonas, todėl šie ryšiai giminystės
Vertė Ifiklį tuojau prie kelionės draugų prisijungti.
Ferų, garsių avimis, tada valdovas Feretas
Savo mieste, Chalkodonijo kalno papėdėj, neliko.
Ir Alopėj neliko Hermio vaikai – Echionas
Ir Eritas, abu apsukrūs, turintys žemių.
Trečias su jais kartu Aitalidas, jų brolis, atėjo.
Jo prie Amfriso tėkmės ftijietė, dukra Mirmidono,
Eupolemėja kadais susilaukė. Anuos gi du brolius
Antianeīra, dukra Menėtijo, buvo pagimdžius.

Iš turtingos Girtonės atvyko Koronas, Kainėjo
Vaikas, labai narsus, tačiau ne šaunesnis už tėvą.
Juk Kainėjas, kaip dainiai jį šlovina, gyvas išliko,
Nors ir pats nuo kentaurų pražuvo, juos vienas atgynęs
Nuo kitų karžygių. Kentaurai, vėl puolę Kainėją,
Jo negalėjo įveikt – nei priversti bėgt, nei užmušti.
Nenugalėtas jisai, nepalaužtas pateko po žemėm:
Ten jį įgrūdo kentaurai, galingom pušim apvanoję.
Dar titarietis Mopsas atvyko tada. Letojidas
Jį pranašauti iš paukščių išmokė geriausiai. Atėjo
Ir Ktimeno sūnus Euridamas. Šalia Ksinijadės
Ežero jis, mieste dolopų Ktimenėj, gyveno.
Iš Opunto Aktòras Menoitiją, savąjį sūnų,
Pasiuntė, kad jisai su geriausiais vyrais išplauktų.
Euritionas, su juo narsus Eribotas atėjo,
Vienas sūnus Teleonto, o kitas – sūnus Aktorido
Iro. Sūnus Teleonto buvo narsus Eribotas,
Euritionas – Iro sūnus. Atkeliavo trečiasis
Su anais Oilėjas, narsa pagarsėjęs, įgudęs
Pulti iš nugaros priešus, kai šie falangas pralaužia.
Iš Eubojos atvyko Kantas. Jį, trokštantį žygių,
Abantiadas Kanetas pasiuntė. Bet nebegrįžo
Kantas daugiau niekada į Kerintą, mat lėmė likimas
Jam ir Mopsui, kuris pranašauti puikiai mokėjo,
Libijos žemėn abiem nukeliavus pražūti. Teisybė,
Kad ir labai toli nelaimė žmones ištinka.
Buvo jiedu tada palaidoti Libijos žemėj.
Ji nuo Kolchidės nutolusi lygiai tiek, kiek, atrodo,
Saulės laida vakaruos nutolus nuo tekančios saulės.
Paskui jį Klitìjas, taip pat ir Ifitas atvyko,
Sūnūs Eurito rūstaus, valdovai Oichalijos. Lanką
Buvo davęs kadais Toliašaudis Euritui. Nemėgo
Šis dovanos, nes varžės su tuo, kas davė tą lanką.
O paskui juos Ajako vaikai į tenai atkeliavo,
Bet ne kartu – atskirai, nes, pabėgę toli iš Aiginos,
Jie gyveno atstu, per savo kvailumą nužudę
Brolį Foką. Atidės saloj Telamonas gyveno,
O Pelėjas toliau įsikūrė, nuvykęs į Ftiją.

Iš Kekropijos ten atvyko karingasis Butas,
Vaikas drąsaus Teleonto, ir ietim ginkluotas Faleras.
Siuntė jį tėvas Alkonas. Kitų jis sūnų neturėjo,
Galinčių jį senatvėj žiloj pamaitint ir globoti.
Nors ir labai mylėjo jis savo vienintelį vaiką,
Pasiuntė jį su drąsiais herojais, kad šlovę įgytų.
Tik Tesėją, kuris vaikaičius visus Erechtėjo
Smarkiai pranoko, pančiai laikė po žemėm Tainaro.
Su Peiritoju kartu jis buvo tenai nusigavęs.
Būtų tikrai jie abu palengvinę didvyrių žygį.
Vaikas Hagnìjo Tifijas paliko Tespijų žemę
Ir sifiečiùs. Jis puikiai galėjo nuspėt, kada kyla
Bangos jūroj plačioj, taip pat iš žvaigždynų mokėjo
Ir pagal saulę audras ir laivo kryptį atspėti.
Jį Tritonidė Atėnė į būrį geriausių herojų
Pakvietė. Džiaugėsi vyrai, kai jis ir Atėnė atvyko.
Greitąjį laivą ji ėmės statyt. Sūnus Arestòro
Argas jį statė kartu, klausydamas nuorodų deivės.
Štai kodėl šis laivas tikrai pats geriausias išėjo
Iš visų laivų, kiek jų plauko po plačiąją jūrą.
Paskui juos atkeliavo Fliantas. Jis Araitirėjoj
Prie Asopo versmių labai turtingai gyveno.
Šitokia buvo valia paties Dioniso, jo tėvo.
Sūnūs Bianto du atvyko iš Argo – Talajas
Ir Arėjas, su jais Leodòkas stipruolis. Pagimdė
Juos Nelėjo dukra Però, dėl kurios daug kentėjo
Iš Ajolo kilęs Melámpodas tvarte Ifiklio.
Dar girdėjome mes: tvirtaširdis stipruolis Heraklis
Nepanorėjo tada Aisonido kvietimo paniekint.
Jį pasiekė gandai, kad renkas herojai į žygį,
Kai iš Arkadijos ėjo jisai pro lirkėjišką Argą,
Nešdamas šerną laukinį, kuris tankumynuos Lampėjos
Ir netoli nuo plačios Erimanto pelkės gyveno.
Vos tik priėjo Heraklis pirmąją aikštę Mikėnuos,
Nuo galingų pečių nusimetė surištą pančiais
Šerną, ir savo noru, prieš valią paties Euristėjo,
Tuoj iškeliavo. Su juo žingsniavo ir Hilas jaunasis,
Jo padėjėjas šaunus, strėles pasiėmęs ir lanką.

O paskui palikuonis didingo Danajo atėjo
Nauplijas. Buvo jisai iš Naubolo sūnaus Klitonėjo
Kilęs. Naubolas buvo Lerno sūnus ir vaikaitis
Proito, Nauplijo vaiko. Danajo dukra Amimonė,
Kai Poseidoną kadais pamilo, sūnaus susilaukė
Nauplijo. Jis tarp žmonių jūreivis buvo geriausias.
Iš gyvenančių Arge paskiausiai atvyko Idmònas.
Jis, apie savo likimą iš paukščių žinodamas, ėjo,
Kad jo šlovė abejonių nekeltų žmonėms. Iš tikrųjų
Ne Abantas buvo jo tėvas, bet pats Letojidas
Tėvas buvo to vyro, kuris tarp garsių ajolėnų
Minimas. Jį pranašauti tėvas išmokė iš paukščių
Ir, kai aukos liepsnoja, ženklus ugny įžiūrėti.
O aitolėnė Ledà Polideuką stipruolį ir narsų
Kastorą, mokantį tramdyt žirgus greituosius, iš Spartos
Pasiuntė. Juos ji abu Tindarėjo rūmuos pagimdė,
Brangius dvynius, bet nebandė jų atkalbėt nuo kelionės.
Mąstė ji taip, kaip dera mylimai moteriai Dzeuso.
Ir Afarėjo vaikai – Linkėjas ir Idas išpuikęs –
Iš Arėnės atvyko, abudu drąsūs be galo,
Didele savo jėga patikėję. Linkėjas turėjo
Baisiai geras akis, jei gandas teisingas, galėjo
Jis lengvai pamatyt net tai, kas po žemėmis glūdi.
Periklimènas taip pat, Nelėjo sūnus, atkeliavo.
Buvo vyriausias jisai iš visų vaikų, kiek augino
Jų įžymusis Nelėjas Pile. Begalinę stiprybę
Davė jam Poseidonas. Ir ko jis prašydavo mūšy,
Viskas karo metu neužtrukdavo jam išsipildyt.
Amfidamantas, su juo kartu Kefėjas atvyko
Iš Arkadijos, du Alėjo sūnūs, gyveno
Jie Tegėjoj ir žemėj, paveldėtoj iš Afeidanto.
Trečias su jais atvyko Ankajas, jį tėvas Likurgas
Pasiuntė. Buvo Likurgas vyresnis už du savo brolius.
Pats jis liko mieste prižiūrėti seno Alėjo,
Bet su broliais pasiuntė sūnų. Ankajas žygiavo,
Kailį Mainalo meškos ant pečių užsimetęs, ir laikė
Dešine savo ranka dviašmenį didelį kirvį.
Mat senelis Alėjas ginklus jo buvo paslėpęs

Klėty tamsioj, nes tikėjos, kad taip sutrukdys jam išeiti.
Ir Augėjas atvyko, kaip kalba, Helijo vaikas.
Valdė Augėjas Elidės žmones ir baisiai didžiavos
Savo turtu. Labai jis troško nuvykt į Kolchidę
Ir pamatyti patį kolchų valdovą Ajetą.
Dar Hiperasijo sūnūs Astèrijas ir Amfiònas
Ten atvyko, palikę achajų Pelėnę. Šį miestą
Ant Aigialo kalno senelis jų Pelas įkūrė.
Paskui juos atkeliavo Eufemas, palikęs Tainarą.
Jį, iš kitų žmonių greičiausią, kadais Poseidonui,
Dievui galingam, pagimdė dukra Titìjo Europė.
Šitas vyras galėjo per vandenis jūros žydrosios
Perbėgt, visai nesušlapdamas savo kojų greitųjų,
Vien tik pirštų galais paliesdamas drėgnąjį kelią.
Dar du vaikai Poseidono tenai atvyko – Erginas,
Garsų Miletą palikęs, taip pat įžūlusis Ankajas
Iš imbrasietės Heros buveinės – Partenijo švento
Ten atkeliavo tada. Abu jie be galo puikavos,
Kad yra geri jūreivystės ir karo žinovai.
Iš Kalidono paskui Meleagras atėjo, jaunasis
Vaikas Oinėjo. Jį atlydėjo brolis Oinėjo
Laokoòntas, kuris pagal motiną brolis nebuvo,
Nes jį pagimdė tarnaitė. Oinėjas pasiuntė žygin
Laokoontą, jau seną, kad šis jam saugotų sūnų.
Taip, dar jaunutis visai, Meleagras tada prisijungė
Prie argonautų narsių. Ir niekas nebūtų galėjęs,
Gal tik Heraklis, pralenkt Meleagro, jei būtų šis vyras
Likęs tada nors metus namuose tarp kitų aitolėnų.
Su Meleagru kartu atvyko jo motinos brolis,
Vaikas Testìjo Ifiklis, mokantis puikiai paleisti
Ietį į tolį, taip pat artimoj kovoj susikauti.
Ir Palaimònijas, Lerno sūnus, iš Oleno atvyko.
Lerno sūnum jis vadinos, bet buvo vaikas Hefaisto
Ir todėl apšlubęs viena koja. Nedrįso
Niekas jo kūno arba jo jėgos pašiept. Prisijungė
Jis prie geriausiųjų vyrų, kad didintų šlovę Jasono.
Dar Ifitas, sūnus Ornitido Naubolo, atvyko
Iš Fokidės. Jisai ir Jasonas buvo bičiuliai,

Mat kai Jasonas paklaust ištarmės nuvyko Pitonan
Dėl kelionės laivu, namuose Ifito svečiavos.
Du Borėjo vaikai – Kalajidas ir Dzetas atkako.
Juos Erechtėjo dukra Oreītija dievui pagimdė
Trakijos žemės šaltos pačiam pakrašty. Mat merginą
Trakų dievas Borėjas kadais iš Kekropijos krašto,
Kai ant Iliso kranto ji sukos rately, pačiupęs
Nunešė ją į vietovę, kurią uola Sarpedono
Garsina prie vandenų Ergino upės. Paslėpęs
Tarp juodų debesų merginą, ją greitai užvaldė.
Tamsūs sparnai todėl jos vaikams ant kojų išaugę.
Šie jais mojuodami skrenda. Atrodė tikras stebuklas,
Kaip gražiai tų sparnų auksinės plunksnos blizgėjo.
Jiems nuo viršugalvio draikės garbanos juodos, jos dengė
Nugarą jų bei pečius ir ore pavėjui plevėsavo.
Net ir paties galingo Pelìjo vaikas Akāstas
Savo tėvo namuos nepanoro palikti, ir Argas,
Deivės Atėnės šaunus padėjėjas, namuos nepaliko.
Prie argonautų kitų jie troško abu prisijungti.
Tiek bendražygių tada Aisonidui padėt susirinko.
Žmonės, gyvenę aplinkui, mìnijais ėmė vadinti
Didvyrius šiuos, nes jų daug, pačių geriausių, didžiavos,
Kad jie, atseit, yra palikuōniai Mìnijo dukrų.
Patį Jasoną taip pat kadais Alkimedė pagimdė.
Šią pagimdė viena iš Minijo dukrų – Klimenė.
Kai jau buvo tarnai jų įrangą visą parengę,
Kokią tik turi laivai, pasiruošę išplaukt, kai prireikia
Leistis į jūrą kelionėn, patraukė vyrai prie laivo
Tiesiai į uostą, kurį magnetai vadina Pagasom.
Minios žiūrovų skubėdamos bėgo link jų. Argonautai
Taip iš šitos minios išsiskyrė, kaip skaisčiosios žvaigždės
Tarp debesų išryškėja. Kiekvienas, kas vyrus pamatė,
Kaip jie su ginklais veržias į priekį, šitaip kalbėjo:
„Ką sugalvojo Pelijas, o Dzeuse valdove? Kur siunčia
Iš visos achajų šalies jis pulką herojų?
Jie juk tą pačią dieną supleškins ugnim pražūtinga
Rūmus Ajeto, jei šis nenorės atiduoti jiems kailio.
Jiems neišvengti kelionės, ir darbą teks sunkų atlikti."

Šitaip kalbėjo žmonės visam mieste. Moteriškės
Tiesė į viršų rankas ir maldavo dievų nemirtingų,
Kad jie leistų jūreiviams namo laimingai sugrįžti.
Taip jos tada tarp savęs, ašarodamos gailiai, dejavo:
„O Alkimede vargšele! Tave nelaimė ištiko
Šitaip vėlai, negalėjai džiaugsmingai gyvenimo baigti!
Koks dabar nelaimingas Aisonas! Geriau būtų buvę
Jam numirti anksčiau, su įkapėm žemėj gulėti
Ir apie sunkų šį žygį nieko visai nežinoti.
O kad juodosios bangos būtų užpylusios Friksą
Ir jo aviną, kai nuskendo Helė! Lyg tyčia
Avinas tas nelemtas žmogaus balsu prakalbėjo,
Kad ateity Alkimedė sulauktų daugybės nelaimių!"
Taip jos dejavo tada, kai vyrai žygiavo į priekį.
Tuo metu susirinko būrys tarnų ir tarnaičių.
Kai apkabino Jasoną jo motina, moterų širdis
Pervėrė skausmas aštrus. Senatvės karčios sugniuždytas
Tėvas jo lovoj liūdnai, užsiklojęs galvą, dejavo.
Stengės Jasonas visaip jo gėlą sumažint, ramino,
Drąsino, prašė tarnų, kad šie ginklus jo išneštų.
Išnešė juos tarnai, žemyn akis panarinę.
Kaip apkabino motina rankom Jasoną, taip laikė
Jį, vis garsiau verkdama, kaip maža, viena pasilikus
Ir prisiglaudus prie savo pražilusios auklės, mergaitė
Verkia, nes jau nebeturi jinai kitų užtarėjų,
Bet dėl pamotės kenčia gyvenimo naštą nelengvą.
Kai jinai, vos išklausiusi pamotės pikto barimo,
Ašaras lieja, širdis, atrodo, jai plyšta iš skausmo,
Bet savo širdgėlos niekaip vis tiek negali išverkti,
Taip Alkimedė tada, apkabinusi mieląjį sūnų,
Garsiai raudojo ir žodį, gėlos užvaldyta, pasakė:
„O kad tą pačią dieną, kai aš, nelaiminga, girdėjau
Įsaką nuožmų valdovo Pelijo, kad būčiau tą dieną
Aš gyvybės netekus, tai širdgėlos būčiau išvengus!
Būtum palaidojęs tu mane savo rankom, sūneli!
Tokią štai paslaugą man dar norėčiau, kad tu padarytum,
Nes kitos padėkos jau esu iš tavęs susilaukus.
Aš, kuri achajų moterims pagarbą kėliau,

Lyg tarnaitė dabar tuščiuose namuose pasiliksiu
Ir iš ilgesio nyksiu, be galo tavęs išsiilgus,
To, kuris man buvai ir garbė, ir džiaugsmas. Aš pirmą
Ir paskutinį kartą kadais atlaisvinau juostą
Dėl tavęs. Eileītija man nebeleido gimdyti.
Ak, likime žiaurus! Net sapne susapnuot negalėjau,
Kad iškeliavęs Friksas atneš man tokią nelaimę!"
Taip aimanavo jinai. Šalia sustojusios verkė
Jos tarnaitės. Jasonas, paguosdamas motiną savo,
Šitokiais žodžiais meiliais į ją prakalbėjo ir tarė:
„Mano didžiulės kančios daugiau nebeaitrinki, motin.
Ašarom savo tikrai negalėsi bėdos atitolint.
Tavo skausmas tik manąjį skausmą padidins. Mirtingiems
Davė dievai pakelt tiek daug netikėtų nelaimių.
Nors ir kenti širdyje, ištverk, ką tau skyrė likimas,
Ir pasikliauki Atėnės duotais pažadais, ir tikėki
Tu pranašystėmis Foibo, kurios man buvo palankios.
Dar pasikliauki pagalba šitų geriausiųjų vyrų.
Būki rami, pasilik su tarnaitėm namuos, neužtrauki
Ant šio laivo bėdos lyg negēra lemiantis paukštis.
Juk į uostą mane palydės ir tarnai, ir gentainiai."
Taip pasakęs, jis greit iš namų tolyn išskubėjo.
Kaip išžygiuoja Foibas iš savo kvapniosios šventyklos
Ar šventajam Dele, ar Klaro mieste, ar Pitone,
Ar prie Ksanto tėkmės plačiojoje Likijos žemėj,
Šitaip žengė Jasonas per minią. Jį drąsino žmonės
Savo šauksmais. Jasonas kely Ifiadę sutiko,
Seną žynę pačios Artemidės, miesto globėjos.
Dešinę ranką Jasono jinai pabučiavo, bet nieko
Jam nesuspėjo ištart, nes minia jį stūmė į priekį.
Liko stovėt nuošaly ji, sena tarp jaunų atsidūrus,
Ir minia nuo jos tuojau atskyrė Jasoną.
Kai jis miesto gatves, tvirtai apstatytas, praėjo
Ir į Pagasų pakrantę atėjo, ten jį pasitiko
Tie argonautai, kurie prie Argo laivo jo laukė.
Prieigoj uosto Jasonas sustojo. Būrys jo bičiulių,
Priešais jį susirinkę, išvydo Akastą ir Argą,
Einančius greitai iš miesto. Be galo stebėjosi vyrai,

Kad prieš valią Pelijo šiedu prie laivo ateina.
Buvo sau ant pečių Arestoro sūnus užsimetęs
Siekiančią kojų kulkšnis, tankiaplaukę, atspalvio juodo
Jaučio skrandą, Akastas – dvigubą, gražų apsiaustą.
Jį dovanojo Akastui sesuo Pelopėja. Jasonas
Nieko neklausė anų, į sueigą liepė ateiti
Greitai kitiems. Susirinkę vyrai visi atsisėdo
Ant suvyniotų burių ir stiebo, žemai paguldyto.
Jiems Aisono sūnus štai taip išmintingai pasakė:
„Įrangą visą, kuri reikalinga laivui išplaukiant,
Turim tvarkingą, kaip reikia. Jau paruošta viskas kelionei.
Ir dėl šito tikrai nereikės atidėt išplaukimo,
Kai tik pūsti pradės palankūs vėjai. Mielieji,
Mums visiems kartu reikės sugrįžti Heladėn,
Kaip reikės kartu nukakti į kraštą Ajeto.
Tad todėl pasistengę išrinkit iš mūsų geriausią
Būti vadu, kuriam rūpėtų viskas: ir taiką
Su svetimšaliais žmonėm sudaryt, ir ginčus numalšinti."
Taip jis pasakė. Jaunimas sužiuro į drąsų Heraklį,
Sėdintį tarp kitų, ir vienu balsu jo maldavo
Jiems vadovaut. Bet Heraklis paliko sėdėt, kaip sėdėjęs,
Ir iš tenai, pakėlęs dešinę ranką, pasakė:
„Niekas tegu man nesiūlo šitos garbės. Nesutiksiu
Aš ir kitus sulaikysiu, jei jie užsigeis vadovauti.
Tas tegu vadovauja, kuris čia sukvietė vyrus."
Taip išdidžiai kalbėjo Heraklis. Šitiems jo žodžiams
Pritarė vyrai. Tada atsistojo narsusis Jasonas
Ir, apsidžiaugęs slapta, paklausyt jo norintiems tarė:
„Jeigu tiktai patikėsit man garbę jumis pasirūpint,
Lai tenebus ateity, kaip anksčiau, atidėtas mūs kelias.
Foibui dabar paaukosim, mėgindami jam įsiteikti,
Puotą suruošim paskui. Bet kol prižiūrėtojai tvartų,
Mano tarnai, atvyks, kurie privalo, atrinkę
Iš bandos rūpestingai jaučius, čionai juos atginti,
Mes galėtume laivą nustumti jūron, sudėję
Įrangą, burtus išmest dėl suolų ir dėl irklų. Ant kranto
Aukurą reikia sukraut įlipimo į laivą globėjui
Dievui šviesiam Apolonui, kuris pranašystėj žadėjo

Rodyt mums jūros kelius, jeigu jo nepamiršiu pagerbti
Pirmo savo aukom, kai imsiu kovot prieš valdovą."
Taip jis pasakė ir pirmas griebės darbų. Atsistojo
Ir kiti paklusniai, drabužius sudėjo į krūvą
Ant lygaus akmens, kurio nepasiekdavo bangos,
Vien tik, audrai pakilus, jį kartais užpildavo jūra.
Iš pradžių jie stipriai, kaip buvo Argas pataręs,
Laivą apjuosė lynu, tvirtai nuvytu, įtempę
Jį iš abiejų pusių, kad sijos, sutvirtintos spraustais,
Liktų stiprios, visas bangas atlaikyti galėtų.
Greitai iškasė vyrai griovį laivo platumo
Ilgą, nuo laivo nosies lig jūros kranto. Reikėjo
Tokį atstumą vyrams rankomis laivą nutempti.
Kuo toliau, tuo gilesnę įdubą laivui jie kasė,
Visą jos dugną išklojo rąstais, gerai nutašytais.
Laivą paskui nuožulniai link rąstų pirmųjų jie tempė,
Kad jais slysdamas dugnas judėtų į priekį, o irklus
Jie iš abiejų pusių per uolektį visą pakėlė,
Šonu pasukę, paskui pririšo prie įkabų. Patys
Vienas prie kito eilėm sustoję už irklų, krūtinėm
Ir savo rankom galingom rankenas spaudė. Tifijas
Greitai suskubo pakviest jaunimą laivo pastumti.
Garsiai suriko jisai, paraginti siekdamas vyrus.
Šie, iš visų jėgų užgulę laivą, pastūmė
Jį iš vietos staiga, įsispyrę kojom į žemę,
Ir labai pamažu vis varė pirmyn. Sujudėjo
Greit Peliono Argas. Iš abiejų pusių jūreiviai
Stūmė jį šaukdami. Pradėjo rąstai girgždėti,
Kylio sunkaus prispausti, nuo rąstų juodas dūmelis
Ėmė kilti viršun. Taip laivas nuslydo į jūrą.
Kad jis tolyn nenuplauktų, jį vyrai lynais sulaikė.
Irklus įspraudė į įkabas, stiebą pastatė, iškėlė
Puikiai išaustas bures, įsidėjo maisto kelionei.
Kai apdairiai jie viską jau buvo suruošę, pirmiausia
Dėl suolų tarp savęs pabandė burtus ištraukti
Ir ant vieno suolo po du jūreivius susodino.
Laivo vidurį jie, be kitų herojų, Herakliui
Ir Ankajui, kuris iš Tegėjos buvo, paskyrė.

Jiems vidurinį suolą visai paprastai, neišmetę
Burtų, jūreiviai davė. Sutarę visi patikėjo
Šio gražiadugnio laivo vairą vairuoti Tifijui.
O paskui argonautai, krante akmenų prisirinkę,
Aukurą ėmė statyt įlipimo į laivą globėjui
Dievui šviesiam Apolonui. Sausų alyvos šakelių
Jie prisilaužę sukrovė. Tuo tarpu piemenys grįžo
Iš Jasono bandos gindami du atrinktus jaučius.
Tuoj jaunesni jūreiviai pastvėrę prie aukuro jaučius
Nutempė. Laikė kiti ir vandenį rankoms, ir miežių
Grūdus. Jasonas melstis pradėjo garbiam Apolonui,
Dievui gimtųjų namų, ir melsdamas šitaip pasakė:
„Tu paklausyki, valdove! Pagasose ir Aisonidėj,
Mano tėvo vardu pavadintam mieste, juk lankaisi.
Kai ištarmės teiravausi Pitone, žadėjai kelionės
Sėkmę ir rodyt kelius. Tad esi atsakingas dėl šito
Žygio. Dabar palydėk į priekį plaukiantį laivą
Ir į Heladę atgal mane ir draugus sugrąžinki.
Kiek mūsų grįš atgalios, tiek vertingų aukų paaukosim
Tau ant aukuro – jaučių. Taip pat tada į Pitoną
Ir į Ortigiją tau dovanų daugybę atnešiu.
Na, o dabar, Toliašaudi, ateiki, auką priimki!
Pirmą auką aukojam už šitą laivą. Valdove,
O kad laimingą metą atrišęs lynus išplaukčiau
Aš pagal įsakus tavo! Kad vėjai palankūs mums pūstų
Ir, keliaudami jūra, oru galėtume džiaugtis!“
Šitaip melsdamas jis užbėrė miežių ant jaučių.
Juos pasiryžo nudobt Heraklis stiprus ir Ankajas.
Trenkė savo kuoka Heraklis tiesiai į kaktą
Jaučiui vienam, ir tas išsitiesė paslikas žemėj.
Trenkė į platųjį sprandą antrajam Ankajas, pagriebęs
Kirvį varinį, ir perkirto sausgysles tvirtas. Parpuolė
Ant abiejų ragų susverdėjęs jautis. Tuos jaučius
Pribaigė vyrai, odą nudyrė ir greit, sukapoję
Mėsą, supjaustė, paskui kulšis šventąsias atskyrė.
Jas tuojau storai riebalais aptepę, pradėjo
Deginti, pliauskų prikrovę. Neatmiešto vyno nuliejo
Vaikas Aisono. Pradžiugo matydamas liepsną Idmonas,

Kaip ji, degant aukoms, į visas puses įsiplieskia,
Kaip palankiai kamuoliais į viršų raitosi dūmas.
Tuoj Letojido valią draugams jis suskubo paaiškint:
„Šitaip lėmė dievai, kad jūs čia privalot sugrįžti,
Kailį parvežt su savim. Tačiau daugybė sunkumų
Jūsų vykstant į ten ir atgal sugrįžtant dar laukia.
Man likimas žiaurus, paskirtas dievų, atiteko.
Teks man labai toli numirti – Azijos žemėj.
Šią savo dalią anksčiau jau žinojau iš paukščių skridimo,
Bet išėjau iš namų į jūsų laivą įsėsti,
Kad namuose šlovė, jog plaukiau šiuo laivu, pasiliktų."
Taip jis pasakė. Draugai, pranašystės klausydami, džiaugės,
Kad namo jie sugrįš, bet labai dėl Idmono liūdėjo.
Kai į patį aukščiausią tašką saulė pakyla
Ir šešėliai kalnų ant arimų pradeda driektis,
Nes paskui pamažu į vakarus saulė pakrypsta,
Tuo metu ant pilko smėlėto kranto jūreiviai,
Lapų krūvas susinešę, atsigulė vienas prie kito.
Valgių daugybė prie jų ten buvo padėta ir vyno
Gero, saldaus, kurį jiems ąsočiais vyno pylėjai
Pilstė. Paskui draugai tarp savęs šnekučiuotis pradėjo
Taip, kaip jaunuoliai dažnai puotoje, gurkšnodami vyną,
Kol dar nėra perdaug įsišėlę, smagiai šnekučiuojas.
Tik Aisonidas tada atrodė be galo sutrikęs
Ir nuliūdęs, labai širdyje kentėjo ir krimtos.
Tai pastebėjęs Idas iš jo pradėjo šaipytis:
„Tai apie ką tavo mintys sukasi, vaike Aisono?
Na, pasakyki visiems, apie ką tu mąstai. Gal sukaustė
Baimė tave, kaip sukausto ji žmones bailius? Tepaliudys
Šioji ietis stipri, su kuria karuose aš pelnytai
Gaunu daugiau šlovės už kitus (mat šitiek, kiek ietis,
Man nepadeda Dzeusas patsai) – pražūtinga nelaimė
Negresia tau ir beprasmis nebus šis žygis, net jeigu
Dievas kliudytų. Kartu su tavim juk išplaukė Idas!
Tokį mane tu gavai– padėjėją sau iš Arėnės."
Taip jis pasakė ir taurę rankom abiem nusitvėręs
Ėmė gerti saldų, visai neatmieštą vyną.
Vynas per tamsią jo barzdą ir lūpas tekėjo. Suklego

Vyrai visi. Atvirai į akis jam Idmonas išrėžė:
„Tokios mintys, kvaily, tau pačiam pavojingos. Gal širdį
Baisiai įžūlią krūtinėj kursto neatmieštas vynas,
Skatina niekint dievus ir taip į nelaimę ją traukia?
Žodžių kitų juk yra, kuriais nuramint ar padrąsint
Galima draugą. O tu labai įžūliai pakalbėjai.
Sklinda gandai, kad kadais prieš dievus nemirtingus burnojo
Ir Aloadai (tu jiems tikrai negalėtum prilygti
Savo narsa), tačiau juos pakirto tada Letojido
Greitosios strėlės, nors buvo šie broliai be galo galingi."
Taip jis pasakė, bet Idas, sūnus Afarėjo, pradėjo
Juoktis, šnairai į jį pažiūrėjęs, kandžiai atsakė:
„Nagi, tu man pasakyk, pranašysčių savo paklausęs,
Argi ir man dievai štai tokią pražūtį rengia,
Kokią suruošė tavo tėvas sūnums Aloėjo?
Bet pagalvok apie tai, kaip iš mano rankų ištrūksi
Sveikas, jei paaiškės, kad klaidinga tava pranašystė."
Taip jis įniršęs kalbėjo. Ir būtų dar vykęs jų ginčas,
Jei nebūtų draugai šaukdami ir pats Aisonidas
Jų nuraminę. Tada ranka kairiąja Orfėjas
Čiupo kitarą ir tuoj pradėjo giesmę giedoti.
Jis apdainavo tai, kaip dangus ir žemė, ir jūra
Buvo kadais susimaišę ir visumą vieną sudarė,
Bet po aršios kovos atsiskyrė jie vienas nuo kito,
Ir kaip etery buvo vieta amžina pastovioji
Ir žvaigždėms, ir mėnuliui, ir saulės keliams nustatyta,
Kaip iškilo kalnynai, kaip radosi šniokščiančios upės,
Kaip atsirado jose ir nimfos, ir šliaužiantys gyviai,
Kaip iš pradžių Ofionas kartu su dukra Okeano
Eurinomė snieguotą Olimpą valdė. Per jėgą
Jis savo vietą garbingą Kronui užleido, ji – Rėjai,
Ir paskui jie abu bangose Okeano paskendo.
Tol titanai valdė dievus palaimingus, kol Dzeusas
Buvo dar vaikas ir mintys jo buvo dar vaikiškos. Augo
Dzeusas Diktės oloj. Pagimdyti žemės kiklopai
Dar tada nepalaikė Dzeuso jėgos nei perkūnu,
Nei griausmu ar žaibu, suteikiančiais pagarbą Dzeusui.
Kai nutilo formingė, nutilo ir dieviškas balsas

Dainiaus iškart. O vyrai, nors baigė Orfėjas giedoti,
Galvas palenkę į priekį, ausis atstatę, sėdėjo
Tyliai, nuščiuvę, mat taip juos toji giesmė sužavėjo.
Greitai vyną sumaišę, aukas jie paruošė Dzeusui
Ir į aukurą pylė, kaip dera, kur jaučių liežuviai
Degė, paskui nakties tamsoje prisiminė miegą.
Kai spindulinga Aušra, akis šviesiąsias pravėrus,
Į Peliono kalnyno viršūnes stačias pažiūrėjo
Ir ramioj pakrantėj nuo vėjo pradėjo pliuškentis
Bangos, pabudo Tifijas. Tuojau jis pažadino vyrus,
Ragino sėst juos laivan ir irklus paruošt išplaukimui.
Sugaudė uostas Pagasų, atsiliepė jam Peliono
Laivas, Argu pramintas, į jūrą skubėdamas plaukti.
Deivė Atėnė į laivo pirmgalį kalbančią lentą
Iš Dodonės ąžuolo buvo įstačius. Pradėjo
Vienas po kito jūreiviai lipti į laivą. Kaip burtais
Buvo anksčiau išsitraukę vietas susėsti, tai šitaip
Vyrai visi tvarkingai prie savo irklų susėdo.
Jų vidury atsisėdo Heraklis stiprus ir Ankajas.
Prie savęs pasidėjo Heraklis kuoką. Sulinko
Laivo sija po jo kojom. Lynus jūreiviai įtraukė
Ir į jūros bangas nupylė vyno. Jasonas,
Ašaras liedamas, žvilgsnį nuo žemės gimtosios nusuko.
Kaip Pitone arba Ortigijoj šoka jaunuoliai
Ar prie Ismeno upės Foibo garbei ratelį,
Skambant formingės garsams, jie kartu apie aukurą sukas
Ir savo kojom greitom ant žemės trypia, tai šitaip,
Skambant Orfėjo kitarai, jūreiviai ritmingai irklavo,
Daužė audringos jūros bangas, kad net taškėsi purslai.
Tai vienur, tai kitur tamsioji jūra putojo
Ir kunkuliavo nuo vyrų galingų irklavimo. Priekin
Skriejo laivas (jo įranga saulėj lyg ugnys žibėjo)
Ir vandeny praplaukęs palikdavo vagą putotą
Lyg žalioj lygumoj gerai išryškėjantį taką.
Tądien visi dievai iš dangaus stebėjo šį laivą
Ir juo keliaujančius pusdievius. Patys geriausi iš vyrų
Plaukė šituo laivu. Nuo aukštų Peliono viršūnių
Nimfos regėjo laivą, kurį itonietė Atėnė

Buvo pastačius, žavėjosi juo ir gėrėjos herojais,
Spaudžiančiais rankomis irklus. Cheironas, vaikas Filiros,
Nuo stačių kalnų nusileido į krantą, kur dūžta
Bangos, įbrido į jūrą tenai, sušlapdamas kojas,
Ir, kanopa sunkia argonautams pamojęs, linkėjo
Grįžti laimingai atgal. Kartu su Cheironu stovėjo
Jo žmona, ant rankų iškėlusi mažą Achilą,
Vaiką Pelėjo, kad tėvas praplaukdamas sūnų matytų.
Kai argonautai paliko išlenktą uosto pakrantę,
Vedė jų laivą į priekį drąsus sumanusis Tifijas,
Vaikas Hagnìjo (jis puikiai laikė rankose savo
Glotnųjį vairą, kad plaukiant krypties nepamestų), pastatė
Jie tada vidury šio laivo stiebą didžiulį
Ir jį pririšo tvirtai, iš abiejų pusių įtempę
Lynus, paskui bures ligi stiebo viršūnės pakėlė.
Papūtė vėjas švelnus, jie burių virves užkabino
Ant glotniųjų žiedų, prikaltų prie laivo sienojų.
Kol argonautai ramiai pagal Tisų kyšulį plaukė,
Jiems Ojagro sūnus, formingę paėmęs, užtraukė
Giesmę ir ja apdainavo globėją laivų Artemidę,
Dukrą tėvo garbaus, kuri globoja uolėtą
Krantą ir Jolko žemę. Iš jūros gelmių pasirodė
Pulkas žuvų, pramaišiui didelių ir mažyčių, jos sekė
Laivą šlapiuoju keliu, aplink jį šokinėdamos plaukė.
Kaip paskui kaimo kerdžių į tvartą bėga avelės,
Ligi soties žolės prisišlamščiusios, kerdžius jų prieky
Eidamas groja dainas piemenų skambiąja siringe,
Šitaip ir laivą žuvys lydėjo. Vėjai palankūs
Pūtė gaiviai tada ir varė laivą į priekį.
Greitai paskendo migloj daugialaukė žemė pelasgų.
Vyrai, pirmyn plaukdami, pro uolas Peliono praskriejo,
Dingo jiems iš akių kyšulys Sepijadės, išniro
Tarp vandenų Skiatas, paskui Peiresijų miestas
Ir Magnesijos žemė bolavo toliuos, kur švietė
Giedras dangus, toliau Dolopo pilkapis matės.
Ten vakare argonautai sustojo, nes vėjai galingi
Atūžė, tamsią naktį Dolopui avių paaukojo
Ir, kol jūroje bangos didelės šėlo, ilsėjos

Ten krante dvi dienas, o trečiąją nutempė laivą
Vėl į jūrą, bures didžiules iškėlė. Šis krantas
Dar iki šiolei Argo Afetėm yra pavadintas.
Dar toliau plaukdami Meliboją jie priplaukė greitai
[Ir pamatė skardingą, labai vėjuotą jos krantą].
Auštant visai arti jie išvydo Homolę. Jos šlaitas
Leidosi tiesiai į jūrą žemyn. Paskui nukeliavę
Jie prie Amiro upelio žiočių netrukus išvydo
Ir Eurimenių miestą, ir jūros bangų nuskalautus
Osos, Olimpo šlaitus. Paskui jie lig žemės Palėnės,
Plytinčios kiek aukštėliau nuo Kanastros kyšulio, leidos
Plaukti per naktį, kai pūtė vėjas pakilęs, o auštant
Trakijos kalnas statusis Atas prieš juos pasirodė.
Tiek jis nuo Lemno salos nutolęs, kiek kelio įveikti
Gali per pusdienį puikiai įrengtas prekinis laivas.
Meta Ato viršūnė šešėlį toli – lig Mirinės.
Ištisą dieną ir naktį stiprėdami pūtė palankūs
Vėjai, todėl bures jūreiviai išskleidė. Šviečiant
Saulės pirmiems spinduliams, nurimo vėjai, tad irklais
Jie prisiyrė uolėtą Lemną, krantą sintiečių.
Ten praėjusiais metais nedorėlės moterys visą
Giminę vyrų iškart be gailesčio žiauriai išžudė,
Nes jų vyrai buvo paniekinę žmonas teisėtas,
Nekentė moterų savo, tačiau mylėjo belaisves.
Jas iš kitapus esančio kranto atsivežė vyrai,
Trakijos žemę užpuolę. Mat buvo supykus Kipridė
Ant salos moteriškių, kad jos negarbino deivės.
O nelaimingos! Jas buvo beribis pavydas užvaldęs.
Jos ne tik vyrus tada kartu su belaisvėm išžudė,
Bet saloje sunaikino ir vyrišką giminę visą,
Kad už baisias žudynes joms netektų vėliau sumokėti.
Betgi viena iš jų pagailėjo senojo tėvo –
Tai Hipsipilė, dukra salos valdovo Toanto.
Ji įsodino tėvą į tuščią skrynią ir jūron
Įmetė, kad jis pabėgtų. Žvejai jį pagavę nuplukdė
Į salelę, kuri Oinoje vadinos pirmiausia,
O paskui ji buvo Sikino vardu pavadinta.
Tą Sikiną nimfa Oinojė pagimdė Toantui.

Moterims rodės, esą, lengvesnis darbas ganyti
Jaučius, nešioti šalmus varinius ar lauką išarti
Nei atsidėti darbams, kuriuos joms buvo paskyrus
Deivė Atėnė. Anksčiau jos darydavo šitokius darbus.
Bet dabar jos dažnai vis žvalgės plačiąją jūrą,
Nes bijojo, kad trakai atplauks. Todėl, kai išvydo,
Kad irkluojamas irklais Argo laivas artėja,
Visos kartu, ginklus nusitvėrusios, bėgt pasileido
Pro Mirinės vartus lyg plėšrios mėsėdės tiadės.
Lėkė jos į pakrantę, nes manė, jog atplaukė trakai.
Tarp kitų Hipsipilė, duktė Toanto, ten buvo,
Tėvo šarvus užsivilkus. Krante moteriškės be žado
Tyliai nebylios sustojo – jas baimė visas surakino.
Pasiuntė vyrai iš laivo į krantą tada Aitalidą,
Greitąjį šauklį, kuriam jie žinias patikėdavo perduot.
Buvo duota Aitalidui lazda jo tikrojo tėvo,
Hermio, kuris dovanojo šiam savo sūnui geriausią
Atmintį. Net ir dabar, Aitalidui seniai nukeliavus
Prie Acheronto stiprių sūkurių, užmarštis neužvaldė
Šito vyriškio sielos, mat ji, kaip lėmė likimas,
Kartais su tais, kurie jau po žemėmis, būna, o kartais
Su gyvaisiais gyvena, kur saulės šviesa. (Bet kodėl gi
Aš turėčiau dabar išsamiai prisimint Aitalidą?)
Jis maloniai Hipsipilės paprašė atvykėliams leisti
Čia apsistot, nes diena vakarėjo, o vyrai už irklų
Jau nuo aušros sėdėjo, mat smarkiai pūtė Borėjas.
Tuoj Hipsipilė įsakė Lemno salos moteriškėms
Greitai visoms į sueigą rinktis. Kai tik susirinko
Moterų minios miesto aikštėj, tada Hipsipilė
Kreipės į moteris tas ir ragino šitokiais žodžiais:
„Mielosios, duokime daug puikių dovanų šitiems vyrams.
Duokim tokių daiktų, kuriuos jie į laivą paimtų,
Maisto ir vyno saldaus, kad už miesto sienų jie liktų,
Jog nereikėtų dažnai jiems lankytis pas mus ir teisybės
Jie nežinotų tikros, nes negeras gandas pasklistų,
Kokį siaubingą dalyką mes esam padariusios. Būtų
Jiems nemiela tiesa, jei netyčiomis ją sužinotų.
Taip aš galvoju pati. Jei gali kokia moteriškė

Mums dabar pasakyti geresnį žodį nei mano,
Tekalba. Juk dėl to aš kviečiau jus visas susirinkti."
Šitai pasakius jinai atsisėdo ant tėvo suoliuko,
Iškirsto iš akmens. Poliksò, jos auklė mieloji,
Greit atsistojo. Sena, apšlubusiom kojom, ji rėmės
Savo lazda, tačiau nesitvėrė noru kalbėti.
Ten šalia auklės sėdėjo keturios skaisčios merginos,
Dar netekėjusios. Jų geltonos garbanos draikės.
Auklė aikštės vidury atsistojo ir, sunkiai įstengus
Virš sulenktų pečių iškelti galvą, pasakė:
„Mes dovanų svetimšaliams, kaip siūlo dabar Hipsipilė,
Galim pasiųsti, nes šitai išeis mums į naudą. Bet argi
Jūs apie tai pagalvojot, kaip gelbėsit savo gyvybę,
Jeigu jus trakai užpuls arba kiti piktavaliai?
Taip dažnai mirtingiems žmonėms atsitinka. Ir pulkas
Šių svetimšalių taip pat nelauktai pasirodė. O jeigu
Koks nors dievas dabar mus nuo šios nelaimės išgelbės,
Negandų daug ateity, sunkesnių nei kova, tebelaukia.
Kai mes, senos moterys, visos numirsim, jūs, jaunos,
Liksit bevaikės ir vienos liūdnōs senatvės sulauksit.
Kaip jūs gyvensit tada, nelaimingosios moterys? Argi
Jaučiai, patys savo valia įsikinkę į jungą,
Po plačius arimus tampys išraitantį vagą
Arklą ir, baigiantis metams, nuims sunokusį derlių?
Nors dabar manęs ir baidosi Kėrės, galvoju,
Kad ateinančiais metais tikrai jau atgulsiu į žemę
Ir šermenų garbių iš likimo, kaip dera, sulauksiu
Daug anksčiau nei jus ištiks nelaimė. Patarčiau
Aš jaunesnėms merginoms dabar pagalvot apie štai ką:
Jums netikėtai pagalba tiesiog po kojom nukrito,
Jei patikėsit namus ir visus turtus svetimšaliams
Ir jei jiems atiduosit valdyt savo puikųjį miestą."
Taip ji pasakė. Šauksmais aikštė prisipildė. Patiko
Moterims ši jos kalba. Atsistojo tada Hipsipilė
Ir, atsakydama auklei, šitokį žodį pasakė:
„Jei jums tikrai visoms šis pasiūlymas auklės patinka,
Aš pasiųsiu į laivą žmogų, kad žinią nuneštų."
Tarusi taip Ifinojai, arčiau sėdėjusiai, liepė:

„Kelk, Ifinoja, ir vyro, kuris vadovauja šiam laivui,
Tu nuėjus prašyk: pas mus teateina, turėsiu
Jam pasakyti malonų liaudies sprendimą. Dar perduok,
Kad ir kiti, jeigu nori, gali išlipti į krantą
Ir, palankiai nusiteikę, drąsiai miestan užsukti."
Tarė ji taip ir namo, paleidusi sueigą, grįžo.
Ifinoja į minijų laivą nubėgo. Šie ėmė
Jos teirautis, kodėl ji pas juos atskubėjo. Mergaitė
Jos klausinėjantiems vyrams atsakė šitokiais žodžiais:
„Atsiuntė čia mane Toanto dukra Hipsipilė.
Kvietė ji laivo vadą, kas jis bebūtų, ateiti,
Kad jam galėtų pranešti malonų liaudies sprendimą,
Kad ir kiti, jeigu nori, gali į krantą išlipę
Ir palankiai nusiteikę drąsiai miestan užsukti."
Tarė ji taip, ir visiems ši kalba maloni pasirodė.
Vyrai suprato tada, kad, mirus Toantui, šią salą
Jo mylima dukra Hipsipilė pradėjo valdyti.
Patys skubėjo greičiau ir skubino eiti Jasoną.
Šis per pečius purpurinį dvigubą, gražų apsiaustą,
Darbą pačios Tritonidės, tuojau susisegė. Davė
Jam šį apsiaustą Paladė, kai Argo sienas ji statė
Ir liniuote išmatuot irkluotojų suolus išmokė.
Būtų lengviau tau žiūrėt į danguj pakilusią saulę
Nei nuo ryškaus apsiausto savo akių nenuleisti.
Pats vidurys apsiausto buvo skaisčiai raudonas,
O jo kraštai – purpuriniai. Kiekvieną kraštą apsiausto
Puošė daug nuostabių, sumaniai išmargintų raštų.
Buvo tenai išausti nesiliaujantys triūsti kiklopai,
Kalantys Dzeusui valdovui žaibą. Blizgėjo tas žaibas,
Kad atrodė lyg baigtas, tik vieno spindulio trūko.
Baigė kalti dabar sidabriniais kūjais kiklopai
Spindulį šį – įnirtingos ugnies berūkstantį dūmą.
Buvo tenai du sūnūs Asopo dukters Antiopės,
Dzetas ir Amfiònas. Prie jų netoli dar be bokštų
Tebai stovėjo, šiam miestui dar pamatus dėjo šie broliai.
Sau ant pečių užsivertęs didžiulio kalno viršūnę,
Dzetas sunkiai ją vilko, įtempęs jėgas. Amfionas
Ėjo už brolio ir grojo, auksinę formingę paėmęs.

Dukart didesnė uola pati Amfioną lydėjo.
Buvo šalia išausta vešliaplaukė graži Kiterietė,
Lengvą Arėjo skydą į ranką paėmus. Chitonas,
Nuo peties lig kairės jos alkūnės šiek tiek prasiskyręs,
Buvo žemiau krūties nusileidęs. Matėsi aiškiai
Atvaizdas deivės gražus, skyde variniam iškaltas.
Buvo ten pieva vešli, skirta galvijams. Dėl jųjų
Elektriòno sūnūs kovėsi su telebojais.
Gynės pirmi, apiplėšt juos tafiečiai plėšikai norėjo.
Pieva rasota krauju nusidažė, bet pulkas tafiečių
Įveikė greit ir lengvai piemenų nedidelį būrį.
Du vežimai tenai tarp savęs lenktyniavo. Į priekį
Vieną vežimą Pelòpas, vadžias laikydamas, ginė.
Hipodamėja kartu su juo vežime tam stovėjo.
Vijosi juos Mirtilas. Pliekdamas žirgus, sėdėjo
Su Mirtilù Oinomajas ir, ranką ištiesęs, ketino
Sviesti ietį, bet rato ašiai nulūžus, iškrito
Iš vežimo, Pelopo nugaros pervert nespėjęs.
Ten strėlėmis Apolonas Foibas, didelis vaikas,
Bandė nukauti įžūlų, traukiantį motinos šydą
Milžiną baisų Titìją, kurį pagimdė Elarė,
O išmaitino Gaja. Išmaitinusi vėl jį pagimdė.
Buvo tenai ir minijas Friksas. Atrodė, jis klausos
Avino savo, o šis, panašu, pradėjo kalbėti.
Tu, pažiūrėjęs į juos, apsigautum širdy ir nutiltum,
Nes tikėtumeis kokį protingą jų žodį išgirsti
Ir todėl akių nuleisti nuo jų negalėtum.
Štai kokia dovana Tritonidės Atėnės jam teko!
Paėmė ietį Jasonas į dešinę ranką. Tą ietį
Davė pati Atalantė jam ant Mainalo kalnyno,
Svečią gražiai pasitikus. Norėjo jinai iškeliauti
Su Jasonu, bet jis merginą sulaikė, bijojo,
Kad dėl meilės gali iškilt nemalonūs kivirčai.
Tarsi ryški žvaigždė žygiavo į miestą Jasonas.
Tokią žvaigždę danguj virš namo patekant mato
Jaunos merginos, kai jos kambary užsidariusios sėdi
Ir jų žvilgsnį patraukia žvaigždė tamsiojoj padangėj.
Gėris šita žvaigžde svečioje šalyje atsidūrus

Tarp svetimų žmonių mergaitė, kai mylimo ilgis,
To, kuriam ją tėvai pažadėjo. Šitokią žvaigždę
Priminė tąkart Jasonas, keliu į miestą pasukęs.
Kai pro miesto vartus jisai į vidų įėjo,
Moterys džiaugės svečiu, pulkais už jo nugaros rinkos.
Žengė tiesiai Jasonas, akis panarinęs į žemę,
Link Hipsipilės puošniųjų rūmų. Visos tarnaitės,
Jam atėjus, dvivėrių durų, tvirtai įtaisytų,
Tuoj atidarė sklendes. Per puošniąją menę Jasoną
Ifinoja lydėjo, nuvedusi jį pasodino
Prieš Hipsipilę valdovę. O šioji į žemę nuleido
Savo akis. Jos mergiškus skruostus raudonis išpylė.
Nors tada svetimšalio drovėjos labai Hipsipilė,
Bet pati žodžius vylingus Jasonui pasakė:
„O svetimšali, kodėl jūs už miesto bokštų sustoję
Delsėte šitiek ilgai? Juk mūsų mieste nebeliko
Vyrų nė vieno, visi jie išvyko į Trakijos žemę
Ir dabar tenai laukus derlinguosius aria.
Kad žinotumėt, visą mūsų nelaimę atskleisiu.
Kai saloje karaliavo mano tėvas Toantas,
Mūsų vyrai į Trakiją, esančią kitapus kranto,
Plaukdavo, ten iš laivų jų bandas puldinėdavo, vežės
Jų merginas namo, su jomis ir didelį grobį.
Bet susilaukė jie pykčio kerštingosios deivės Kipridės.
Pasiuntė vyrams jinai pražudančią sielą nelaimę.
Savo teisėtų žmonų pradėjo vyrai nekęsti,
Varė jas iš namų lyg pamišę, o patys gulėjo
Su belaisvėm, kurias iškovoję buvo su ginklais.
Niekšai! Ilgai mes, moterys, viską kentėjom, nes manėm,
Jog kada nors ir vėl ateis jie į protą, bet laikas
Ėjo, didėjo bėda. Santuokiniai vaikai nesulaukė
Savo namie pagarbos, belaisvių vaikai ją turėjo.
Ir neišleistos už vyrų merginos, ir motinos našlės
Visos jos, užmirštos vyrų, be tikslo klajojo po miestą.
Dėmesio jokio daugiau neberodė dukrai jos tėvas,
Nors prie tėvo akių prieš jo dukrą pakeldavo ranką
Pamotė, baisiai pikta. Daugiau nebandydavo sūnūs
Motinų savo brangių nuo nuožmių skriaudikų apginti.

Broliui tikra jo sesuo visai nustojo rūpėti.
Buvo belaisvės merginos – namie ir šokio rately,
Sueigoj ir puotose – visur jos buvo svarbiausios.
Bet mums dievas kažkoks pagaliau nepaprastą drąsą
Įkvėpė pro vartus iš Trakijos grįžusių vyrų
Neįsileist, kad jie protą atgautų arba pasitrauktų
Patys kur nors kitur drauge su savo belaisvėm.
Vyrai išprašė tada visus berniukus pasiimti,
Kiek jų buvo mieste, ir tuojau su jais iškeliavo.
Trakijos žemėj toli tarp snieguotų laukų jie gyvena.
Štai kodėl jūs čia dabar atsidūrėt. Bet jeigu
Čia panorėtum gyvent, jei šičia tau būti patiktų,
Mano tėvo garbingas pareigas gautum. Atrodo,
Šitos žemės tikrai nepaniekinsi. Ji derlingiausia
Iš kitų salų, kiek yra jų jūroj Egėjo.
Eiki dabar laivan ir perduoki savo bičiuliams
Mano žodžius. Daugiau už miesto sienų nedelski."
Taip ji pasakė, tačiau nutylėjo tiesą, kaip žuvo
Lemno vyrai. Jasonas, jai atsakydamas, tarė:
„Mes, Hipsipile, mielai priimsime tavo pagalbą,
Nes ją pasiūlai tada, kai mums ji labai reikalinga.
Aš į miestą sugrįšiu tikrai, bet turiu pasakyti
Viską draugams atvirai. Tačiau karalystę ir salą
Tu valdyki pati. Nepaniekinęs žemės tavosios,
Aš iškeliausiu – mane jau ragina žygdarbiai sunkūs."
Tarė Jasonas taip ir, jos dešinę ranką palietęs,
Vėl pasuko atgal. Linksmų merginų pulkelis
Iš visur susirinkęs lydėjo Jasoną lig vartų.
Kai jis apsakė draugams, prie vartų laukusiems, viską,
Ką pas save išsikvietusi jam Hipsipilė kalbėjo,
Vyrai pilnais dovanų gražiaračiais vežimais pakrantėn
Grįžo. Paskui nesunkiai prišnekino vyrus merginos
Į svečius užsukti pas jas, mat deivė Kipridė
Buvo joms saldžiąją aistrą sukėlus. Ji bandė įtikti
Taip sumaniajam Hefaistui, kad Lemno sala atsigautų
Ir ateity joje daugybė žmonių vėl gyventų.
Į Hipsipilės karališkus rūmus nuėjo Jasonas,
Vaikas Aisono. Kiti argonautai kas kur išsiskirstė.

Tik Heraklis laive tada savo noru paliko
Pats su keliais draugais, kurie nuo kitų atsiskyrė.
Gaudė mieste linksmybės – šokių rateliai ir puotos,
Kilo ten kvapas gardus. Daugiau nei kitiems nemirtingiems
Žmonės mėgino tada giesmėm ir aukom įsiteikti
Heros sūnui garbiam, taip pat ir deivei Kipridei.
Taip jie diena iš dienos atidėdavo metą išplaukti.
Dar ilgai jie būtų sėdėję saloj, bet Heraklis
Pakvietė savo draugus be moterų, vienus atvykti.
Jiems atėjus, jisai priekaištaudamas šitaip pasakė:
„Ak, nelabieji! Ar savas, artimas kraujas jus laiko
Čia, nuo gimtinės toli? Ar šičia atvykot jūs vesti,
Moteris savojo krašto atstūmę? Argi patinka
Jums čia gyventi ir arti Lemno derlingąją žemę?
Su svetimom moteriškėm ilgai būdami neįgysim
Nei šlovės, nei kailio taip pat savaime negausim.
Jo mums joks dievas neduos, net jeigu karštai jo maldausim.
Grįžkim visi į namus. Tegu gulinėja Jasonas
Su Hipsipìle kartu pataluos per dienas, kol pripildys
Visą Lemną vaikų ir pelnys sau didelę šlovę."
Šitaip jis barė draugus. Ir niekas iš vyrų nedrįso
Nei pakelti akių, nei žodžiais ką nors atsakyti,
Tik iš sueigos greitai išėję, skubėjo išplaukti.
Moterys tai sužinojo, tuojau prie jų susirinko.
Kaip prie gražių lelijų lakiodamos dūzgia bitelės,
Iš olos, kur gyvena, išskridusios, pieva rasota
Traukia bites, ir jos visur skraidydamos renka
Saldųjį medų, tai taip moteriškės, dejuodamos garsiai,
Rinkos prie vyrų tada, rankas savo gręžė ir žodžiais
Su kiekvienu iš jų atsisveikint norėjo ir meldė,
Kad palaimingi dievai jiems sėkmingą grįžimą atsiųstų.
Laikė už rankų Jasoną paėmus liūdna Hipsipilė,
Liejo ašaras, jam iškeliaujant, ir šitaip kalbėjo:
„Plauk! Lai leidžia dievai ir tau, ir tavo bičiuliams
Grįžti sveikiems į namus su aukso kailiu valdovui,
Kaip tu nori. Tačiau ši sala ir manojo tėvo
Skeptras tau liks, jei kartais, kai plauksi atgal, užsigeisi
Vėlei užsukti pas mus. Žmonių daugybę nesunkiai

Juk galėtum tada iš miestų kitų prisirinkti.
Tik, deja, tikrai tu to nenorėsi. Iš anksto
Aš žinau, kad tam išsipildyti niekad nelemta.
Bet ir išvykęs, ir grįžęs atgal Hipsipilę atminki.
Duoki nurodymus man, kuriuos aš išpildyčiau noriai,
Jeigu tik leistų dievai man vaiko dabar susilaukti."
Baisiai sutrikęs Aisono sūnus tada jai atsakė:
„Viskas lai bus, Hipsipile, kaip nori dievai palaimingi!
Betgi apie mane geresnės tu nuomonės būki.
Jeigu Pelijas leis, man pakaks tėvynėj gyventi.
Kad tik dievai mane nuo vargų išvaduotų! O jeigu
Man, į tolimą kelią išplaukusiam, lemta negrįžti
Į Heladę ir jeigu tu mano sūnaus susilauksi,
Kai jis suaugs, tada į pelasgišką Jolką pasiųsk jį,
Kad jis nelaimėj paguostų motiną mano ir tėvą,
Jeigu dar gyvus juos ras, kad šiedu, nesant valdovo,
Savo namuos būdami pagarbos niekada nestokotų."
Taip pasakęs Jasonas pirmas pakilo į laivą.
Ir kiti argonautai sulipo. Tvarkingai susėdę
Stvėrė už irklų visi. Nuo uolos, skalaujamos jūros,
Argas atrišo virves ir jūreiviai irklais ilgaisiais
Ėmė stipriai kapoti vandenį jūros. Atėjus
Vakarui, jie, patarimo Orfėjo paklaūsę, užsuko
Į Atlanto dukters Elektros salą išgirsti
Ten šventos paslapties apeigų slaptųjų, kad saugiai
Jie keliautų toliau per šaltąją jūrą. Nenoriu
Aš daugiau apie tai kalbėt. Atsisveikinti reikia
Jau su šita sala ir dievais, kuriems paslaptingos
Apeigos skirtos. Giesmėj nevalia apie jas mums giedoti.
Taip iš tenai jie toliau per Juodąją įlanką yrės.
Trakija liko kairėj, o priekyje Imbras bolavo.
Leidžiantis saulei, vėlai Chersoneso kyšulį laivas
Priplaukė. Notui stipriam iš pietų papūtus, iškėlė
Vyrai laivo bures ir į sąsiaurį sraunų įsuko.
Sąsiauris tas vardu Atamanto dukters pavadintas.
Aušrai brėkštant palikę atvirą jūrą, per naktį
Jie netoli krantų Roitėjo kyšulio plaukė.
Jų dešinėj pasiliko Idos žemė. Praplaukę

Jie Dardanijos miestą, tuojau link Abydo pasuko.
Dar vėliau už savęs jie toliuos paliko Perkotę
Ir Pitiėją šventą, smėlėtus krantus Abarnidės.
Taip per naktį ir irklai, ir burės varė į priekį
Laivą, ir šis Helespontą audringą įveikė greitai.
Kyšo skardinga sala Propontidės jūroj, išlindus
Taip arti prie derlingos Frigijos kranto, kad bangos
Sąsmauką, jungiančią salą su kranto ruožu, užlieja.
Šios salos krantai iš abiējų pusių patogūs
Laivui priplaukt. Jie yra nuo Aisepo upės į šiaurę.
Stūkso ten kalnas, kurį aplinkiniai žmonės vadina
Lokio kalnu. Ant jo gyveno įžūlūs, laukiniai
Žemės vaikai galiūnai. Jie nuostabą kėlė kaimynams,
Nes kiekvienam iš jų po šešias rankas mataravo:
Dvi iš stiprių pečių išaugusios buvo, o kitos
Keturios – kiek žemiau – tiesiog iš šonų kabojo.
Sąsmaukoj ir lygumoj dolionai gyveno. Juos valdė
Vaikas Ainėjo Kidzikas, kurį pagimdė Ainetė.
Buvo jinai Eusoro dukra. Tie be galo grėsmingi
Žemės vaikai galiūnai neskriausdavo savo kaimynų,
Mat dolionams pagalbą suteikdavo pats Poseidonas,
Iš kurio dolionai ir buvo kilę. Link kranto,
Genamas trakiškų vėjų, Argo laivas pasuko,
Ir gražusis uostas priglaudė skubantį laivą.
Ten nedidelį inkaro akmenį vyrai atmaizgę
Prie Artakìjos versmės jį paliko, kaip buvo nurodęs
Jiems Tifijas. Paskui, ištarmės Toliašaudžio paklausę,
Jie krante išsirinko inkarui akmenį sunkų.
Paliktą akmenį tą jonėnai, Nelėjo vaikaičiai,
Nunešė į Jasono globėjos Atėnės šventyklą.
Vyrus uoste svetingai sutiko tada dolionai
Ir Kidzikas. Išgirdę, į kur keliauja ateiviai
Ir iš kur jie kilę, mielai jiems pasiūlė viešnagę,
Pakvietė juos prie krantų prisiyrus laivą pririšti
Miesto uoste. Tenai Apolonui, prieplaukų dievui,
Aukurą vyrai pastatė, ant jo pradėjo aukoti.
To, ko reikėjo jūreiviams, jiems davė valdovas Kidzikas –
Vyno saldaus ir avių, atsiminęs ištarmę: jeigu

Pulkas narsių herojų pas jį atvyktų, jam reikia
Draugiškai juos priimt ir kariauti su jais nepradėti.
Kaip ir Jasonui, Kidzikui ant skruostų pirmoji barzdelė
Kalėsi, ir vaikais jis dar pasigirt negalėjo,
Nes žmona, namuose jo gyvenanti, gimdymo skausmo
Dar nebuvo patyrus. Meropo, Perkòtės valdovo,
Buvo jinai dukra – gražiakasė Kleitė. Kidzikas
Buvo ją neseniai atsivežęs iš kitapus kranto,
Daug brangių dovanų sumokėjęs jos tėvui Meropui.
Miegamą savo žmonos ir jos guolį palikęs Kidzikas
Kėlė puotą svečiams, širdyje nejausdamas baimės.
Ėmė tada jie vieni kitų teirautis – koks tikslas
Šito žygio ir koks įsakymas buvo Pelijo,
Ir kokie aplinkiniai miestai, kokia Propontidės
Didelė įlanka. Bet, kas yra už jos, nežinojo
Ir neatsakė Jasonas tiems, kas norėjo žinoti.
Brėkštant vieni užsilipo į stačią Dindimo viršūnę,
Kad pamatytų jūros kelius, kiti gi tuo tarpu
Laivą nuplukdė į ramią, apsaugotą pylimu vietą.
Kelias, kuriuo jie ėjo, Jasono keliu pavadintas.
    Žemės vaikai galiūnai, nuo kalno šlaitu nusileidę,
Uosto, kur laivas stovėjo, vartus į jūrą užpylė
Akmenimis ir Argui, lyg žvėriui, spąstus paspendė.
Bet jaunesni jūreiviai buvo laive pasilikę,
O su jais ir Heraklis. Jis, lanką įtempęs, iššaudė
Būrį žemės vaikų galiūnų. O kitas jų pulkas
Į Heraklį pradėjo uolynų nuolaužas svaidyt.
Dzeuso žmona Hera šiuos baisius siaubūnus išmaitino,
Nes norėjo suteikti didžiulį sunkumą Herakliui.
Greit ir kiti argonautai nuo kalno viršūnės sugrįžo
Ir su žemės vaikais galiūnais pradėjo kariauti.
Antpuolį jie strėlėmis ir lankais atrėmę, tol šaudė
Į atkakliai ir drąsiai iš priekio puolančius priešus,
Kol juos visus ligi vieno tenai ant žemės išguldė.
Kaip medkirčiai, neseniai prikirtę kirviais didžiulių
Medžių rąstų, eilėm juos visus pakrantėj suguldo,
Kad įmirkęs medis tvirtus kaiščius išlaikytų,
Taip prie siauručio kelio į pilkąjį uostą išklotos

Buvo žuvusių eilės: vienų galva ir krūtinė
Mirko sūriam vandeny, o kojos ant žemės riogsojo,
O kitų, atvirkščiai, ant smėlio galvos gulėjo,
Kojas skalavo vanduo. Ir vienaip, ir kitaip suguldyti
Tapo geru grobiu žuvims ir paukščiams plėšriesiems.
Kai šią baisiąją kovą herojai pabaigė, greitai
Laivo virves atrišo. Papūtė vėjai palankūs.
Jie keliavo toliau per banguojančią jūrą, ir laivas
Skriejo ištisą dieną, bures jūreiviams iškėlus.
Nakčiai atėjus, vėjas netilo, bet pakeitė kryptį.
Priešingi gūsiai atgal pradėjo laivą varyti,
Kol jį nubloškė vėl dolionų svetingų pakrantėn.
Vyrai išlipo į krantą nakčia. Ligi šiolei vadinas
Ta uola šventa, prie kurios jie laivą pririšo.
Niekas iš jų tada nesuprato, kad vėlei į salą
Jie sugrįžo atgal. Dolionai taip pat nepažino,
Kad tai tie patys herojai išlipo į krantą, galvojo,
Jog juos būrys makriėjų, pelasgų plėšikų, užpuolė.
Apsiginklavę tuojau, rankas jie į darbą paleido
Ir, atstatę skydus, vieni į kitus nusitaikę
Svaidė ietis, panašūs į greit įsižiebusią ugnį,
Kai ji pradeda šėlti, sausus krūmynus apėmus.
Bet staiga prasidėjo sąmyšis tarp dolionų.
Jų valdovui Kidzikui nebuvo lemta iš mūšio
Vėl į namus žmonos kambarin ir guolin sugrįžti,
Nes jį, puolantį priešais, Aisono sūnus pasitiko,
Tiesiai jam į krūtinę ietį suvarė, prakirto
Kaulą ir jį nukovė. Parkritęs ant smėlio Kidzikas
Savo lemties susilaukė – mirtingiesiems jos neišvengti.
Tykoja jų visur didžiuliai pavojai ir kliūtys.
Juk Kidzikas nemanė, kad gali jam mirtį siaubingą
Vyrai atplaukę atnešt, tačiau jis krito tą pačią
Naktį mūšy su jais. Kartu dolionų daugybė,
Jam padėjusių, žuvo. Heraklis tenai ir Teleklį,
Ir Megabrontą nukovė, o Sfodrį paguldė Akāstas,
Greitą kare Gefirą ir Dzelį nužudė Pelėjas,
O Basilėją – iečių metikas puikus Telamònas.
Įveikė Idas Promėją kovoj, Hiakintą – Klitìjas.

O Tindaridai abu ten nukovė Megalosaką
Ir Flogìją, Oinėjo vaikas – Ítimonėją
Drąsų ir vadą karių Artakėją nužudė. Lig šiolei
Šių herojų visų gyventojai gerbt nesiliauja.
Puolė bėgti atgal kiti išsigandę. Taip sprunka
Nuo greitų vanagų išgąsdintas pulkas balandžių.
Bėgo prie miesto vartų būrys, ir mieste suskambėjo
Riksmas karių, kurie ištrūko iš kruvino mūšio.
O kai rytas išaušo, vieni ir kiti pastebėjo
Nebepataisomą klaidą. Pervėrė minijų širdis
Geliantis skausmas, kai jie lauke pamatė nukautą
Sūnų Ainėjo Kidziką, gulintį žemėj tarp dulkių
Kraujo klane. Dolionai visi ir visi argonautai
Tris dienas dejavo ir rovėsi plaukus. Apėjo
Triskart žuvusių kapą, ginklus varinius užsidėję,
Ir, palaidoję vyrus, jų garbei pradėjo varžybas
Pievoj plačioj, kaip pridera. Ten ir dabar ligi šiolei
Pilkapis stovi, kad jį palikuōniai galėtų matyti.
Kleitė, Kidziko žmona, po vyro mirties nenorėjo
Likti gyva. Prie nelaimės pridėjo ji kitą nelaimę –
Kilpą ant savo kaklo pati užsinėrė. Raudojo
Dėl jaunosios žmonos miškeliuos gyvenančios nimfos.
Kiek iš nimfų akių iškrito ašarų žemėn,
Deivės pavertė jas visas šaltiniu. Jis vadinas
Kleitės šaltinis – Kidziko žmonos vardu pavadintas.
Dzeuso valia ta diena baisiausia diena pasidarė
Tiek dolionų vyrams, tiek moterims jų. Ir nė vienas
Net pagalvot apie valgį tada negalėjo. Ilgai dar
Jie, kančios apimti, pamiršdavo grūdus sumalti
Ir nevirtais, žaliais misdami gyvenimą leido.
Net ir dabar, kai jonėnai, Kidzike gyvenantys, rengia
Metines žuvusių garbei, aukas visada paaukoja
Ir bendrame malūne papločiams sumala miltus.
O paskui pakilo didžiulės vėtros. Jos tęsės
Dvylika net dienų bei naktų ir trukdė jūreiviams
Plaukti laivu per jūrą. Bet kartą, nakčiai atėjus,
Prieš išbrėkštant aušrai visi argonautai miegojo,
Baisiai nuvargę, tiktai nemiegojo tą naktį Akastas

Ir Ampikidas, Mopsas, kadangi abu privalėjo
Saugot visus kitus stipriai įmigusius vyrus.
Virš šviesios Aisonido galvos netikėtai praskrido
Jūros tulžys, klyksmu pranašaudamas pabaigą vėjų.
Tai iš karto tada suprato Mopsas, išgirdęs
Šito pakrantės paukščio balsą lemtingą. Pabaidė
Deivė Hera atskridusį tulžį. Pakilęs į orą,
Jis ant laivugalio nutūpė. Mopsas prikėlė Jasoną,
Gulintį ant avies minkštučio kailio, ir tarė:
„Reikia, Aisono sūnau, tau nuėjus prie aukšto Dindimo
Į šventyklą, tuojau pasimelst gražiasostei valdovei,
Motinai garbiai visų dievų palaimingų, ir baigsis
Baisios vėtros. Iš jūros tulžio girdėjau šią žinią.
Kai tu miegojai, tulžys virš tavo galvos sukinėjos
Ir skraidydamas viską labai išsamiai man pasakė.
Juk nuo šios deivės priklauso ir vėjai, ir jūra, ir gelmės,
Žemė priklauso visa ir buveinė snieguoto Olimpo.
Kai nuo kalnų jinai į aukštąjį dangų pakyla,
Net pats Dzeusas Kronidas tada užleidžia jai vietą.
Gerbia šią svarbią deivę dievai ir kiti nemirtingi."
Šitokia Mopso kalba maloni pasirodė Jasonui.
Jis apsidžiaugęs iš guolio pašoko ir greitai prikėlė
Savo visus draugus. O kai šie aplink jį susirinko,
Mopso, Ampiko vaiko, ištarmę jiems pakartojo.
Tuoj jaunesnieji jūreiviai, iš aptvaro jaučius išvarę,
Nuginė juos į stačią Dindimo kalno viršūnę.
O kiti, nuo Šventosios uolos virves tuoj atmaizgę,
Greit nusiyrė irklais į trakų uostą. Palikę
Keletą vyrų laive, jie tuojau į kalną įlipo.
Matėsi jiems iš tenai Makriėjos aukštos viršūnės,
Kitapus Trakijos žemė visa kaip ant delno jiems matės,
Bosporo sąsiauris driekės ir Misijos kalvos. Pažvelgus
Priešingon pusėn, ryškėjo Aisepas, šalia Adrestėjos
Driekės toli Nepėjo klonis ir miestas. Jūreiviai
Rado seną, bet tvirtą išdžiūvusį vynuogės krūmą,
Augusį miško tankmėj. Jį vyrai greitai nukirto,
Kad išsidrožtų kalno dievybės stabą. Išdrožė
Argas jį sumaniai, ir vyrai šį stabą pastatė

Ant stačios viršūnės pavėsy aukštų ąžuoliukų,
Tų, kurie kalnuose iš medžių aukščiausiai išauga.
Aukurą vyrai paskui, iš smulkių akmenėlių sukrovę,
Ąžuolo lapais apkaišė ir ėmė aukot. Dindimìjos,
Motinos tos daugiavaldės, gyvenančios Frigijos žemėj,
Šaukės jie, kvietės Titìją kartu su Kilėnu. Tik šiedu
Miestų globėjais ir Motinos deivės Idajos bičiuliais
Laikomi iš visų daktìlų Idos ir Kretos,
Kiek jų prigimdžius yra Anchialė nimfa. Kadaise
Ji daktilùs pagimdė Diktės oloj, nusitvėrus
Rankų abiējų pirštais tenykštę žemę Oakso.
Meldės Jasonas ilgai ir labai nuoširdžiai. Jis maldavo
Deivės, suklupęs ant kelių, sutramdyti vėtras baisingas,
Degino, liejo aukas. Tuo metu, paliepus Orfėjui,
Vyrai jauni pradėjo su ginklais suktis rately
Ir daužyti skydus kardais, kad ore nebesklistų
Liūdnos dejonės, kadangi žmonės lig tolei gedėjo
Dėl valdovo žūties. Nuo to laiko frigai mėgina
Ir timpanu, ir būgnu pamaloninti garbiąją Rėją.
Palenkė deivės širdį aukos malonios, nors buvo
Priešiška ji, bet dabar palankius jam ženklus parodė.
Medžiuos pakibo daugybė vaisių, po kojomis žemėj
Dygo minkštutė žolė ir gėlės savaime pražydo.
Žvėrys laukiniai urvus tankmėse paliko, iškėlę
Uodegas lakstė. Be to, atsitiko ir kitas stebuklas.
Niekad lig tolei Dindimo kalne vanduo netekėjo,
Bet dabar iš visai išdžiūvusios kalno viršūnės
Ėmė lietis sraunus šaltinis. Aplinkiniai žmonės
Šį šaltinį paskui Jasono versme pavadino.
Deivės garbei jie puotą ant Lokio kalnyno iškėlė,
Šlovino ten daugiavaldę Rėją. Aušrai išbrėškus,
Vėjai nurimo, ir vyrai irkluodami salą paliko.
Noras varžytis tada visus argonautus užvaldė –
Kas iš jų paskutinis liausis irkluoti. Nuščiuvus
Vėjams, oras tykus nuramino sūkurius, migdė
Jūros bangas. Ramuma pasikliovę jūreiviai į priekį
Varė laivą per jėgą. Jo, skrodžiančio jūros platybes,
Net Poseidono žirgai greitakojai nebūtų pavijęs.

Bet vakare, kai pakilo nuo upių pakrančių galingas
Vėjas, bangos pradėjo šiauštis, ir vyrai pavargo
Irklus kilnoti, nors stengėsi tiek, kiek leido jų jėgos.
Juos visus tada atstojo Heraklis, galingom
Rankom irkluodamas taip, kad laivo šonai braškėjo.
Kai, į misų žemę skubėdamas, laivas paliko
Šone Rindako žiotis, taip pat Aigajono didžiulį
Pilkapį, vos jis suspėjo Frigijos krantą praplaukti,
Iš audringosios jūros traukdamas irklą Heraklis
Perlaužė. Rankoj suspaudęs vieną nuolaužą irklo
Jis ant suolo parkrito, o kitą nuolaužą greitai
Bangos prarijo. Tyliai sėdėdamas žvalgės Heraklis,
Nes jis buvo nepratęs, kad rankos jo nieko neveiktų.
Kai prižiūrėtojas sodo arba koks artojas iš lauko
Skuba pareiti namo į savo pašiūrę išalkęs,
Ir jo pavargę keliai iš nuovargio linksta prie slenksčio,
Pats jis, visas dulkėtas, į delnus sudiržusių rankų
Žvelgdamas, savo pilvui besočiui prakeiksmus siunčia,
Tokiu dienos metu jie pasiekė žemę kijiečių,
Argantonėjo kalną ir Kijo žiotis. Svetingai
Juos, taikius ateivius, sutiko vietiniai misai,
Tos srities šeimininkai, ir davė visko, ko reikia.
Davė avių, nemažai jiems saldžiojo vyno atpylė.
Tuoj vieni jūreiviai sausų žabarų prisirinko,
Pievoj antri prisirovė minkštos žolės, kad paklotų
Guolį, treti tuojau pabandė ugnį įkurti.
Vyną krateruose jie sumaišė, paruošė puotą
Ir sutemoj aukojo globėjui prieplaukų Foibui.
Savo bičiuliams nurodęs toliau puotauti, pasuko
Dzeuso sūnus Heraklis į miško tankynę. Norėjo
Jis susirasti naują irklą, rankoms patogų.
Ten beklajodamas jis retašakę pušį aptiko.
Augo ant jos tik kelios šakelės, spygliai nežaliavo.
Buvo toji pušis panaši į atžalą liauną
Tuopos, išaugančios šitokio aukščio ir storio. Heraklis
Trenkė žemyn strėlių prikrautą strėlinę ir lanką,
Tuoj išsinėrė iš liūto kailio ir, žemėn įbedęs
Kuoką, visą variu nusagstytą, patraukė tą pušį

Iš pačių šaknų, apkabinęs rankom kamieną,
Kojas išžergęs plačiai, galingu pečiu įsirężęs,
Tikras dėl savo jėgų. Nors giliai pušelė į žemę
Buvo įleidus šaknis, jas Heraklis su luitais išrovė.
Kaip netikėtai sulaužo laivo stiebą galingas
Viesulo šuoras staiga, padangėje audrai pakilus
Žiemą, kai pradeda leistis žemyn atšiaurus Orionas,
Ir nuo virvių stiebą su pleištais atplėšia, tai šitaip
Pušį Heraklis išrovė. Paskui, susigriebęs strėlinę,
Kailį, lanką ir kuoką, atgal link laivo pasuko.
Hilas tuomet, pasiėmęs varinį ąsotį, nuklydo
Nuo kitų tolyn, ieškodamas švento šaltinio,
Kad vakarienei vandens parneštų Herakliui ir greitai,
Kol ši sugrįš, suspėtų viską, kaip dera, paruošti.
Hilą tokių papročių Heraklis išmokė, kai mažą
Paėmė jį kadais iš namų šlovingojo tėvo
Tejodamanto, kurį jisai tarp driopų nužudė
Negailestingai, dėl jaučio, ariančio lauką, supykęs.
Tejodamantas tada lauke darbavosi, arė
Žemę, pavargęs labai. Atiduoti jam liepė Heraklis
Jautį, kuriuo artojas arė, bet šis nenorėjo
Jaučio prarast. Heraklis dingsties ieškojo kariauti
Su driopais, kurie paniekinę tiesą gyveno.
Bet dėl šitų kalbų galiu nuo giesmės aš nuklysti...
Greitai Hilas priėjo šaltinį. Aplinkiniai žmonės
Šitą šaltinį Pegėm vadina. Nimfos ratelį
Šoko jame tuo metu. Įpratusios visos tos nimfos,
Kiek jų gyvena tenai aplinkui gražųjį kalną,
Savo giesmėm visada Artemidę šlovint per naktį.
Nimfos, kurioms atiteko kalnų viršūnės ar olos,
Ar gyvenančios girioj – visos nimfos ten šoko.
Tik staiga iš gelmės gražiatėkmio šaltinio išniro
Nimfa vandens ir tuojau pastebėjo stovintį Hilą.
Buvo jisai dailus, spindėte spindėjo jo grožis.
Tvieskė šviesi pilnatis. Danguje žibėdamas mėnuo
Ryškiai apšvietė Hilą. Kipridė suvirpino nimfos
Širdį, kuri, iš pradžių sutrikusi, vėl atsigavo.
Kai panardino Hilas ąsotį į vagą šaltinio,

Šonu pritūpęs, kai ėmė vanduo skambėdamas lietis
Į skardaus varinio ąsočio vidų, pačiupo
Nimfa kairiąja ranka netikėtai jaunuolį už kaklo,
Nes norėjo į lūpas švelnias pabučiuoti, ir griebus
Dešine savo ranka už alkūnės, į gelmę įtraukė.
Hilo šauksmą tada iš visų bičiulių išgirdo
Tik Polifemas, Eilāto sūnus. Jis buvo paėjęs
Priekin keliu, nes laukė galingo Heraklio sugrįžtant.
Puolė greitai tada Polifemas bėgti prie Pegių
Kaip laukinis žvėris, išgirdęs avelių bliovimą,
Vejamas alkio puola, tačiau gyvulių nesuranda –
Būna piemenys spėję suginti bandą į tvartus.
Kaukia tuomet žvėris, kol visai jėgų netebenka.
Šitaip smarkiai sūnus Eilato rėkti pradėjo,
Lakstė šaukdamas, bet jo balsas be tikslo skambėjo.
Kardą didžiulį ištraukęs, jis lėkė į priekį, nes manė,
Kad laukiniai žvėrys užpuolė Hilą ar žmonės
Vietiniai jį sugavo ir vedas kaip gatavą grobį.
Bėgo jis, rankoj aukštai iškėlęs apnuogintą kardą,
Modamas juo, ir staiga susitiko Heraklį. Pažino
Jį iš karto (tamsoj Heraklis prie laivo skubėjo).
Vos beatgaudamas kvapą, Herakliui jis bėdą apsakė:
„Tau, mielasis, pirmam aš pranešu šitą nelaimę:
Hilas negrįžo atgal, išėjęs vandens prie šaltinio.
Vedasi jį pasigavę plėšikai ar žvėrys laukiniai
Drasko kažkur jį dabar. Neseniai aš jo šauksmą girdėjau."
Taip jis pasakė. Heraklio smilkinius prakaitas šaltas
Išmušė, kraujas juodasis pradėjo virt jo krūtinėj.
Trenkęs iš įsiūčio žemėn pušį, jisai pasileido
Bėgti keliu, kuriuo jį nešė greitosios kojos.
Taip, kaip sparvōs sukapotas jautis tolyn pasileidžia
Lėkti, palikęs lankas ir pievas, piemuo jam nerūpi
Ir nerūpi banda, jis kartais nestodamas lekia,
Kartais sustoja ir platų sprandą į viršų užrietęs
Ima baisiai maurot, sparvos skaudžiosios sugeltas,
Šitaip skubėjo Heraklis – jis kartais be perstojo greitai
Lėkė į priekį, o kartais paliaudavo bėgti, sustojęs
Imdavo garsiai šaukt. Toli tas jo šauksmas girdėjos.

Jau virš aukščiausių kalnų aušrinė žvaigždė patekėjo,
Vėjas pakilo. Tuojau Tifijas kviesti pradėjo
Vyrus lipti laivan, išnaudoti vėją palankų.
Noriai jūreiviai visi sulipo į laivą, pakėlė
Inkarą greitai, lynus visus tvarkingai susuko.
Išpūtė vėjas bures per vidurį. Krantą palikę,
Jie linksmi palei Posidėjo kyšulį plaukė.
Kai šviesiaakė aušra, pakilus iš pakraščio žemės,
Dangų nušviečia, kai ima visi takeliai matytis,
Kai nuo vaiskios rasos sužėruoja laukai, argonautai
Tik tada pastebėjo, kad jie netyčia paliko
Savo draugus. Laive prasidėjo triukšmingas kivirčas,
Kaip jie galėjo palikti žemėj ant kranto geriausią
Savojo žygio dalyvį. Sūnus Aisono sutrikęs
Jokio žodžio visai pratart neįstengė, sėdėjo
Baisiai nuliūdęs, širdy susikrimtęs, nelaimės prispaustas.
O Telamonas, labai užsirūstinęs, šaukti pradėjo:
„Sėdi tu šitaip ramiai! Tau patinka, kad liko Heraklis!
Tavo užmačios buvo, matyt, jį šičia palikti,
Kad Heladėj jisai šlove tavęs nenustelbtų,
Jei dievai mums tik leis atgal namolio sugrįžti.
Kam gi kalbėti tuščiai? Ir aš atsiskyręs paliksiu
Tavo tuos draugelius, kurie sugalvojo šią klastą."
Šitaip pasakęs jis puolė Tifiją, sūnų Hagnìjo,
Ir jo akys piktai sužibo lyg degančios ugnys.
Būtų tada atgal jie į misų žemę sugrįžę,
Būtų įveikę jūros gelmes, nepaliaujamą vėjo
Gausmą, jeigu du sūnūs trako Borėjo rūsčiaisiais
Savo žodžiais nebūtų Ajako vaiko sulaikę.
Vargšai! Vėliau ateity jie sulaukė iš rankų Heraklio
Keršto skaudaus už tai, kad tada jo ieškoti sutrukdė.
Juos iš varžybų, skirtų Pelìjo mirusio garbei,
Grįžtančius Teno saloj, skalaujamoj jūros, Heraklis
Užmušė ir, supylęs pilkapius vyrams, pastatė
Antkapius du. Iš jų vienas, stebuklas žmonėms pažiūrėti,
Kliba, kai judina jį papūtęs triukšmingas Borėjas.
Šie dalykai įvyko gerokai vėliau. Na, o tuokart
Glaukas staiga prieš juos iš jūros dugno išniro.

Buvo jisai išmintingas pranašas dievo Nerėjo.
Virš vandens iškėlęs galvą, apaugusią gaurais,
Ir krūtinę, pats lig juosmens išniręs, nutvėrė
Laivą iš apačios galinga ranka ir suriko:
„Tai kodėl prieš didžiojo Dzeuso valią panorot
Į Ajeto miestą nuvežti drąsuolį Heraklį?
Jo lemtis – nedoram Euristėjui Arge tarnauti,
Dvylika žygdarbių skirta jam padaryti. Atlikęs
Juos visus, jis gyvens su dievais nemirtingais, atliks dar
Ir kitokių darbų. Todėl nevalia pasiimt jį.
O Polifemui lemta prie Kijo žiočių įkurti
Misams šlovingąjį miestą, iškentus daug vargo, paskui jis
Žemėj chalibų plačioj atliks, kas jam lemta atlikti.
Hilą pamilo karštai ir pasiėmė nimfa į vyrus.
Jo bičiuliai ieškojo, tačiau pasiliko nuklydę."
Taip pasakęs, jis nėrė žemyn, į bangas susisupęs.
Tik verpetas ir putos vandens purpurinio pakilo.
Plakė jos, varė pirmyn per jūrą gaubtąjį laivą.
Vėlei herojai pradžiugo. Ajako sūnus Telamonas
Greit prie Jasono priėjo, paėmęs jo ranką, suspaudė
Ir, apkabinęs tvirtai, jam šitaip iš karto pasakė:
„Tu, Aisonide, nepyk ant manęs, jeigu aš per kvailumą
Kiek suklydau. Mane kankina skausmas, kad šiurkštų
Ir įžeidų žodį aš tau pasakiau. Tad pamirškim,
Kuo nusikaltom abu, kaip anksčiau, pasilikim bičiuliai."
Jam Aisono sūnus tada protingai atsakė:
„Tu, mielasis, mane įskaudinai žodžiais šiurkščiaisiais,
Kai prie visų pasakei, kad esu nusikaltęs prieš dorą
Vyrą. Tačiau daugiau nebekurstysiu pykčio skausmingo,
Nors ir buvau įsižeidęs. Juk tu ne dėl avino kailio,
Ne dėl turtų kokių ant manęs užsirūstinai baisiai,
Bet dėl savo bičiulio. Tikiuosi, kad šitaip kovosi
Ir dėl manęs, ir dėl kito, jei kartais prireiks tai daryti."
Taip Jasonas pasakė. Abu susitaikę prisėdo,
Kur kiti du sėdėjo anksčiau. Pagal Dzeuso sprendimą
Vienas iš jų, Polifemas, Eilato sūnus, privalėjo
Misams įkurti miestą, upės vardu pavadintą.
Kitas – Heraklis – turėjo darbus atlikt Euristėjui.

Jis grasino dabar sunaikinti Misijos žemę,
Jei nepavyktų jam Hilo – gyvo ar mirusio – rasti.
Misai, atrinkę sūnus pačių geriausiųjų vyrų,
Davė lyg užstatą juos Herakliui, paskui jam prisiekė –
Hilo sunkių paieškų tikrai niekada nenutrauksią.
Štai dėl ko teiraujas kijiečiai lig šiol apie Hilą,
Tejodamanto sūnų. Gerai pastatytas Trachinas
Rūpi misams, nes ten Heraklis įkūrė jų sūnus,
Tuos, kuriuos jie davė kaip užstatą jam išsivesti.
Ištisą dieną ir naktį nešė laivą į priekį
Pūsdamas vėjas smarkus, tačiau pamažu jis nutilo
Aušrai bebrėkštant. Tada jūreiviai toli pastebėjo
Įlankos kyšulį platų ir kranto ruožą. Pasukę
Laivą tenai, jie saulei patekant priplaukė krantą.

ANTROJI KNYGA

Ten aptvarai gyvulių ir stoginė stovėjo Amiko,
Bebrikų krašto valdovo drąsaus. Iš žmonių įžūliausią
Jį pagimdė kadais Melijà, Bitinijos nimfa,
Kai Poseidono Genetlijo guoly meilę patyrė.
Buvo nustatęs Amikas visiems svetimšaliams gėdingą
Potvarkį: nieko neleisti išvykt iš šalies, jeigu kumščiais
Neis susikauti su juo. Taip buvo užmušęs Amikas
Daug kaimynų. Tada jis, tuojau nuskubėjęs prie laivo
Vyrų paklausti, kur plaukia ir kas jie per žmonės, užgavo
Baisiai visus argonautus, ištaręs šitokį žodį:
„Tai, ką privalot žinot, paklausykite, jūros klajūnai!
Iš svetimšalių nė vienas, į bebrikų žemę atvykęs,
Grįžti negali atgal, nepabandęs rankų pakelti
Prieš mane kovoje. Todėl jūs dabar išsirinkit
Patį geriausią vyrą iš savo tarpo ir leiskit
Jam su manim tuojau kumštynes pradėti. O jeigu
To nenorėsit daryt ir papročius mano paminsit,
Teks jums tada tikrai nemažai kančių iškentėti."

Taip pasipūtęs kalbėjo jisai. Nesuvaldomas pyktis
Apėmė vyrus, o ypač iš jų visų – Polideuką.
Stojo jis ginti savo draugų ir šitaip pasakė:
„Kas tu bebūtum, valdykis ir įtūžio pikto nerodyk!
Tavo įstatymams mes paklusime, kaip reikalauji.
Pažadu tau, kad aš pats mielai su tavim susikausiu."
Taip jis atrėžė tvirtai. Akimis sužaibavęs Amikas
Ėmė spoksoti į jį, kaip liūtas, sužeistas ieties,
Kai kalnuose jį vyrai užpuola. Nors apsupa liūtą
Pulkas žmonių, bet kitiems jis dėmesio jokio nerodo,
Vien tiktai to, kuris pirmiausia jį sužeidė, dairos.
Sviedė žemyn Tindaridas margą plonutį apsiaustą
(Jį dovanojusi buvo lemnietė viena), o Amikas
Su sagtimis apsiaustą dvigubą, juodą ant žemės
Trenkė ir numetė lazdą piemens, kurią jis nešiojo,
Iš kalnų alyvos išpjautą. Paskui apsižvalgę
Jie netoliese vietą, patogią kovai, surado.
Ten ir vienas, ir kitas draugus susodino ant smėlio,
Tarp savęs nepanašūs iš stoto ir veido. Amikas
Į Tifoėją baisų labai panašus pasirodė
Ar į Gajos kitus vaikus, kuriuos ji pagimdė,
Smarkiai ant Dzeuso supykus. O antras iš jų, Tindaridas,
Rodėsi tartum šviesi žvaigždė padangių aukštybėj,
Ta, kurios spinduliai vakare ir nakčia išryškėja.
Šitoks buvo Dzeuso sūnus – pirmieji pūkeliai
Dengė jo skruostus, akys blizgėjo, jėga jo ir ryžtas
Augo tarytum žvėries. Pradėjo ore jis smūgiuoti,
Bandė rankas, ar jos dar tokios pat vikrios, kaip buvo,
Ar nepavargo labai, nuo irklavimo ar neapsunko.
Savo ruožtu Amikas nemiklino nieko. Stovėjo
Jis atokiai, tylom į priešą žvelgdamas. Daužės
Jo širdis, geisdama sukruvinti priešo krūtinę.
Tuo metu Likorėjas, Amiko tarnas, prie kojų
Tiek vienam, tiek kitam po du diržus tuoj padėjo
Neapdorotos odos, labai gerai išdžiovintos.
Rėžė Amikas iškart įžūlius žodžius Polideukui:
„Pats aš savo valia be burtų jokių atiduosiu
Diržą, kurio tu geidi, kad vėliau priekaištaut negalėtum.

Juo apsuki rankas. Išmėginęs kitiems pasakysi,
Kaip išdžiovintas jaučio odas supjaustyti moku,
Kad ligi kraujo, giliai jos vyrų skruostus prakirstų."
Taip jis kalbėjo, tačiau Polideukas jam nieko nesakė,
Tik, pradėjęs šypsotis, diržus, padėtus prie kojų,
Tyliai pakėlė. Prie jo atskubėjo Kãstoras greitai
Ir didingas Talãjas, Bianto sūnus. Apvyniojo
Jie Polideuko rankas ir drąsos palinkėjo. Arètas
Ir Ornìtas padėjo Amikui. Kvailiai, nežinojo,
Kad paskutinį kartą jie padeda savo valdovui.
Kai jau buvo abu diržais rankas apvyniojęs,
Vienas prieš kitą sustoję, rankas galingas pakėlė,
Ir tarpusavy ėmė kumščiuotis, be galo įniršę.
Puolė bebrikų vadas, kaip jūros banga suputojus
Kyla prieš greitąjį laivą, tačiau bangos tos išvengti
Padeda laivui tuomet labai sumanus vairiniñkas,
Kai banga jau grasina laivo vidų užlieti,
Taip Tindaridą grėsmingai, be atilsio jokio Amikas
Puolė, tačiau sugebėjo sveikas išlikt Polideukas,
Nuo Amiko vikriai išsisuko ir, perpratęs kovą,
Kuo jo priešas stipresnis ir kuo silpnesnis, stovėjo
Vietoj, tvirtai įsirėžęs, ir kumščius atrėmė kumščiais.
Taip, kaip dailidės deda eilėm ir kala plaktukais
Laivo lentas, į kurias kaiščius aštrius įvaryti
Baisiai sunku, ir garsai nesiliaujantys tuksi plaktukų,
Girdisi smūgis po smūgio, taip vienas kitam jie į skruostus
Ir į smakrą smūgiavo, net dantys garsiai barškėjo.
Tol nesiliovė jie vienas kito talžyti skaudžiai,
Kol uždusę abu negalėjo kvapo atgauti.
Ir tada, tolėliau atsitraukę vienas nuo kito,
Prakaitą braukė nuo savo kaktos ir garsiai alsavo.
O paskui jie ir vėl susikibo, tarytum du jaučiai,
Kai dėl telyčios įsiutę pievoje pradeda kovą.
Smarkiai puolė Amikas, ant pirštų galų atsistojęs,
Lyg koks jaučių skerdikas, ranka galinga smūgiavo
Į Polideuką, bet šis atlaikė Amiko puolimą,
Atlošė galvą atgal, pečiu atremdamas smūgį,
Ir, nuo varžovo toliau atsitraukdamas koja už kojos,

Puolė Amiką vėl, virš ausies užsimojęs jam trenkė
Ir suknežino kaulus. Amikas iš skausmo sukniubo.
Minijai garsiai suriko, kai dvasią išleido Amikas.
Bebrikų vyrai labai sielvartavo dėl savojo vado.
Vėzdus galingus vieni iš jų iškart pasičiupo,
Ietis nutvėrė kiti ir visi Polideuką užpuolė.
Bet Polideuko draugai tuojau priešais jį atsistojo,
Durklus aštrius iš makščių išsitraukę. Kastoras pirmas
Puolančiam vyrui vienam per pusę perskėlė galvą.
Perskelta toji galva ant abiējų pečių mataravos.
Pats Polideukas nukovė milžiną Ítimonėją
Ir Mimántą. Pirmą pargriovė į dulkes ant žemės,
Po krūtinkauliu spyręs koja vikriai, o Mimantui,
Kai šis priėjo arčiau, virš kairiojo antakio trenkė
Dešine savo ranka ir nuplėšė voką. Paliko
Jo akis atvira. Oreidas, tarnas Amiko,
Savo jėga pagarsėjęs, Talājui, sūnui Biantui,
Dūrė, tačiau nenužudė, tik varis nubrozdino odą
Ir, vidurių nepalietęs, žemiau po juosta nuslydo.
Veltui Aretas mėgino pakelti sunkųjį vėzdą
Prieš drąsuolį Ifitą, Eurito sūnų. Nebuvo
Lemta Ifitui tada sunkios pražūties susilaukti.
Pats Aretas nuo kardo Klitijo žuvo. Ankājas,
Vaikas Likurgo narsus, kaip pamišęs kirvį iškėlęs,
Kailį meškos nusitvėręs ranka kairiąja, iš karto
Puolė į bebrikų tarpą, kartu su juo Ajakidai,
Su Ajakidais taip pat nusiteikęs karingai Jasonas.
Kaip pilkieji vilkai avių aptvaran įsiveržę
Žiemą, šaltu metu, paslapčia nuo šunų gerauoslių
Ir piemenų baugina didelį pulką avelių,
Kai šniukštinėja aplink, ieškodami, kokią gi avį
Jiems pirmiausia užpult ir tuojau papjauti, o avys
Spaudžias viena prie kitos, iš visur subėgusios, spiečias
Visos į krūvą kartu, tai taip pasipūtę, išdidūs
Bebrikai ėmė bijot iš laivo atėjusių vyrų.
Kaip avių piemuo arba prižiūrėtojas bičių
Bando visaip išrūkyt iš olos didžiulį jų spiečių,
Bitės pradžioj vis grįžta į olą, dūgzdamos skraido,

Sukas aplink, bet paskui, išbaidytos kylančio dūmo,
Lekia tolyn nuo olos, taip bebrikai vietoje likti
Jau negalėjo daugiau, į Bebrikijos gilumą spruko,
Žinią kitiems nešdami apie mirtį valdovo Amiko.
Jie nežinojo, kvailiai, kad kita pražūtinga nelaimė
Juos ištiko, kad jų vynuogynus ir kaimus išgriovė
Pražūtį nešantys ginklai Liko ir mariandìnų,
Kai valdovo nebuvo namuos, mat šios gentys kovojo
Nuolat dėl žemės, kuri geležies rūdos daug turėjo.
Buvo dabar jų sodybas ir tvartus priešai nusiaubę.
Ir argonautai taip pat daug avių jų papjovė, sugrįžę
Prie savo laivo. Draugams argonautas vienas pasakė:
„Jūs pasvarstykit, ką bebrikai būtų darę iš baimės,
Jeigu dievas Heraklį čia būtų atvedęs. Galvoju,
Jei jis būtų čia buvęs, tikrai nebūtų reikėję
Ginčo kumštynėmis spręst. Kai būtų dėstęs Amikas
Papročius savo, Heraklis jį būtų vėzdu privertęs
Su visais papročiais pamiršti visą puikybę.
Bet, deja, ant žemės kranto palikę Heraklį,
Plaukiame jūra. Dabar, kai toli Heraklis, tikriausiai
Šitą didžiulę kvailystę supras kiekvienas iš mūsų."
Taip jis kalbėjo. Bet viskas juk Dzeuso valia atsitiko.
Vyrai, kol buvo tamsu, pasiliko krante, sužeistųjų
Gydė žaizdas, dievams aukojo aukas, vakarienę
Ruošė. Jų neėmė miegas. Ilgai su kraterais sėdėjo
Vyrai prie degančio laužo (jame jų aukos liepsnojo),
Ant šviesių galvų vainikus užsidėję iš lauro,
Augusio jūros krante. Prie to lauro laivavirvės buvo
Pririštos. Skambant Orfėjo formingei, jie himną užtraukė.
Jūros pakrantė rami staiga nuščiuvo jiems giedant.
Jie terapnietį Dzeuso sūnų šlovint pradėjo.
Kai iš pasaulio krašto į dangų pakilusi saulė
Apšvietė kalnus rasotus ir piemenis kėlė iš miego,
Vyrai tada, atrišę virves nuo lauro kamieno
Ir prisikrovę į laivą grobio, kiek tik reikėjo,
Link sūkuringo Bosporo, vėjams padvelkus, pasuko.
Ten galinga banga susidaro lyg didelis kalnas.
Virš debesų iškilus, jinai pasišiaušia ir, rodos,

Gali tuojau užgriūti. Nespėtumei net pasakyti,
Kad išvengsi žiaurios pražūties, kai virš vidurio laivo
Ji kaip baisus debesis pakimba, bet greitai nuslopsta,
Jei vairininką laivo sumanų sutinka. Taip vyrai
Plaukė dabar sveiki, patirtim pasikliovę Tifijo,
Bet išsigandę. Ir kitą dieną jie priplaukė krantą,
Esantį priešingoj pusėj negu Bitinijos žemė.
Ten pakrantėj gyveno sūnus Agenoro Finėjas.
Jis iš visų žmonių kančias didžiausias kentėjo
Dėl pranašavimo savo, kurį jam buvo suteikęs
Pats Letojidas kadais. Niekada nebijojo Finėjas
Dzeuso valios tiksliai žmonėms nemirtingiems atskleisti.
Štai todėl jam Dzeusas suteikė ilgą senatvę,
Betgi atėmė mielą šviesą akių ir neleido
Valgiais gausiais pasimėgaut, kuriuos aplinkiniai žmonės
Nešdavo jam į namus, norėdami ištarmę gauti.
Mat iš dangaus tada nusileisdavo harpijos baisios
Ir iš žmonių burnų ir iš rankų pagrobdavo maistą
Savo snapais. Iš maisto kartais nelikdavo nieko,
Kartais likdavo tiek, kad Finėjas leisgyvis kentė
Badą. Harpijos skleidė nepaprastą smarvę, ir niekas
Dėl tos smarvės nei maisto prinešt prie burnos negalėjo,
Nei stovėti arti. Taip puotos likučiai smirdėjo!
Kai Finėjas išgirdo balsus ir žingsnius, tuoj suprato
Kad pas jį dabar, pagal ištarmę Dzeuso, atvyko
Tie, kuriems atkeliavus, galės jis valgiu pasisotint.
Tuoj jis iš guolio pakilo, tarytum bedvasis šešėlis
Ir, pasirėmęs lazda, bejėgėm kojom link durų
Slinko lėtai, grabaliodamas sieną. Jo keliai drebėjo
Nuo senatvės sunkios. Purvais apskretęs, suvytęs
Buvo kūnas Finėjo, tik kaulai ir oda karojo.
Iš namų išslinkęs Finėjas iš karto prisėdo
Savo kieme ant slenksčio, nes keliai jau jo nebelaikė,
Nuovargis gniuždė, atrodė, po kojomis žemė aplinkui
Ėmė linguoti. Išsekęs, iš nuovargio visas sustingęs
Jis sėdėjo tylom. Argonautai, pamatę Finėją,
Jį apsupo ratu ir ėmė be galo stebėtis.
Šis, atsidusęs giliai, pranašystę jiems tokią pasakė:

„Jūs, iš visų helėnų geriausi, manęs paklausykit!
Jei iš tikrųjų tai jūs, kuriuos Jasonas, paklusęs
Įsakui griežto valdovo, pasikvietė kailio parvežti
Argo laivu. Tai jūs! Širdis manoji suprato
Iš pranašavimų viską. O vaike Letò, o valdove,
Tau dėkoju už tai, nors esu vargų nukamuotas.
Dzeuso, maldautojų dievo, kuris nusidėjėliams ypač
Griežtas, vardu aš maldauju, taip pat ir Foibo, ir Heros
(Jai iš dievų labiausiai keliaudami rūpit), padėkit
Man, ištiktam nelemties, iš bėdos išvaduokit! Nelikit
Jūs abejingi, manęs neapleiskit, iš čia neišplaukit!
Juk ne vien ant akių man Erinija koja užmynė,
Aš kentėti turiu ne vien tik nuobodžią senatvę,
Bet, be nelaimių kitų, ir negandą, pačią sunkiausią:
Harpijos puola mane. Staiga iš nežinomos vietos
Atskrenda jos, iš burnos man bet kokį maistą ištraukia.
Kaip išsigelbėt nuo jų, nežinau. Lengviau man nuslėpti
Net nuo savęs paties, kad esu aš baisiai išalkęs,
Nei nuo jų – jos šitaip greitai per eterį skrenda!
Jeigu harpijos man ir palieka maisto, jis dvokia
Tokia baisia, tiesiog neįmanoma smarve, kad niekas,
Joks mirtingas žmogus priėjęs arčiau negalėtų
Jos pakęsti, net jeigu širdis jo būtų plieninė.
Tik neapsakomas alkis priverčia mane pasilikti
Ir į pilvą įdėti apdergto maisto likutį.
Bet pagal ištarmę jas išvaikys atvykę Borėjo
Sūnūs, kurie nėra svetimi man. Esu aš Finėjas.
Tarp žmonių kažkada pranašystėm garsėjau ir turtais.
Aš – Agenoro sūnus. Borėjo vaikai Kleopatrą,
Seserį savo, kai Trakijos žemę valdžiau, atlydėjo
Man su kraičiu į namus, kad ją į žmonas paimčiau."
    Taip Agenoro vaikas kalbėjo. Visiems argonautams
Jo pagailo, o ypač Borėjo sūnums. Jie priėjo
Kuo arčiau, nuo akių nubraukę ašaras. Dzetas,
Liūdną senuką už rankos paėmęs, šitaip pasakė:
    „Aš, vargšeli, manau, kad žmogaus, labiau nelaimingo,
Jokio nėra už tave. Ir kodėl gi šitiek nelaimių
Tau atsitiko? Gal tu dievus užgavai dėl prakeikto

Neapdairumo, tiksliai paskelbęs ištarmes? Argi
Rūstauja jie ne už tai? Širdis mums nerimsta, nes trokštam
Tau padėt, jei abiem mums suteikė dievas šią teisę.
Bet nemalonė dievų žmonėms mirtingiesiems aiški.
Ir todėl nebaidysim mes harpijų tol (nors be galo
Norime jas išbaidyti), kol pats tu mums priesaiką duosi,
Jog dėl šito tikrai malonės dievų neprarasim."
Taip jis pasakė. Finėjas savo nematantį žvilgsnį
Tiesiai į jį įdūręs, šitokiais žodžiais atsakė:
„Tu nutilki, vaikut, net tokių minčių neturėki!
Vaikas Letò, išmokęs mane pranašaut, tepaliudys
Ir atitekusi man piktoji lemtis ir tamsusis
Rūkas, užtraukęs akis, taip pat ir dievai požeminiai
(Kai numirsiu, lai jie man tada nebebus maloningi):
Jokio pykčio dievų nesulauksit dėl šitos pagalbos."
Taip prisiekus Finėjui, užsidegė noru padėt jam
Sūnūs Borėjo abu. Jaunesni argonautai Finėjui
Surengė puotą, kuri paskutinis harpijų grobis
Buvo. Abu Boreadai šalia atsistojo, kad ginklais
Jas nubaidytų, tačiau, kai senelis palietė maistą,
Harpijos puolė staiga kaip vėjas greitasis ar žaibas.
Iš debesų netikėtai jos visos būriu nusileido
Ir klegėdamos garsiai puolė prie maisto. Išvydę
Jas argonautai pradėjo šaukti, bet harpijos greitai
Visą maistą surijo ir vėlei per jūrą nuskrido,
Po savęs paskleidusios smarvę siaubingą. Jų vytis
Puolė du sūnūs Borėjo, kardus ištraukę, mat Dzeusas
Suteikė jiems jėgų, neišsenkančių niekad. Be Dzeuso
Valios Borėjo vaikai nebūtų galėję pavyti
Harpijų – jos visada pralenkdavo netgi Zefyrą,
Kai skubėdavo skrist pas Finėją arba iš Finėjo.
Kaip kalnų miškuose skalikai, įpratę medžioti,
Elnių arba ožių raguotų pėdsakais seka,
Vejasi juos, dantimis mėgina nutverti, bet veltui
Tik žandikauliais taukši, tai taip Kalajidas ir Dzetas
Buvo tada beveik pasivijęs harpijas, tiesė
Savo rankas ir siekė jas pirštų galiukais, bet veltui.
Būtų prieš valią dievų išžudę jie harpijas, būtų

Jas nuginę toli, į salas, kurios pavadintos
Plaukiančiom, bet tai pamačius Iridė per eterį greitai
Iš dangaus nusileido ir juos sulaikė, pasakius:
„Sūnūs Borėjo, kardais nevalia jums mėginti nudobti
Harpijų, didžiojo Dzeuso kalių. Aš priesaiką duosiu,
Kad niekada daugiau jos negrįš atgal pas Finėją."
Taip ji pasakius prisiekė vandeniu Stigės (jis kelia
Šiurpą didžiausią ir baimę visiems dievams nemirtingiems),
Kad daugiau prie namų Finėjo, sūnaus Agenoro,
Harpijos niekad negrįš, nes nulemta taip. Patikėję
Priesaika šia, Boreadai atgal link laivo pasuko.
Tas salas, kurios vadinamos Plaukiančiom buvo,
Žmonės tada pradėjo vadinti Strofadėmis. Greitai
Harpijos ir Iridė kas sau išsiskirstė: į olą
Harpijos Kretoj, Minojo saloj, nusileido, Iridė
Į Olimpą nuskrido, sparnais greitaisiais pakilus.
O argonautai tada nuplovė purvą nuo seno
Kūno Finėjo, paskui avis paaukojo, atrinkę
Jas iš tų, kurias pas Amiką buvo pagrobę,
Ir puotavo susėdę, rūmuose puotą surengę.
Godžiai kimšdamas maistą su jais ir Finėjas sėdėjo,
Džiaugės širdis jo valgiais, kurie jam lyg sapnas atrodė.
Kai jau buvo visi pavalgę, išgėrę lig soties,
Laukė Borėjo vaikų, neužmigo per naktį. Finėjas,
Pats įsitaisęs tarp vyrų, arti prie židinio, ėmė
Jiems pranašaut apie tai, kaip baigsis ši jūrų kelionė:
„Nagi, klausykit! Visko tiksliai nevalia jums žinoti,
Bet ką leidžia dievai, tai to nenuslėpsiu nuo jūsų.
Aš anksčiau kvailai darydavau, kai neprotingai
Dzeuso mintis žmonėms iki galo atskleisdavau. Dievas
Nori žmonėms nemirtingiems neaiškią ištarmę duoti,
Kad jie nuo valios dievų visada bent kiek priklausytų.
Kai išplauksit iš čia, Kianėjų uolas dvi pirmiausia
Jūs pamatysite ten, kur jūra labai susiaurėjus.
Dar nė vienam, aš žinau, pro uolas nepavyko prasmukti.
Šitos uolos, gilių šaknų neįleidusios, plauko
Ir, viena su kita dažnai susidurdamos, trankos.
Joms susidaužus vanduo suputojęs pradeda plaktis,

O tuščiuose krantuose atsiliepia garsas to trenksmo.
Jei patarimų mano dabar tikrai paklausysit,
Tai ir dievus gerbdami, ir protu vadovaudamies, plaukit,
Kad netyčia jūsų beprasmė mirtis neištiktų.
Tik nesiveržkit pirmyn, perdaug jaunyste pasikliovę,
Bet pabandykit pirmiausia iš laivo paleisti balandę,
Kad ji nuskristų į priekį. Jeigu balandei pavyktų
Pro uolas sėkmingai praskristi į Pontą, negaiškit,
Rankom tvirtai suspaudę laivo irklus, irkluokit,
Sąsiaurį jūros praplaukt kuo greičiau skubėkit, kadangi,
Ar jums pavyks išsigelbėt, ne tiek nuo maldų, kiek nuo jūsų
Rankų stiprumo tada priklausys. Naudingiau bus, jei viską
Jūs pamiršę, ryžtingai stengsitės irklais darbuotis.
Bet neuždraudžiu jums ligi tolei dievams pasimelsti.
Jeigu balandė pražus, tarp uolų įskridusi, sukit
Jūs iškart atgalios. Jau geriau taip paklust nemirtingiems,
Nes baisios pražūties tarp uolų neišvengsit, net jeigu
Iš tvirtos geležies pastatytas būtų šis laivas.
Ir nedrįskit, kvailiai, neklausyti nurodymų mano,
Jei galvosit, kad aš dangaus šeimininkams nemielas
Trissyk ar dar daugiau nei esu dabar iš tikrųjų.
Kol neišleisit balandės, laivu ten plaukti nedrįskit!
Kas privalės įvykti, tai tas ir įvyks. Jei išvengsit
Susidūrimo uolų ir sveiki įplauksit į Pontą,
Iš dešinės jums bus bitinų žemė. Taip plaukit,
Povandeninių uolų vengdami, kol žiotis srauniosios
Rebo upės priplauksit. Paskui, iš toli apiplaukę
Juodąjį kyšulį, uostą saloj Tinejidės pasieksit.
Vėl pasukę truputį atgal ir į priešingą pusę
Mariandinų šaly tada sustosit. Yra ten
Kelias, vedantis tiesiai žemyn į Hadą. Išlindęs
Stūkso viršuj status kyšulys Acherusijos. Žemę
Jo apačioj Acherontas, pilnas verpetų, pragraužė
Ir, giliame tarpekly vagą prarėžęs, srovena.
Greitai paskui praplauksit daugybę kalvų paflagonų.
Juos enetas Pelopas valdė pradžioj. Paflagonai
Girias, kad jų gentis atsiradus iš kraujo Pelopo.
Dar ten yra kyšulys, į Helikės žvaigždyną pakrypęs,

Iš visur status. Karambiu jį žmonės vadina.
Iš abiejų pusių kyšulį vėjai šiauriniai
Gairina. Tas kyšulys viršuje net eterį siekia,
O apačioj nusileidžia prie jūros. Kai jį apiplauksit,
Jums prieš akis atsivers pakrantė ilga. Kur ji baigias,
Ten, kur toli išlindęs krantas smailus, išsilieja
Upė Halìjo į jūrą. Šalia ir Irìjo upelis
Vandenį, pilną verpetų, putotą neša į jūrą.
Dar toliau išlinkęs labai įspūdingas didžiulis
Kranto vingis. Tenai Termodonto plačiosios žiotys
Teka. Ramioj Temiskìros įlankoj liejasi upės
Vandenys iš viršaus, pratekėję per platų žemyną.
Dar toliau – lyguma Dojanto. Nuo jos netoliese –
Trys amazonių miestai. Už jų – iš žmonių vargingiausi
Darbštūs chalibai kietą ir sunkią žemę įdirba.
Geležį moka chalibai gerai apdorot. Tibarėnai,
Jų kaimynai, garsėja avių bandomis. Jie gyvena
Už Genetajo kyšulio (Dzeusui svetingam paskirtas
Tas kyšulys). Netoli mosinoikai, mėgstantys žalią
Mėsą, miškingoj žemėj bei kalno šlaituos įsikūrė
Ir susirentė būstus – namus iš rąstų medinių
[Tie tvirtai suręsti namai vadinas mosinais,
Iš šio žodžio yra jų tautos pavadinimas kilęs].
Juos praplaukę saloj nuožulniais krantais apsistokit
Ir pasistenkit visaip atbaidyti paukščius įžūliuosius.
Toj tuščioje saloje prisiveisė jų begalybė.
Stovi tenai šventykla akmeninė Arėjo. Pastatė
Ją amazonių vadės, kai ėjo į karą, Otrėrė
Ir Antiopė. Saloj jums ateis didžiulė pagalba
Iš atšiauriosios jūros, todėl geraširdiškai noriu,
Kad prie krantų tos salos sustotumėt jūs. Bet ar reikia
Man išsamiai atskleist pranašystę visą ir vėlei
Taip nusidėti dievams? Tolėliau už šitos salelės
Ir už kitapus esančio kranto driekias filirų
Valdos, už jų toliau tauta makronų gyvena,
O už makronų gyvena becheirų tautelių daugybė,
Už becheirų yra įsikūrę sapeirai. Jų kraštas
Turi bendras ribas su bizerų kraštu. Už bizerų

Kolchai karingi gyvena. Bet jūs keliaukite jūra,
Plaukit laivu, kol priplauksit toliausios įlankos krantą.
Tai Kitajidės šalis. Tenai iš kalnų tolimųjų,
Iš Amaranto kalnyno per Kirkės lygumą plačią
Fasidas, pilnas verpetų, į jūrą vandenis neša.
Prie šios upės žiočių priplaukę laivu pamatysit
Ir Kitajidės valdovo Ajeto bokštus, ir tamsią
Girią Arėjo. Tenai auksavilnis kailis ant aukšto
Ąžuolo kabo. Tą kailį drakonas, baisus pažiūrėti,
Saugo. Jis budi ir dairos. Nei dieną, nei naktį negali
Miegas saldusis sumerkt akių piktųjų drakono."
Taip Finėjas pasakė tada. Argonautai, išgirdę
Jo žodžius, išsigando. Ilgai pritrenkti jie sėdėjo,
Kol Aisono sūnus, nelaimės prislėgtas, tarė:
„Tu kalbėjai, senuk, apie pabaigą mūsų kelionės,
Būdą nurodei, kaip mums pabandyti į Pontą įplaukti
Pro pražūtingas uolas. Jei mes pro uolas tas prasmuksim,
Ar į Heladę galėsim sugrįžt? Labai aš norėčiau
Tai iš tavęs sužinoti. Ir ką man daryt, kaip įveikti
Šitokį kelią, kai aš esu visai nepatyręs
Ir nepatyrę draugai? Juk Kolchidės Ajà įsikūrus
Ponto ir žemės visos pačiam tolimiausiam kampely."
Taip Jasonas kalbėjo. Jam šitaip atsakė senelis:
„Vaike, kai tu iš pradžių pro olas pražūtingas prasmuksi,
Nenusimink, nes tikrai vadovaus kelionei pats dievas,
Kai jūs plauksit iš Ajos. Taip pat jums pakaks palydovų
Ir kai į Ają keliausit. Draugai, paprašykit pagalbos
Deivės klastingos Kipridės. Nuo jos priklauso, kaip baigsis
Šitie žygiai. Daugiau apie nieką manęs nebeklauskit!"
Taip Agenoro vaikas kalbėjo. Netrukus du sūnūs
Trako Borėjo sugrįžo. Nuo eterio jie nusileidę
Žengė kojom greitom per slenkstį. Vyrai pašoko
Iš savo vietų, išvydę, kad grįžo atgal Boreadai.
Sunkiai atgaudamas kvapą iš nuovargio, Dzetas bičiuliams
Pranešė, kiek toli abu jie harpijas vijos,
Kaip jiems Iridė sutrukdė jas nužudyti, kaip davė
Priesaiką ji, būdama palankiai nusiteikus, kaip visos
Harpijos Diktės oloj pasislėpė greitai iš baimės.

Šitą žinią visi argonautai džiaugsmingai sutiko,
Ir Finėjas taip pat apsidžiaugė. Vaikas Aisono,
Pilnas gerų minčių, jam žodį netrukus pasakė:
„Dievą kažkokį tikriausiai didžiulė tavo nelaimė
Prislėgė taip, Finėjau, jog jis mus atvedė šičia,
Kad Borėjo vaikai tau galėtų suteikti pagalbą.
Jeigu jis tau sugrąžins ir šviesą akių, kaip tikiuosi,
Taip apsidžiaugsiu tada, lyg būčiau tėvynėn sugrįžęs."
Šitaip Jasonas pasakė. Finėjas prislėgtas tarė:
„Vaike Aisono, akių šviesos man daugiau negrąžinti.
Priemonių tam nėra. Akiduobės tuščios paliko.
Vietoje to man mirtį dievas verčiau teatsiunčia.
Būdamas miręs tikrai visokią palaimą patirsiu."
Taip tarpusavy jie abu tada šnekučiavos.
Jiems besikalbant, greitai Aušra rytinė išbrėško.
Ėmė traukt pas Finėją aplinkui gyvenantys žmonės.
Jie kasdien pas senolį lankytis buvo įpratę
Ir atnešdavo jam visada savo maisto kąsnelį.
O Finėjas visiems pranašaudavo uoliai, net vargšams.
Daug žmonių iš bėdos pranašystėm jis buvo ištraukęs.
Tad maitindavo jį, kurie tik ateidavo. Tąkart
Ir Paraibijas, pats mylimiausias Finėjo bičiulis,
Su kitais atskubėjo. Jis džiaugės labai, argonautus
Pas Finėją pamatęs, nes šis jam jau buvo minėjęs,
Kad argonautų būrys, kai keliaus į miestą Ajeto
Iš Heladės, sustos prie tinų krantų ir išgainios
Harpijų pulką, kurį pats Dzeusas buvo atsiuntęs.
Žodžiais protingais visiems žmonėms įsiteikęs, Finėjas
Išsiuntė juos namo, tik Paraibiją pakvietė vieną
Su argonautais kartu pasilikt. Jo Finėjas paprašė,
Kad iš savo bandos geriausių avių atvarytų.
Kai Paraibijas greit isskubėjo iš rūmų, Finėjas
Į argonautus šitaip žodžiais meilingais prabilo:
„Ne visi, bičiuliai, yra pasidavę puikybei
Ir ne visi pamiršta darbus gerus. Būtent tokio
Būdo šis vyras. Atėjo jis savo likimo paklausti
Jau po to, kai buvo kankinęsis daug ir kentėjęs,
Nes jį skurdas baisus pradėjo siaubingai kamuoti

Ir diena iš dienos tas skurdas jo augo, didėjo.
Nuo nepritekliaus vyrui atokvėpio jokio nebuvo.
Šitokią bausmę jam teko dėl nuodėmių tėvo iškęsti.
Kartą, kai tėvas jo kirto medžius kalnuose, nepaklausė
Hamadriādės nimfos, kuri sielvartaudama gailiai
Jo maldaudama prašė ir bandė visaip įsiteikti,
Kad tik ąžuolo, jos vienmečio, jisai nenukirstų.
Buvo nimfa ilgai šio medžio kamiene gyvenus.
Bet jaunatviško įkarščio kupinas tėvas nepaisė
Nieko, nukirto tą medį, todėl nelaimingą likimą
Nimfa suteikė jam ir vaikams. Apie nuodėmę šitą
Aš sužinojęs liepiau Paraibijui, kai jis atėjo,
Aukurą tuoj pastatyti tinų nimfai, aukoti
Jai aukas ir prašyt, kad ši jam padėtų išvengti
Tėvo lemties. Atsikratęs dievų bausmės, nepamiršo
Jis manęs, nepradėjo niekint. Namo prieš jo valią
Pasiunčiau jį, nors bėdoj su manim pasilikt jis norėjo."
Kol Agenoro sūnus kalbėjo, Paraibijas grįžo,
Vesdamas dvi avis, iš bandos išrinkęs. Jasonas
Tuoj atsistojo, po jo ir Borėjo vaikai, patarimų
Seno Finėjo paklausę. Besibaigiant dienai jie ėmė
Šaukt Apoloną, kuris pranašauti mėgsta, papjovė
Jam ant aukuro auką. Paskui jaunesni argonautai
Surengė puikią puotą. Pavalgę jūreiviai užsnūdo.
Prie laivavirvių snaudė vieni, kiti – susirinkę
Pas Finėją. Beauštant pakilo vėjai kasmečiai,
Pučiantys žemėj visoj pagal įsaką Dzeuso valdovo.
Sako, kadais prie Penėjo pelkyno ganė Kirėnė
Gyvulius tų žmonių, kurie kadais ten gyveno.
Stengės ji saugot skaistybę ir mergišką guolį. Bet kartą
Ją Apolonas nutvėrė, prie upės beganančią bandą,
Ir iš Haimònijos krašto perdavė Libijos nimfoms.
Šios prie Mirtòsijo kalno gyveno. Foibui Kirėnė
Ten Aristājā pagimdė, kurį Haimonijos žmonės,
Turintys daug laukų, Medžiokliu arba Piemeniu šaukia.
Dievas, pamilęs Kirėnę, vėliau ją pavertė nimfa
Ilgaamže ir padarė medžiotoja. Nunešė Foibas
Savo gimusį sūnų į olą Cheironui auginti.

Kai Aristajas užaugo, tuojau vestuves jam iškėlė
Deivės Mūzos, išmokė jį gydyti, ištarmes skelbti
Ir paskyrė sargu savo avių, kiek jų ganos
Ftijos srity lygumoj Atamantijo, kiek tik jų ganos
Prie Otrìjo stataus, prie šventos srovės Apidāno.
Kai Minojo salas pradėjo Sirijus svilint
Iš dangaus ir ilgai gyventojai būdo nerado,
Kaip išvengti kaitros, tada, Toliašaudžiui įsakius,
Pakvietė jie Aristają juos gelbėt nuo bado. Paliepus
Tėvui, šis Ftiją paliko ir Kejo saloj įsikūrė.
Ten atsivedė jis parasùs, Likaòno vaikaičius.
Dzeusui Ikmājui sukrovęs ant kalno aukurą aukštą,
Ėmė aukot aukas Aristajas Sirijaus žvaigždei
Ir Kronidui Dzeusui, kurio nurodymu vėjai
Keturiasdešimt dienų kas metai žemę vėsina.
Kejo saloj ligi šiolei yra šventikai įpratę
Degint aukas prieš pakylant Šuns žvaigždynui į dangų.
Šitaip byloja sakmė. Užsibuvę tenai argonautai
Delsė leistis kelionėn. Tinai ištisą dieną
Dovanas nešė Finėjui, bandydami jam įsiteikti.
O paskui argonautai ant kranto aukurą, skirtą
Dvylikai graikų dievų, sukrovė, aukas paaukojo
Ir, į greitąjį laivą sulipę, griebėsi irklų,
Su savimi pasiimt balandės baikščios nepamiršę.
Ją, susigūžusią bailiai, rankoje nešės Eufemas.
Vyrai dvigubus lynus greitai atrišo nuo žemės.
Tai, kad jie ruošias keliaut, pro Atėnės akis nepraslydo.
Ant debesies lengvučio tuojau užsilipo ši deivė
(Lengvas tasai debesėlis pakėlė deivę galingą)
Ir pasileido link Ponto, norėdama gero jūreiviams.
Kaip keliauninkui, kuris toli nuo tėvynės klajoja
(Mes, mirtingi, dažnai priversti klajones iškentėti),
Tolimo krašto nėra, prieš akis keliai jo dar laukia,
Bet kai jisai apie savo namus pagalvoja, iškyla
Jo mintyse sausumos ir jūros keliai į tėvynę,
Ir tada jis skubiai, į šalis žiūrėdamas, eina.
Taip ir Atėnė, Dzeuso dukra, skubėdama greitai
Į Tinejidės salą, jos krantą atšiaurų išlipo.

Greitai priplaukė vyrai sąsiaurį ankštą, vingiuotą.
Iš abiejų pusių jį juosė statūs uolynai,
Sukos jame sūkuriai ir daužė plaukiantį laivą
Bangos didžiulės. Į priekį irklavo išgąsdinti vyrai.
Kai jų ausys išgirdo uolų susidaužiančių trenksmą,
Griaudžiantį baisiai (nuo trenksmo aplinkui aidėte aidėjo
Jūros krantai), atsistojo Eufemas. Suspaudęs balandę
Rankoj, jisai nuskubėjo į pirmgalį laivo. Paklusę
Vyrai Tifijui, vaikui Hagnijo, uoliai irklavo,
Kad pro uolas prasmuktų, rankom stipriom pasikliovę.
Už paskutinio vingio pasukę vyrai išvydo,
Kaip tos uolos abi viena nuo kitos atsitraukia.
Žadą prarado visi, o Eufemas paleido balandę.
Galvas atlošę jūreiviai stebėjo paukščio skridimą.
Kai pro uolas paleista balandė suspėjo prasmukti,
Uolos ir vėlei trenkės viena į kitą triukšmingai.
Bangos didžiulės iškart lyg koks debesis pasikėlė,
Baisiai putodamos, garsiai sušvokštė jūros platybės,
Visas eteris didis pradėjo griaudėti, gaudė
Skardžių stačių papėdėj įdubusios olos, kai kliokė
Jūros vanduo jų vidun ir daužė įnirtusios bangos
Savo putom baltom aukštąsias skardžių viršūnes.
Traukė laivą pagavus srovė galinga. Balandei
Tik uodegos plunksneles tos uolos nukirto, praskrido
Ji sveika. Tai išvydę jūreiviai džiaugsmu nesitvėrė.
Liepė Tifijas vyrams smarkiai irkluoti, nes uolos
Vėl atsitraukė viena nuo kitos. Sudrebėjo jūreiviai,
Kai atslūgstančios bangos pradėjo nešti jų laivą
Link uolų. Visus sukaustė siaubas didžiausias –
Negailestinga žūtis tiesiog virš galvų jiems kabojo.
Iš dešinės ir kairės jau matėsi Pontas platusis,
Bet priešaky nelauktai banga susidarius didžiulė
Tarsi stati uola pasikėlė. Išvydę šią bangą,
Galvas nuleido visi argonautai, nes jiems pasirodė,
Kad atūžus banga paskandinti gali jų laivą.
Bet sugebėjo Tifijas bangos lūžimo išvengti,
Liepęs vyrams irkluoti lėčiau, ir šitaip nuslūgo
Jų nepasiekus banga, tik pirmgalį laivo pakėlė

Ir nuo uolų atitraukė. Ilgai po jūrą jų laivą
Vilnys nešiojo. Eufemas draugus apeidamas kvietė
Stengtis, kiek gali, irkluoti. Vandenį irklais kapojo
Vyrai, balsu šaukdami. Bet kiek irklai laivą į priekį
Nešė, dvigubai tiek atgal jį nublokšdavo bangos.
Vyrai užgulė irklus, kurie nuo jų rankų galingų
Tarsi lankai išlinko. Staiga vėl bangos pakilo.
Jos po jūrą nešiojo laivą tarytum skiedrelę
Tai pirmyn, tai atgal, ir į sūkurį Argas pateko
Tarp Simplegadžių. Artyn iš abiejų pusių judėjo
Garsiai dundėdamos uolos, bet vietoje sukosi laivas.
Ir tada Atėnė ranka kairiąja patraukė
Didelę uolą nuo laivo, o jį pastūmėjo į priekį
Dešine savo ranka. Pastūmėtas Argas nuskriejo
Tartum sparnuota strėlė, tiktai laivugalio snapą
Uolos, viena su kita susidauždamos, spėjo nukirsti.
Kai pro uolas jie prasmuko, Atėnė sugrįžo Olimpan.
Uolos sustingo taip, kaip tada susidūrė, ir jūroj
Amžiams išleido šaknis. Toks buvo dievų nutarimas,
Kad taip įvyks, jei kas nors, pamatęs uolas, jas praplaukti
Savo laivu sugebės. Atsikratę stingdančios baimės,
Vyrai, lengvai atsikvėpę, tada pažiūrėjo į dangų,
Į besidriekiančią jūrą, ir sakė: iš Hado ištrūkti
Jiems pavyko. Pirmiausia Tifijas ištarė žodį:
„Aš galvoju, kad mes sveiki tik dėl laivo išlikom.
Vargiai prie to prisidėjo kas nors labiau nei Atėnė.
Suteikė dievišką jėgą tada ji šiam laivui, kai Argas
Kalė į jį kaiščius. Negalės jo niekas įveikti.
Tu, Aisono sūnau, įsakymo savo valdovo
Jau daugiau nebijok, nes dievas leido praplaukti
Mums pro uolas. Agenoro sūnus Finėjas juk sakė,
Kad ateity lengviau mes žygdarbius savo atliksim."
Taip pasakęs Tifijas laivą per vidurį jūros
Link Bitinijos žemės iš karto pasuko. Jasonas
Žodžiais meiliais į jį prakalbėjęs šitaip pasakė:
„Kam, Tifijau, mane nuliūdusį stengies paguosti?
Klaidą juk aš padariau, neištaisomą baisią kvailystę.
Man reikėjo tuojau, kai gavau paliepimą Pelijo,

Atsisakyti šio žygio, net jeigu į gabalus būčiau
Pats sukapotas ir taip žiaurios mirties susilaukęs.
Slegia dabar mane didžiulė baimė ir sunkūs
Rūpesčiai, aš bijausi laivu keliauti per jūrą
Jos šaltuoju keliu ir bijausi dienos, kai į krantą
Teks mums išlipti. Visur aplinkui nedraugiški žmonės!
Dienai praėjus, nakčia neužmiegu, nuolat dejuoju
Nuo tada, kai jūs dėl manęs susirinkot, galvoju
Aš apie viską. O tau tik tavo gyvybė terūpi,
Tad tau lengva kalbėt. Bet aš nebijau nė trupučio
Dėl savęs, tačiau dėl ano bičiulio, dėl šito
Ir dėl kitų draugų bijaus, ar pajėgsiu parvesti
Jus visus sveikus atgal į žemę Heladės."
Taip, išbandydamas vyrus, jisai kalbėjo. Atsakė
Šie jam drąsiais riksmais. Pradžiugino širdį Jasono
Vyrų šauksmas, ir jiems atvirai jis šitaip pasakė:
„Jūsų šaunumas, mielieji, priduos man drąsos. Jei reikėtų
Man dabar net visą požemį Hado praeiti,
Baimė manęs neįveiks, nes jūs tvirti pasiliksit,
Kai su pavojais baisiais mums teks susidurt. Aš tikiuosi,
Mes, Plegades praplaukę, daugiau ateity nepatirsim
Kito tokio didelio siaubo, jei, aišku, kelionę
Savo tęsim toliau, patarimų Finėjo paklausę."
Taip Jasonas pasakė. Draugai jo liovės kalbėti
Ir vėl griebės sunkaus irklavimo, irklus pačiupę.
Greitai praplaukė jie srauniatėkmį Rebo upelį,
Uolą Kolonės, paskui pro Juodąjį kyšulį plaukė
Ir Filidės upės žiotis, pro ten, kur Dipsakas
Priglaudė savo namuos Atamanto sūnų kadaise,
Kai ant avino šis atskrido iš Orchomeno.
Pievų nimfa buvo pagimdžius Dipsaką. Nemėgo
Jis prabangos, drauge su motina miela gyveno
Prie savo tėvo vandens, ganydamas bandą ant kranto.
Greitai jūreiviai, pamatę Dipsako šventyklą ir slėnį,
Upės plačiuosius krantus, giliavagį Kalpės upelį,
Praplaukė, juos palikę, paskui per dieną ir naktį,
Vėjams nurimus visai, nepavargstančiais irklais plušėjo.
Kaip darbiniai jaučiai, vagodami šlapią arimą,

Smarkiai darbuojas, ir jiems nuo abiējų šonų ir sprando
Prakaitas žliaugia žemyn, po jungu jų akys žaibuoja,
Iš jų šnervių nuolat garsus šnopavimas veržias,
Tankus ir sausas, per visą dieną darbuojasi jaučiai
Sunkiai, savo kanopom tvirtai kapodami žemę,
Taip panašūs į jaučius herojai irklavo per jūrą.
Kai dar dieviška saulė danguj nesirodo, bet mąžta
Jau nakties juoduma ir pradeda šviestis siaurutis
Ruožas šviesos, kurį atsibudę žmonės vadina
Ryto gaisa, tuo metu tuščios Tinejidės salelės
Uostą priplaukę, vyrai pavargę į krantą išlipo.
Jiems tada netikėtai sūnus Letò pasirodė.
Jis iš Likijos ėjo atgal pas hiperborėjus
(Buvo šitoj tautoj begalybė žmonių). Apolonui
Žengiant, aplink jo skruostus auksinės garbanos draikės.
Laikė jisai kairėje sidabrinį lanką, kabojo
Užpakaly ant pečių pakabinta strėlinė, drebėjo
Jam po kojom sala, ir liejosi bangos į krantą.
Baimė pagavo vyrus, išvydusius dievą. Nedrįso
Jie pažiūrėt į gražiąsias akis Apolono, stovėjo,
Galvas nudūrę žemyn. Tolokai nuo jų Apolonas
Žengė link jūros skubiai, pakilęs į orą. Orfėjas,
Kiek palaukęs, tada argonautams pratarė žodį:
„Nagi, draugai, Apolono Aušrinio vardu pavadinkim
Šitą šventąją salą, nes dievas visiems pasirodė
Aušťant. Kokias tik turim, aukas dabar jam aukokim,
Aukurą jūros pakrantėj surentę. Jeigu sugrįžti
Mums sveikiems jis leis atgal į Haimonijos žemę,
Kulšis ožkų raguotų tuomet paaukosim. Kviečiu aš
Jam įsiteikti dabar – aukas nulieti ir degint
Riebalus. Būk gailestingas, mums pasirodęs, valdove!"
Taip Orfėjas pasakė. Tuoj aukurą surentė vyrai
Iš akmenų ir pradėjo visur po salą dairytis,
Ar neaptiks kur nors ožkos laukinės ar stirnos,
Nes tokių žvėrių nemaža tankynėje girios.
Pasiuntė jiems Letojidas puikų medžioklės laimikį.
Dvigubu sluoksniu taukų aptepę kulšis, ant švento
Aukuro degino jas, Apoloną Aušrinį pašlovint

Stengėsi. Degant aukoms, į platų ratelį sustoję
Ijepajānui Foibui vyrai giesmę pradėjo.
Vaikas šaunusis Ojagro kartu su kitais argonautais,
Skambant bistonų formingei, užtraukė skambiąją giesmę,
Kaip kadais Apolonas šlaite akmeningo Parnaso
Delfų baidyklę lanku pašovė. Buvo jaunutis
Dievas tada, be barzdos, tik savo garbanom džiaugės
(Foibe, atleisk, niekada nenukirptos garbanos tavo
Ir nepaliestos niekad, nes taip privalu. Jas paliesti
Gali tik Kojo dukra Letò švelniom savo rankom).
Drąsino jį Korìkijos nimfos, dukterys Pleisto,
„Ije!" šaukdamos dievui. Nuo tų laikų atsirado
Šis sušukimas gražus, neatsiejamas nuo Apolono.
Kai rateliu bei giesme Apoloną pašlovino vyrai
Ir nuliejo aukas, visada prisiekė padėti
Vienas kitam ir likti vieningi. Paskui argonautai
Rankom aukas palytėjo. Maloniai Santarvės deivei
Jie ten pastatė šventyklą, kuri iki šiol tebestovi.
Šitaip vyrai tada pagarbino deivę šlovingą.
O kai trečioji diena išaušo, pradėjo Zefyras
Pūsti stiprus, ir laivas uolingąją salą paliko.
Greit kitame krante už žiočių Sangārijos upės
Mariandìnų žydinčią žemę vyrai išvydo.
Liko žiotis, taip pat Antemonės liūną pamatė
Jie plaukdami. Nuo vėjo pūtimo išsitempė virvės
Ir siūbavo lynai, kai laivas lėkė į priekį.
Naktį vėjai nutilo, ir aušrai bebrėkštant jūreiviai
Į Acherùsijos kyšulio uostą įplaukė noriai.
Kyšulio to aukšti ir statūs krantai išsilenkę
Link Bitinijos jūros. Vandens nugludintos uolos
Kyšulio apačioje, giliai įsmigusios žemėn,
Riogso, ir jūros bangos, į jas atsimušdamos, šniokščia,
O pačiame viršuje plačiašakiai platanai keroja.
Leidžiantis link apačios nuo kyšulio driekiasi klonis,
Ir jame tarp uolų bei daugybės medžių paskendus
Stūkso Hado ola. Iš vėsios jos gelmės į paviršių
Rūksta ledinis garas ir greitai, virš žemės pakilęs,
Virsta baltu šerkšnu, kuris bematant pranyksta,

Kai tik vidudienio metą jį pradeda saulė tirpdyti.
Tam kyšuly niekada nebūna tylos, apačioj jo
Šniokščiančios jūros bangos be perstojo plakas į krantą,
O viršuje iš olos lengvutis dvelkiantis vėjas
Šiugždina medžių lapus. Tenai yra Acheronto
Žiotys. Teka ši upė per visą kyšulį, srūva
Ji iš viršaus žemyn per ilgą gilų tarpeklį
Ir įsilieja į jūrą rytuos. Megariečiai Nisajos,
Mariandinų žemę ketinę užimt, pavadino
Šitą upę „Jūreivių globėja", mat upė per audrą
Gelbėjo juos su laivais, kai pasukę į ją megariečiai
Per Acherusijos kyšulį yrės tada. Kai nurimo
Vėjas, jie vėlei atgal į jūros uostą sugrįžo.
    Greit sužinojo šios žemės valdovas Likas, taipogi
Mariandinų gentis, kad pas juos laivu atkeliavo
Vyrai, nužudę Amiką. Jau buvo girdėję šį gandą
Vietiniai žmonės anksčiau, todėl mielai bičiulystės
Sutartį jie su ateiviais sudarė. Paskui susirinkę
Jie Polideuką sutiko lyg kokį dievą, nes patys
Su įžūliaisiais bebrikais daugelį metų kariavo.
Štai todėl argonautai rūmuose Liko praleido
Visą dieną smagiai, drauge nuėję į miestą.
Ten jie puotavo, šnekėjos ir žodžiais džiugino širdį.
Vaikas Aisono Likui jūreivių kilmę nurodė,
Jų vardus paminėjo, taip pat paliepimą Pelijo.
Ir apie savo viešnagę pas moteris Lemno apsakė,
Ką dolopų šaly jie padarė Kidzikui, kaip misų
Žemę priplaukė, kaip į pakrantę Kijo išlipo,
Kaip ten netyčia paliko herojų Heraklį, ką Glaukas
Paliepė jiems ir kaip Amikas bei bebrikai žuvo,
Ką pranašavo Finėjas, kokias kančias jis kentėjo,
Kaip Kianėjų uolas jie praplaukė, kaip Letojidą
Jie susitiko saloj. Iš eilės minėjo Jasonas
Viską, o Likas širdy apsidžiaugė, tik dėl Heraklio
Buvo skaudu jam. Paskui visiems jis šitaip pasakė:
    „Kokio vyro pagalbą praradot, kai šitokį kelią
Nuplaukėt pas Ajetą! Gerai žinau aš Heraklį.
Tėvo Daskilo namuos jį mačiau, kai iš Azijos žemės

Pėsčias jis ėjo namo, Hipolitės karingosios juostą
Nešdamas. Jis tada mane, dar jaunutį, pamatė,
Man dar kalės pūkai pirmieji. Šermenys vyko
Mano namuos, nes brolį Priolą misai nužudė
(Jį liūdnomis raudomis iki šiolei pamini žmonės).
Ėjo kumštynių tada Heraklis ir įveikė greitai
Stiprų varžovą Titìją, kuris iš viso jaunimo
Savo jėga ir grožiu labai išsiskyrė. Heraklis
Išmušė jam dantis, paskui, misus nugalėjęs
Ir sumušęs frigus, kurių žemės ribojas su mūsų,
Perdavė juos valdyti mano tėvui. Įveikęs
Gentį bitinų, žemes lig Kolonės uolos ir lig Rebo
Žiočių užvaldė tada. Paflagonai, kurie iš Pelopo
Buvo kilę (jų kraštą Bilajo upė apjuosia
Vandeniu savo tamsiu), Herakliui pasidavė patys.
Bet dabar, kai Heraklis toli, mane apiplėšė
Bebrikų žmonės, taip pat įžūlus jų vadas Amikas,
Nes, atsirėžę daug žemių, riboženklius sienų nukėlė
Prie pelkėtų krantų giliasrovio Hipìjo upelio.
Bet pagaliau jie iš jūsų bausmės susilaukė. Galvoju,
Kad ne be valios dievų Tindaridas su bebrikais grumtis
Ėmė tą dieną, kai jis nukovė Amiką. Jei reikia
Man jums už tai padėkot, esu palankiai nusiteikęs
Jums atsilyginti. Taip visada silpnesniems pasielgti
Pridera, kai kiti, stipresni, jiems pagalbą suteikia.
Aš kartu su jumis iškeliaut įkalbėsiu Daskilą,
Savo sūnų. Jei jis su jumis išsiruoš į kelionę,
Tai ligi pat Termodonto žiočių jūros pakrantėj
Tik svetingus žmones sutiksit. Paskui Tindaridams
Ant stataus Acherusijos kyšulio aukštą šventyklą
Aš pastatysiu. Kai ją pamatys iš tolo jūreiviai,
Plaukiantys jūra, visi maldas kalbės Tindaridams.
Jiems kaip dievams atrėžiau gabalą žemės derlingos
Toj lygumoj priešais miestą, kuri tinkamiausia arimui."
Taip jie tada puotaudami linksminos ištisą dieną.
Rytui auštant ir vėl skubiai link laivo patraukė.
Ėjo ir Likas kartu. Dovanų jis nešė daugybę
Ir iš namų išlydėjo savo sūnų kelionėn.

Abantiadas Idmonas, kuris pranašauti mokėjo,
Ten susilaukė liūdnos pabaigos. Negalėjo Idmono
Net pranašystės išgelbėt, nes buvo lemta jam žūti.
Prie apžėlusios upės pelkėtam raiste baltailtis
Šernas gulėjo, dumble vėsindamas savo didžiulį
Pilvą ir šonus. Tai buvo siaubingas žvėris. Jo bijojo
Net ir pelkių nimfos. Tačiau apie jį nežinojo
Žmonės. Ganėsi šernas vienas po plačią pelkynę.
Kai pagal drumzliną upę aukšta pakrante artėjo
Vaikas Abanto, staiga nežinia iš kur, gal iš nendrių,
Šernas iššokęs stipriai įdūrė Idmonui į šlaunį,
Kaulą kiaurai jam prakirto, nutraukė sausgyles kojos.
Baisiai surikęs Idmonas parkrito. Bičiuliai, išgirdę
Sužeisto draugo šauksmą, atsiliepė. Sviedė Pelėjas
Ietį į baisųjį žvėrį, sprunkantį pelkėn. Pelėją
Puolė šernas tada, bet Idas pašovė jį. Krito
Garsiai žviegdamas šernas, pervertas ieties greitosios.
Kur jis ant žemės parkrito, tenai ir paliko jį vyrai,
O bemerdintį draugą nuliūdę jie greitai į laivą
Nunešė, kur jisai ant rankų bičiulių ir mirė.
Vyrai dėl to sugaišo, kelionę laivu atidėjo.
Baisiai nuliūdę paliko jie mirusio laidot. Raudojo
Tris dienas, o ketvirtą dieną labai iškilmingai
Ėmėsi laidot Idmoną. Per apeigas buvo atvykęs
Likas kartu su savo žmonėm. Jie papjovė ant kapo
Daug avelių, kiek jų už mirusius dera aukoti.
Buvo toj žemėj Idmonui supiltas pilkapis aukštas,
Įbestas ženklas ant jo – iš laukinės alyvos išdrožtas
Rąstas, kad jį palikuoniai matytų. Žaliuoja šis rąstas
Ligi šiol apačioj Acherusijos kyšulio aukšto.
Nors (jei liepia Mūzos, man reikia tai tiesiai paskelbti)
Foibas bojotams, taip pat nisajiečiams aiškiai įsakė
Šitą didvyrį garbint kaip miestų globėją ir miestą
Ten pastatyt, kur stūkso rąstas senosios alyvos,
Bet dabar tenai jau ne tą ajolėną Idmoną,
Vyrą pamaldų, tačiau Agamestorą garbina žmonės.
Koks gi dar kitas vyras numirė ten? Juk herojai
Antrąjį kapą, bičiuliui mirus, supylė. Lig šiolei

Ten matyti du pilkapiai. Sklinda kalbos, kad baigė
Savo dienas tenai Tifijas, vaikas Hagnìjo.
Plaukti toliau jam buvo nelemta. Toli nuo tėvynės
Jį greitaeigė liga pakirto, kol pulkas bičiulių
Stengės labai iškilmingai Abanto sūnų palaidot.
Šiai nelaimei ištikus, prislėgė sielvartas vyrus.
Kai jie šalia Idmono Tifiją palaidojo, patys
Puolę į neviltį gilią, sugulė jūros pakrantėj.
Į apsiaustus susisupę, jie tyliai gulėjo, pamiršę
Valgyt ir gert. Liūdesys kamavo jų širdį, nes skyrės
Ši kelionė nuo tos, kurios jie patys tikėjos.
Būtų jie ir toliau sielvartaudami delsę išplaukti,
Bet Hera didžiulę drąsą davė Ankajui
(Jį Poseidonui kadais prie Imbrāso upės pagimdė
Astipalāja. O tas Ankajas puikiai mokėjo
Laivą vairuot). Nuskubėjęs jis greitai Pelėjo paklausė:
„Ar, užduoties atsisakius, mums, Ajakide, pritinka
Gaišt svečioje šalyje? Juk Jasonas mane ne dėl šito,
Kad aš geras karys, iš Partenijos pakvietė plaukti
Kailio parvežt, bet mane kaip laivų žinovą jis kvietė.
Tad dėl laivo tikrai nereikia kam nors nerimauti!
Juk yra ir kitų laivus išmanančių vyrų.
Galim bet ką iš jų pastatyti prie vairo, kelionės
Jie niekada nenutrauks. Bičiuliams viską išdėstęs,
Drąsiai paraginki juos atsiminti žygį pradėtą."
Taip jis pasakė. Pelėjui širdis iš džiaugsmo pašoko.
Savo draugams tuojau jis ištarė šitokį žodį:
„Ir kodėl gi, mielieji, mes taip beprasmiškai liūdim?
Numirė šitie vyrai, nes toks likimas jų laukė.
Daugel tarp mūsų yra, išmokusių laivą vairuoti.
Tad nebegaiškim daugiau, nevilkinkim savo kelionės!
Nagi, liūdnų minčių atsikratę, pakilkit į darbą!"
Jam Aisono sūnus, visai pasimetęs, atsakė:
„Tu pasakyk, Ajakide, tai kas vairuos mūsų laivą?
Juk patyrę jūreiviai, kuriais anksčiau mes didžiuotis
Buvom įpratę, dabar daug labiau už mane nusiminę.
Aš numatau mums liūdną likimą, kurio susilaukė
Mirę draugai – jei į miestą Ajeto nuožmaus nenukaksim,

Jei pro uolas praplaukt ir grįžti atgal į Heladę
Jau negalėsim daugiau, tai piktoji mirtis negarbingai
Šičia mus ir ištiks, be prasmės senatvės sulaukus."
Šitaip Jasonas kalbėjo. Paskatintas Heros, Ankajas
Greitąjį laivą vairuot pažadėjo. Po jo tuoj pakilo
Norintys stoti prie vairo Erginas, Eufemas, taipogi
Nauplijas, bet atgal juos vyrai grąžino į vietą,
Nes dauguma jūreivių vairuoti išrinko Ankają.
Auštant dvyliktai dienai jie vėlei į laivą susėdo,
Kai palankus Zefyras smarkiai pūsti pradėjo.
Irklus užgulę, jie greit Acheronto upę paliko
Ir, pasikliaudami vėju, bures į viršų pakėlė.
Kai jos išsipūtė, plaukė, džiaugdamies tinkamu oru,
Ir Kalichoro upės žiotis priplaukė. Kalba,
Kad nisietis Dzeuso sūnus, iš Indijos krašto
Grįždamas, kad įsikurtų Tebuose, ėmė ten rengti
Apeigas savo šventas ir šokt ratelius priešais olą.
Toj oloj jis naktis svarbias šventąsias praleido.
Nuo to laiko aplinkiniai žmonės upę vadina
Kalichorù, o tą olą – Aulijum. Kapą Stenelo,
Vaiko Aktoro, toliau plaukdami jie pamatė. Stenelas
Su amazonėm kadais kovojo narsiai. Po karo
Grįždamas (su Herakliu jis žygyje tam dalyvavo),
Buvo pašautas strėlės ir numirė jūros pakrantėj.
Jie nesuspėjo tada toliau nuplaukt: Fersefonė
Žemėn paleido pati ašarojančią sielą Stenelo,
Nes ta siela norėjo artimus žmones išvysti.
Ant savo kapo užkopęs žiūrėjo į laivą Stenelas.
Buvo jisai toks pat, koks ėjo į karą: žibėjo
Keturiaskiautis jo šalmas, viršuj skiauterė plevėsavo
Ryškiai raudona. Bet greit Stenelą apgaubė rūkas.
Tai pamatę stebėjos visi. Pranašautojas Mopsas,
Vaikas Ampiko, įsakė aukas aukoti sustojus
Ir suminkštinti mirusio sielą. Bures jie nuleido,
Išmetė lynus į krantą ir pagerbė kapą Stenelo:
Liejo aukas, avis papjovę, degino mėsą.
Aukurą ten jie pastatė globėjui laivų Apolonui,
Jam nuliejo aukas ir degino kulšis. Orfėjas

Lyrą jam paaukojo. Lyra ta vieta pavadinta.
Vėjui pakilus, skubiai argonautai sulipo į laivą
Ir iškėlė bures, iš abiejų šonų įtempę
Laivo virves. Į jūrą Argas greitai nuskriejo,
Kaip danguje sparnus pavėjui išskleidęs greitasis
Vanagas skrenda aukštai, tačiau sparnais neplasnoja,
Net nepajudina jų, tik giedroj padangėje sklendžia.
Praplaukė laivas paskui Partenijų, upę ramiausią,
Tekančią jūron. Letò dukra, po savo medžioklės
Kai jau ruošias pakilti į dangų, prausias šioj upėj
Ir maloniam vandeny atvėsina dievišką kūną.
Visą naktį jūreiviai plaukė į priekį. Sesāmą
Praplaukė jie, Eritìnų aukštai pastatytą miestelį,
Ir Krobijālą, ir Kromną, miškingą Kitòrą. Prašvitus
Su pirmais spinduliais Karambio kyšulį statų
Greitai apiplaukė laivas. Paskui palei ilgą pakrantę
Visą dieną ir visą naktį jūreiviai irklavo,
Kol Asirijos žemę pasiekė. Kadaise Sinopę,
Dukrą Asopo, tenai apgyvendino Dzeusas, skaistybę
Jai pažadėjęs išsaugot, kadangi jis pats apsigavo.
Siekdamas meilės Sinopės, jis viską jai duoti žadėjo,
Ko ji širdy užsigeis. Sinopė gudriai sugalvojo
Dzeuso prašyti, kad jai skaistybę leistų išsaugot.
Ji apgavo taip pat Apoloną, kuris suartėti
Troško su ja, ir upių dievą Halìją. Nė vienas
Vyras neįveikė jos, apkabinęs rankomis švelniai.
Ten garbaus Dejimacho, iš Trikos kilusio vyro,
Sūnūs gyveno kartu: Autolikas, Flogìjas ir trečias
Dejileòntas. Kadais jie nuklydę toli nuo Heraklio
Ten įsikūrė. Kai jie argonautus iš laivo pamatė,
Bėgo skubiai pasitikt ir savo vardus jiems pasakė.
Nebenorėdami tam krašte daugiau pasilikti,
Jie įsėdo į laivą, kai ėmė pūsti Argestas.
Nešamas vėjo greitųjų gūsių, Argas paliko
Upę Halìjo, šalia srovenančią tėkmę Irìjo,
Sąnašų pilną Asirijos žemę. Tądien iš tolo
Jie amazonių uostą ir kyšulį aplenkė greitai.
Kartą tenai Melanipę, Arėjo dukrą, Heraklis,

Pasalą jai surengęs, sugavo. Tada Hipolitė
Jam už seserį davė išpirką – savo spalvingą
Juostą, ir jis Melanipę sveiką atgal sugrąžino.
Įlankoj prie Termodonto žiočių vyrai sustojo,
Nes pakilusios bangos trukdė toliau jiems keliauti.
Upės nėra nė vienos, kuri Termodontui prilygtų:
Nes nė viena iš jų į tiek daug atšakų nesuskyla.
Jeigu kas nors suskaičiuotų, tai tik keturių iki šimto
Trūktų. Tačiau Termodontas tik vieną ištaką turi.
Neša vandenis ji iš aukštų kalnų į žemyną
(Sako, kad tie kalnai Amazonių kalnais pavadinti).
Plynaukštėj upės vanduo labai plačiai išsilieja.
Prieš aukštesnes vietas atšakėlės ima raitytis.
Suka viena vienur, o kita kitur nuvingiuoja,
Ieško kelių, kaip žemyn nutekėti. Viena atšakėlė
Teka toli, o kita arti. Daugybė bevardžių
Tų atšakų yra, kai kurios jų pranyksta, bet kelios
Jungias į upę, ir ši per kyšulį lenktą vingiuoja
Į Nesvetingąją jūrą. Jei vyrai ten būtų uždelsę,
Su amazonėmis mūšy jie būtų kraują pralieję
(Nes amazonės nėra svetingos. Įstatymus laužo
Tos iš jų, kurios lygumoj Dojanto gyvena.
Joms tik Arėjo darbai ir šiurkštūs poelgiai rūpi.
Mat giminė amazonių kilus yra iš Arėjo
Ir Harmonijos nimfos. Dukras ji karingas pagimdė,
Kai Akmono giraitėj patyrė meilę Arėjo),
Jeigu Dzeusas nebūtų tada Argesto pakėlęs.
Papūtė vėjas, ir jie paliko kyšulį lenktą
(Mėgo ginkluotis tenai amazonės iš Temiskìros.
Mat amazonės ne visos vienam mieste įsikūrė,
Bet susiskirstė gentim ir po šalį pasklido. Gyveno
Nuo kitų atskirai amazonės, kurias Hipolitė
Valdė, taip pat gentis iš Likastijos miesto, ir kitos
Iš Chadesijos miesto, mėgstančios laidyti ietis).
Nakčiai artėjant jūreiviai priplaukė žemę chalibų.
   Niekad chalibams nerūpi, kaip lauką jaučiais išarti,
Kaip išauginti sodą, duodantį saldųjį derlių.
Savo bandų chalibai rasotoj pievoj negano,

Kerta jie kietąją žemę, joje geležies daug suranda,
Į kitas prekes išmainydami geležį, verčias.
Rytą, kai brėkšta aušra, nesiilsi chalibai, bet dirba
Darbus sunkius, tarp liepsnų ir dūmų juodųjų paskendę.
Po chalibų jūreiviai, apsukę kyšulį aukštą
Dzeuso Gimdytojo, greit žemes tibarėnų pasiekė.
Kai tibarėnų moterys gimdo vaikus, tai jų vyrai
Savo lovose patys guli ir garsiai vaitoja,
Galvas kietai susiveržę, o moterys vyrus maitina
Ir maudynes jiems ruošia, tarytum tikrosiom gimdyvėm.
Šventąjį kalną paskui praplaukę, jie žemę pasiekė,
Kur kalnuose mosinoikai mosìnuose savo gyvena.
Iš šio žodžio yra ir tautos pavadinimas kilęs.
Tie mosinoikai labai papročiais ir įstatymais skirias
Nuo kitų: ką visi atvirai įpratę daryti
Gatvėse ar aikštėse, tai tą mosinoikai atlieka
Savo namuos, o tai, ką namie mes įpratę atlikti,
Jie be jokios drovos atvirai tiesiog gatvėje daro.
Jiems negėda poruotis viešai. Kaip kuiliai sanguliauja
Su moteriškėm visom, atsigulę tiesiai ant žemės,
Ir pašalinių žmonių akių nė kiek nesibijo.
Jų valdovas, užėmęs patį aukščiausią mosiną,
Sprendžia dorai bylas daugybės to krašto piliečių.
Vargšas! Jei kartais jisai teisėjaudamas klysta, tai žmonės
Visą dieną badu, uždarę valdovą, marina.
Kai mosinoikų kraštą jie praplaukė, ištisą dieną
Yrėsi priekin pro kitapus kranto esančią ilgą
Arėtijadės salą, nes auštant vėjas nurimo,
Ir aukštai danguje pamatė paukštį Arėjo.
Buvo tai vienas iš toj saloj besiveisiančių paukščių.
Sklandė virš laivo jisai, sparnus išskleidęs, ir aštrią
Plunksną paleido žemyn, kuri į garbingo Oilėjo
Kairįjį petį įsmigo. Šis sužeistas išmetė irklą.
Tokią sparnuotą ietį išvydę vyrai stebėjos.
Tuoj Eribotas, sėdėjęs šalia Oinėjo, ištraukė
Plunksną, nuo kardo makšties nurėžęs kardasaitį, žaizdą
Suveržė juo. Danguje po pirmojo paukščio sklandyti
Ėmė ir kitas paukštis, tačiau herojus Klitìjas,

Vaikas Eurito, tuojau įtempęs riestąjį lanką,
Skubiąją strėlę paleido ir šitą paukštį pašovė.
Kūlversčias virsdamas paukštis prie greitojo laivo nukrito.
Amfidamantas, sūnus Alėjo, tada jiems sušuko:
„Arėtijadės sala prieš mus! Tai patys supratot,
Šituos paukščius išvydę. Manau, kad strėlių neužtektų,
Jei norėtume mes į krantą išlipt. Sugalvokim
Kitą, geresnį, būdą, jei jūs nepamiršot, ką sakė
Jums Finėjas tada, ir ketinat į salą patekti.
Net ir Heraklis kadais, į Arkadijos kraštą atvykęs,
Savo strėlėm išbaidyt Stimfalo ežero paukščių
Iš vandens negalėjo (aš pats tai mačiau). Tad pačiupęs
Vario barškutį ir jį stipriai kratydamas rankoj,
Ant didžiulės uolos užsilipo ir triukšmą sukėlė.
Nulėkė paukščiai šalin, klegėdami garsiai iš baimės.
Mes sugalvokim dabar kokį nors panašų dalyką.
Aš pradžioje pasakysiu, ką pats esu jau sumanęs:
Ant galvų užsimaukit šalmus su skiautere aukšta.
Pusė įgulos irklais tesiiria priekin, o pusė
Skydais ir ietimis laivą tegu pamėgina apginti.
O paskui visi kartu pradėkite šaukti,
Kad tų baisių riksmų išsigąstų paukščiai. Kratykit
Skiauteres savo šalmų ir purtykit ietis iškeltas.
Kai priplauksim arti prie salos pakrantės, iš karto
Baisų triukšmą pakelkit, skydus daužydami smarkiai."
Taip jis pasakė. Visiems jo mintis paranki pasirodė.
Žėrinčius vario šalmus ant galvos jie tuojau užsidėjo.
Tų šalmų viršuje raudonos skliauterės plaikstės.
Sėdę prie irklų vieni pakaitom pradėjo irkluoti,
Stengės kiti ir skydais, ir ietimis laivą apginti.
Kai sugalvoja žmogus uždengti čerpėmis namą,
Kad jis būtų gražus ir nuo liūties galėtų apsaugot,
Kloja čerpes, kad jos viena su kita susiliestų,
Šitaip, suglaudę skydus, jūreiviai uždengė laivą.
Koks rėkimas girdėti iš pulko karių, kai į mūšį
Veržiasi jie ir kovą pradeda priešų rikiuotės,
Šitoks riksmas iš laivo pakilo į dangų. Bet vyrai
Paukščio nė vieno nematė. Kai salą priplaukę, pradėjo

Jie daužyti skydus, tada netikėtai pakilo
Tūkstančiai paukščių, kurie išbaidyti visur išsilakstė.
Kaip ant namų ir ant miesto didelį lietų Kronidas
Iš debesų pasiunčia, o žmonės, namuos užsidarę,
Kai išgirsta smarkiai lašus barbenant į stogą,
Sėdi ramiai, mat jų liūtis neužklupo, nes spėjo
Jie pasirūpint pastoge, tai šitaip be perstojo plunksnas
Laidė paukščiai į laivą, aukštai skrisdami viršum jūros
Link kalnų į patį toliausią žemės kampelį.
Ką gi Finėjas turėjo galvoj, paliepęs į salą
Pulkui herojų užsukt? Ir kokia nauda argonautų
Laukė iš to, kad jie į šį krantą norėjo išlipti?
Frikso vaikai tuo metu susiruošė į Orchomeną.
Jie, iš šalies kitajiečio Ajeto – iš Ajos – išvykę,
Plaukė kolchų laivu, kad gautų didelį turtą
Savojo tėvo, kuris numirdamas liepė šį kelią
Jiems įveikti. Tą dieną jie buvo visai netoliese
Prie Arėjo salos. Bet Dzeusas prikėlė Borėją
Ir lietumi pažymėjo Arktūro drėgnąjį kelią.
Dieną pūtė šiaurys kalnuose, ant medžių viršūnių
Lapai nuo jo pūtimo judėjo. Nakčiai atslinkus,
Vėjas, labai sustiprėjęs, bangavimą jūroj sukėlė,
Pūtė net švilpdamas. Tirštas rūkas padangę užtraukė
Ir pro debesis niekur ryškių žvaigždžių nesimatė.
Viskas, atrodo, tą naktį rūke begaliniam paskendo.
Kiaurai šlapius, įbaugintus baisios pražūties, nelaimingus
Frikso sūnus jūroj be perstojo bangos nešiojo.
Vėjas sudraskė bures ir per pusę perlaužė laivą
(Jis ir taip nuo bangų jau buvo išklibintas). Frikso
Sūnūs visi keturi, dievų patarti, nusitvėrė
Didelio rąsto. Tų rąstų, kaiščių aštrių privarytų,
Laivui sudužus, daugybė plaukiojo jūroj. Kai vyrai
Vos nuo mirties ištrūko, bangos ir vėjai galingi
Juos, sukaustytus baimės, pagavo ir bloškė į salą.
Iš dangaus baisi liūtis pasipylus aptemdė
Jūrą ir visą salą, ir prieš salą esantį krantą,
Kur mosinoikai išdidūs gyveno. Tą tamsiąją naktį
Jūros banga į salos pakrantę išplovė didžiulį

Rąstą, su juo kartu ir Frikso sūnus. Pakilus
Saulei, smarki liūtis tuojau pasibaigė (Dzeusas
Buvo ją siuntęs). Frikso vaikai argonautus sutiko
Toj saloj. Jiems Argas pirmasis ištarė žodį:
„Kas bebūtumėt jūs, vardan visareginčio Dzeuso,
Būkit geri, padėkit, mums reikia jūsų pagalbos!
Jūroj siaubinga audra, staiga užklupusi, mūsų
Menką laivelį iškart sudaužė į šipulius. Plaukėm
Juo, kadangi labai mums reikėjo išplaukti. Maldaujam
Jūsų dabar, jei mumis patikėsite, duoti drabužių
Kūnui apdengti, taip pat pasirūpint mumis, pagailėti
Savo vienmečių, kurie į tokią nelaimę pateko.
Jūs vardan Dzeuso, svečių ir maldautojų dievo, pagerbkit
Svetimus prašančius žmones. Juk Dzeusas globoja tiek svečią,
Tiek maldautoją. Mus jis dabar gal yra pastebėjęs."
Vaikas Aisono tada išmintingai Argo paklausė,
Ėmęs įtarti, kad pildos Finėjo duota pranašystė:
„Mes mielai visa tai jums duosim iškart, bet tik tiesą
Man pasakyki dabar, kokioje šalyje jūs gyvenat
Ir kokia būtinybė jus privertė plaukti per jūrą.
Dar pasakyki man vardą ir giminę savo nurodyk."
Prislėgtas savo bėdos tada jiems Argas pasakė:
„Aš manau, apie Friksą, Ajolo vaikaitį, iš tikro
Esat girdėję, kaip jis iš Heladės į Ają nukako,
Kaip į Ajeto miestą Friksas ant avino skrido.
Aviną šitą auksinį jam buvo atsiuntęs Hermėjas.
Jūs galėsit dabar pamatyti to avino vilną.
Tas gyvulėlis vėliau, jo paties nurodymu, buvo
Dzeusui Kronidui, globėjui bėglių, paaukotas, o Friksą
Priglaudė rūmuos Ajetas ir jam Chalkiopę į žmonas
Davė, gerai nusiteikęs, neprašė dukros išpirkti.
Esam iš jų giminės. Nebėra jau Frikso, jis senas
Mirė, savo mirties namuose Ajeto sulaukęs.
Mes, paliepimų tėvo klausydami, į Orchomeną
Išplaukėm greitai laivu Atamanto turto parvežti.
Jei iš tiesų tu nori mūsų vardus sužinoti –
Tas Kitisoras vardu, anas – Frontidas, Melantas
Šis mano brolis yra. O mane vadinkite Argu."

Taip jis kalbėjo. Nudžiugo tada argonautai, sutikę
Juos nelauktai ir stebėdamies visko, ko reikia, jiems davė.
O Jasonas, kaip dera, atsakė šitokiais žodžiais:
„Jūs iš tėvo pusės mums giminės esat. Padėti
Prašote tų, kurie palankiai nusiteikę. Kretėjas
Ir Atamantas abu juk buvo broliai. Vaikaitis
Aš Kretėjo esu ir dabar kartu su bičiuliais
Iš Heladės vykstu į miestą Ajeto. Bet šitai
Mes dar suspėsim vieni su kitais aptarti. Pirmiausia
Jūs apsirenkit. Manau, taip lėmė dievai nemirtingi,
Kad, bėdos ištikti, atsidurtumėt rankose mūsų."
Taip pasakęs Jasonas drabužių jiems davė iš laivo.
Jie visi paskui link Arėjo šventyklos patraukė,
Kad paaukotų avių. Prie bestogės šventyklos aplinkui
Aukurą, iš akmenėlių lauke sukrautą, sustojo.
(Šventas juodasis akmuo riogsojo viduj. Amazonės
Melsdavos jam. Nevalia amazonėm buvo aukoti
Jaučių arba avių ant aukuro šio, kai į salą
Jos iš žemyno atplaukdavo kartais. Todėl amazonės
Nuolat augino žirgus, kad juos paskui paaukotų).
Baigę aukoti vyrai suvalgė iškeptą maistą.
Kreipės į juos tada Aisonidas ir šitaip pasakė:
„Dzeusas pastebi viską. Nuo žvilgsnio jo pasislėpti
Nei pamaldus žmogus, nei teisingas niekad negali.
Kaip jūsų tėvą kadais iš žudikės pamotės rankų
Jis ištraukė ir leido be jos gyventi laimingai,
Taip jis išgelbėjo jus sveikus iš audros pražūtingos.
Mūsų laivu dabar visur mes galim nuplaukti,
Kur mums patiks – ar Ają, arba Orchomeno turtingo
Šventąjį miestą pasiekt. Juk Atėnė pastatė šį laivą.
Ji variniu kirviu nuo aukštų Peliono viršūnių
Medžių prikirto. Kartu šį laivą statė ir Argas.
Jūsų laivelį jūroj didžiulės bangos sudaužė
Daug anksčiau, negu jis priartėjo prie sąsiaurio ankšto,
Kur kasdien tarp savęs susidaužia uolos. Padėkit,
Mums suteikit pagalbą! Dabar į Heladę ketinam
Kailį parvežt auksavilnį. Todėl jūs padėkite, būkit
Mūsų kelionės vadovai! Aukas už Friksą aukoti

Aš ruošiuosi, nes Dzeusas rūstauja ant ajolėnų."
Šitaip Jasonas stengėsi juos įkalbėti. Pašiurpo
Tai išgirdę Frikso vaikai, nes jie patys galvojo,
Jog nepavyks jiems gaut iš Ajeto kailio geruoju.
Dėl sumanymo šio sunerimęs Argas pasakė:
„Kiek tik turim jėgų, visada jums padėsim, bičiuliai,
Jei kokios pagalbos prireiks. Nenumaldomo pykčio
Baisiai pritvinkęs Ajetas, todėl aš bijaus dėl kelionės.
Pats jis labai didžiuojas, esą, jis Helijo vaikas.
Kolchų tautelių daugybė gyvena aplinkui Ajetą,
O Ajetas patsai Arėjui gali prilygti
Tiek karingu riksmu, tiek jėga didžiule. Jei Ajetas
Ir netrukdytų, vis tiek sunku bus gauti tą kailį.
Saugo jį nemarus, neužmiegantis niekad drakonas,
Raitos aplinkui kailį. Gaja tą drakoną pagimdė
Tarp Kaukazo šlaitų, kur stūkso uola Tifaòno.
Sako, kad ten Tifaoną pervėrė žaibas Kronido
(Nes Tifaonas prieš Dzeusą rankas galingas pakėlė),
O galva Tifaono karštu krauju apsipylė.
Sužeistas jis pasiekė kalnus bei lygumą Nisos
Ir gelmėse Serbonidės ežero guli lig šiolei."
Šitaip Argas kalbėjo tada. Argonautai pabalo,
Kai išgirdo, koks didis pavojus jų laukia. Iš karto
Argui žodžiais drąsiais Pelėjas šitaip atsakė:
„Tu, mielasis bičiuli, perdaug širdyje nesibaimink.
Mes tikrai nestokojam narsumo. Jeigu su ginklais
Stosim kovot, silpnesni už Ajetą nebūsim. Galvoju,
Kad atvykom čionai gerai mokėdami kautis.
Esame kilę kone iš kraujo dievų palaimingų.
Jeigu Ajetas neduos auksavilnio kailio geruoju,
Jam, aš tikiuosi, nė kiek nepadės ir kolchų tautelės."
Taip vieni su kitais tada šnekučiavosi vyrai,
Kol, vakarienę suvalgę, užmigo. Kai jie atsibudo,
Brėško ryto aušra ir dvelkė švelnutis vėjelis.
Vyrai pakėlė bures, kurios išsipūtė greitai,
Pučiant vėjui, ir Argas Arėjo salą paliko.
Kai atėjo naktis, Filiridės salą jų laivas
Praplaukė. Šioj saloj uranidas Kronas kadaise,

Kai jisai titanus Olimpe valdė, o Dzeusą
Kretos salos oloj augino Idos kuretai,
Sugulė su Filirà, apgavęs Rėją. Kai šioji
Juos besimylinčius guoly aptiko, Kronas pašoko
Ir, pasivertęs karčiais apaugusiu arkliu, nukūrė.
O Filirà, Okeano dukra, iš gėdos palikus
Savo namus, atkeliavo į aukštą pelasgų kalnyną
Ir pagimdė didžiulį Cheironą – žmogų lig pusės,
Bet nuo pusiaujo – arklį (juo guoly pasivertė Kronas).
Praplaukė jie toliau makronų šalį, didžiulę
Žemę becheirų, paskui sapeirų išpuikusių kraštą,
O už jų – bizerùs. Vis toliau į priekį jūreiviai
Skriejo per jūrą laivu, ir šiltas vėjelis jį nešė.
Štai prieš juos atsivėrė toliausios Ponto platybės,
Štai Kaukazo kalnų aukštieji skardžiai iškilo.
Ten Prometėjas, prikaltas stipriom varinėm grandinėm
Prie tvirtųjų uolų, kepenim maitino erelį.
Jo kepenų erelis kasdien atskrisdavo lesti.
Jie vakarop ir patys iš laivo pamatė erelį,
Skrendantį virš debesų. Suvirpėjo burės, kai paukštis,
Modamas savo sparnais, pro šalį prašvilpė greitai.
Bet į dangaus paukščius panašus šis erelis nebuvo.
Jis greitaisiais sparnais lyg nugludintais irklais mojavo.
Greit argonautai išgirdo gailias dejones Prometėjo,
Nes erelis jo kepenis draskė. Nuo riksmo skambėjo
Eteris tol, kol vyrai ir vėl tą plėšrųjį paukštį,
Skrendantį iš kalnų tuo pačiu keliu, pastebėjo.
Naktį priplaukė jie, pasikliovę įgūdžiais Argo,
Plačią Fasido upę ir Ponto ribas tolimiausias.
Ten jūreiviai skersinį ir laivo bures nukabino
Ir į apvalų dėtuvą sudėjo tvarkingai, nuleidę
Stiebą, ten pat išilgai jį paguldė ir, stvėrę už irklų,
Į vandeningą upę pasuko. Putodamos bangos
Traukės prieš laivą. Kairėj stūksojo aukštas Kaukazas,
Dar tolėliau Ajà, Kitajidės miestas, už miesto –
Laukas Arėjo ir jo šventoji giraitė. Drakonas
Saugojo kailį auksinį toje giraitėje. Kailis
Ten ant šakos daugialapės ąžuolo tvirto kabojo.

Aukso taurę paėmęs Jasonas tuojau paskubėjo
Auką saldaus neatmiešto vyno nulieti į upę
Gajai, tenykščiams dievams, herojų numirusių sieloms
Ir, parklupęs ant kelių, karštai maldavo padėti,
Kad jų laivas galėtų prie kranto sėkmingai priplaukti.
Greitai paskui Ankajas šitokį žodį pasakė:
„Jau į Kolchidės žemę prie Fasido žiočių atvykom.
Laikas dabar pasitart ir viską gerai apsvarstyti,
Ar pabandysim mes švelniai kaip nors palenkti Ajetą,
Ar surasim kitokį būdą, kaip tikslą pasiekti."
Taip jis pasakė. Jasonas, patartas Argo, įsakė
Laivo netraukti krantan, bet inkarą liepė išmesti
Ir netoliese tamsiam užutėky laivą palikti.
Tam užutėky jie tą visą naktį praleido.
Greitai ryto aušra išaušo jos laukiantiems vyrams.

TREČIOJI KNYGA

Sėskis dabar prie manęs, Eratò, ir man apsakyki,
Kaip auksavilnį kailį parvežti Jasonui į Jolką
Meilė Medėjos padėjo. Esi artima juk Kipridei,
Moki skaisčias mergeles savosiom giesmėm sužavėti
Ir todėl buvai šiuo mielu vardu pavadinta.
    Tarp sužėlusių nendrių ilgai argonautai lindėjo.
Ten pasislėpusius juos pamatė Hera ir Atėnė.
Tuoj nuo Dzeuso namų ir kitų dievų nemirtingų
Jos pasitraukė į šalį ir ėmė tarpusavy tartis.
Deivė Hera tada paklausė šitaip Atėnės:
    „Dzeuso dukra, dabar patarimą tu duoki pirmoji.
Ką gi daryti? Gal tu sugalvosi kokią nors klastą,
Kad jie Heladėn parvežt auksavilnį kailį galėtų,
Jį iš Ajeto gavę. Ar jiems šį valdovą palenkti
Žodžiais meiliais pavyks? Juk jis pasipūtęs be galo.
Betgi vis tiek mums reikėtų visus būdus išmėginti."
    Taip kalbėjo Hera. Tuojau jai Atėnė atsakė:
    „Aš ir pati mintyse dažnai apmąstau tai, o Hera,

Ko tu tiesiai paklausei. Tačiau negaliu sugalvoti
Niekaip tokios apgaulės, kuri argonautams suteiktų
Kokią nors naudą, nors tiek man minčių atėjo į galvą!"
Šitaip Atėnė pasakė. Abi jos nudelbė žemėn
Savo akis, giliai mintyse paskendusios. Greitai
Vėlei prabilo Hera, sugalvojusi tokį dalyką:
„Nagi, eime pas Kipridę! Nuėjusios ją įkalbėkim,
Kad ji lieptų sūneliui, jei jis dar motinos klauso,
Pervert strėle sumanią kerėtoją dukrą Ajeto,
Kad ji Jasoną pamiltų. Mat gavęs iš jos patarimų,
Jis pargabens, aš manau, auksavilnį kailį Heladėn."
Šitaip kalbėjo Hera. Jos mintis patiko Atėnei.
Tad atsakydama Herai žodžius malonius ji pasakė:
„Hera, tėvas pagimdė mane, nepažįstančią skausmo
Šitų strėlių. Nežinau, ir kam ta aistra reikalinga.
Jei tau tikrai patinka sumanymas šitas, aš seksiu
Tau iš paskos. Bet Kipridę pati pirma tu užkalbink."
Taip ji pasakė, ir deivės pasuko tuojau į Kipridės
Didelį namą, kurį šlubakojis jos vyras pastatė,
Kai tik iš Dzeuso gavo Kipridę į žmonas. Įėjo
Deivės kieman ir sustojo prieangy tiesiai prieš menę,
Kur Kipridė patalus kloja Hefaistui. Šis buvo
Ankstų rytą išvykęs į kalvę prie priekalo savo.
Mat plačiose gelmėse mažytės Planktės salelės
Žaizdro ugny jis visus savo dirbinius kalė. Kipridė
Krėsle dailiam prieš duris sėdėjo, namie pasilikus,
Ir, ant baltų pečių pasileidusi plaukus, šukavo
Juos auksinėmis šukom, nes ilgas kasas susipinti
Ruošės, tačiau susilaikė, deives netikėtai išvydus.
Tuoj, nuo krėslo pakilus, pakvietė eiti į vidų
Ir ant kėdžių deives susodino. Pati atsisėdus
Rankom susuko į kuodą šukuoti nebaigtus plaukus
Ir, šypsodama meiliai, žodžius kandžius joms pasakė:
„Gerbiamos, kokiu reikalu jūs po šitiekos laiko
Šičia atėjot? Kodėl užsukot abi? Nesilankėt
Juk anksčiau čia dažnai, mat esat garbingos tarp deivių."
Šitokiais žodžiais Hera tada atsakė Kipridei:
„Tu šaipaisi, o mudviem širdis iš nerimo plyšta.

Fasido upėn įplukdė laivą vaikas Aisono
Ir jo draugai, kiek tik jų auksavilnio kailio išvyko.
Bijom dėl jų visų, nes laikas jiems veikt jau artėja,
Bėl labiausiai dabar mes būkštaujam dėl Aisonido.
Net jei Jasonas į Hadą nuvyktų, kad ten Iksioną
Iš varinių grandinių išlaisvintų, stengčiaus padėti
Jam iš visų jėgų, kiek mano rankos pajėgia,
Kad siaubingos lemties išvengęs Pelijas šaipytis
Iš manęs nepradėtų. Be galo išpuikęs, paliko
Jis mane be aukų. O Jasonas brangus pasidarė
Man jau anksčiau, kai prie žiočių Anauro, šiai upei patvinus
(Gailestį šitaip žmonių patikrint bandžiau), iš medžioklės
Grįžtantį jį sutikau. Kalnai ir jų aukštos viršūnės
Nuo sniegynų baltų iš tolo bolavo, upeliai
Sraunūs į apačią liejos nuo jų kliokdami. Apsimetus
Aš buvau senute, ir Jasonas manęs pagailėjo,
Ant pečių užsikėlęs, į kitą krantą per sraunią
Upę pernešė. Aš nuo tada jį globoju. Pelijas
Juk bausmės nesulauks, jei Jasonui neleisi sugrįžti."
Taip kalbėjo Hera. Kipridė net žadą prarado,
Kai išvydo prašančią Herą, kadangi ji ypač
Gerbė šią deivę. Todėl ji Herai meiliai pasakė:
„Deive garbi, už Kipridę nerastumei niekšo didesnio,
Jei, ko dabar prašai, neįvykdyčiau žodžiais ar darbu,
Jeigu tik tai padaryt pajėgs mano silpnosios rankos.
Man už tai iš tavęs nereikia atlygio jokio."
Taip Kipridė pasakė. Hera pagalvojusi tarė:
„Mes atėjom čionai ne todėl, kad reikia mums tavo
Rankų arba jėgos. Tiktai sūnaus paprašyki,
Kad Ajeto dukra karštai pamiltų Jasoną.
Jei ji Jasonui patars, būdama palankiai nusiteikus,
Tai tikiuosi, kad jis sugrįš į Jolką, nesunkiai
Gavęs kailį, nes ši mergina be galo klastinga."
Taip ji kalbėjo tada. Abiem joms Kipridė pasakė:
„Jūsų, Atėne ir Hera, labiau nei manęs paklausyti
Gali mano sūnus. Gal prieš jus šis tikras begėdis
Ir susigės truputėlį, kadangi manęs jis nebijo,
Erzina nuolat mane ir visiškai laiko per nieką.

Jau norėjau pati, nukamuota jo elgesio tokio,
Zvimbiančias jo strėles su lankais jam matant sulaužyt.
Baisiai supykęs jisai prigrasino: jeigu tik rankų
Neatitrauksiu nuo jo, kol jisai dar įniršį tramdo,
Tai ateity tik save galėsiu kaltint dėl šito."
Taip ji pasakė tada. Pradėjo deivės šypsotis
Ir tarp savęs susižvalgė. Kipridė nuliūdusi tarė:
„Širdgėla mano kitiems juokinga. Nereikia kalbėti
Man apie tai visiems. Užtenka tik pačiai žinoti.
Bet kadangi dabar to paties jūs abi pageidaujat,
Sūnų mėginsiu prikalbint. Turės jis manęs paklausyti."
Taip ji kalbėjo. Hera, Kipridę paėmus už rankos,
Ėmė švelniai šypsotis ir jai atsakydama tarė:
„Tai dabar, Kiteriete, įvykdyki pažadą savo,
Kaip pažadėjai. Daugiau nebeširsk ant savo sūnelio,
Jo supykus nebarki. Vėliau pasikeis tavo vaikas."
Taip pasakius, pakilo Hera nuo kėdės. Atsistojo
Ir Atėnė. Abi jos pasuko namo, o Kipridė
Link Olimpo pakriaušių patraukė sūnelio ieškoti.
Žydinčiam Dzeuso sode nuošaly jį surado ne vieną,
Ir Ganimedą kartu, kurį, jo grožiu sužavėtas,
Dzeusas kadaise danguj tarp kitų dievų nemirtingų
Buvo įkurdinęs. Žaidė vaikai kauliukais auksiniais
Taip, kaip įpratę žaisti šitokio amžiaus berniukai.
Laikė pašėlęs Erotas pilną saują kauliukų,
Gniauždamas rankoj kairėj ir užantin ją užsikišęs.
Jis atsistojęs stovėjo, jo skruostai tvieskė įkaitę
Skaisčiai raudona spalva. Šalia Ganimedas tupėjo,
Žemėn nudūręs akis, nes du kaulelius teturėjo.
Metė juos vieną po kito, supykęs, kad šaipos Erotas,
Bet ir tuos kaulelius, kaip kitus, jis pralošė greitai.
Rankom tuščiom Ganimedas nukėblino liūdnas į šalį
Ir nepamatė Kipridės, kuri jau artėjo. Sustojo
Ji priešais sūnų ir, jam už smakro sugriebusi, tarė:
„Ko tu juokies, neapsakomas niekše? Nejau Ganimedą,
Tokį patiklų, tu vėl nedoru būdu nugalėjai?
Nagi, geruoju įvykdyki, ką dabar pasakysiu.
Tau dovanosiu už tai šį puikų Dzeuso žaisliuką.

Jį kadais Adrestėja, mieloji auklė, padarė
Dzeusui, kai Idos oloj jis, mažas kūdikis, augo.
Tai apvalus kamuolys. Už jį geresnio žaisliuko
Net iš paties Hefaisto rankų tu gaut negalėtum.
Kamuolio šito žiedai yra padaryti iš aukso.
Žiedą kiekvieną juosia dvigubos juostos. Jų jungtys
Paslėptos visos, nes tamsiai mėlynas apvadas dengia
Jas iš viršaus. Jeigu kamuolį sviestum, nuskriejęs paliktų
Etery jis lyg žvaigždė spinduliuojantį pėdsaką savo.
Tau aš jį dovanosiu, jei strėlę paleidęs sužeisi
Dukrą Ajeto, kad ji pamiltų Jasoną. Nedelski,
Nes kitaip iš manęs mažesnės padėkos susilauksi."
  Taip Kipridė kalbėjo. Jos žodžiai patiko Erotui.
Metęs visus žaisliukus, jis rankom abiem įsitvėrė
Į Kipridės peplą, jį timpčiot pradėjo į šonus,
Prašė, kad motina jam tą kamuolį duotų iš karto.
Ši žodeliais švelniais jį bandė ramint, prisiglaudus
Skruostus bučiavo, paskui nusijuokusi ištarė šitaip:
  „Savo galva, taip pat ir tavąja galva prisiekiu:
Dovaną tau atiduosiu, tikrai nė kiek neapgausiu,
Kai tu savo strėle sužeisi dukrą Ajeto."
  Taip ji pasakė. Erotas, visus kaulelius susirinkęs,
Juos suskaičiavo ir sviedė į spindinčią motinos sterblę.
Stvėręs prie medžio padėtą strėlinę, jos diržą auksinį
Permetė sau per pečius, pasičiupo lenktąjį lanką
Ir, nuskubėjęs per Dzeuso rūmų derlingąjį sodą,
Prie Olimpo dangiškų vartų pribėgo. Nuo vartų
Dangiškas kelias status prasideda tiesiai į žemę.
Ten ir du poliai yra – taškai du žemės aukščiausi.
Jie skardingų kalnų viršukalnes laiko, ir saulė
Ten pakilus pirmais spinduliais nurausvina dangų.
Skrido Erotas ilgai per eterį. Kartais jam matės
Žemė derlinga žemai, žmonių miesteliai ir upių
Šventosios vagos, o kartais – kalnų viršūnės ir jūra.
  Tuo metu argonautai slėpės užutėky upės,
Savo laive ant suolų eilėmis susėdę šnekėjos.
Kai Aisonidas prabilo į vyrus kitus, šie nutilo
Ir jo klausės ramiai, savo vietose likę sėdėti:

„Kur man linksta širdis, aš jums, draugai, pasakysiu,
Bet galutinį sprendimą reikės patiems jums priimti.
Mūsų bendra užduotis, tad visi ją bendrai apsvarstykim.
Kas patarimą savo ar nuomonę slėps, tegu žino,
Kad jis atims iš draugų galimybę namolio sugrįžti.
Jūs visi laive su ginklais ramiai pasilikit,
Aš į Ajeto rūmus bandysiu nueit, pasiėmęs
Frikso sūnus, taip pat dar du bičiulius. Ir pirmiausia
Ten susitikęs Ajetą, mėginsiu iškvosti jį žodžiais,
Ar auksavilnį kailį draugiškai mums atiduoti
Jis sutiks, ar neduos jo, savo jėgom pasikliovęs.
Jei suprasim tada, kad atsakymą neigiamą gausim,
Tai apgalvosim, ar verta su juo susigrumt, ar kitokia
Šaus mums į galvą mintis, jei su juo susikaut nenorėsim.
Bet nepabandę jo žodžiais paveikt, nemėginkim per jėgą
Šito jo turto atimt, nes tikrai geriau bus pirmiausia
Stengtis savo kalbom palenkti Ajetą. Juk žodis
Gali dažnai visai nesunkiai pasiekt, ką pasiekti
Net didžiulė jėga vargais negalais teįstengia.
Juk Ajetas kadaise priglaudė šaunųjį Friksą,
Kai jis nuo pamotės pinklių ir tėvo aukojimo bėgo.
Žmonės visi, netgi tas, kuris yra niekšiškiausias,
Dzeuso, globėjo svečių, įstatymus gerbia ir saugo."
Taip Jasonas kalbėjo. Žodžius jo vieningai jaunimas
Gyrė, nebuvo nė vieno, kitaip patarusio veikti.
Eiti jis liepė Frikso sūnums, taip pat Telamonui
Ir Augėjui, o pats į rankas pasiėmė Hermio
Skeptrą. Paskui jie per upės vandenį brido, per nendres
Brovėsi link sausumos – į viršų kylančio kranto.
Toji vieta vadinas Kirkės vardu. Ten priaugę
Buvo daugybė medžių – gluosnių, taip pat ir eglūnų.
Ant jų aukščiausių šakų numirę žmonės kabojo,
Virvėm stipriom pririšti. Iki šiol dar kolchams atrodo
Baisiai siaubingas dalykas numirusius degint, ir laidot
Žemėje jų nevalia, ir jiems pilkapius aukštus supilti.
Į neišdirbtą jaučio odą numirusių kūnus
Jie suvynioję kabina už miesto ant medžių. Bet žemė
Gauna tą pačią dalį, kokią ir oras – jie žemėj

Laidoja moteris. Toks tenai paprotys nustatytas.
Kol herojai keliavo, Hera, jiems norėdama gero,
Tirštą rūką paleido ant miesto, kad vyrai nueitų
Lig Ajeto rūmų, nuo kolchų minios pasislėpę.
Kai, praėję pro lygumą greitai, jie rūmus Ajeto
Ir jo miestą pasiekė, Hera vėl rūką išsklaidė.
Prie įėjimo į rūmus sustoję vyrai stebėjos
Supančiom kiemą sienom ir vartais plačiais, ir kolonom,
Juosiančiom rūmus visus. Viršutinės dalys kolonų
Buvo iš vario, viršuj atbraila akmeninė jas puošė.
Vyrai be kliūčių peržengė slenkstį. Prie slenksčio į viršų
Stiebėsi vynuogių krūmai, lapais žaliais pasidengę.
Jų apačioj nuolatos keturi šaltinėliai čiurleno –
Išrausė juos Hefaistas. Vienam šaltinėly tekėjo
Pienas, vynas – kitam, trečiam – kvapnusis aliejus,
O ketvirtam – vanduo, kuris, nusileidus Plejadėms,
Darėsi karštas, tačiau, šiom žvaigždėm patekėjus, ir vėlei
Iš gaubtašonės olos vanduo ledinis čiurleno.
Tiek nuostabių kūrinių patsai sumanusis Hefaistas
Buvo sukūręs kadais namuose kitajiečio Ajeto.
Ir variakojai jaučiai ten buvo – darbas Hefaisto,
Jų varinės šnervės ugnim pražūtinga alsavo.
Iš adamanto kieto Hefaistas iškalė arklą,
Helijui skirtą už tai, kad šis į savo vežimą
Priėmė jį, labai išvargintą Flegros kautynių.
Dar vidinis kiemas Ajeto rūmuose buvo.
Tai vienur, tai kitur ten buvo matyti daugybė
Dvivėrių durų tvirtų. Jos į miegamus kambarius vedė.
Supo dailios kolonos tą kiemą. Menės aukštesnės
Kiek tolėliau, pakrašty, iš abiējų pusių rikiavos.
Menėj, kuri iš kitų nuostabia prabanga išsiskyrė,
Pats valdovas Ajetas su savo žmona gyveno.
O kitoje Apsirtas, Ajeto sūnus, įsikūrė.
Asterodėja, Kaukazo nimfa, Apsirtą pagimdė,
Kol Ajetas nebuvo Eidìjos paėmęs į žmonas,
Dukros pačios jauniausios Tetijos ir Okeano.
Kolchų jaunuoliai visi Faetontu vadino Apsirtą,
Nes iš visų jaunuolių jis savo grožiu išsiskyrė.

Kitos menės priklausė tarnaitėms, taip pat ir Ajeto
Dviem dukterims – Chalkiopei ir antrajai dukrai – Medėjai.
Vyrai išvydo Medėją į menę pas seserį skubant.
Deivė Hera namuose užlaikė Medėją. Lig tolei
Tėvo rūmuos jinai retai lankydavos. Buvo
Ji Hekatės žynė, todėl šios deivės šventykloj
Leido dienas. Kai Medėja pamatė vyrus, ištrūko
Riksmas jai iš burnos. Tai išgirdo sesuo ir tarnaitės.
Verpalus greit ir verpstes jos žemyn numetusios, puolė
Visos iš menės būriu. Chalkiopė, pamačiusi sūnus
Tarp tų vyrų, rankas džiaugsmingai ištiesė. Sūnūs
Ją išvydę nudžiugo ir puolė apglėbt bei pasveikint
Motiną savo. Tada Chalkiopė vaitotama tarė:
„Kaip ten bebūtų, daugiau, pamiršę mane, nebandykit
Klaidžioti šitaip toli – likimas atgal jus grąžino.
Aš nelaiminga! Ir kokį ilgesį baisų Heladės
Jūs pajutote, tėvui paliepus? Numirdamas Friksas
Vien tik baisias kančias paliko manajai širdžiai.
Į Orchomeno miestą kodėl jūs norėjot nuvykti
(Kas Orchomenas bebūtų), kodėl, siekdami Atamanto
Turtų, jūs motiną savo, prislėgtą skausmo, palikot?"
Taip ji kalbėjo. Paskiausiai prie durų išėjo Ajetas
Ir jo žmona Eidijà, Chalkiopės balsą išgirdę.
Visas kiemas tuojau žmonių prisipildė. Pradėjo
Stambų jautį doroti vieni vergai, nusitvėrę
Kirvį varinį, kiti prikapojo malkų, tretieji
Ant ugnies vandens pašildė praustis. Nė vienas
Darbo nevengė tada, visi valdovui pakluso.
Tuo metu paslapčia neramusis Erotas atskrido
Tiesiai per eterį šviesų. Taip puola bandoj telyčaites
Sparvos. Piemenys jas akliais yra pavadinę.
Greit tarpdury atsistojęs Erotas nusiėmė lanką,
Skaudžią, nešautą strėlę iš savo strėlinės ištraukė,
Ir, paslapčia greitomis kojytėmis perkopęs slenkstį,
Žvalgės aplink atidžiai, susigūžęs žemai prie Jasono,
Toks mažiukas, paskui į templę strėlę įstatė,
Lanką įtempęs abiem rankytėm, staiga į Medėją
Savo strėlę paleido. Medėja net žado neteko.

O Erotas atgal iš Ajeto namų aukštastogių
Linksmas nuskrido. Strėlė po širdim įsmigo Medėjai
Ir pradėjo degint tarytum liepsna. Į Jasoną
Svaidė žvilgsnius mergina, jai iš jaudulio ėmė krūtinėj
Smarkiai daužytis širdis, apie viską tuomet ji pamiršo,
Nuo saldžiosios kančios tiesiog ištirpo jos siela.
Kaip samdinė verpėja, per dieną verpianti vilną,
Užmeta malkų sausų ant žarijų, bebaigiančių gesti,
Kad nakčia namuose ji turėtų nuo ko užsidegti
Deglą, kai kelsis greit, bet didžiulė liepsna, įsiplieskus
Iš žarijos mažos, pelenais tas malkas paverčia,
Taip pražūtinga meilė staiga paslapčiom įsižiebus
Po Medėjos širdim liepsnojo. Švelnučiai jos skruostai
Tai pradėdavo raust, tai balo prieš valią merginos.
Kai tarnai paruošę atvykėliams atnešė maistą,
Kai išsimaudę svečiai šiltose maudyklėse noriai
Valgiais ir gėrimais džiugino savąją širdį, Ajetas
Savo dukters sūnų tada klausinėti pradėjo
Ir į juos pirmiausia kreipėsi šitokiais žodžiais:
„Sūnūs mano dukters ir Frikso, kurį aš labiausiai
Iš visų svetimšalių pagerbiau rūmuose savo,
Kaip jūs sugrįžot į Ają? Gal nėgandos kokios kelionę
Pertraukė, bet jums patiems išsigelbėt pavyko? Minėjau,
Tik jūs neklaūsėt manęs, koks be galo ilgas tas kelias.
Tai aš ir pats supratau, kadaise į Helijo, savo
Tėvo, vežimą įsėdęs, kai jis į vakarus vežė
Mano seserį Kirkę. Tada atkeliavom prie kranto
Krašto tirsėnų, kur Kirkė lig šiol dar gyvena, toliausiai
Nuo Kolchidės šalies. Bet kam dabar man tos kalbos?
Jūs atvirai pasakykit, tai kas jums kelionę sutrukdė
Ir kokie čia žmonės kartu su jumis atkeliavo.
Kur jūs išlipot krantan iš savo gaubtojo laivo?"
Taip Ajetas paklausė. Išgąstis Argą pagavo
Dėl argonautų Jasono, todėl jis aplenkė brolius
(Buvo vyresnis už juos) ir žodžiais meilingais atsakė:
„Mūsų laivą, Ajetai, šėlstančios vėtros sudaužė,
Mus pačius, į lentas įsikibusius, tamsiąją naktį
Į Eniālijo salą išmetė didelės bangos.

Dievas kažkoks tikriausiai padėjo mums išsigelbėt.
Ten, tuščioje saloje, nesiveisia paukščiai Arėjo
Taip, kaip anksčiau, nė vieno mes jų tenai neaptikom.
Šitie štai žmonės išbaidė paukščius, išsikėlę į salą
Viena diena anksčiau negu mes. Saloj juos užlaikė
Mūsų gailėdama Dzeuso širdis ar tiesiog koks likimas.
Jie iškart mus visus pamaitino lig soties, drabužių
Atnešė, vos tik išgirdę Frikso vardą šlovingą,
Tavo vardą taip pat, nes į tavo miestą jie vyksta!
Jei pageidauji žinoti, kodėl, nuo tavęs nenuslėpsiu.
Vienas karalius, panoręs šį vyrą išvyt iš tėvynės
Ir jo turtus atimt (mat šis vyras jėga išsiskyrė
Iš ajolėnų visų), neįvykdomą darbą sumanęs,
Atsiuntė šičia, pareiškęs, kad tol nenumaldomo Dzeuso
Keršto ir pykčio rūstaus, prakeiksmų ir bausmės ajolėnai
Niekaip išvengt negalės už tai, ką jie Friksui padarė,
Kol auksavilnis kailis nebus į Heladę grąžintas.
Šitam žmogui Atėnė Paladė laivą pastatė,
Bet ne tokį, kokius Kolchidės gyventojai turi.
Mums iš visų laivų atiteko laivas blogiausias.
Jį išardė vanduo ir vėjai. O šių svetimšalių
Laivas suręstas taip, kad audras visokias atlaiko.
Greit pavėjui tas laivas lekia pirmyn, kai jūreiviai,
Stvėrę rankomis irklus, irkluoja uoliai. Pakvietęs
Vyrus achajų pačius geriausius į laivą, atvyko
Šis žmogus pas tave, klajojęs po daugelį miestų
Ir po atšiauriąją jūrą, kad jam atiduotumei kailį.
Kaip tu nuspręsi, taip bus. Jis atvyko ne tam, kad pakeltų
Savo rankas prieš tave. Atsilygint tau nori, kaip dera.
Iš manęs išgirdęs, kad priešiški tau sauromatai,
Juos ketina pavergt ir tau atiduoti valdyti.
Jeigu tikrai tu geidi sužinoti vardus jų ir kilmę,
Kas tie vyrai yra, aš galiu tau papasakot viską.
Tas žmogus, dėl kurio iš Heladės kiti susirinko, –
Tai Aisono sūnus Jasonas, vaikaitis Kretėjo.
Jeigu jisai tikrai iš paties Kretėjo pareina,
Tai pagal tėvą yra giminaitis mūsų. Juk buvo
Sūnūs Ajolo abu – ir Kretėjas, ir Atamantas.

Friksas kilęs yra iš Ajolo sūnaus Atamanto.
Jeigu tau teko girdėt apie kokį nors Helijo vaiką,
Tai Augėją matai. O tas Telamonas, Ajako,
Vyro šlovingo, sūnus. Ajakas pareina iš Dzeuso.
Ir kiti visi, išplaukę kartu su Jasonu,
Sūnūs arba vaikaičiai yra dievų nemirtingų."
Šitaip pasakė Argas. Išgirdęs žodžius jo, Ajetas
Baisiai įsiuto. Iš pykčio širdis jo krūtinėj pašoko.
Širsdamas baisiai jisai (ant vaikų Chalkiopės labiausiai
Pyko Ajetas, nes manė – per juos svetimšalis atvyko),
Šaukti pradėjo. Piktai iš po antakių tvieskė jo akys:
„Dinkit iš mano akių, kuo toliau išsinešdinkit, niekšai!
Baikite regzti klastas ir sprukit atgal iš šios žemės,
Kol dar savo nelaimei nematėte kailio ir Frikso!
Juk tikrai ne dėl kailio jūs juos iš Heladės lydėjot,
Atplaukėt tam, kad jums karaliaus valdžia atitektų.
Jei su manim prie vieno stalo nebūtumėt valgę,
Aš dabar jus išsiųsčiau atgal, liežuvius jums nupjovęs
Ir nukapojęs rankas, palikdamas vien tiktai kojas!
Tai sulaikytų jus nuo mėginimų vėl išsišokti.
Kaip jūs melavot dabar apie mūsų dievus palaimingus!"
Taip Ajetas įširdęs kalbėjo. Širdy Ajakido
Pyktis pašoko staiga. Jau norėjo atgal jis Ajetui
Kokį nors priešišką žodį išrėžti, tačiau jį Jasonas
Tuoj sulaikė ir pats žodžius raminančius tarė:
„Dėl šio žygio, Ajetai, nurimk. Ne todėl atkeliavom
Mes į tavąjį miestą ir tavo namus, kaip galvoji.
Patys netroškom keliaut. Kuris žmogus savo noru
Tokias bangas įveiktų dėl svetimo turto? Dievybė
Ir valdovo žiauraus įsakymas šitai atlikti
Vertė mane. Maloningas prašantiems būki! Paskleisiu
Garsą apie tave po visą žemę Heladės.
Esame mes pasiruošę tau karo lauke atsilygint,
Jeigu tik nori dabar sauromatų ar kokią nors kitą
Tautą per jėgą pavergt ir prijungt prie savos karalystės."
Taip pataikaudamas jis įtikti bandė Ajetui.
Širdį Ajeto tada pradėjo dvejonės kankinti:
Ar ateivius išžudyt, juos užpuolus čia pat, ar jų jėgą

Iš pradžių išmėgint. Pastaroji mintis pasirodė
Jam geresnė, todėl jis, Jasoną pertraukęs, tarė:
„Kam gi tau, svety, išsamiai šnekėt apie viską?
Jeigu tikrai iš dievų giminės jūs kilę, jei nesat
Už mane blogesni, atvykę dėl svetimo gero,
Duosiu aš jums auksavilnį kailį, jei nori, tik reikia
Man tave išbandyt. Aš vyrams šauniems nepavydžiu
Taip, kaip (jūs patys kalbėjot) pavydi Heladės valdovas.
Tavo jėgą ir drąsą patikrinsiu užduotį davęs.
Nors tas darbas sunkus, bet jį savo rankom atlieku.
Du variakojai jaučiai ganos po lauką Arėjo.
Jie kvėpuodami pučia liepsną iš šnervių. Pakinkęs
Jaučius genu per ketverto varsnų kietą arimą
Ir, Arėjo lauką arklu lig krašto suaręs,
Sėklą beriu į vagas. Bet ne grūdus Demetros aš sėju,
O baisaus drakono dantis, iš kurių tuoj išdygsta
Vyrai ginkluoti. Tuojau jų kūnus visus savo ietim
Aš iškloju iškart, kai mane jie pradeda pulti.
Rytą aš jaučius kinkau, vakare suspėju nuimti
Derlių. Jeigu atliksi šitokį darbą, auksinį
Kailį tą pačią dieną galėsi išvežti valdovui.
Bet anksčiau to kailio neduosiu, nelauki. Netinka,
Jeigu vyras šaunus turės silpnesniam nusileisti."
Taip Ajetas pasakė. Jasonas akis panarino
Ir sėdėjo tyliai, prislėgtas savo nelaimės.
Jis, ilgai apgalvojęs pasiūlymą šitą, nedrįso
Jo priimti, kadangi tas darbas baisus jam atrodė.
Ir pagaliau prakalbėjęs stengės gudriai išsisukti:
„Tu pagrįstai, Ajetai, bandai man visaip sukliudyti.
Tavo ši užduotis sunki be galo atrodo,
Bet pamėginsiu atlikt, nors tektų ir mirti. Nebūna
Nieko baisesnio žmonėms negu prakeikta būtinybė.
Vertė mane ji čionai atkeliaut, nes valdovas įsakė."
Taip Jasonas kalbėjo, sunkioj padėty atsidūręs.
Jam, nelaimingam tokiam, piktai atrėžė Ajetas:
„Drožki pas savo bendrus, jei užduočiai šiai pasiryžai.
Bet jeigu tu išsigandęs bijosi tiems jaučiams uždėti
Jungą arba jei paspruksi nedrįsęs to derliaus nuimti,

Aš tada gerai apgalvosiu, ką reikia daryti,
Kad koks kitas vyras nedrįstų užpulti stipresnio."
Taip atvirai jis pasakė. Pakilo iš krėslo Jasonas
Ir Telamonas, su juo kartu atsistojo Augėjas.
Argas taip pat pakilo, suspėjęs linktelti galvą
Broliams, kad šie pasiliktų. Išėjo iš rūmų herojai.
Tarp jų visų Jasonas, Aisono sūnus, išsiskyrė
Savo grožiu ir stotu. Į Jasoną vis krypo Medėjos
Akys, pro puošniąją skraistę jinai paslapčia jį stebėjo.
Širdį merginos užvaldė kančia, apsiblausė mintys
Ir lyg svaiginantis sapnas paskui jaunuolį nuskriejo.
Žengė iš rūmų visi herojai, labai nusiminę.
Pykčio Ajeto baisaus išsigandus tada Chalkiopė
Su sūnumis skubiai į miegamą savo pasuko.
Ir Medėja sugrįžo į savo menę. Knibždėjo
Jos galvoje tiek minčių, kiek Erotai gali sužadint.
Viskas jai prieš akis tada iškilo, kaip buvo,
Kaip Jasonas atrodė, kokiais drabužiais vilkėjo,
Kaip kalbėjo jisai, kaip krėsle sėdėjo, link durų
Kaip pasisuko eit. Išmušta raudonio, ji mąstė,
Kad jau kito žmogaus štai tokio nėra šiam pasauly.
Jai ausyse nuolatos skambėjo jo balsas ir žodžiai
Švelnūs, jo ištarti. Ją siaubas pagavo, kad jaučiai
Ar Ajetas tikrai pražudys šį vyrą. Pradėjo
Ji sielvartauti, tarytum jis būtų jau miręs. Jos skruostais
Gailios ašaros liejos, kančios sopulingos sukeltos.
Taip tylomis verkdama, ji pati sau garsiai pasakė:
„Ak, ir kodėl liūdesys mane, nelaimingą, kankina?
Jeigu šis vyras pražus, nesvarbu, už kitus jis geresnis
Ar blogesnis, lai žūva! O ne! Lai jis gyvas palieka!
O Persejide valdove, tegu taip įvyks, į tėvynę
Lai jis sugrįš, nelaimingo likimo išvengęs! O jeigu
Lemta nuo jaučių jam žūti, tegu jis iš anksto sužino,
Kad dėl jo pražūties aš pati tikrai nesidžiaugsiu."
Štai tokiomis mintimis mergina savo širdį kamavo.
O argonautai, praėję minią, iš miesto pasuko
Tuo takeliu, kuriuo iš slėnio buvo atėję.
Argas tada į Jasoną prabilo šitokiais žodžiais:

„O Jasono sūnau, patarimas, kurį pasakysiu,
Tau nepatiks, bet nelaimėj nereikia rankų nuleisti.
Jau girdėjai anksčiau, kaip aš kalbėjau, kad moka
Burt čia viena mergina, įkvėpta Persejidės Hekatės.
Jei palenktumei ją, tai manau, nereikėtų bijoti,
Jog pražūsi kovoj. Tačiau aš labai nerimauju,
Kad įtikinti jos nepadės ir motina mano.
Vis dėlto grįšiu namo, kad motiną vėl susitikčiau,
Nes visiems pražūtis dabar mums gresia vienoda."
Jis išmintingai kalbėjo. Jasonas jam šitaip atsakė:
„Drauge brangus, jeigu taip galvoji, tikrai netrukdysiu,
Eiki namo ir bandyki, maldaudamas žodžiais protingais,
Motiną savo palenkt. Bet menka viltis išsigelbėt,
Jei sugrįžimą namo patikėjome mes moteriškėms."
Taip Jasonas kalbėjo. Jie užutėkį greitai priėjo.
Džiaugės draugai, juos išvydę, ir tuoj klausinėti pradėjo.
Jiems Aisono sūnus susikrimtęs ištarė žodį:
„Ak, bičiuliai, labai įtūžęs rūstusis Ajetas
Ir supykęs ant mūsų. Tačiau nesibaigs šitos kalbos,
Jeigu pradėsit dabar manęs apie viską teirautis.
Mums jis pasakė, kad čia, Arėjo lauke, variakojai
Ganos du jaučiai, kurie ugnimi alsuoja, ir liepė
Juos pasikinkius suarti didžiulį lauką. Jis duosiąs
Sėklą – drakono dantis, o iš žemės išaugsią kareiviai,
Vario ginklais ginkluoti. Tą pačią dieną turėsiu
Juos visus nugalėt. Sugalvoti nieko geresnio
Aš negalėjau tada, pažadėjau jam darbą atlikti."
Taip jis kalbėjo tuomet. Neįvykdomas žygdarbis šitas
Rodės visiems. Mirtinoj tyloj susižvalgė bejėgiai
Vyrai, bėdos prislėgti. Pagaliau Pelėjas išdrįso
Iš argonautų visų prabilti pirmas ir tarė:
„Laikas galvot, ką daryt. Neturiu aš vilties, kad padės mums
Šis patarimas tiek, kiek rankų jėga mums padėtų.
Jeigu tikrai ketini pakinkyti jaučius Ajeto,
Tu, Jasone, Aisono sūnau, jei imtis galvoji
Tokio darbo, labai atsargiai šį pažadą vykdyk.
Jei širdyje abejoji dėl savo narsos, neskubėki
Darbo atlikti nei pats, nei kito žvilgsniais neskatink,

Būdamas čia, kad tave jis pakeistų kovoj. Aš neleisiu
Šito daryt, nes mirtis suteiks mums didelį skausmą."
Taip jam pasakius, pykčiu pašoko širdis Telamono.
Tuoj įširdęs jisai atsistojo iš vietos. Pakilo
Idas paskui išdidus, su juo ir vaikai Tindarėjo.
Ir Oinejidas pakilo, kuris išsiskyrė iš būrio
Vyrų jaunų, nors jam barzda dar ant skruostų nežėlė,
Bet širdyje Oinejidas jėga savąja didžiavos.
Laikės ramiai kiti ir sėdėjo tylėdami. Argas
Ėmė kalbėti tada kovoti ištroškusiems vyrams:
„Lai, bičiuliai, kova paskutiniam atvejui lieka.
Aš manau, kad reikės, jog motina mano padėtų.
Nors ir labai pasiilgę kovos, trumpam pasilikit,
Kaip ir anksčiau, prie laivo. Juk kartais geriau susitramdyt
Nei negailėti savęs ir pulti į pražūtį tikrą.
Rūmuos Ajeto, žinau, viena mergaitė gyvena,
Ją Hekatė išmokė nepaprastus tepalus ruošti
Iš augalų, kuriuos vanduo ir žemė augina.
Šiais tepalais užgesint ji sugeba šėlstančią ugnį
Ir sustabdyti upių srauniąsias tėkmes, sukliudyti
Gali žvaigždėm ir šventajam mėnuliui keliauti padangėj.
Ją prisiminiau aš, kai keliu iš rūmų į šičia
Grįžom, tada pamaniau, jog gali ją motina mano,
Jos tikroji sesuo, prikalbėt, kad jinai mums padėtų
Šitą darbą atlikt. Jei ir jūs taip galvojat, sugrįžęs
Šiandien į rūmus Ajeto bandysiu ką nors sužinoti.
Galima tai išbandyti greitai su dievo pagalba."
Taip jis kalbėjo. Dievai palankūs jiems atsiuntė ženklą:
Tuoj balandė baukšti, sprukdama nuo vanago, puolė
Iš aukštybių žemyn tiesiog Aisonidui į glėbį.
Ant laivugalio vanagas krito. Skubiai atsistojęs
Mopsas visiems argonautams pasakė ištarmę tokią:
„Jums šis ženklas, bičiuliai, dievų valia pasirodė
Ir jo negalima niekaip kitaip paaiškint, tik šitaip:
Turime mes pamėgint į merginą kreiptis ir žodžiais
Bei visokiausiom gudrybėm palenkt ją. Ji prašymo mūsų,
Aš manau, neatmes, jei Finėjas teisybę pasakė,
Kad sugrįžimą namo suteiks mums deivė Kipridė.

Jos ši paukštė švelni, pražūties išvengus. Kaip kužda
Man krūtinėj širdis, išvydusi paukštę, lai viskas
Šitaip ir bus. Kiterietę pakvietę pagalbon, bičiuliai,
Jūs dabar visi patarimų Argo klausykit."
Šitaip Mopsas kalbėjo. Finėjo kalbas atsiminęs,
Pritarė jam jaunimas, tik Idas, sūnus Afarėjo,
Šoko iš vietos įtūžęs, grėsmingu balsu užriaumojo:
„Ak, nejaugi čionai mes atvykom lyg moterys kokios,
Jeigu prašom, kad mums pagalbą suteiktų Kipridė,
O ne galinga jėga Eniālijo? Argi, pamatę
Vanagus ir balandes, visi jūs kovos atsisakėt?
Nagi, prasmekit! Lai jums nuo šiandien rūpi ne karas,
Bet kaip drovias mergeles savais plepalais suvilioti!"
Šitai išrėkė Idas piktai. Šurmulys pasigirdo
Tarp draugų, bet nė vienas neištarė priešiško žodžio.
Dar neatlyžęs Idas galop atsisėdo. Jasonas,
Širdį padrąsinęs, jiems štai šitaip pradėjo kalbėti:
„Jeigu nutarėm mes, tai pasiųskime vieną iš mūsų,
Argą, į rūmus. O patys, ištraukę iš upės į krantą
Laivą, laivugalį jo atviroj vietovėj pririškim.
Slėptis daugiau ir bijot kovos mums dabar nebetinka."
Taip pasakęs, tuojau į miestą jis pasiuntė Argą,
Kad atgalios į rūmus sugrįžtų jis greitai. Jūreiviai
Akmenį inkaro tuoj ištraukę, kaip liepė Jasonas,
Iš užutėkio laivą irklais į krantą nuplukdė.
O Ajetas tuo tarpu toli nuo rūmų, toj vietoj,
Kur ir anksčiau jie rinkos, sušaukė kolchų vyriją.
Regzdamas minijams pinkles baisias ir visokias nelaimes,
Jis žadėjo tada, kai tik jaučiai pikti nugalabys
Vyrą, kuris pasiryžo imtis šio darbo nelengvo,
Ant miškingos kalvos ąžuoliukų giraitę iškirsti
Ir sudeginti laivą kartu su žmonėm, kad išpirktų
Šie kaltes už puikybę, įžūlų dalyką sumanę.
Jis nebūtų kadais į savo rūmus priėmęs
Frikso, Ajolo vaikaičio, nors šis romumu išsiskyrė
Iš svetimšalių visų ir labai dievobaimingas buvo,
Jei iš aukštybių Dzeusas nebūtų Hermio pasiuntęs,
Kad jam praneštų, jog reikia lyg giminę Friską priglausti.

Sakė Ajetas: bausmės niekada negalėsią išvengti
Nei plėšikai, kurie į jo žemę atėję, panoro
Tiesti savo rankas į svetimą gerą ir regzti
Pinkles slapčiom, nei tie, kurie triukšmingai užpulti
Mėgsta pirkias piemenų. O sau pažadėjo Ajetas
Frisko sūnums sugalvot pelnytas bausmes ir nubausti,
Nes jie išdrįso padėti šitiems žmonėms piktavaliams
Ir atgalios su jais sugrįžo, kad garbę ir skeptrą,
Niekam nekliudant, atimtų. Jisai prisiminė tėvo
Helijo žodį lemtingą, kadais pasakytą, kad reikia
Jam palikuonių bijot, nes iš jų susilauksiąs klastingų
Pinklių, jam paspęstų, apgaulių, visokių nelaimių.
Štai todėl jis į ilgą kelionę – į žemę achajų
Pasiuntė Frisko du sūnus, ten norinčius eiti, kadangi
Tėvas jiems liepė. Dėl dukrų Ajetas baimės nejuto,
Nei dėl sūnaus Apsirto, kad gali prieš jį sugalvoti
Jie ką nors pikta, tiktai iš sūnų Chalkiopės bijojo
Sau nelaimių. Supykęs jis darbą tada tėvynainiams
Davė nepaprastą: niekad akių nenuleisti nuo laivo
Ir nuo jūreivių, kad niekas piktos pražūties neišvengtų.
    Tuo metu į Ajeto rūmus Argas sugrįžęs
Motinos savo pradėjo visokiais žodžiais maldauti,
Kad ji Medėjos pagalbos prašytų. Pati Chalkiopė
Buvo galvojus anksčiau apie tai, bet širdį jos laikė
Baimė, kad ji prieš likimą be reikalo stengsis merginą,
Bijančią tėvo rūstaus, įkalbėt, arba, jai paklausius
Prašymo šio, jos pagalba staiga išaiškės netikėtai.
    Miegas gilus pagaliau iš kančių išvadavo Medėją,
Jai patalan atsigulus. Tačiau ją, prislėgtą baisiai,
Ėmė kankinti sapnai, tokie apgaulingi ir slogūs.
Rodėsi jai per miegus, kad ėmėsi šis svetimšalis
Darbo sunkaus ne todėl, kad norėjo jisai auksavilnį
Kailį namo parsivežt, ne todėl jis į miestą Ajeto
Pats atkeliavo, tik tam, kad į savo namus išsivežtų
Ją kaip žmoną teisėtą. Jinai sapnavo – į kovą
Stojo su jaučiais pati ir juos lengvai nugalėjo,
Bet jos tėvai atsisakė ankstesnį pažadą vykdyt,
Nes pakinkyti šiuos jaučius jie buvo įsakę Jasonui,

O ne Medėjai, todėl įsiplieskė ginčas tarp tėvo
Bei svetimšalio, ir jai abu patikėjo išspręsti
Šitą kivirčą taip, kaip širdis jos norėjo. Iš karto
Ji, neparodžiusi gailesčio jokio tėvams, pasirinko
Šį svetimšalį. Tėvai, patyrę nuoskaudą baisią,
Šaukė ant jos piktai. Su šauksmu tuo baigėsi sapnas.
Baimės sukaustyta, šoko iš miego Medėja. Jos žvilgsnis
Sienom nuklydo. Galop vargais negalais atsigavo
Jos krūtinėj širdis, ir tada Medėja pasakė:
„Aš nelaiminga! Tie slogūs sapnai man siaubą įvarė!
Taip bijausi, kad mums didžiulės bėdos neatneštų
Šitie atvykę herojai. Širdis ir dėl svečio nerimsta.
Lai jis sau nuotaką randa achajų krašte tolimajam,
Man lai gimtieji namai ir mano mergystė terūpi!
Šiaip ar taip, aš pati, begėdišką širdį sutramdžius,
Nieko nedrįsiu daryt be sesers. Dėl sūnų sunerimus,
Gal ji manęs paprašys padėti tą darbą atlikti.
Šitai mano širdy prislopintų širdgėlą karčią."
Taip pasakius, Medėja pakilo, duris atidarė.
Buvo basa, vienmarškinė. Ir ją troškimas užvaldė
Tiesiai pas seserį bėgt, bet, slenkstį peržengus, delsė,
Liko stovėt kur stovėjus, prieangy menės, nes gėda
Apėmė ją. Paskui ji link durų pasuko ir vėlei,
Kai atgalios sugrįžo, drovėjos pas seserį eiti.
Šitaip į ten ir atgal ją be reikalo kojos nešiojo.
Kai ji žengdavo priekin, drova begalinė ją stabdė.
Stabdė drova, tačiau nesuvaldomas geismas viliojo.
Triskart ji bandė įeit ir triskart sustojo. Ketvirtą
Kartą sugrįžus atgal į patalą kniūpsčiomis krito.
Kaip miegamajam liūdna jaunamartė vyrą aprauda,
Tą, kuriam ją į žmonas davė tėvai arba broliai,
Nė su jokia tarnaite nenori kalbėt, nes drovumas
Trukdo ir protas sulaiko, tik verkia, viena pasislėpus,
Nes likimas pražudė jos vyrą anksčiau, nei suspėjo
Jie pasidžiaugti vienas kitu, susikrimtus be galo,
Ašaras lieja ji tyliai, kai žiūri į patalą tuščią,
Nes nenori, kad ją išjuoktų moterys kitos,
Taip ir Medėja tada raudojo. Tačiau netikėtai

Verkiančią ją pastebėjo pro šalį skubėjus tarnaitė,
Dar jauna mergina (visada ji lydėjo Medėją),
Ir Chalkiopei iškart apie tai pasakė. Sėdėjo
Ši su vaikais ir galvojo, kaip seserį jai prikalbėti.
Šia žinia Chalkiopė tuojau patikėjo, išgirdus
Iš tarnaitės nelauktus žodžius. Išsigandus nubėgo
Ji iš karto į menę, kurioj gulėjo Medėja,
Skruostus nagais draskydama. Kai Chalkiopė išvydo
Savo sesers akis, paplūdusias ašarom, tarė:
„O Medėja, sakyk, dėl ko gi tu ašaras lieji?
Kas tau nutiko? Kodėl liūdesys tavo širdį užvaldė?
Gal dievų pasiųsta liga tavo kūną kamuoja?
Gal tu netyčia girdėjai, kaip tėvas baisiai grasino
Man ir mano vaikams? Geriau niekados nematyti
Man nei savo tėvų, nei miesto, geriau man gyventi
Užkampy žemės, kur niekas net kolchų vardo nežino."
Taip ji kalbėjo. Medėjai veidai suliepsnojo. Norėjo
Seseriai ji atsakyt, bet mergiškas drovis sulaikė.
Tai ant liežuvio galiuko, atrodė, pakibdavo žodis,
Tai pačioj gerklės gilumoj įstrigdavo. Rodės,
Kad jis iš lūpų švelnių ne kartą norėjo išsprūsti,
Bet nesklido garsai. Pagaliau Medėja prabilo –
Skatino drąsūs Erotai kalbėt – ir gudraudama tarė:
„O Chalkiope, širdis man dėl tavo vaikų nerimauja,
Kad pražudys juos tėvas drauge su šiais svetimšaliais.
Ką tik užmigus buvau. Nors trumpai temiegojau, regėjau
Tokius siaubingus sapnus! Lai neleidžia jiems išsipildyt
Dievas, tegu dėl sūnų nereikės tau sielvarto kęsti!"
Taip pasakė jinai, išbandydama seserį, laukė,
Ar sesuo pirma pradės pagalbos prašyti.
Geliantis skausmas tada Chalkiopės širdį suspaudė,
Ir, paklaūsius sesers, jinai išsigandusi tarė:
„Aš, apsvarsčiusi viską, pati atėjau paprašyti,
Gal sugalvot ką galėtum ir mums pagalbą suteiktum.
Tik Uranu ir Gają prisieki, kad ką pasakysiu,
Saugosi savo širdy ir man padėsi. Maldauju
Dėl palaimingų dievų, dėl tavęs, dėl gimdytojų mūsų –
Kad neregėčiau sūnų, įveiktų mirties nelemtosios!

Jeigu pati kartu su vaikais mylimaisiais numirsiu,
Tai iš Hado vėliau tau keršinga Erinija būsiu."
Taip Chalkiopė pasakius pradėjo graudžiai raudoti
Ir parklupus, kelius Medėjos apglėbusi rankom,
Jai ant krūtinės galvą padėjo. Verksmas skausmingas
Jų abiejų pasigirdo, ir menėj pasklido negarsūs,
Bet tokie sopulingi garsai, joms ašaras liejant.
Baisiai nuliūdus Medėja pirmoji seseriai tarė:
„Kokį tepalą man stebuklingą paruošti, vargšele?
Prakeiksmus tu ir piktas Erinijas ką tik minėjai.
O, kad užtektų jėgų man tavo sūnus išgelbėt!
Priesaika kolchų tvirta. Mane tu ją ragini duoti.
Tad didžiu Uranu ir Gaja, dievų nemirtingų
Motina, tau prisiekiu – kiek tik pajėgsiu, tiek stengsiuos
Tai padaryt, ko prašai, kad tavęs neištiktų nelaimė."
Šitaip pasakė Medėja tada. Chalkiopė jai tarė:
„Ar nesiryžtumei tu, svetimšaliui patekus į bėdą,
Darbą palengvint klasta arba patarimą jam kokį
Duoti dėl mano sūnų? Jam paliepus, Argas atėjo,
Ragina jis mane paprašyti tavo pagalbos.
Kai pas tave aš ėjau, jis menėje mano paliko."
Taip ji pasakė. Medėjai širdis suspurdėjo iš džiaugsmo,
Gražų jos veidą raudonis išpylė ir akys aptemo.
Baisiai nudžiugo jinai ir ištarė šitokį žodį:
„Aš, Chalkiope, tikrai, kaip jums malonu ir patinka,
Taip ir darysiu. Lai mano akys aušros neišvysta
Ir tegu neilgai mane bematysi dar gyvą,
Jeigu išdrįsiu ką nors branginti labiau už gyvybę
Tavo bei tavo sūnų, kurie man yra tartum broliai
Ir bičiuliai mieli, ir mano vienmečiai. Pati aš
Tau juk esu ir sesuo, ir dukra, nes mane, dar mažytę,
Tu, kaip savo vaikus, prie krūtinės priglausdavai meiliai.
Aš apie tai dažnai girdėjau motiną kalbant.
Nagi, jau eik, palankumo mano negarsink, tesėsiu
Pažadą aš paslapčia nuo tėvo ir auštant atnešiu
Į Hekatės šventyklą tepalą savo nuo jaučių,
Kad atiduočiau juos tam, dėl kurio šis sambrūzdis kilo."
Iš Medėjos menės sugrįžus atgal Chalkiopė

Tuoj pasakė sūnums, kad sesuo jiems padės. O Medėją,
Kai ji liko viena, užvaldė siaubas ir gėda,
Kad, eidama prieš tėvą, ji tokius darbus sumanė.
Kai juodoji naktis nusileido į miegančią žemę,
Plaukiantys mariom laivu jūreiviai dairės į dangų,
Stengės jame įžiūrėt Helikės žvaigždes, Orioną.
Jau užsimanė miegot pavargęs klajūnas ir sargas,
Motina, savo vaikus palaidojus, snausti pradėjo,
Šunys paliovė mieste amsėti, triukšmas nutilo
Ir begalinė tyla nakties tamsoje viešpatavo.
Vien tik Medėjos akių nesulipdė miegas saldusis.
Meilė Aisono sūnui rūpesčių daug jai sukėlė.
Ėmė jinai bijoti jaučių jėgos begalinės,
Jie turėjo Jasoną Arėjo lauke pražudyti.
Smarkiai pradėjo daužytis širdis merginos krūtinėj.
Taip, kaip šviesos spindulys šokinėja ant pastato sienų,
Kai nuo paviršiaus vandens, neseniai supilto į puodą
Ar į melžtuvę, greitai nušoka ant sienos ir laksto
Tai vienur, tai kitur sūkuriuodamas, juda ir virpa,
Taip merginos širdis tada krūtinėj virpėjo.
Ašaros jai iš akių riedėjo iš gailesčio, draskė
Sielvartas širdį sunkus ir kūną degino, skverbės
Gyslom gležnutėm galvon lig toliausios vietos pakaušy,
Ten, kur yra jaučiami didžiausi skausmai, kai suteikia
Kančią žmonių širdims nenuilstantys niekad Erotai.
Tai ji sau sakė, kad duos tepalų stebuklingų nuo jaučių,
Tai, kad neduos ir pati sau gyvybę atims, tai ir vėlei,
Kad ji nesiruošia mirt ir jokių tepalų atiduoti
Ir kad kantriai, ramiai kentės savo liūdnąją dalią.
Svarstė jinai ilgai atsisėdus ir šitaip kalbėjo:
„Aš nelaiminga! Ar tas, ar anas nelaimes man kęsti?
Baisiai sutrikusi mano širdis, apsiginti nemoku
Aš nuo skausmų, kurie lyg liepsna kankina. Geriau jau
Žuvusi būčiau pati nuo greitųjų strėlių Artemidės,
Kol aš dar jo nemačiau, kol vaikai Chalkiopės nebuvo
Žemėn achajų išplaukę. Iš ten parsivedė dievas
Ar Erinija juos, sukėlusius daugel nelaimių.
Lai jis pražūva kovoj, jei likimas sutikti jam lėmė

Mirtį lauke! Kaip slapčia nuo tėvų aš galėčiau paruošti
Tepalą šį? Ir kokius žodžius pasakyti Jasonui?
Koks sprendimas gudrus, kokia klasta man padėtų?
Gal, kai vienas jis bus, be draugų, prie jo man prieiti?
Vargšė aš, vargšė! Jokios vilties neturiu, kad jam žuvus,
Aš nuo kančių pailsėsiu. Tada nelaiminga gyvensiu,
Kai jis gyvybės neteks! Lai traukias šalin mano gėda
Ir padorumas! Tegu išgelbėtas, man panorėjus,
Sveikas sugrįš jis tenai, kur širdis jo veržiasi grįžti.
O kad aš mirčiau tuoj pat, tą pačią dieną, kai darbą
Jis padarys šį – arba užsinėrusi kilpą ant kaklo,
Ar išgėrus nuodų, kurie man gyvybę atimtų!
Bet jei ir mirsiu, lydės atminimą mano patyčios,
Miesto žmonės gandus toli išnešios apie mano
Liūdną dalią, ilgai nenueis mano vardas nuo lūpų
Kolchių, kurios tarp savęs kalbėdamos niekins begėdę
Tą, kuri svetimšalį be galo globojo ir mirė,
Savo gimtiesiems namams ir tėvams užtraukusi gėdą,
Nes pakluso jausmams. Ar yra nešlovė dar didesnė?
O manoji nelaime! Geriau man būtų šią naktį
Savo gyvybę namuos nutraukus mirties susilaukti
Ir nors tokiu būdu visų begėdysčių išvengti,
Kol nedorų darbų, baisių paminėt, neįvykdžiau!“
Taip pasvarsčius Medėja nuėjo, skrynelę pakėlė.
Laikė joje ji žoles – nuodingas ir gydančias. Gailiai
Ėmė raudot, pasidėjus skrynelę ant kelių, krūtinę
Laistė ji ašarom savo, ir jos upeliukais tekėjo,
Kai sielvartavo Medėja dėl savo likimo. Panoro
Ji, išrinkus nuodingas žoles, iškart nusinuodyt.
Jau skrynelės raiščius atmaizgė vargšelė, ketino
Sau nuodus pasiimt. Bet staiga jos širdį sukaustė
Siaubas šiurpus. Išsigando ji niūriojo Hado. Sustingus,
Tartum žadą praradus, sėdėjo ilgai. Ir iškilo
Jos atminty malonumai, kurių gyvenimas pilnas.
Ėmė jinai prisiminti džiaugsmus, kuriuos tik gyvieji
Patiria, ir vienmetes, labai linksmas, kokia buvo
Ji anksčiau ir pati. Pasirodė, kad saulė pradėjo
Šviesti skaisčiau nei pirma, kai jinai prisiminė viską.

Vėl ji, nuo kelių nukėlus, ant žemės pastatė skrynelę.
Heros tada paveikta, ji pakeitė nuomonę savo
Ir daugiau nedvejojo, tik laukė aušros pasirodant,
Nes pažadėjo pati stebuklingą tepalą duoti
Auštant, Jasoną sutikti akis į akį tikėjos.
Durų sklendę dažnai ji atstumdavo, troško išvysti,
Ar jau brėkšta. Ir greit Erigėnija šviesą malonią
Pasiuntė žemėn. Mieste visi atsibudę sujudo.
Argas prisakė broliams tenai pasilikti, kur buvo,
Kad jie stebėtų, kokių sumanymų imsis Medėja.
Brolius palikęs, jis pats atgalios link laivo pasuko.
Kai tik Medėja išvydo bešvintančią rytmečio žarą,
Rankom abiem susiglostė šviesius savo plaukus. Jie plaikstės
Ant merginos pečių palaidi, labai susitaršę.
Perbraukė greitai delnais per skruostus sausus, užsipylus
Ant savo kūno aliejaus kvapnaus, gerai jį įtrynė,
Gražų peplą, susegtą sagėm lenktom, užsivilko,
Nuo galvos sidabru išdabintą skraistę nuleido.
Vaikščiojo menėj ilgai ji iš vieno kampo į kitą,
Savo kančias pamiršus – ir šias nelengvas, kurias teko
Jai dabar iškentėt, ir tas, kurias teks dar iškęsti.
Tuoj pasikvietusi dvylika savo tarnaičių (jos visos
Prieangy menės kvapniõsios miegojo, Medėjos vienmetės,
Dar nė karto nebuvo joms tekę su vyrais gulėti),
Joms įsakė skubiai į vežimą mulus pakinkyti,
Kad ją nuvežtų tuojau į gražią Hekatės šventyklą.
Tuo metu, kol tarnaitės kinkė vežimą, Medėja
Dailiai išdrožtą skrynelę paėmus, iš jos išsitraukė
Tas žoles, kurios Prometėjo žolėm pavadintos.
Jeigu kas nors, nakčia paaukojęs Korei vienturtei,
Tepalu šitų žolių išsitrina kūno paviršių,
To nebegali nei smūgiai ginklų varinių sužeisti,
Nei kaitriosios ugnies liepsna sudegint. Tą dieną
Gali jisai visus pranokti narsa ir stiprybe.
Pirmąkart šioji žolė šlaituose Kaukazo išaugo
Iš kantraus Prometėjo kraujingo ichoro lašelių.
Juos erelis plėšrus nuvarvino žemėn. Iš syvų
Uolekties aukščio gėlė išdygo, į kroką Korìko

Savo spalva panaši, išleido dvigubą stiebą,
Kaip šviežiai atpjautos mėsos gniužulėlis jos šaknys
Žemėj giliai pasiliko. Juodąsias jų sultis lyg sulą
Ąžuolo, medžio kalnų, į Kaspijos kriauklę supylė
Savo nuodams Medėja, septynis kartus nusiprausus
Amžinasrovio vandens tėkmėje, septyniskart šaukė
Deivę Brimò, vaikus auginančią, naktį klajoti
Mėgstančią chtonišką požemio deivę, ją šaukė kadaise
Tamsiąją naktį Medėja, drabužiais juodais apsirengus.
Kai titaniškos šaknys raunamos buvo, drebėjo
Žemė nuo jos gilumoj pasigirdusio riksmo. Taip rėkė
Vaikas Japeto tada iš skausmo, sugniaužusio širdį.
Tas šaknis dabar pasiėmus Medėja užkišo
Už kvapnios savo juostos, apjuosusios gražią krūtinę,
Ir pro duris išėjus į greitą vežimą įsėdo.
Jai iš abiējų šonų po dvi tarnaites prisėdo.
Dešine savo ranka vadeles ir dailų botagą
Stvėrus Medėja nurūko per miestą. Kitos tarnaitės
Bėgt pasileido keliu plačiuoju paskui vežimą,
Rankom į jį įsikibusios. Plaikstės lengvi jų apsiaustai
Ir ligi kelių merginų baltosios kojos bolavo.
Taip, kaip Letò dukra ramioje Partenijo upėj
Ar Amniso tėkmėj nusiprausus, paskui įsilipus
Į auksinį vežimą, traukiamą elnių greitųjų,
Skubinas tuo vežimu per kalnus paimt hekatombės,
Nuo kurios iš toli riebalų sukepusių kvapas
Sklinda, o deivę seka būrys palydovių jos – nimfų,
Vienos ją seka nuo pat Amniso ištakų, kitos
Nuo daugiaversmių kalnų ir miškų prisijungia, o žvėrys
Glaudos ir inkščia aplink, išsigandę keliaujančios deivės,
Taip ir Medėja lėkė per miestą. Iš kelio jai traukės
Žmonės visi, vengdami žiūrėti į dukrą valdovo.
Kai gražiai pastatyto miesto gatves ji paliko,
Visą lygumą greit pravažiavus atvyko šventyklon,
Iš dailiaračio vežimo tada paskubėjo išlipti
Ir į savo tarnaites kreipėsi šitokiais žodžiais:
„Mielosios, aš labai nusidėjau, tikrai negalvojau,
Kad su tais svetimšaliais, kurie atvyko į mūsų

Žemę, bendraut nevalia. Nelengvoj padėty atsidūrė
Visas miestas, todėl iš moterų tų, kurios šičia
Buvo įpratusios rinktis kasdien, nė viena neatėjo.
Bet kadangi mes pačios atvykom ir niekas tikriausiai
Jau neateis, saldžiąja daina pradžiuginkim širdį
Ir, gražių gėlių prisiskynusios pievoj minkštutėj,
Įprastu mums laiku atgalios sugrįžkim. Dar šiandien
Jūs namo parvažiuosit ir naudą didžiulę turėsit,
Jeigu tiktai pritarsit mano troškimui. Mat Argas
Ir Chalkiopė mane mėgino žodžiais paveikti.
Tik apie tai iš manęs išgirdusios, mielos, tylėkit,
Kad gandai nepasiektų tėvo ausų. Jie pasiūlė
Tą svetimšalį, kuriam įsakymas duotas dėl jaučių,
Atlygį gavus iš jo, nuo darbų pavojingų išgelbėt.
Pritariau prašymui jų, liepiau svetimšaliui ateiti
Su manimi susitikt vienam, be bičiulių, kad, jeigu
Jis dovanų atsineš, galėtume mes padalinti
Jas tarp savęs, o jam stebuklingą tepalą duoti.
Kai jis ateis, kuo toliau pasistenkite būti nuo mūsų."
    Taip ji pasakė. Visoms ši mintis gudri jos patiko.
Tuo metu nuo draugų į nuošalią vietą Jasoną
Pakvietė Argas, iš brolių išgirdęs, kad auštant Medėja
Į Hekatės šventyklą išvyko. Paskui palydėjo
Jis Jasoną per lygumą. Mopsas, vaikas Ampiko,
Ėjo kartu. Jis mokėjo paukščių skrydį paaiškint
Ir patarimą puikų keliautojams duot sugebėjo.
    Tokio nebuvo žmogaus tarp anksčiau gyvenusių vyrų
Iš palikuonių Dzeuso, taip pat tarp vyrų herojų,
Tų, kurie iš kraujo kitų nemirtingųjų kilę,
Kokį Jasoną tada sutuoktinė Dzeuso padarė –
Gražų iš veido, taip pat pakalbėti be galo malonų.
Į Jasoną draugai spoksodami baisiai stebėjos–
Taip jis švietė grožiu! Žygiavo nudžiugęs Ampiko
Vaikas, kadangi jisai iš anksto viską žinojo.
    Toj lygumoj pakely visai netoli nuo šventyklos
Auga tuopa, visa tankioj lapijoj paskendus.
Ant tos tuopos dažnai nutūpdavo krankiančios varnos.
Ir tada viena iš varnų, sparnais suplasnojus,

Nutūpė tuopos viršūnėj ir Heros mintis iškrankséjo:
„Pranašas šitas netikęs, jei jis negali suvokti
To, ką supranta vaikai, kad niekad jaunuoliui mergaitė
Jokio žodelio švelnaus ar meilaus negalės pasakyti,
Jeigu kartu su juo ateis ir kiti svetimšaliai.
Pranaše blogas, šalin! Patarėjau nevykęs, pranyki!
Tau įkvėpimo neduos nei Kipridė, nei meilūs Erotai!“
Taip nepatenkinta sukrankė varna. Nusijuokė Mopsas,
Paukščio krankimą, įkvėptą dievo, išgirdęs, ir tarė:
„Na, Aisonide, keliauk pats vienas link deivės šventyklos!
Ten tu rasi merginą. Kipridės paskatinta, meiliai
Ji pasitiks tave ir bus tau kovoj padėjėja,
Kaip pranašavo kadais Finėjas, sūnus Agenoro.
Mudu su Argu abu palauksime, kol tu sugrįši,
Šitoj vietoj. O tu, kai vieni jūs paliksit, prašyki
Tos merginos padėt, ją prišnekinki žodžiais protingais.“
Taip išmintingai jis tarė. Ir jiedu pritarė Mopsui.
Tuo metu Medėjos mintys, nors ji ir dainavo,
Sukos tiktai apie vieną. Jai tuoj nusibosdavo visos
Dainos, kurias jinai tada užtraukdavo, greitai
Liaudavos ji dainuot, negalėjo akių sulaikyti
Ir ramiai žiūrėti į būrį tarnaičių, bet nuolat
Dairės į kelią tolyn, pasukusi galvą į šoną.
O Medėjos širdis apmirdavo, rodės, krūtinėj,
Kai iš tolo garsai pasigirsdavo kojų ar vėjo.
Laukė jinai. Netrukus atėjo Jasonas, tarytum
Iš Okeano paties aukštai į padangę pakilęs
Sirijus, matomas ryškiai, labai gražus pažiūrėti
(Bet su juo avims ateina didžiulė nelaimė).
Taip prie Medėjos tada Aisonidas gražuolis priėjo
Ir pasirodęs merginai sukėlė didelę kančią.
Jos širdis žemyn nusirito, migla apsitraukė
Akys, įkaitusius skruostus užliejo karštas raudonis.
Kojos pakelti ir žengti atgal ar į priekį žingsnelio
Ji neįstengė. Atrodė, prie žemės jos kojos priaugo.
Visos tarnaitės iškart nuo jų kuo toliau pasitraukė.
Vienas prieš kitą abu jie stovėjo tyliai, tarytum
Aukštos pušys arba ąžuolai, kurie, įsikibę

Savo šaknim į kalnų šlaitus, kai vėjas nutilęs,
Vienas prie kito ramiai, nejudėdami stovi. Padvelkus
Vėjui, jie ima linguot ir šlamėt. Taip, veikiant Erotui,
Tuodu turėjo daug žodžių vienas kitam pasakyti.
Tuoj pastebėjo Jasonas, kad šioji mergaitė į bėdą,
Pasiųstą dievo, pateko, ir taip pataikaudamas tarė:
„Ko, mergaite, manęs tu taip bijais? Juk aš vienas.
Aš gi visai ne toks, kaip vyrai kiti pagyrūnai.
Toks nebuvau ir anksčiau, gyvendamas savo tėvynėj.
Tad todėl, mergaite, nereikia perdaug tau varžytis.
Klauski, ko nori paklaust, ir pati ką nors pasakyki.
Draugiškai vienas kitam nusiteikę abu susitikom
Vietoj šventoj, kurioje negalima griebtis apgaulės.
Tad atvirai kalbėki ir klausk, manęs neapgauki
Žodžiais meiliais, kadangi anksčiau jau esi pažadėjus
Seseriai savo, kad man stebuklingo tepalo duosi.
Ir Hekatės, ir savo tėvų vardu aš maldauju,
Dzeuso vardu meldžiu (svetimšaliams jis ranką ištiesia,
Kai jie prašo): esu svetimšalis, atėjęs maldauju,
Puolu ant kelių, prispaustas bėdos. Be tavo pagalbos
Šioj žūtbūtinėj kovoj tikrai niekada nelaimėsiu.
Aš ateity galiu atsilyginti tau už pagalbą,
Kaip tolimoj šalyje gyvenantiems reikia atlygint.
Nuolat garsinsiu tavo gerąjį vardą ir garbę.
Šlovins tave ir kiti herojai, sugrįžę Heladėn,
Ir tų herojų žmonos bei motinos visos pašlovins.
Jos mus aprauda dabar, sėdėdamos jūros pakrantėj.
Tu jas gali išvaduot nuo šio neapsakomo skausmo.
Juk kadais Ariadnė, Minojo dukra (ją pagimdė
Helijo dievo dukra Pasifajė), padėjo Tesėjui,
Jam norėdama gero, atlikti užduotį sunkią.
O paskui jinai, kai pyktis Minojo atvėso,
Sėdo Tesėjo laivan ir paliko tėvynę. Mylėjo
Ją nemirtingi dievai. Kaip įrodymas to, spinduliuoja
Eterio viduryje žvaigždžių vainikas, vadinas
Jis Ariadnės vardu, ir sukasi ištisą naktį
Tarp dangaus šviesulių. Dievų padėkos susilauksi,
Jei išgelbėsi šitokį būrį vyrų geriausių.

Tu iš išvaizdos man palankiai nusiteikus atrodai."
Taip Jasonas gyrė Medėją. Akis panarinus
Ėmė jinai saldžiai šypsotis. Širdis jos ištirpo
Nuo Jasono kalbos. Pagaliau akis ji pakėlė,
Bet nesurado žodžių, kuriais galėtų pradėti
Kalbą, kadangi norėjo iškart apie viską šnekėti.
Tad iš po savo kvapniosios juostos be žodžių ištraukė
Šaknį. Paėmė ją į rankas nudžiugęs Jasonas.
Buvo Medėja tada pasiruošusi gyvastį savo
Iš krūtinės išplėšt ir jam atiduot, jei prašytų.
Toks Erotas stiprus nuo šviesios galvos Aisonido
Pasiuntė liepsną malonią, kuri prikaustė merginos
Spindintį žvilgsnį. Širdis jos krūtinėje degė ir tirpo
Taip, kaip tirpsta rasos lašai ant rožių lapelių,
Kai juos rytmečio metą pradeda kaitinti saulė.
Tai jie drovėjos abu ir akis panarindavo žemėn,
Tai vogčiomis žvilgsnius paleisdavo vienas į kitą.
Švietė jų akys, abu jie šypsojos. Galiausiai Medėja,
Vos ne per jėgą prakalbusi, šitaip Jasonui pasakė:
„Tu dabar paklausyk, kaip aš tau pagalbą suteiksiu.
Kai atvyksi pas tėvą ir jis dantis pražūtingus,
Iš drakono nasrų išrautus, įteiks tau pasėti,
Tu palūkėki tada, kol ateis vidurnakčio metas,
Ir, amžinai srovenančios upės tėkmėj nusiprausęs,
Vienas visai, be draugų, drabužiais tamsiais apsirengęs,
Duobę apvalią iškask ir joje paskerski avelę.
Tos mėsos nesupjaustęs, ją visą tuojau paaukoki,
Visą sudėki ant laužo, kurį duobėje užsikursi.
O paskui vienturtei Perso dukrai Hekatei
Bičių triūso – medaus, paėmęs taurę, nupilki.
Kai, paaukojęs deivei, jai įsiteiksi, nuo laužo
Bėki šalin kuo greičiau. Ir tegu tada atsigręžti
Niekas tavęs neprivers – nei šunų lojimas, nei aidas
Girdimas žingsnių, antraip tu viską iškart sugadinsi
Ir pas draugus negalėsi laimingai sugrįžti. Beauštant
Šias žoles gerai išmirkyk, paskui, nusimetęs
Žemėn visus drabužius, jom kūną ištepk lyg aliejum.
Tuoj pajusi savy begalinę jėgą bei narsą

Ir galėsi sakyt, kad dievams, ne žmonėms tu prilygsti.
Reikia, kad tepalu šiuo išteptum ir savąją ietį,
Skydą ir kardą. Tada iš žemės išaugusių vyrų
Ašmenys jau negalės tavęs sužeist ir sudegint
Liepsnos siaubingos, kurias iš šnervių išpučia jaučiai.
Būsi toks neilgai – tik vieną dieną. Nebėki
Nuo užduoties! Patarsiu dar kitą naudingą dalyką:
Kai pakinkysi galingus jaučius ir rankomis arklą
Spausdamas greit ir ryžtingai suarsi kietą arimą,
Tuoj tame arime pasirodys galiūnai, išdygę
Iš baisaus drakono dantų, išbarstytų į žemę.
Kai pamatysi, kad daug galiūnų lauke atsirado,
Tuoj į jų tarpą slapčia didžiulį akmenį meski.
Dėl to akmens susirieję lyg šunys dėl kaulo galiūnai
Vienas kitą pradės žudyti. Ir pats į šią kovą
Veržkis. Šitaip tada auksavilnį kailį iš Ajos
Tu išsiveši Heladėn į tolimą kelią. Išvyksi,
Kur tik norėsi tuomet, kur pačiam tau patiks iškeliauti."
Taip Medėja pasakė tyliai, akis panarinus.
Skruostus švelnius jos vilgė ašaros karštos, ji verkė,
Kad Jasonas išvyks toli, ją palikęs, ir jūroj
Klaidžios ilgai. Paskui ji kreipėsi vėl į Jasoną
Ir prakalbėjo liūdnai, jo dešinę ranką paėmus,
Nes dabar jos akis drova jau buvo apleidus:
„Jei sugrįši namo, prisiminki vardą Medėjos.
Aš tave taip pat prisiminsiu, kai būsi išvykęs.
Man nuoširdžiai pasakyk, kur yra tavoji tėvynė,
Kur tu ruošies iš čia per jūrą laivu iškeliauti.
Ar tu vyksi dabar į Ajajės salą, ar plauksi
Į Orchomeną turtingą? O kokią merginą minėjai,
Kai sakei, kad ji – garsioji dukra Pasifajės
Ir todėl yra tikra sesuo mano tėvui?"
Taip ji kalbėjo. Stiprus Erotas užvaldė Jasoną,
Ašarų jos sugraudintą. Jai šitaip Jasonas atsakė:
„Aš tavęs niekada nepamiršiu, tikrai atsiminsiu
Dieną ir naktį – visad, jei, pikto likimo išvengęs,
Sveikas ištrūksiu atgal į žemę achajų ir jeigu
Kokio nors kito, sunkesnio, darbo neduos mums Ajetas.

Jeigu tu nori daugiau sužinot apie mano tėvynę,
Tau apie ją pasakysiu. Širdis man tai liepia daryti.
Žemė yra, apsupta kalnynais aukštais, pagarsėjus
Savo puikiom bandom ir ganyklom. Tenai Prometėjui,
Vaikui Japeto, gimė gerasis Deukalionas.
Jis pirmasis įkūrė miestus, šventyklas nemirtingiems
Pirmas pastatė, pirmas tapo karalium. Tą kraštą
Žmonės aplinkui visi vadina Haimònija. Jolkas,
Mano miestas, tenai yra, ir miestų daugybė
Dar ir kitų, apgyvendintų tankiai, bet ten negirdėjo
Niekas Ajajės vardo. Taip kalba, Ajolo vaikaitis
Minijas kilęs iš ten. Kadaise jisai Orchomeną,
Miestą, turintį sienas bendras su kadmiečiais, įkūrė.
Bet kodėl man tuščiai apie visa šitai plepėti –
Ir apie savo namus, apie dukterį garsią Minojo?
Ji Ariadnė. Žmonės tą mielą merginą vadina
Tokiu gražiu vardu, jei tau įdomu. O kad būtų
Dėl Ariadnės Tesėjas tada su Minoju sutaręs!
Tavo tėvas dabar juk būtų mūsų bičiulis."
Taip įsiteikdamas jis žodžius meilius jai kalbėjo.
Pačios sunkiausios mintys prislėgė širdį Medėjos.
Baisiai nuliūdus jinai tvirtai Jasonui atsakė:
„Gal Heladei ir geras dalykas užmegzt bičiulystę.
Bet Ajetas ne toks, koks buvo kadais Pasifajės
Vyras Minojas, kurį paminėjai kalboj. Ariadnei
Aš nenoriu prilygt. Nekalbėk apie tėvo draugystę!
Tik mane prisimink, kai į Jolką sugrįši. Pati aš
Netgi prieš valią tėvų niekada tavęs nepamiršiu.
Jei tu pamirši mane, tegu apie tai man koks gandas
Praneša ar iš toli atskridęs pranašas paukštis,
Ar mane pasigavus vėtra smarki lai nusviedžia
Iš Kolchidės tiesiai per plačiąją jūrą į Jolką,
Kad į akis pažiūrėjus su priekaištu tau aš priminčiau,
Jog tik mano dėka išsigelbėjai. Kad aš galėčiau
Taip netikėtai tada tavuose namuose atsidurti!"
Taip ji kalbėjo, ir vėl jos skruostais ėmė riedėti
Ašaros gailios. Jasonas jai taip atsakydamas tarė:
„Ak, tu keistuole! Lai pučia vėjai bet kur ir lai lekia

Pranašas paukštis, kur nori! Tikrus niekus man kalbėjai!
Jei kada nors į Heladę, į mūsų šalį atvyksi,
Būsi labai gerbiama tarp visų moteriškių ir vyrų.
Garbins visi tave tarytumei deivę kažkokią,
Nes vienų vaikai atgal į namus bus sugrįžę
Tavo dėka, kitų – giminaičiai, ir broliai, ir visas
Pulkas vyrų jaunų pražūties baisios bus išvengęs
Tavo dėka. Su manim kaip teisėta žmona dalinsies
Patalu mano namuos. Neišskirs šios santuokos mūsų
Niekas lig tol, kol ateis mirtis abiejų pasiimti."
Taip jis kalbėjo. Medėjos širdis nuo jo žodžių ištirpo,
Bet ji bijojo galvot, ką jai teks baisaus padaryti.
Vargšė! Nebuvo jai lemta ilgai kelionės Heladėn
Laukti, kadangi Hera jau buvo seniai sugalvojus,
Kad, Pelijo nelaimei, Medėja, palikusi gimtą
Savo žemę, atplauks iš Ajajės į šventąjį Jolką.
Tuo metu tarnaitės, belaukdamos tyliai, pradėjo
Į Medėją iš tolo dairytis. Atėjo toks metas,
Kai merginai jau reikia namo pas motiną grįžti.
Bet, kad laikas namo, apie tai Medėja nemąstė,
Džiaugės širdis jos Jasono grožiu ir žodžiais švelniaisiais,
Kol galop atsargiai jai pats Aisonidas pasakė:
„Laikas jau mums dabar iki saulės laidos išsiskirti,
Kad neišvystų mūsų koks nors žmogus pašalinis.
Aš su tavim būtinai, atėjęs čia vėl, susitiksiu."
Taip tarpusavy jie maloniais žodeliais dalinos,
Kol pagaliau išsiskyrė. Tada apsidžiaugęs Jasonas
Skubinos grįžt pas draugus prie laivo. Medėja tuo tarpu
Prie tarnaičių pasuko. Jos visos kartu pasitiko
Ir apsupo Medėją, bet ji nė vienos jų nematė.
Virš debesų pakilus jos siela pleveno. Atrodė,
Kad Medėja savaime įlipo į greitą vežimą.
Viena ranka vadeles pastvėrus, kita ji pačiupo
Dailų botagą mulams paraginti. Šie pasileido
Bėgti į miestą namop. Pasitikusi ją Chalkiopė
Ėmė, labai susikrimtus, sesers apie sūnus teirautis.
Bet į savo mintis pasinėrus Medėja neklausė
Žodžių sesers, atsakyt į klausimus jos nenorėjo,

Tik atsisėdus ant žemo suoliuko prie lovos tylėjo,
Galvą palenkus, kairiąja ranka pasirėmusi skruostą.
Drėko jos akys, kai mąstė, prie kokio siaubingo dalyko
Ji yra prisidėjus savo visais patarimais.
Kai Aisonidas ir vėl su draugais susitiko toj vietoj,
Kur juos buvo anksčiau palikęs ir laukti prisakęs,
Jie patraukė atgal, ir Jasonas jiems viską apsakė.
Kai jie drauge prie laivo priėjo, Jasoną išvydę,
Vyrai, palikę laive, jį sutiko šiltai, klausinėjo.
Jis gi visiems išklojo, ką buvo sumanius Medėja,
Ir stebuklingą šaknį parodė. Draskomas pykčio,
Idas vienas sėdėjo, toli nuo draugų pasitraukęs.
Dirbo darbus ramiai kiti, linksmai nusiteikę,
Kol nakties sutema sutrukdė. Išaušus du vyrus
Išsiuntė jie pas Ajetą prašyti duoti jiems sėklos.
Buvo vienas iš jų – Telamonas, mėgstantis karą,
Antras – labai šlovingas Hermio sūnus Aitalidas.
Jiedu išėjo ne veltui. Atlikti užduočiai davė
Jiems Ajetas siaubingų dantų. Tie dantys drakono
Iš Ajonijos buvo. Kadaise Ogigijos Tebėj
Baisų drakoną, kuris ten saugojo tėkmę Arėjo,
Užmušė Kadmas, atvykęs Europės ieškot. Įsikūrė
Ten ir pats Kadmas, atvestas karvės. Ištarme savo
Ją Apolonas paskyrė vedle. Paskui Tritonidė
Pusę dantų, iš drakono nasrų išplėšus, Ajetui
Davė, o pusę – Kadmui, drakono žudikui. Užsėjęs
Šiais dantimis Ajonijos lauką sūnus Agenoro
Gentį iš žemės kilusių vyrų sukūrė. Paliko
Tiek jų, kiek jų pabėgo paskui nuo ieties Arėjo.
Noriai jiems leido Ajetas dantis nusinešti į laivą,
Nes negalvojo, kad gali šį darbą atlikti Jasonas,
Net jeigu jam pasisektų tuos jaučius baisius pakinkyti.
Helijas link vakarų jau krypo ir leidos į juodą
Žemę anapus pačių tolimiausių kalnų aitiopų.
Jau pasikinkė žirgus Niktė, jau ruošės herojai
Eiti miegoti ir taisės guolius prie laivo. Jasonas,
Kai tik Lokės Helikės ryškiosios žvaigždės pradėjo
Leistis žemyn iš dangaus, kai eteris visas nurimo,

Tyliai, tarytum vagis, į atokią vietą nuslinko,
Su savimi pasiėmęs, kas reikia, mat buvo jau dieną
Viską iš anksto suruošęs: jam Argas avį ir pieno
Iš bandos atgabeno, iš laivo jis paėmė kitką.
Vietą surado Jasonas toliau nuo tako praeivių,
Tarp neišmindžiotų pievų, ramią. Tenai jis pirmiausia
Savo švelnųjį kūną vandeniu dieviškos upės
Pagal paprotį šventą nuprausęs, iškart užsivilko
Juodą apsiaustą, kurį Hipsipilė lemnietė jam buvo
Davus, kad jis prisimintų, kaip jiedu aistringai mylėjos.
Iškasė žemėj paskui jis duobę, uolekties gylio,
Malkų prikrovė į duobę ir perrėžė kaklą avelei,
Ją ant viršaus padėjo ir įžiebė ugnį, uždegęs
Prakurus iš apačios. Sumaišęs auką nuliejo,
Kviesdamas sau į pagalbą Brimò Hekatę. Pašaukęs
Deivę, jis vėl atgal pasuko. Kvietimą išgirdus
Šioji deivė šiurpi iš žemės gelmių tolimiausių
Prie Aisonido aukų pakilo. Aplinkui Hekatę
Raizgėsi šiurpios gyvatės ir kyšojo ąžuolo šakos.
Tvieskė ryški šviesa nuo deglų gausybės. Amsėjo
Šaižiai požemio šunes, apsupę deivę. Jai žengiant
Visos pievos aplinkui pradėjo drebėt. Sudejavo
Pelkių ir upių nimfos, kurios prie Fasido upės
Iš amarantų pusės pažliugusioj pievoj gyveno.
Apėmė siaubas Jasoną, bet nešė kojos jį greitai
Kuo toliau, ir atgal atsigręžt jis nebandė ligi tolei,
Kol ir vėl susitiko draugus. Jau brėkšti pradėjo.
Virš snieguoto Kaukazo rytinė aušra pasirodė.
Tuo metu užsidėjo šarvus ant krūtinės Ajetas
(Tuos šarvus jam kadaise davė Arėjas, nuplėšęs
Rankomis juos nuo Mimanto Flegros kovoj), užsimovė
Greitai ant savo galvos keturskiautį šalmą auksinį,
Spindintį taip, kaip spindi saulės apskritas ratas,
Kai iš pradžių jis dangun iš plataus Okeano pakyla.
Skydą, dengtą daugybe odų, ir baisiai didžiulę
Ietį Ajetas nutvėrė. Nebūtų prieš jį atsilaikęs
Niekas tada iš herojų, prieš jį tik vienas Heraklis
Būtų pajėgęs kovot, bet draugai jį toliuos paliko.

Laukė šalia Faetontas, paruošęs tvirtą vežimą
Ir greituosius žirgus Ajetui išvykti. Įsėdo
Šis, pasičiupo vadžias ir keliu plačiuoju per miestą
Nulėkė greit pažiūrėt, kaip Jasonas darbą įvykdys.
Jam iš paskos daugybė žmonių pulkais nuskubėjo.
Kaip vežimu Poseidonas į Istmą stebėti varžybų
Lekia, arba į Tainarą, arba prie Lernos pelkynų,
Ar į Onchesto giraitę hiantų krašte, ar keliauja
Jis į Kalauriją savo žirgais, ar Haimonijos žemėn
Skuba jisai link Petros, arba į miškingą Geraistą,
Šitaip tada atrodė Ajetas, kolchų valdovas.
Tuo metu Jasonas, išmirkęs šaknį, kaip liepė
Ją išmirkyti Medėja, šaknim ta ištepė skydą,
Tvirtąją ietį bei kardą. Draugai susirinkę norėjo
Tuos ginklus išmėgint, tačiau negalėjo nė vienas
Ieties sulenkt. Į galingas vyrų rankas ji patekus,
Liko sveika ir tvirta. Todėl sūnus Afarėjo
Idas, baisiai įsirdęs, per aštrų ietigalį trenkė
Dideliu savo kardu, bet ašmenys kardo atšoko,
Kaip nuo priekalo kūjis atšoksta atgal. Pasigirdo
Džiaugsmo šūksniai, nes vyrai Jasono sėkme patikėjo.
Kai išsitrynė Jasonas tepalu, jėgą didžiulę
Savo kūne pajuto, tad nieko daugiau nebijojo.
Rankos jo, pilnos jėgos, negalėjo vietoj nustygti.
Taip, kaip kovų išsiilgęs karo žirgas šuoliuoja,
Prunkščia, žvengia, knisa kanopomis žemę, pastato
Savo stačias ausis, išdidžiai išlenkdamas sprandą,
Taip Aisonidui nurimt neleido kūno stiprybė.
Ėmė pirmyn ir atgal iš vietos jis greitai lakstyti,
Skydą varinį pakėlęs ir ietį kratydamas rankoj.
Tu pasakytum, kad taip tamsioj padangėj per audrą
Vienas po kito žaibai dažnai žaibuoja ir blyksi
Iš debesų, kurie atsineša liūtį juodžiausią.
Nutarė vyrai, kad darbo ilgiau atidėti nereikia.
Vienas po kito tuojau ant suolų prie irklų susėdę,
Jie link lauko Arėjo irklavo. Nuo miesto nutolęs
Tiek šis laukas, kiek stulpas, pradžioj atkarpos pastatytas,
Kur lenktyniauja vežimai, yra nutolęs nuo stulpo,

Žyminčio pabaigą kelio, kai mirus valdovui, varžybas
Gedintys giminės vyrams pėstiems ir raiteliams rengia.
Ten jie pamatė Ajetą, kitus susirinkusius kolchus.
Buvo kolchai sustoję aukštoj Kaukazo pašlaitėj,
O valdovas Ajetas ant upės kranto sukiojos.
Kai argonautai pririšo laivą krante, Aisonidas
Greit nuo laivo nušoko ant žemės ir puolė į kovą,
Stvėręs ietį, skydą, varinį blizgantį šalmą,
Pilną aštrių dyglių, ir permetė kardą per petį.
Liko kūnas jo nuogas. Jisai panašus į Arėją
Buvo tada arba auksaginklio šviesaus Apolono
Bruožų turėjo. Iškart, apsidairęs po lauką, pamatė
Gulintį jaučių jungą varinį ir arklą, nukaltą
Iš stipraus adamanto. Priėjęs jis ietį galingą
Įsmeigė drūtgaliu žemėn, padėjo šalmą prie ieties
Ir su vienu skydu, ieškodamas pėdsakų jaučių,
Žengė pirmyn. Staiga iš žemėje esančio plyšio,
Iš tenai, kur buvo jaučių tvartas tvirtasis,
Apgaubtas rūko tamsaus, pasirodė du jaučiai, iš savo
Šnervių liepsnas pūsdami. Išsigando herojai, išvydę
Šituos jaučius baisius, tačiau įsirężęs Jasonas
Laukė antpuolio jų, kaip laukia pakrantėje uolos,
Kol atsimuš į jas sukeltos viesulo bangos.
Laikė Jasonas skydą tvirtai prieš save. O tie jaučiai
Ėjo į jį baubdami, ragus galingus atstatę,
Bet puldami nė kiek nepriverte jo atsitraukti.
Taip, kaip kalvio dumplės, iš odos storos padarytos,
Pučia žaizdrą į ugnį, ir liepsnos galingos į viršų
Kyla, paskui jos apslopsta, kai dumplės pūsti nustoja,
Girdis tada vien žaizdro stiprus gaudesys, šitaip jaučiai,
Garsiai maurodami, pūtė siaubingą ugnį iš šnervių.
Karščio banga pražūtinga užliejo Jasoną, lyg būtų
Žaibas trenkęs, tačiau tepalai Medėjos padėjo.
Iš dešinės jis pačiupęs vieną jautį už rago,
Jį iš visų jėgų pradėjo traukt prie varinio
Jungo, paskui, netikėtai į koją varinę įspyręs,
Jautį ant kelių parklupdė. Ir kitą gyvulį aršų
Jis pargriovė ant kelių, vienu smūgiu jį parbloškęs.

Platųjį skydą numetęs žemyn, plačiai įsispyręs
Drąsiai stovėjo Jasonas ir rankomis klūpančius jaučius
Spaudė. Ugnis iš visur jį supo. Stebėjos Ajetas
Tokia jaunuolio jėga. Tuo metu Tindaridai, nuo žemės
Greit pakinktus pačiupę (taip buvo seniai jie sutarę),
Davė Jasonui, kad jis pakinkytų tuos jaučius. Užmovė
Jungą ant jaučių sprandų Jasonas, pakėlęs varinį
Grąžulą, perkišo jį tarp jaučių, paskui užkabino
Jį už arklo kabliu. Vengdami liepsnų, Tindaridai
Traukė link laivo. Jasonas, savo skydą atstatęs,
Nugarą dengė, paskui pasiėmė sunkųjį šalmą,
Pilną aštriųjų dyglių, ir ietį galingą pačiupo.
Smaigaliu ieties jis badė jaučių šonus tarytum
Koks pelasgų artojas ir spaudė rankeną arklo,
Iš stipraus adamanto tvirtai nukaltą. Tuo tarpu
Jaučiai, siaubingai įniršę, tiesiog pašėlo ir spjaudė
Baisiąją ugnį iš šnervių. Jos švokščiantis gūsis atskriejo,
Šitoks smarkus, lyg pūstų kaukiantys vėjai. Tų vėjų
Jūroj bijodami vyrai didelę burę nuleidžia.
Ieties badomi jaučiai pradėjo judėti į priekį.
Žemė kieta į grumstus suraikyta už jų pasiliko.
Plėšė ją jaučių jėga ir galingo artojo stiprybė.
Dusliai dundėjo dirvoj draskomi arklo didžiuliai
Grumstai sulig žmogumi. Jasonas ardamas sekė
Jaučius ir koja galinga noragą spaudė į žemę,
Bėrė drakono dantis kuo plačiau į vagas išvarytas,
Nuolat gręžiojos atgal, kad jo nelauktai neužpultų
Pulkas baisus iš žemės išdygusių vyrų. O jaučiai
Arė ir slinko tolyn, žengdami varinėm kanopom.
Kai tik trečia dalis dienos pasilieka, jei dieną
Mes nuo aušros skaičiuosim, kai ima pavargę artojai
Šauktis to meto saldaus, kai jaučius galės iškinkyti,
Iki to laikmečio laukas ketverto margų didumo
Buvo suartas Jasono – artojo, kuris nepavargsta.
Jaučius Jasonas paskui išgąsdino taip, kad pabėgo
Šie į slėnį. Jis pats pasuko prie laivo, nes vyrų,
Tam išartam lauke išdygusių, vis dar nematė.
Drąsino žodžiais Jasoną draugai. O jis, pasisėmęs

Upės vandens šalmu, numalšino troškulį smarkų,
Kojas sulenkęs prisėdo. Įširdęs širdy jis pajuto
Didelį ryžtą kovot, kaip šernas, kuris, pastebėjęs
Jį medžiojančius vyrus, pradeda iltis galąsti,
Ir iš nasrų, jam širstant, putos išdrimba ant žemės.
Tuo metu ginkluoti vyrai po visą arimą
Kilti pradėjo iš dirvos, ir žudančio žmones Arėjo
Šventas laukas tiesiog pasišiaušė nuo skydų galingų,
Nuo blizgių šalmų ir nuo iečių, abipus galąstų.
Ginklų ryškus spindesys tarsi žaibas pasiekė Olimpą.
Kaip, ant žemės iškritus gausybei sniego, išvaiko
Žiemiškus debesis vėtros, atūžusios juodąją naktį,
Ir tuomet tamsoje ryškėti pradeda visos
Šviečiančios žvaigždės danguj, tai šitaip blizgėjo iš žemės
Kylantys vyrų būriai. Atsiminęs tada patarimą,
Duotą Medėjos, Jasonas lauke pačiupo didžiulį
Akmenį. Šitas akmuo priklausė dievui Arėjui
(Šis Eniālijum dar vadinamas). Ketvertas vyrų,
Baisiai stiprių, šio akmens negalėtų pajudint. Jasonas,
Viena ranka jį pakėlęs, tolyn į vidurį lauko
Sviedė, o pats po skydu susigūžė. Suūžė garsiai
Kolchai, kaip šniokščia banga, į uolas aštrias atsimušus.
Žadą prarado Ajetas, tada pamatęs, kaip sviedė
Akmenį sunkų Jasonas. O vyrai, iš dirvos išdygę,
Tartum šunys greiti urgzdami šokinėjo aplinkui
Ir tarpusavy ėmė kovot. Pakirsti savo iečių
Jie ant motinos žemės virto tarytumei pušys
Ar ąžuolai, kuriuos viesulai galingi išguldo.
Kaip iš dangaus krisdama žvaigždė ugninga nušviečia
Savo kelią, žmonėms atrodo tikras stebuklas,
Kai jie išvysta tą žvaigždę tamsoj per eterį skriejant,
Taip lyg žvaigždė Aisonidas iš žemės augančius vyrus
Puolė staiga, iš makščių išsitraukęs kardą, ir žudė
Juos iš eilės – kariams, iki pusės išdygusiems, badė
Pilvą ir šonus, kitiems, lig pečių išlindusiems, smogė,
Kirto tretiems, kurie atsistoti vos spėjo, kapojo
Tuos, kurie jau ant kojų stovėdami veržės į kovą.
Kaip žemdirbys, kai prie jo laukų prasideda karas,

Bijosi, kad per anksti nenuimtų priešas jo derliaus,
Tad neseniai išgaląstą pjautuvą lenktą nutvėręs
Skuba nupjaut nepribrendusį derlių, meto nelaukęs,
Kol sunokins pasėlį saulė, taip pjovė Jasonas
Derlių tų vyrų, kurie iš žemės buvo išaugę.
Vagos patvino krauju, kaip vandeniu tvinsta upeliai.
Vyrai vieni, dantimis grumstus sukandę, gulėjo
Knūpsčiom parvirtę, kiti ant nugaros krito, tretieji
Krito ant rankų ir šonų, panašūs į jūrų pabaisas.
Daug karių, atsiskirt nesuspėję kojom nuo žemės,
Buvo kaipmat sužeisti. Kiek spėjo išaugti jų kūnas,
Tokio ūgio jie ten, nuleidę dideles galvas,
Atgulė. Kai liūtis, kurią Dzeusas pasiunčia, suguldo
Žemėn medelių ūglius, neseniai sode pasodintus,
Ar iš šaknų juos išrauna – tą sodo darbuotojų triūsą,
Tai savininką žemės, medelių augintoją, skausmas
Ir liūdesys begalinis užvaldo – šitaip užvaldė
Sunkios mintys tada valdovą Ajetą. Į miestą
Jis patraukė kartu su kolchais kitais, susimąstęs,
Kokiu būdu kuo greičiau jis galėtų įveikt argonautus.
Geso diena, kai Jasonas pabaigė žygdarbį savo.

KETVIRTOJI KNYGA

Deive, dabar apsakyk man ketinimus kolchės merginos
Ir jos kančias, o Mūza, o Dzeuso dukra! Apstulbus
Tyli manoji širdis, abejodama, ką apdainuoti –
Ar tą skausmą, kurį Medėjai suteikė meilė,
Ar jos gėdingą bėgimą iš kolchų gimtojo krašto?
Visą naktį Ajetas su kolchais geriausiais praleido
Savo namuos, sugalvoti atplaukusiems vyrams norėjo
Pražūtį baisią. Be galo buvo įtūžęs Ajetas,
Kad užduotis, jo duota, negarbingai jam baigės, ir spėjo,
Jog prie šitos baigties prisidėti jo galėjo dukros.
Didelę baimę Hera širdyje Medėjos sukėlė.
Ėmė drebėti jinai, kaip greitoji elnių jauniklė
Dreba girios tankmėj, išsigandus skalikų lojimo.
Mąstė Medėja teisingai, kad savo pagalbos nuslėpti
Jai daugiau nepavyks ir teks dar nelaimių patirti.
Ji ir tarnaičių, žinančių viską, bijojo. Jos akys
Degė tarytum liepsna, ausyse neįmanomai spengė.
Griebdavos ji dažnai už gerklės, dažnai savo plaukus

Raudavo rankom, dažnai iš gėlos dejuodavo gailiai.
Būtų tada Medėja prieš savo likimą pražuvus,
Būtų išgėrus nuodų ir sužlugdžius ketinimus Heros,
Bet jai deivė staiga netikėtą mintį pakišo
Bėgti su Frisko vaikais. Suvirpėjo Medėjos krūtinėj
Jos nudžiugus širdis. Atgal į skrynelę supylė
Ji iš užančio savo visas žoleles. Pabučiavo
Lovą ir staktą dvivėrių durų, nuėjus paglostė
Kambario sienas, paskui, išsikirpusi didelę sruogą,
Ją kambary paliko, norėdama šitaip priminti
Motinai savo vaikystę, ir garsiai dejuodama tarė:
„Aš iškeliauju ir vietoj savęs palieku tau šią sruogą,
Mano motut! Lik sveika! Išvykstu toli. Chalkiope,
Liki sveika ir tu, ir visi namai! O kad būtum
Jūroj nuskendęs, svety, ir nespėjęs Kolchidėn atvykti!"
Taip Medėja kalbėjo tada ir ašaros gailios
Liejosi jai iš akių. Kaip turtingų namų nebetekus
Vergė belaisvė, likimo žiauraus atskirta nuo tėvynės,
Nieko sunkaus iki tol nedirbusi, dar nepripratus
Nei prie savo gailios padėties, nei prie vergiško darbo,
Eina, tokia liūdna, į griežtas rankas šeimininkės,
Taip iš savo namų išėjo mieloji Medėja.
Durų skląsčiai prieš ją atsidarė patys savaime
Ir atšoko atgal, paveikti užkeikimų merginos.
Leidos ji bėgti basa per siauras gatveles, susigriebus
Peplą kairiąja ranka ir jo krašteliu užsidengus
Ligi pat antakių kaktą ir skruostus gražius, pasikėlus
Dešine savo ranka chitono kraštą. Ji greitai,
Baimės pilna, taku, vos įžiūrimu, tolo nuo bokštų
Miesto erdvaus. Nė vienas sargybinis jos nepažino.
Pro sargybą slapčia prasprukus Medėja nusprendė
Tiesiai keliaut į šventyklą, gerai žinodama kelią.
Šičia klajodavo ji dažnai, kai mirusių kūnų
Ir nuodingų šaknų ieškodavo žemėj, kaip daro
Moterys, mokančios burt. Bet dabar ji drebėjo iš baimės.
Tuo metu titanidė Mėnulio deivė, pakilus
Iš dangaus pakraščių, piktdžiugauti pradėjo, pamačius
Šitą bėglę nakčia, ir pati sau šitaip pasakė:

„Aš ne viena skubu į uolą Latmo kalnyno
Ir ne viena degu dėl gražuolio Endimiono.
Kaip dažnai iš dangaus nusileisdavau, meilę atminus,
Dėl kerėjimų tavo, kad tamsiąją naktį galėtum
Burtais ramiai užsiimt tokiais, kokie tau patinka.
Bet dabar ir tave panašus likimas ištiko.
Skausmą teikiantis dievas Jasoną, kaip tikrą nelaimę,
Pasiuntė tau. Kaip bebūtų, kentėki kančias ir keliauki!
Nors išmintinga esi, iškęsk šį kankinantį skausmą."
Šitaip Mėnulio deivė pasakė. Medėja skubėjo,
Greitai nešė ją kojos. Prie upės pakrantės pribėgus,
Ji nudžiugo, pamačius kitapus upės ugnelę –
Ten herojai pernakt linksmai savo pergalę šventė.
Garsiai, skardžiu balsu tamsoje suriko Medėja.
Šaukė jinai anapus esantį patį jauniausią
Frikso sūnų Frontidą. Jisai, o taip pat Aisonidas
Balsą Medėjos iškart atpažino. Nutilę bičiuliai
Baisiai stebėjos, supratę, kas vyksta dabar iš tikrųjų.
Pašaukė triskart jinai, ir triskart, paragintas vyrų,
Jai Frontidas atsakė. Tada herojai greitaisiais
Irklais per upę pas ją tuojau nuirklavo. Nespėjo
Vyrai kitam krante net laivo virvių išmesti,
Kai greitakojis Jasonas, žemyn iš laivo nušokęs,
Kojomis palietė žemę. Paskui ir Frontidas, ir Argas,
Frikso sūnūs abu, nušoko taip pat. Apkabinus
Rankom abiem jų kelius, Medėja šitaip maldavo:
„Nuo Ajeto mane, nelaimingą, apginkit, mielieji,
Ir apsiginkite patys, nes viskas dabar paaiškėjo.
Jau nebegalima nieko pakeisti. Laivu mes pasprukim,
Kol Ajetas greitųjų savo žirgų nepakinkė.
Jums auksavilnį kailį pati atiduosiu, užmigdžius
Saugantį jį drakoną. Prisiek prieš draugus, svetimšali,
Ir tepaliudys dievai, kad, ką man buvai pažadėjęs,
Tu ištesėsi, manęs, kai išvyksiu toli, nepaliksi
Be apgynėjų, vienos, paniekintos, garbę atėmęs."
Taip ji maldavo liūdna. Širdy Aisonidas nudžiugo
Ir, atsistoti padėjęs merginai, kuri dar suklupus
Buvo ant kelių, iškart apkabinęs ją, drąsint pradėjo:

„Lai Olimpietis Dzeusas, mieloji, ir santuokos deivė
Dzeuso žmona Hera paliudija priesaiką šitą:
Mano namuos tikrai žmona teisėta man būsi,
Kai mes sugrįšim atgal ir žemę Heladės pasieksim!“
Taip pasakęs, Jasonas tuojau jos dešinę ranką
Rankoj suspaudė. Medėja nurodė į šventą giraitę
Greitąjį laivą nukreipt, kad vyrai, iš ten auksavilnį
Kailį pagrobę nakčia, išsivežtų prieš valią Ajeto.
Ką Medėja pasakė, tuojau argonautai įvykdė.
Greit įlaipinę merginą, laivą nuo kranto atstūmė.
Ėmus vyrams irkluot, pasigirdo pliuškenimas irklų.
Puolė pašokus atgal Medėja, visai pasimetus,
Ištiesė savo rankas į krantą. Jasonas mėgino
Drąsinti žodžiais merginą ir šitaip palengvint jos skausmą.
Kai nuo akių miegus nubaido medžiojantys vyrai,
Tie, kurie pasikliauna skalikais ir niekad prieš brėkštant
Naktį nemiega, nes laukia šviesios aušros pasirodant,
Kad jinai ryškiais spinduliais išdžiovint nesuspėtų
Pėdų ir kvapo žvėrių, tai šitokį metą Jasonas
Su Medėja kartu išlipo ant kranto žolėto.
Avino guolis – taip žmonės vadina tą vietą, nes šičia
Avino keliai pavargę sulinko, kai jis Atamanto
Sūnų ant nugaros atnešė. Ten stovėjo aprūkęs
Aukuras, Dzeusui, bėglių globėjui, paskirtas. Pastatė
Jį Ajolidas Friksas, kai Hermį palankų sutikęs,
Gavo pasiūlymą jo – paaukot stebuklingą auksinį
Aviną. Tam krante argonautai, kaip buvo pataręs
Argas, paliko abu – Jasoną kartu su Medėja.
Šiedu pasuko taku į šventą giraitę, norėjo
Didelį ąžuolą rast, ant kurio šakų pakabintas
Kailis auksinis kabėjo, lyg koks ryškus debesėlis,
Apšviestas tekančios saulės spindėjimo rausvo. Drakonas
Priešais kailį gulėjo ir šnypštė, tiesdamas kaklą,
Ir skvarbiomis akimis, neužmiegančiom niekad, stebėjo
Bandančius eiti artyn. Siaubingas drakono šnypštimas
Sklido didžiulėj giraitėj ir upės krantuos. Jį girdėjo
Žmonės, kurie gyveno toli nuo titaniškos Ajos
Žemėj Kolchidės prie Liko žiočių (išteka Likas

Iš triukšmingo Arakso ir savo vandenį šventą
Neša į Fasido srovę, paskui susilieja šios upės,
Srūva abi kartu ir įteka jūron Kaukazo).
Nuo drakono garsų iš baimės pakirdo gimdyvės
Ir, sukaustytos siaubo, naujagimius miegančius savo
Kuo stipriau prie krūtinės drebančiom rankom prispaudė.
Kai virš liepsnojančio miško padangę visą aptraukia
Dūmų debesys tamsūs ir ima be perstojo verstis
Iš apačios juodi kamuoliai, o dūmų verpetai
Vienas po kito aukštyn sūkuriuodami kyla ir raitos,
Šitaip siaubingas drakonas žvynais apaugusį kūną
Raitė kilpom baisiom. Į akis žvelgdama jam Medėja
Ėjo prie jo pamažu. Maloniu balsu į pagalbą
Kvietės ji dievą aukščiausią Hipną, kad jis nuramintų
Baisų drakoną, taip pat ji kvietės klajojančią naktį
Chtonišką deivę, kad ši jos darbams padėtų. Jasonas
Slinko paskui Medėją, labai išsigandęs. Drakonas
Ištiesė stuburą ilgą, jos žodžių paveiktas. Kūnas
Jo suglebo, daugybė kilpų visai atsileido
Taip, kaip tamsi banga nurimusi jūroj be garso
Tyliai nuslūgsta. Tačiau drakonas dar bandė į viršų
Galvą siaubingą pakelt ir taikės abu juos sugriebti
Savo aštriais dantimis. Bet Medėja nuo kadagio krūmo
Spėjo šakelę nulaužt. Tepale stebuklingam pamirkius
Šitą šakelę, jinai burtažodžius ėmė šnibždėti
Ir per drakono akis šakele ta perbraukė greitai.
Tepalo kvapas svaigus pasklido aplink ir sukėlė
Miegą. Drakonas užsnūdo, žandikaulį sunkų atviepęs.
Kilpoms visoms atsileidus, per tankią giraitę nutyso
Ilgas jo kūnas. Jasonas nuo ąžuolo aukšto pačiupo
Kailį auksinį, Medėjos paragintas. Šioji stovėjo
Drąsiai šalia, stebuklingu tepalu trynė drakono
Galvą lig tol, kol Jasonas nurodė jai vėlei į laivą
Grįžti. Tada ji paliko ūksmingą Arėjo giraitę.
Kai šviesi pilnatis viršutinę menę apšviečia
Ir spinduliai, krisdami ant plonų drabužių merginos,
Ryškiai tviska, o ta mergina širdy apsidžiaugia,
Kai išvysta nuostabią šviesą, šitaip Jasonas

Džiaugės tada, į rankas pasiėmęs kailį auksinį.
Sklido nuo kailio šviesa, ryški lyg ugnis, ant Jasono
Skruostų skaisčių ir kaktos ji spindesį rausvą užliejo.
Kokio dydžio būna kailis vienergio jautuko
Ar elniuko, kurį dvimečiu medžiotojai laiko,
Tokio dydžio buvo auksinis avino kailis,
Tankia vilna apaugęs, nuo jos net sunkus pasidaręs.
Žengiant Jasonui po kojom prieky nušvisdavo žemė.
Tai užsimetęs kailį per savo kairįjį petį
Ir iki pat kulkšnių jį nuleidęs nuo sprando jis ėjo,
Tai jį laikė rankoj susukęs, kad sutiktas dievas
Ar koks nors žmogus to kailio iš jo neatimtų.
Švietė virš žemės aušra, kai jiedu vėlei sugrįžo
Pas argonautus. Labai stebėjos jaunimas, išvydęs
Kailį, blizgantį taip, kaip Dzeuso žaibas. Kiekvienas
Jį norėjo paliest ar paimt į rankas. Aisonidas
Spėjo draugus sulaikyt, į laivugalį nunešė kailį,
Naują skraistę užmetęs ant jo viršaus ir Medėją
Laivo gale pasodinęs, šitokį žodį pasakė:
„Jau nebegaiškim, bičiuliai, plaukim gimtinėn. Tas tikslas,
Dėl kurio iškeliaut į nelengvą kelionę per jūrą
Mes pasiryžom ir daug kančių patyrėm, nesunkiai
Atliktas, nes padėjo mums ši mergina. Išsivešiu
Ją aš dabar namo, jai sutikus, kaip žmoną teisėtą.
Šitą merginą, kuri yra nuostabi padėjėja
Tiek Achajos visos, tiek mūsų pačių, jūs apginkit,
Nes Ajetas su kolchais trukdys mums į jūrą išplaukti.
Lai iš jūsų vieni ant suolų laive atsisėda
Vienas prieš kitą ir drąsiai griebiasi irklų, o likę
Vyrai, skydus prieš save iš jaučio odos atstatę –
Nuo pražūtingųjų iečių apsaugą puikią – lai gina
Kelią namo. Dabar juk jūsų rankose viskas –
Mūsų vaikai ir seni tėvai, ir mieloji gimtinė.
Šito žygio baigtis nulems ir Heladės likimą –
Teks jai gėdos arba didžiulės šlovės susilaukti."
Taip pasakęs Jasonas ginklus užsivilko. Bičiuliai,
Ryžto įgavę, pratrūko šauksmais. Iš makščių išsitraukęs
Kardą, Jasonas laivo virves nuo kranto nukirto

Ir su ginklais visais atsistojo arti prie Medėjos
Ir prie vairuojančio laivą Ankajo. Irkluojamas laivas
Plaukė greitai, nes vyrai skubėjo į jūrą išplaukti.
Tuo metu mieste valdingam Ajetui bei kolchams
Ir Medėjos darbai, ir jos jausmai išaiškėjo.
Kolchai visi aikštėje susirinko ginkluoti. Kiek jūroj
Kyla bangų, kai pučia stiprusis šiaurys, ir kiek lapų
Lapkričio metą miške, priaugusiam medžių šakotų,
Nukrenta žemėn (o kas tai tiksliai pasakyti galėtų?),
Šitiek be galo daug įtūžusių, šaukiančių kolchų
Leidosi upės krantu. Tarp jų išsiskyrė Ajetas.
Jis gražiu vežimu, žirgais pakinkytu, važiavo.
Žirgus, greitus tarsi vėjas, jam buvo Helijas davęs.
Skydą apvalų iškėlęs ranka kairiąja, Ajetas
Spaudė rankoj kitoj pušinį didelį deglą.
Ietis gulėjo šalia, atstatyta smaigaliu priekin.
Laikė Apsirtas žirgų vadeles. Tuo metu jau į jūrą
Įplaukė laivas, kurį į priekį nešė galingi
Irklai ir upės plačios besiliejantys vandenys sraunūs.
Pykčio pagautas Ajetas, rankas į dangų pakėlęs,
Dzeuso ir Helijo šaukės, kad jie paliudytų šituos
Darbus piktus. Susikvietęs žmones, visiems jis grasino,
Jeigu dukters nesučiups, nesvarbu, kur ją rastų, ar žemėj,
Ar greituoju laivu beplaukiančią jūros platybėj,
Jo širdis nenurims, ištroškus už viską atkeršyt.
Jeigu kolchai pas jį neatves jos, turės sumokėti
Patys savom galvom, valdovo rūstybę patyrę.
Taip Ajetas kalbėjo. Tą pačią dieną nuleido
Kolchai laivus vandenin, susidėję viską, ko reikia,
Ir pasuko į jūrą. Galėjai sakyt, ne laivynas
Šitoks didelis plaukė, tačiau begalinė daugybė
Klykiančių paukščių pulkų susiruošę skrido virš jūros.
Vėjui galingam papūtus (pagal pageidavimą Heros,
Kad į pelasgų žemes iš Ajos atvyktų Medėja
Ir Pelijo namai kuo greičiau pražūties susilauktų),
Trečiajai dienai pradėjus brėkšt, argonautai pririšo
Laivo virves prie krantų paflagonų, prie upės Halijo
Žiočių. Tenai jiems Medėja nurodė išlipti į krantą

Ir aukomis įsiteikti Hekatei. Kaip ruošėsi kolchė
Šias aukas pati paaukoti, lai niekas nežino,
Lai širdis ir manęs apie tai neverčia dainuoti,
Nes aš bijausi kalbėt. Nuo tada iki šiol tebestovi
Ten šventykla, kurią argonautai deivei pastatė.
Gali ją pamatyt vėlesnių kartų palikuōniai.
Ėmė tada Aisonidas ir vyrai kiti prisiminti,
Ką Finėjas pasakė, jog grįš į gimtinę iš Ajos
Jie kitu jau keliu. Nežinojo niekas to kelio.
Ir todėl paklusniai jie klausės, ką Argas jiems tarė:
„Plauksime į Orchomeną, kaip mums nurodė teisingas
Tas žynys, kurį jūs buvot kadais susitikę.
Kitas kelias yra, ir jį nurodė šventikai,
Kilę iš Tebės, Tritono dukters. Tada dar nebuvo
Nė visų žvaigždžių, kurios danguje sukinėjas,
Nieko nebuvo girdėt apie giminę šventą danajų,
Tuo metu gyveno tiktai Apidės arkadai.
Sklinda gandai, kad arkadai kalnuos įsikūrę maitinos
Gilėmis iki mėnulio laikų, kai dar žemėj pelasgų
Deukaliono garbi giminė valdyt nepradėjo,
Kai derlingą Egipto šalį – motiną garbią
Tų galingų žmonių, kurie kadaise gyveno,
Dar vadino Miglų šalimi. Todėl gražiasrovė
Upė Tritono taip pat Miglota upe pavadinta.
Ji drėkina laukus, nes Dzeusas lietaus ten nesiunčia.
Kalba, kad vienas vyras, kilęs iš ten, apkeliavo
Aziją ir Europą, drąsa, jėga ir stiprybe
Savo žmonių pasikliovęs. Kely jis įkūrė daug miestų.
Iš tų miestų vieni išliko, kiti jau išnyko.
Bet, nors daugybė amžių praėjo, dar tebestovi
Ajos miestas. Jame iki šiol palikuōniai gyvena
Tų žmonių, kuriuos jis paliko Ajoj gyventi.
Jie tebesaugo plokštes, prirašytas protėvių. Rodo
Šitos plokštės kelius bei ribas žemynų ir jūrų
Tiems, kurie po žemę keliauja. Tenai pažymėta
Ir atšaka Okeano, šiauriausioji upė, ji tinka
Savo gyliu ir pločiu laivams prekybiniams plaukiot.
Upė ta pavadinta Istru ir tiksliai pažymėta.

Iš pradžių ji teka viena pro žemių daugybę.
Ištakos Istro yra toli, iš kur pučia Borėjas.
Jos triukšmingai liejas žemyn iš Ripų kalnyno.
Kai tik Istras trakų ir skitų žemę pasiekia,
Skyla pusiau, ir viena jo dalis įsilieja į jūrą
Iš rytų, o kita įsilieja į įlanką gilią
Ten, kur plyti Trinakrijos jūra, skalaujanti jūsų
Žemės krantus, jei tik žmonės kalba tikrą teisybę,
Kad Achelojo upė išteka žemėje jūsų."
Taip jis kalbėjo. Hera jiems pasiuntė ženklą palankų.
Jį pamatę visi nudžiugę suriko, kad nori
Plaukti šituo keliu: spindulys, danguj nusidriekęs
Tiesiai prieš juos, parodė, kokia kryptim jiems keliauti.
Džiaugdamies Liko sūnų vyrai paliko ant kranto,
Laivo bures iškėlę, leidos per jūrą. Iš tolo
Matės kalnai paflagonų, tačiau link Karambio nesuko
Vyrai, kadangi ugnies pašvaistė padangėj ir vėjai
Laivą lydėjo lig tol, kol į Istrą jis įplaukė sraunų.
Veltui mėgino bėglius pasivyti kolchai. Vieni jų,
Pro Kianėjų uolas praplaukę, Pontą paliko,
O kiti, kuriems vadovavo Apsirtas, link upės
Suko ir Istran pateko, Gražiąsias žiotis praplaukę.
Taip, argonautus aplenkęs, Apsirtas per sąsmauką žemės
Jonijos jūros įlanką pačią toliausią pasiekė.
Peukę, trikampę salą, Istro upė skalauja.
Šonu plačiuoju sala yra pasisukus į krantą,
O smailusis jos kampas, į upę atgręžtas, srovę
Skiria į atšakas dvi. Viena atšaka – tai Narėkas,
O kita, artimesnė, Gražiosiom žiotim vadinas.
Atplaukė ja Apsirtas ir kolchai greičiau nei helėnai.
Šie pagal pačią ilgiausią salos pakrantę keliavo.
Vietiniai piemenys, pievoj bandas palikę, pabėgo,
Kai pamatė jūroj laivus, kurių išsigando,
Nes pamanė – tai žvėrys, iš dugno giliausio išnirę.
Mat iki tolei laivų dar niekas nebuvo regėjęs –
Nei siginai, nei skitų tauta, susimaišius su trakais,
Nei graukėnai, nei sindai, kurie jau tada įsikūrę
Laurijo lygumoje, tuščioje ir didžiulėj, gyveno.

Praplaukė kolchai Anguro kalną, paskui Kauliako
Uolą, kuri nuošaly už to kalno stūkso ir Istrą
Skiria į atšakas dvi, o jos atskirai įsilieja
Tiesiai į jūrą. Praplaukę Laurijo lygumą, kolchai
Įplaukė Krono jūron. Šitaip kelius jie užkirto,
Kad jų priešams slapta nepavyktų ištrūkt. Argonautai,
Likę nuo jų toli, plaukdami upe, priartėjo
Prie dviejų Brigejidžių salų, kurios Artemidei
Buvo paskirtos. Vienoj saloj šventovė stovėjo,
O į kitą helėnai, slapčia nuo Apsirto, išlipo.
Kolchai nebuvo užėmę tik šitų salų, nes bijojo
Dzeuso dukters, tačiau kitose salose jų knibždėjo.
Šitaip kolchai į jūrą užtvėrė kelius, mat Apsirtas
Daug žmonių paliko salų artimiausių pakrantėj
Lig Salangòno upės, taip pat ligi žemės Nestidės.
Būtų minijai mūšy žiauriam tada pralaimėję,
Nes už kolchus mažiau jų buvo, bet, mūšio išvengę,
Vienas kitam jie prisiekė auksinį kailį išsaugot
Ir teisėtai laikyt jį savu, nesvarbu, ar per klastą
Jie tą kailį patys buvo pagrobę, ar gavo
Jį prieš valią Ajeto, kuris argonautams žadėjo
Kailį pats atiduot, jei įvykdys jie užduotį sunkią.
Dar jie nusprendė Medėją (dėl jos ir įvyko tas ginčas)
Iš savo tarpo atskirt ir tuojau patikėt Letojidei
Tol, kol koks nors valdovas teisme paskelbs nutarimą,
Ar merginai reikia namo pas tėvą sugrįžti,
Ar į Heladę kartu su visais argonautais keliauti.
Kai apie tai mintyse Medėja gerai pagalvojo,
Skausmas aštrus jos širdį be perstojo varstyt pradėjo.
Tuoj jinai, iš būrio draugų išsikvietus Jasoną
Vieną ir jį toliau nuo kitų pasivedus į šoną,
Tokius liūdnus žodžius į akis jam tiesiai pasakė:
„Kokį samokslą jūs dabar, Aisonide, nusprendėt
Rengt prieš mane? Gal sėkmė tau atėmė atmintį? Argi
Tau neberūpi žodžiai, kuriuos man kalbėjai, prispaustas
Savo bėdos? Kur dingo Dzeuso, maldautojų dievo,
Priesaikos? Kur pažadai, sakyk, tavo saldūs pradingo,
Dėl kurių negarbingai, gėdinga aistra užsidegus,

Aš palikau gimtinę, namus šlovingus ir tėvus,
Viską, kas man brangiausia. Toli per jūros platybes
Aš keliauju viena su liūdnaisiais tulžiais, nes padėjau
Tau varguose, kad nežūtum ir užduotį sunkią atliktum –
Jaučius įveiktum visus ir iš žemės išdygusius vyrus.
Kai išaiškėjo viskas, ar jūs ne per mano kvailystę
Gavot tą kailį? Tikrai visoms moteriškėms užtraukiau
Didelę gėdą. Tačiau pasakyti galiu: į Heladę
Aš kaip tavo dukra, ir žmona, ir sesuo iškeliauju.
Savo noru dabar apginki mane, neapleiski,
Eidamas pas valdovus, toli nuo savęs nepaliki,
Saugok mane! Visada dorai ir teisingai laikykis
To, ką esam abu mes nutarę, arba, išsitraukęs
Kardą, man perrėžki gerklę iškart, kad už poelgį kvailą
Atpildą tinkamą gaučiau. Aš būsiu tokia nelaiminga,
Jeigu valdovas, kuriam, tarp savęs nedorai susimokę,
Jūs patikėjot nuspręsti, nutars mane sugrąžinti
Broliui! Kaip grįžus atgal į tėvo akis pažiūrėsiu?
Argi aš grįšiu garbinga? Kokios bausmės man tikėtis,
Kokio keršto už tai, ką esu negera padarius?
Argi tu džiaugsiesi pats, sugrįžęs į savo gimtinę?
To juk neleis valdovė, Dzeuso žmona, nors giriesi
Šitos deivės pagalba. Mane kada nors prisiminsi,
Kai sunkumai tave nukamuos. O kailis lai dingsta
Tarsi koks sapnas slogus tamsos karalystėj, lai veja
Iš gimtinės tave Erinijos mano, kadangi
Aš dėl tavo žiaurumo kenčiu. Nevalia, kad šie žodžiai
Neišsipildę paliktų, mat priesaiką didžią sulaužei
Negailestingai. O jūs visi, iš manęs pasišaipę
Ir susimokę slapta, neilgai ramybėj gyvensit!“
Taip Medėja kalbėjo, tiesiog kunkuliavo iš pykčio.
Jai norėjosi laivą padegt, į dalis jį suskaldyt
Ir paskui įšokti pačiai į šėlstančią ugnį.
Žodžiais švelniais ją ramino labai išsigandęs Jasonas:
„Nagi, valdykis, mieloji! Ir man tai visai nepatinka.
Bet mes ieškom dingsties kaip nors kautynes atidėti.
Mus dabar dėl tavęs apsupo pulkai begaliniai
Priešų. Žmonės, kurie aplinkui šioj žemėj gyvena,

Trokšta padėti Apsirtui, kad jis tave sugrąžintų
Tėvui atgal į namus, kaip tikrą belaisvę sučiupęs.
Galime mes visi pražūties baisios susilaukti,
Stoję į mūšį. Tada tau teks net daugiau iškentėti,
Jei mes žuvę tave kaip laimikį priešams paliksim.
Ši sutartis su Apsirtu klastinga, nes ja prisidengę
Mes įviliosime jį į pinkles. Aplinkiniai žmonės
Bus nelinkę padėti kolchams mūšyje kautis
Dėl tavęs, jeigu vadas, tavo globėjas ir brolis,
Mūšyje žus. Nemanau nusileisti kolchams, ruošiuosi
Pats susikauti su jais, jeigu jie sukliudys man praplaukti."
Bandė jis taip įsiteikti Medėjai, kuri jam atkirto:
„Tu pagalvoki: juk aš, padariusi darbą nedorą,
Taip pasielgti galiu ir dabar, nes anksčiau nusidėjau,
Kai dievų valia piktus savo kėslus įvykdžiau.
Kolchų ietis tu pats kovoje atremki, o brolį
Aš priviliosiu, kad jis į rankas tau patektų. Mėginki
Jį dovanom puikiom palenkti. Kad tik aš pajėgčiau
Žodžiais įtikint šauklius, kurie atlydės mano brolį,
Vieną jį palikti kartu su manim! Jei šis darbas
Tau yra prie širdies, aš tikrai nė kiek netrukdysiu, –
Jį nužudyk ir paskui kovoje susigrumki su kolchais!"
Taip jie, sumanę Apsirtui klastingas pinkles suregzti,
Nusiuntė jam dovanų daugybę: ten buvo įdėtas
Tarp kitų daiktų Hipsipilės šventasis apsiaustas,
Tviskantis purpuru. Jį Dionisui išaudė Charitės
Jūros skalaujamoj Dijos saloj. Dionisas apsiaustą
Sūnui Toantui paskui dovanojo, o šis – Hipsipilei.
Ji su kitom dovanom jį davė nešiot Aisonidui.
Tu nuslopint negalėtum saldaus troškimo apsiaustą
Rankom paliesti arba nuo jo akių nenuleistum.
Buvo šitas apsiaustas išlaikęs dievišką kvapą
Iš tų laikų, kai ant jo gulėjo Nisos valdovas,
Nuo nektaro bei vyno apsvaigęs, ir gražią krūtinę
Glostė Minojo dukters. Kadais šią merginą Tesėjas
Dijos saloj paliko, kai plaukė abu jie iš Knoso.
O Medėjai šauklius įtikinti žodžiais pavyko,
Kad, pasitraukę šalin, jie nakties tamsumoj pasislėptų,

Kai su ja susitikti brolis ateis prie šventyklos,
Nes, atseit, ji su broliu turės gerai pasvarstyti,
Kaip ji galėtų atgaut auksavilnį kailį ir grįžti
Į Ajeto namus, atseit, ją per jėgą nutvėrę
Frikso vaikai svetimšaliams davė išvežt. Prikalbėjus
Šitaip šaukliams, tuojau pavėjui Medėja išpylė
Tepalą savo. Jo kvapas galėjo iš tolo priversti
Žvėrį laukinį žemyn nuo aukštojo skardžio nušokti.
O žiaurusis Erote! Žmonėms tu sielvartas didis
Ir didžiulė kančia! Dėl tavęs dejonės ir raudos,
Ginčai, skausmai begaliniai, visai sugniuždantys žmones!
Tu taip pakelki ginklus prieš vaikus mano priešų, o dieve,
Kaip Medėjos širdy siaubingą žiaurumą sukėlei!
Kaipgi baisia mirtimi pražudė Medėja Apsirtą,
Kai jis atėjo? Dabar mes tai iš eilės apsakysim.
Kai argonautai su priešais Medėją, kaip buvo sutarę,
Toj saloj, kur yra šventykla Artemidės, paliko,
Savo laivais atskirai į krantą sugrįžo. Jasonas
Laukė tada pasaloj Apsirto ir jo palydovų.
Šis, Medėjos gudrių pažadų įviliotas į spąstus,
Greitai savo laivu įveikęs bangavimą jūros,
Tamsiąją naktį atvyko į šventąją salą. Ten vienas
Seserį savo sutikęs, mėgino ją žodžiais iškvosti
(Taip, kaip vaikiščias silpnas ledinį kalno upelį
Bando įveikt, nors per jį nedrįsta pereit galiūnai),
Ar nemėgins jinai svetimšaliams pinklių suregzti.
Jie apie viską dviese kalbėjo tada. Netikėtai
Iš slaptos pasalos Aisonidas iššoko, pakėlęs
Rankoj apnuogintą kardą. Iš karto Medėja nusuko
Savo akis į šoną, skraiste užsidengė veidą,
Kad nematytų brolio žudynių kraupių. Kaip ant žemės
Jautį didžiulį, raguotą skerdikas parbloškia, jos brolį
Parbloškė šitaip Jasonas šalia Artemidės šventyklos
(Ją pastatė brigai, gyvenę pakrantėj prieš salą).
Prieangy šitos šventyklos Apsirtas parpuolė ant kelių
Ir, jau iškvėpdamas dvasią, išspaudė juodojo kraujo
Rankom abiem iš žaizdos ir juo aptaškė Medėjos,
Nors ji atgal atsitraukė, baltąją skraistę ir peplą.

Matė šį darbą klastingą, šnaira akimi pažiūrėjus,
Negailestinga baisi Erinija, tramdanti viską.
Greit galūnes Aisonidas nukirto nuo mirusio kūno,
Triskart palaižė pralieto kraujo ir triskart išspjovė
Jį pro dantis (taip žudikai įpratę kaltę išpirkti)
Ir tą sudrėkusį kūną pakasė ten, kur lig šiolei
Ilsisi jis kartu su žmonėm iš Apsirtų salelių.
Kai argonautai iš tolo pamatė degančią ugnį
(Tai Medėja jiems davė ženklą pradėti puolimą),
Priplaukė savo laivu prie kolchų laivo ir ėmė
Kolchų karius žudyt. Sakalai štai šitaip užpuola
Pulką balandžių arba didžiulę bandą avelių
Liūtai plėšrieji išvaiko, į aptvarą jų įsiveržę.
Niekas iš kolchų tada mirties neišvengė – jų žuvo
Visas būrys, tarytum į ugnį patekęs. Jasonas,
Nors ir vėlai, atskubėjo padėti draugams. Nereikėjo
Jiems paramos, dėl Jasono jie patys labai nerimavo.
Po kovos argonautai susėdę pradėjo galvoti,
Kaip jiems plaukti toliau. Kai prie jų Medėja priėjo,
Pirmas prabilo Pelėjas ir šitokį žodį pasakė:
„Patariu naktį sulipti į laivą ir irklais irkluoti
Priešingon pusėn nei ta, kurią mūsų priešai užėmę.
Aš tikiuosi, kad auštant, kai kolchai supras, kas įvyko,
Žodžiai jokie tada nepaveiks jų, kad imtų mus vytis,
Nes, nebetekę savo vado, vieni pasilikę,
Nesutarimams rimtiems tarpusavy kilus, jie riesis
Ir išsiskirstys kas sau. Tada pasirodys mums lengvas
Kelias, kuriuo mes atgal į namus galėsim sugrįžti."
Taip jis kalbėjo. Jaunimas žodžius Ajakido palaikė.
Greitai sulipę laivan, nesustodami vyrai irklavo,
Kol pagaliau Elektridės šventąją salą pasiekė –
Prie Eridano upės salą pačią toliausią.
Kai tik kolchai išgirdo, kad žuvo jų vadas, iš karto
Ruošėsi Krono jūroj ieškot argonautų ir Argo,
Minijų laivo, tačiau nuo šito tada juos sulaikė
Deivė Hera, iš dangaus žaibus galingus pasiuntus.
Kolchai galiausiai ir patys pradėjo bijot Kitajidėn
Grįžti, labai išsigandę siaubingo pykčio Ajeto,

Ir pakeliui – tai vienur, tai kitur įsikūrė. Vieni jų
Apsigyveno tose salose, kurias argonautai
Buvo užėmę, todėl jos gavo vardą Apsirto.
Prie Ilyrijos upės juodų vandenų, ten, kur Kadmo
Ir Harmonijos kapas, kiti pasistatė tvirtovę
Ir šalia enchelėjų genties įsikūrė, tretieji
Apsigyveno kalnuos, kuriems Keraunijų vardas
Duotas tada, kai Dzeuso Kronido perkūnai neleido
Priešingon pusėn nuplaukt ir tenai saloje apsistoti.
   Kai argonautams atrodė, kad jau nebėra pavojingas
Kelias atgal, jie leidos keliauti toliau ir pasiekė
Žemę hilėjų, kur laivą ant kranto pririšo. Ten trukdo
Daug salelių laivams pro jas praplaukti. Hilėjai,
Kaip ir anksčiau, herojams nesiruošė pikto daryti,
Netgi patys padėjo jiems kelią surast ir už šitai
Atlygį gavo – didžiulį trikojį Foibo. Šis dievas
Įdavė du trikojus į tolimą kelią Jasonui,
Kai anas prieš kelionę į šventą Pitoną atvyko
Dievo paklaust ištarmės apie savo plaukimą per jūrą.
Buvo taip lemta, kad žemės, kurioj pastatyti trikojai,
Puolantys priešai užimt negalės. Todėl tas trikojis
Dar iki šiol anoje šalyje tebesaugomas guli
Prie Hilejidės svetingo miesto žemės gilybėj,
Kad žmonėms jis nematomas būtų. Tačiau argonautai
Gyvo nerado Hilo, šio krašto valdovo. Pagimdė
Hilą gražioji Melitė žemėj fajakų Herakliui,
Kai anas į namus Nausitojo ir nimfos Makridės
(Buvo jinai Dioniso žindyvė) kadais atkeliavo,
Kad išpirktų kaltę už savo vaikų žmogžudystę.
Ten Heraklis pamatė najadę Melitę, Aigajo
Dukterį, ir ją sugundė. Jinai jam pagimdė galingą
Hilą, kuris užaugęs paklust išdidžiam Nausitojui
Ir pasilikti šitoj saloj gyvent nenorėjo.
Vietinių vyrų fajakų būrį surinkęs, patraukė
Hilas link Krono jūros (padėjo jam pats Nausitojas
Ruoštis keliaut). Šioj šaly įsikūrė Hilas, bet pievoj
Užmušė mentorai jį, mėginantį jaučius apginti.
   Mūzos, iš kur tie gandai, kad nuo Krono jūros tolokai,

Prie Ausonijos žemės, šalia Ligistidų salelių
(Jas dar Stoichadėm vadina), Argo laivas paliko
Pėdsakų daug įvairių? Koks reikalas ir būtinybė
Ten juos nunešė? Kokios vėtros ten nubloškė laivą?
Kai Apsirtas buvo užmuštas, baisiai supyko
Dzeusas, valdovas dievų, kad žmonės labai nusikalto,
Ir nusprendė: namo jie galės sugrįžt, žmogžudystės
Kraują nuplovę Ajajės Kirkės kerais ir patyrę
Daug nelaimių. Tačiau iš Argo jūreivių nė vienas
To nežinojo tada. Hilejidės žemę palikę
Plaukė jie jūra toliau pro salas Liburnijos (buvo
Jos anksčiau pilnutėlės kolchų), praplaukė Isą
Ir Diskelādą, paskui Pitiėją gražią, paliko
Šone Kerkyros salą (toje saloje Poseidonas
Buvo įkėlęs gyvent gražiaplaukę dukrą Asopo
Kerkyrą, kai ją pamilęs iš žemės Fliunto pagrobė).
Tiems jūreiviams, kurie į Kerkyrą žvelgia iš jūros,
Ji atrodo juoda, nes visa miškais pasidengus.
Tad šitoji sala pavadinta Juodąja. Jie plaukė
Pro Melitę ir džiaugės, kai pūtė šiltas vėjelis,
Pro skardingą Keròsą, paskui dar toliau – pro Nimfāją,
Kur valdovė Kalipsė, dukra Atlanto, gyvena.
Jiems pasirodė tada, kad kalnai Keraunijų matos
Tarp rūkų tolumoj. Kai Hera sužinojo, ką Dzeusas,
Ant argonautų labai užsirūstinęs, ruošias daryti,
Tuoj, siekdama, kad baigtųs gerai argonautų kelionė,
Vėtrą sukėlė, kuri, pačiupusi laivą, jį bloškė
Vėl atgal link stačių Elektridės krantų. Netikėtai,
Kai jie plaukė per audrą, žmogaus balsu prakalbėjo
Laivo lenta, išpjauta iš Dodonės ąžuolo. Buvo
Ją į pirmgalį laivo pati Atėnė įstačius.
Baimė siaubinga visus argonautus pagavo išgirdus
Balsą, kuris jiems bylojo, kad Dzeusas be galo įniršęs.
Sakė laivo lenta, kad klajonių po plačiąją jūrą
Ir smarkių audrų nepavyks jiems išvengti, kol Kirkė
Kraujo Apsirto nuo jų nenuplaus. Dar liepė ji melsti
Kastoro ir Polideuko, kad šiedu dievų paprašytų
Laivui atverti kelius į Ausonijos jūrą, kur Kirkę,

Persės ir Helijo dukrą, galės argonautai surasti.
Šitaip Argo laivas kalbėjo tamsoj. Tindaridai
Tuoj pašoko, iškėlė rankas, dievų nemirtingų
Visko pradėjo prašyt. Neviltis begalinė užvaldė
Likusius minijus. Argas, nešamas burių, į priekį
Skriejo ir priplaukė greit Eridano tolimą upę.
Ten Faetontas, pusiau apsvilęs nuo degančio žaibo,
Jam į krūtinę paleisto, nuo Helijo aukšto vežimo
Buvo nukritęs žemyn į žiotis gilias Eridano.
Ta Faetonto žaizda lig šiolei dar dega ir rūksta.
Paukštis nė vienas, išskleidęs lengvus sparnus, nepajėgia
Perskristi šių vandenų, nes įveikęs pusiaukelę krenta
Tiesiai į liepsną. Rymo aplink krantuose Heliadės –
Virtusios tuopom aukštom mergelės. Vargšės jos verkia,
Graudžiai dejuodamos rauda, ir joms nuo blakstienų ant žemės
Gintaro šviesūs lašai į krantą smėlėtąjį krenta
Ir nukritę tuojau atokaitoj saulės išdžiūsta.
Bet, kai krantuos išsilieja šios upės vandenys tamsūs,
Švilpiant vėjui stipriam, aukštai pakilusios bangos
Į Eridaną atgal tą gintarą visą nuplauna.
Keltai kalba kitaip – tai Letò sūnaus Apolono
Ašaras plauna vandens sūkuriai, nes buvo praliejęs
Ašarų daug Apolonas, kai jis pas šventąją gentį
Hiperborėjų keliavo, palikęs spindintį dangų
Dėl grasinimų tėvo, be to, siaubingai supykęs
Ir dėl sūnaus, kurį Koronidė šviesioji pagimdė
Jam Lakerėjoj turtingoj prie žiočių Amiro upelio.
Šitokią sakmę mėgsta pasakot vietiniai žmonės.
Ten argonautai prarado troškimą valgyt ir gerti,
Jų širdžių jokie džiaugsmai daugiau neviliojo,
Nes jie dienų dienas siaubingai kankinos ir silpo
Nuo neįmanomos smarvės, kuri iš tėkmės Eridano
Dvelkė nuo tų laikų, kai ėmė ten degt Faetontas.
Nakčiai atėjus, vyrai liūdnus verksmus Heliadžių,
Raudančių garsiai, girdėjo. Jų graudžios ašaros krito,
Ir kaip aliejaus lašus jas vanduo paviršiumi nešė.
Iš tenai argonautai pasuko į gilią Rodano
Upę, kuri yra Eridano intakas. Šniokščia

Šitų upių vanduo, kartu susiliedamas. Kyla
Jis iš gelmių, kur vartai ir Niktės namai pastatyti.
Ten prasideda upė. Viena atšaka jos srovena
Link Okeano, kita įsilieja Jonijos jūron,
Dar kita į Sardonijos jūrą ir įlanką plačią
Įteka ir į septynias atšakas skyla. Pasuko
Į audringus ežerus laivas iš upės. Nutysę
Keltų žeme ežerai. Ten pavojus didelis kilo
Vyrams, kadangi viena atšaka sūkuringa tekėjo
Link Okeano įlankos. To nežinodami vyrai
Ruošės įplaukti į šitą atšaką. Būtų negrįžę
Jie atgalios, bet Hera nuo Herkinijo kalno suriko
Jiems, iš dangaus nusileidus. Išgirdę jos riksmą, pradėjo
Vyrai drebėt išsigandę – taip griaudėjo eteris didis.
Deivės valia atgal jie pasuko ir kelią surado.
Tuo keliu plaukdami vėliau namo jie sugrįžo.
Tik po daugybės dienų pagal Heros sumanymą vėlei
Jūros krantus jie pasiekė. Pro keltų ir ligų tautelių
Kraštą jie plaukė saugūs, be jokio pavojaus, mat deivė
Dieną tiršta migla apgaubdavo laivą. Praplaukę
Sąsiaurio vidurį, vyrai sveiki Stoichadžių salyną
Priplaukė, nes Dioskūrai pagelbėjo. Šiedviem helėnai
Aukurus ir šventyklas visada pašvenčia, nes jiedu
Plaukti per jūrą padėjo ne vien argonautams – pats Dzeusas
Jiems patikėjo laivus vėliau gyvenusių vyrų.
Nuo Stoichadžių salų jie Aitalijos salą pasiekė
Ir ten kranto žvirgždu nusitrynė prakaitą gausų.
Žvirgždo kūno spalvos ten pilnos pakrantės, ten mėtos
Dar ligi šiol argonautų diskai ir ginklai puikieji.
Uostas salos nuo to laiko Argo vardu pavadintas.
　　Greitai toliau argonautų laivas plaukė į priekį.
Toliuose matės Tirsėnų jūra, Ausonijos krantas.
Priplaukė vyrai galiausiai garsųjį uostą Ajajės.
Ten, išmetę virves, pririšo laivą ant kranto
Ir susirado Kirkę, kuri savo galvą mazgojo
Vandeniu jūros, nakties sapnų išsigandus. Mat matė
Ji sapnuose, kad kraujas tvoras ir kambarius rūmų –
Viską užliejo, kad liepsnos prarijo žoles stebuklingas,

Su kuriomis ateivius ji užburdavo. Dar ji sapnavo,
Kad raudonas liepsnas ji pati užgesino, užpylus
Kraują rieškučiom ant jų. Tada ji nustojo bijoti.
Štai kodėl beauštant pabudusi Kirkė mazgojo
Jūros vandeniu plaukus, paskui drabužius praskalavo.
Žvėrys keisti, visai į žvėris plėšrius nepanašūs,
Bet iš kūno taip pat nepanašūs į žmones, nes buvo
Iš atskirų gyvūnų dalių sudaryti, prie Kirkės
Rinkos lyg avys, kurios paskui piemenį bėga iš tvarto.
Tokius žvėris žemė iš pirmojo dumblo sukūrė,
Kai atskirų padarų dalis į vieną sujungė.
Dar nebuvo tada dirva išdžiūvus, nes oras
Jos dar nespaudė, drėgmės išgarint nebuvo suspėjus
Saulė kaitri spinduliais. Bet laikas vėliau surikiavo
Viską į rūšis. Kažkaip keistai iš išorės Kirkės
Žvėrys atrodė. Visi argonautai be galo stebėjos,
Kai kiekvienas, pažvelgęs į Kirkės akis ir į veidą,
Sakė lengvai atpažinęs seserį tikrą Ajeto.
Kirkė, nuginusi baimę, kurią jai naktį sukėlė
Sapnas, pasuko namo, ranka kviesdama argonautus
Sekt paskui ją į rūmus, širdy sugalvojusi klastą.
Bet dauguma jūreivių paliko stovėti, kaip liepė
Jiems Aisonidas. Jis pats pasikvietė kolchę merginą
Eiti kartu. Jie sekė Kirkę ir rūmus priėjo.
Kirkė tenai svečius į krėslus puošnius susodino.
Buvo jinai sugluminta jų atvykimo. Be žodžių
Jie atsisėdo prie židinio (vargšų maldautojų šitoks
Įprotis). Rankom abiem užsidengė veidą Medėja,
O Jasonas, nutvėręs už rankenos didelį kardą,
Įsmeigė jį į žemę. Tuo kardu jis buvo nužudęs
Sūnų Ajeto. Abu jie sėdėjo, akis panarinę,
Ir nedrįso pažvelgti į Kirkę, kuri tuoj pajuto,
Kad prieš ją bėgliai, kalti dėl kraujo pralieto.
Bet, gerbdama įstatymus Dzeuso, maldautojų dievo
(Baudžia jisai žudikus, tačiau ir labai jiems pagelbsti),
Kirkė pradėjo aukojimus. Taip nedori maldininkai,
Kai jie prie židinio glaudžias, aukom apvalomi. Kirkė,
Kad žmogžudystę baisią nuplautų, paršavedės kiaulės

(Tos, kuri neseniai atsivedusi prieauglį buvo,
Pieno pilnais speniais) paėmusi mažą paršelį,
Jį virš svečių pakėlė, paskui jam perrėžė kaklą
Ir jo krauju žmogžudžių rankas apšlakstė. Nuplovus
Kraują, ji meldės karštai, šaukdama Apvalytoją Dzeusą,
Nes jis maldautojus gelbsti, kurie žmogžudystę įvykdė.
Išnešė nešvarumus iš rūmų najadės tarnaitės
(Jos padarydavo viską). Viduj prie židinio Kirkė
Degino paplotėlius ir aukas be vyno. Ji meldė,
Kad Erinijos baisios nustotų pykti, kad Dzeusas
Būtų abiem malonus, abiem palankiai nusiteikęs –
Ir nesvarbu, ar jiedu praliejo svetimą kraują,
Ar giminaičių krauju susitepę šičia atvyko.
Viską padariusi, Kirkė svečius iškart pasodino
Į dailiuosius krėslus, paskui, pati atsisėdus
Tiesiai prieš juos, išsamiai klausinėt apie viską pradėjo,
Kokiu reikalu jie susiruošė plaukti per jūrą,
Iš kokios šalies į jos žemę ir rūmus atvyko
Ir kodėl prie židinio glaudėsi. Taip klausinėjant
Jai nenorom atminty sapnai nemalonūs iškilo.
Vos tik Medėja akis suspėjo pakelti nuo žemės,
Kirkė panoro iškart giminaitės balsą išgirsti
(Helijo giminę visą galima aiškiai atskirti
Iš kitų, kadangi jų akys švyti iš tolo
Ir tų akių blizgesys panašus į blizgesį aukso).
Viską tada Medėja, dukra piktaširdžio Ajeto,
Savo, kolchų, tarme maloniai išporino Kirkei,
Ko ta teiravos – kodėl į šį žygį leidos herojai,
Kokius kelius jiems teko nuplaukt ir kokius įvykdyt
Darbus sunkius ir kaip, nelaimingai seseriai prašant,
Ji nusidėjo pati, kaip su Frikso vaikais ji pabėgo
Nuo grasinimų tėvo baisių. Neminėjo Medėja
Brolio Apsirto žūties, tačiau negalėjo apgauti
Kirkės, kuri, sugraudinta Medėjos verksmo, pasakė:
„Ak, vargšele, į kokią nelemtą gėdingą kelionę
Tu išvykai! Aš manau, kad siaubingo pykčio Ajeto
Tau nepavyks išvengt – jis greitai atvyks į Heladę
Keršyt už žūtį sūnaus – nusikalstamą, baisų dalyką

Juk padarei! Bet meldi, esi mana giminaitė
Ir atėjai pas mane, todėl nedarysiu tau blogo.
Tik prašau – kuo greičiau abu mano rūmus palikit –
Tu ir svetys, kurį, nepažinus, be tėvo palaimos,
Išsirinkai. Suklupus prie židinio nebemaldauki –
Tavo gėdingam bėgimui ir siekiams tikrai nepritarsiu."
Šitaip Kirkė pasakė. Pervėrė skausmas Medėją.
Gailiai ji verkė, peplu užsidengus akis, kol Jasonas
Drebančią visą iš baimės, paėmęs už rankos, į lauką
Išvedė. Šitaip abu jie iš Kirkės rūmų išėjo.
Bet nuo Kronido žmonos pasislėpti jiems nepavyko.
Pranešė Herai Iridė, kad jie jau rūmus palieka.
Mat Hera Iridei prisakė stebėt, kai į laivą
Grįš argonautai. Hera pradėjo ragint Iridę:
„Jei kada nors, mieloji Iride, įsakymus mano
Vykdei, dabar taip pat, sparnus greituosius išskleidus,
Skrisk pas Tetidę ir liepk, kad jinai pakiltų iš jūros
Ir pas mane atvyktų, nes man jos reikia. Nulėki
Dar prie krantų, kur varinis priekalas dievo Hefaisto
Dunda nuo kūjų galingų. Nuskridus Hefaisto prašyki,
Kad jis nustotų ugnį dumplėmis pūsti, kol Argas
Jo salos krantų nepraplauks. O paskui tu užsuki
Pas Ajolą, kuris visus dangaus pagimdytus
Vėjus valdo, ir mano nurodymą perduok – lai vėjus
Jis sutramdo visus, kad jūros daugiau nebešiauštų
Joks vėjelis, tiktai palankus Zefyras lai dvelkia,
Kol jie pasieks Alkinojo valdas – gimtinę fajakų."
Taip pasakė Hera. Nuo Olimpo nušokus Iridė,
Savo lengvais sparnais plasnodama, eterį kirto
Ir į Egėjo jūrą, kur stovi rūmai Nerėjo,
Greit nusileido. Tenai pirmiausia sutikus Tetidę,
Perdavė Heros žodžius, į svečius pakvietus atvykti.
Pas Hefaistą paskui nuskubėjo Iridė. Iš karto
Jis geležiniais kūjais nustojo trankytis, ir dumplės
Ugnį nustojo pūst. Kol Iridė, paskui dar užsukus
Pas šlovingą Ajolą, sūnų Hipoto, nuo Heros
Perdavė žinią, kol ten jos greitosios kojos ilsėjos,
Tuo laiku į Olimpą pakilo Tetidė, palikus

Jūroje seseris savo, taipogi tėvą Nerėją.
Ją Hera pasodino šalia ir šitaip pasakė:
„Ką pasakyti tau noriu, klausyki, garbioji Tetide.
Juk žinai, kaip širdy aš vertinu sūnų Aisono
Ir jo draugus, kurie jam padėjo, žinai, kaip šiuos vyrus
Gelbėjau, kai pro uolas susidaužiančias jūroj jie plaukė,
Kur siaubingos vėtros šėldamos ūžauja baisiai,
Kur į stačius uolynus daužosi bangos galingos.
Jiems reikės dar praplaukt pro Skilės didelę uolą
Ir pro baisingą Charibdę, purškiančią vandenį jūros.
Nuo kūdikystės dienų tave auginau ir mylėjau
Daug labiau už kitas gyvenančias jūroje nimfas,
Mat nedrįsai tu sugulti su Dzeusu, nors jis to norėjo.
Jam visada galvoje reikalai tik tokie – kaip su deivėm
Ar su mirtingom moterim meilės naktį praleisti.
Kai, gerbdama mane ir širdy labai nusigandus,
Tu jį atstūmei, tada jis didžią priesaiką davė,
Kad nemirtingo dievo žmona tu niekad nebūsi.
Nors nenorėjai, bet jis nuo tavęs akių nenuleido,
Kol vyresnioji Temidė jam atskleidė viską – kad lemta
Tau pagimdyti sūnų, kuris bus stipresnis už tėvą.
Tik tada jis tave, nors ir geidė, paliko iš baimės,
Kad nepradėtų kas kitas, jam lygus, valdyt nemirtingus,
Mat visada jis norėjo tik vienas valdžią turėti.
Tau geriausią vyrą radau iš mirtingų vyriškių,
Kad maloniom vedybom pati galėtumei džiaugtis
Ir pagimdytumei sūnų. Visus dievus nemirtingus
Pakviečiau į vestuves ir pati vestuvinį deglą
Savo rankom laikiau – tau didelę pagarbą rodžiau.
Leiski, aš tau dabar pasakysiu tikrą teisybę:
Kai tavo vaikas (dabar jį namuos kentauro Cheirono
Pulkas najadžių maitina, nors jis tavo pieno ištroškęs)
Į Elisiejaus laukus kada nors iškeliaus, ten Medėją,
Dukrą valdovo Ajeto, paims sau į žmonas. Padėki
Būsimai marčiai, anyta, taipogi Pelėjui pagelbėk.
Ir kodėl ant Pelėjo tu šitaip baisiai įpykus?
Jis suklydo, tačiau ir dievai juk klaidų neišvengia.
Aš tikiuos, kad Hefaistas, nurodymų mano paklausęs,

Ugnį pūsti nustos, ir Hipoto vaikas Ajolas
Siaučiančius vėjus greitus tuojau sutramdys, tik dvelkti
Leis Zefyrui, kol vyrai atplauks į uostą fajakų.
Tu argonautams leisk ramiai, be pavojų sugrįžti.
Baimę jiems kelia jūros uolos ir didelės bangos.
Tu ir seserys tavo jas galit lengvai nuraminti.
Tad neleiski įkrist į Charibdę vyrams bejėgiams,
Kad ji pagavus visų neįsiurbtų, neleisk priartėti
Jiems prie siaubingos Skilės olos Ausonijos jūroj
(Tą pražūtingąją Skilę pagimdė Forkijui dievui
Mėgstanti klaidžioti naktį Hekatė, kurią dar vadina
Kratajidė), kad jinai nepačiuptų rinktinių herojų
Savo baisiaisiais nasrais. Į tenai tu jų laivą nukreipki,
Kur jiems, nors sunkiai, tačiau pavyks nuo mirties išsigelbėt."
Taip kalbėjo Hera. Tetidė jai šitaip atsakė:
„Jeigu tikrai aprims smarki ugnis, jeigu vėtros
Šėlstančios siausti nustos, tai tvirtai galiu pažadėti,
Kad išgelbėsiu laivą, net jeigu priešingos bangos
Jūroje kiltų. Tegu tik pučia lengvas Zefyras.
Bet man metas jau traukt į tolimą, ilgą kelionę,
Vėlei pas seseris grįžt, kurios padėjėjos bus mano,
Ir tą vietą pasiekt, kur laivas pririštas stovi,
Kad jau beauštant vyrai kelionę namo prisimintų."
Taip pasakius Tetidė pakilo, iš eterio šoko
Jūros tamsiosios gelmėn ir pagalbon pasikvietė savo
Seseris nereidės, kurios išgirdo Tetidę
Ir susirinko, o ši, joms įsakymą perdavus Heros,
Pasiuntė jas visas skubiai į Ausonijos jūrą
Daug greičiau už blyksnius žaibų ar spindulius saulės,
Kai jinai pakyla į dangų iš pakraščio žemės,
Ir pati skubiai pasileido per vandenį jūros,
Kolei tirsėnų žemę ir krantą Ajajės pasiekė.
Rado ji vyrus, prie laivo mėtančius diską ir ietį.
Šitaip jie pramogavo. Ji greit Ajakidą Pelėją
(Buvo jis vyras Tetidės) palietė pirštų galiukais.
Iš argonautų nė vienas tada nematė šios deivės –
Tik akyse Pelėjo jinai pasirodė ir tarė:
„Jau nebedelskit daugiau tirsėnų žemės pakrantėj,

Greitojo laivo virves atriškite rytui bebrėkštant
Ir padėjėjos Heros valiai pakluskit. Įsakė
Ji visoms nereidėms, kad jos drauge susirinktų
Ir pro uolas, kurios vadinamos Planktėm, pravestų
Jūsų laivą. Tas kelias, atrodo, yra tinkamiausias.
Kai drauge su kitom nereidėm mane pamatysi,
Niekam manęs neparodyk. Atmink, nes antraip aš supyksiu
Ant tavęs dar labiau, nei buvau jau kartą supykus."
Taip ji pasakius pradingo, į jūros gelmes nusileido.
Pervėrė skausmas aštrus Pelėją, kadangi Tetidės
Buvo nematęs jisai nuo tada, kai jo rūmus ir guolį
Ji paliko, užpykus dėl kūdikio mielo Achilo.
Mat naktimis ji pati sūnaus mirtingąjį kūną
Degino virš ugnies, dienomis ambrosija trynė
Švelnią jo odą, kad taptų sūnus amžinai nemirtingas,
Ir siekdama nuo jo atitolinti sunkią senatvę.
Kartą naktį iš lovos pakilęs Pelėjas pamatė,
Kad jo mielas vaikutis spurda ugny, ir siaubingai
Rėkti pradėjo, kvailys. Tetidė išgirdo Pelėjo
Riksmą. Vaiką pačiupus, jį verkiantį numetė žemėn
Ir pati skubiai tarsi vėjas ar sapnas greitasis
Dingo iš rūmų ir vėlei į jūros dugną paniro,
Baisiai supykus. Atgal ji daugiau niekada nebegrįžo.
Liko Pelėjas dabar širdyje be galo suglumęs,
Bet pasakė draugams, ką jam Tetidė kalbėjo.
Šie iškart rungtynes nutraukė per vidurį, ėmė
Ruošt vakarienę skubiai, paskui guolius pasiklojo
Ir pavalgę visi, kaip anksčiau, miegojo per naktį.
Vos tik šviesioji Aušra dangaus pakraštėlį nudažė,
Vos tik greitas Zefyras pūsti pradėjo, jūreiviai,
Krantą palikę, laive ant suolų atsisėdo prie irklų,
Inkarą greitai linksmi iš jūros dugno ištraukė,
Įrangą visą susuko, kaip reikia, burę iškėlė
Ir, ją ištempę diržais, prie skersinio pririšo. Lengvutis
Vėjas nešė jų laivą. Netrukus vyrai išvydo
Antemoèsą, nuostabią salą, kurioj gražiabalsės
Achelojidės seirėnės giesmėm žavingom viliojo
Ir pražudydavo tuos, kurie palikdavo laivą.

Tas seirėnės Achelojui, pamilusi jį, gražiaveidė
Mūza viena, Terpsichorė, pagimdė. Seirėnės kadaise
Šauniąją dukrą Demetros, tada netekėjusią, guodė
Savo saldžiaisiais balsais. Į paukščius jos buvo panašios
Viena kūno dalim, o kita – į žavingas mergaites.
Jos ant kalvos prie uosto sėdėdamos laukdavo laivo
Ir daugybei jūreivių atimdavo saldų grįžimą
Į namus bei jėgas. Argonautams taip pat pasigirdo
Skambūs garsai, iš lūpų seirėnių ištrūkę. Jau ruošės
Vyrai iš laivo virves į krantą išmest, bet Orfėjas
Trakas, Ojagro sūnus, į savo rankas pasiėmęs
Dailią bistonų formingę, skubiai ir garsiai pradėjo
Gražią giesmę giedot, kad ausys visų argonautų
Vien tik jo balsą girdėtų. Ir šitaip Orfėjo formingė
Mergišką giesmę seirėnių tada sugebėjo nustelbti.
Varė laivą į priekį Zefyras ir bangos triukšmingos,
Šniokščiančios laivo gale. Jau vos begirdėjos seirėnės,
Bet staiga Teleonto sūnus, šlovingasis Butas,
Balso seirėnių gražaus širdy suviliotas, pakilo
Nuo savo suolo glotnaus, suspėjo į jūrą įšokti
Ir per juodąsias bangas skubėdamas plaukė į krantą.
Vargšas! Būtų jam niekad seirėnės neleidusios grįžti,
Bet pagailėjusi Buto Kipridė, Eriko valdovė,
Jam būdama palanki, tuojau jį iš jūros ištraukė,
Kad jis gyventų vėliau kyšuly Lilibajo. Nuliūdę
Vyrai paliko seirėnių salą, bet laukė pavojai
Jų didesni, kur laivų keliai susikerta jūroj.
Štai vienur prie akis jiems Skilės uola pasirodė,
O kitur Charibdė garsiai vandenį prunkštė,
Dar tolėliau bangų užpiltos griaudėjo Planktės.
Ten, kur pirmiau iš aukštų viršūnių degančios liepsnos
Veržės aukštyn virš uolos, ugnyje įkaitusios, rūko
Eteris visas tamsus nuo dūmų juodų, nesimatė
Saulės šviesių spindulių, nors Hefaistas darbus nutraukė,
Bet karštieji garai virš jūros dar kilo į viršų.
Tai vienur, tai kitur pasirodė būriai nereidžių.
Argo vairą už krašto nutvėrus garbioji Tetidė
Laivą tarp Plankčių uolų mėgino sėkmingai pravesti.

Kaip nurimusioj jūroj aplinkui laivą delfinai
Ima suktis pulkais, iš vandens šokinėti ir kartais
Jie pasirodo iš priekio arba iš šono, o kartais,
Laivo gale pašokę, suteikia džiaugsmo jūreiviams,
Šitaip tada nereidės, išnirusios prieky prieš Argo
Laivą, sukos ratu, o Tetidė kelią jam rodė.
Kai tik priplaukė laivas prie Plankčių uolų, nereidės
Ligi pat kelių baltų iš vandens pasikėlusios, greitai
Ant bangų keterų virš uolų pradėjo bėgioti,
Lakstė, viena nuo kitos labai nutolusios jūroj.
Jūros srovė stipri, pagavusi laivą, jį svaidė,
Kilus didžiulė banga į uolas atūžusi trenkės.
Kartais aukštai virš vandens nereidės išnirusios matės
Lyg išsikišusios uolos, o kartais į dugną giliausią
Rodos, nugrimzdavo jos, įnirtingai bangai užliejus.
Taip, kaip jaunos merginos ant jūros smėlėtos pakrantės,
Ligi pat juostos aukštai pasikaišiusios apdarus savo,
Žaisdamos kamuoliu, jį tai vienai draugei, tai kitai
Meta, paskui aukštyn į viršų paleidžia, ir niekad
Tas kamuolys, išslydęs iš rankų, nenukrenta žemėn,
Taip nereidės tada tarpusavy mėtė šį laivą,
Stengdamos jį išlaikyt virš bangų, nuo uolų pavojingų
Kuo toliau, o aplinkui vanduo putodamas plakės.
Matė jas vandeny, ant lygios uolos atsistojęs
Ir savo stiprųjį petį atrėmęs į didelio kūjo
Kotą, valdovas Hefaistas, taip pat iš dangaus spindulingo
Matė jas Dzeuso žmona, apglėbusi rankom Atėnę –
Ją bežiūrinčią šitoks siaubas buvo apėmęs.
Kiek pavasarį tęsias ilga diena, tai tiek laiko
Plušo tada nereidės, kilnodamos laivą į viršų
Tarp griausmingų uolų, o vyrai vis yrės į priekį,
Pučiant vėjui, ir greitai Trinakrijos pievą, kur ganos
Helijo dievo banda, jie priplaukė. Ten nereidės
Tartum paukščiai narai į jūros gelmes pasinėrė,
Nes atliko, ką buvo Dzeuso žmona joms paliepus.
Greitai vyrų ausys iš tolo bandą išgirdo –
Ir avių bliovimas, ir karvių mūkimas atsklido.
Faetūsà, dukra jauniausia Helijo, ganė

Bandą avių rasotoj girioj, laikydama rankoj
Lazdą piemens sidabrinę. Lampėtija varėsi karves
Ir mojavo lazda šviesaus geltonojo vario.
Matė tada argonautai pasklidusias karves prie upės
Lygumoje, taip pat drėgnoj patvinusioj pievoj.
Karvės juodõs nė vienõs toje bandoje nesimatė,
Visos jos buvo šviesios, pieno baltumo, į viršų
Savo ragus auksinius išdidžiai pakėlusios. Plaukė
Pro tas karves vyrai dieną. Nakčiai atėjus,
Jie keliavo linksmi toliau per atvirą jūrą,
Kol rytinė aušra išbrėškus jiems pasiuntė šviesą.
Buvo didžiulė, turtinga sala Keraunijos jūroj
Priešais Jonijos sąsiaurį. Žmonės kalba, kad guli
Pjautuvas ten po sala (atleiskit man, Mūzos, nenorom
Šitą senovinę sakmę miniu). Juo Kronas nupjovė
Tėvo vyrišką dalį. Bet teigia kiti, kad Demetros,
Chtoniškos deivės, yra šis pjautuvas, kertantis stiebus.
Mat kažkada Demetra pati gyveno šioj žemėj
Ir iš meilės Makridei tada titanus ji išmokė,
Kaip nupjauti javus. Todėl Drepane pavadinta
Šioji sala, fajakų šventa maitintoja. Sako
Patys fajakai, kad jie prasidėjo iš kraujo Urano.
Atplaukė Argas į ten pavėjui po daugybės klajonių
Iš Trinakrijos jūros. Labai svetingai sutiko
Juos Alkinojas ir žmonės, brangių dovanų dovanojo.
Džiūgavo visas miestas dėl jų ir galėjai manyti,
Kad dėl savo vaikų fajakai džiaugiasi šitaip.
Su minia kartu argonautai linksminos, tartum
Būtų jau jie pagaliau pasiekę Haimonijos žemę.
Bet tuo metu jiems reikėjo ginkluotis ir ruoštis į karą,
Nes prie miesto artėjo didžiulė kariuomenė kolchų.
Kolchai tie buvo praplaukę Ponto žiotis, praplaukę
Ir Kianėjų uolas, tikėdamies rast argonautus.
Jie atvirai tenorėjo tik vieno – atgauti Medėją
Ir ją grąžinti į tėvo namus, antraip jie grasino
Karą skausmingą pradėti, nešantį daugel nelaimių,
Ar iš karto dabar, ar paskui, kai atvyks čia Ajetas.
Bet Alkinojas valdovas tada sulaikė kariauti

Skubančius kolchus, nes jų abiejų kivirčą norėjo
Jis ramiai, be jokių kruvinų kautynių išspręsti.
Siaubas baisus pagavo Medėją – ji daugelį kartų
Bandė draugus Aisonido suminkštint ir daugelį kartų
Lietė kelius Aretės, žmonos Alkinojo, ir meldė:
„Aš prieš tave, karaliene, ant kelių klaupiuos. Pagailėki,
Kolchams neduoki manęs, kad tėvui grąžintų, jei augai
Tarp giminės žmonių, kurie, būdami karštakošiai,
Nerūpestingas klaidas darydami, bėdą užtraukia.
Sveiką protą ir aš praradau, tačiau ne dėl geismo.
Helijo tėvo šventąja šviesa, taip pat Persejidės,
Mėgstančios naktį mergelės, šventom apeigom aš prisiekiu,
Jog nenorėjau, tačiau iš namų privalėjau išvykti
Su svetimšaliais vyrais, mat išgąstis mintį pakišo
Man, kad pabėgt privalau, nes aš nusidėjau. Nekilo
Net kitokių minčių. Manoji juosta mergystės
Liko tokia kaip namuos, skaisti ir tyra. Pagailėki,
Tu, valdove, manęs ir savo vyrą suminkštink.
Lai nemirtingi dievai už tai tau pasiunčia gėrybių,
Sėkmę, grožį, vaikus ir šlovę neįveikto miesto!“
Taip ji suklupusi ašaras liejo ir prašė Aretės,
O kiekvienam argonautui tokius žodžius ji kalbėjo:
„Patys drąsiausieji vyrai, per jūsų žygdarbius tenka
Daug iškentėti man, be kurios pagalbos nei jaučių
Jūs nebūtumėt niekad pakinkę, nebūtumėt derliaus –
Vyrų, išaugusių žemėj, – nuėmę. Tačiau aš padėjau,
Ir auksavilnį kailį Haimonijos žemėn gabenat.
Aš, kuri praradau ir tėvus, ir savo gimtinę,
Ir gimtuosius namus, ir visą gyvenimo džiaugsmą,
Tai padariau todėl, kad galėtumėt grįžt į tėvynę
Ir namuose gyvent. Į tėvus jūs pažvelgsite meiliai,
Bet iš manęs šį džiaugsmą atėmė piktas likimas.
Su svetimais žmonėmis atstumta aš bastausi. Bijokit
Sutartis, priesaikas laužyt! Bijokit Erinijos (gelbsti
Ji maldautojams noriai) ir keršto dievų, jei Ajetui
Vėl į rankas patekus, baisios pražūties susilauksiu!
Nei šventyklos, nei bokštai manęs neišgelbės, pagalbos
Aš iš kitur nelaukiu, tačiau iš jūsų tikiuosi.

Jūs kietaširdžiai ir žiaurūs, bejausmiai! Argi nejaučiat
Gėdos, kai matot mane prieš šią svetimšalių valdovę
Klūpančią, siekiančią rankom kelius jos apglėbti? Reikėjo
Jums dėl to kailio visiems susikauti ginklais su kolchais
Ir su labai išdidžiu Ajetù. Jūs narsą pamiršot,
Kai čia tik kolchai keli yra, nuo kitų atsiskyrę."
Taip kalbėjo Medėja. Kiekvienas, kurio ji maldavo,
Stengės nuliūdusią ją padrąsint visaip ir paguosti,
Kratė ietis aštrias, delnuose jas sugniaužę, ir kardus
Traukė tuojau iš makščių, žadėjo Medėjai pagalbą,
Jei jinai susilauks neteisingo teismo sprendimo.
Kol jų, pavargusių, pulkas tarės, naktis priartėjo,
Darbus nutraukianti vyrų, ir visą žemę nutildė.
Bet tik vienos Medėjos neėmė miegas, nerimo
Jos krūtinėj širdis, vis daužėsi, plyšo iš skausmo.
Kaip darbšti verpėja verpstę suka per naktį,
O jos našlaičiai vaikai, aplinkui stovėdami, zirzia,
Jai, netekusiai vyro, ašaros rieda per skruostus,
Kai ji ima galvot apie savo likimą nelengvą,
Šitaip nuo ašarų drėko skruostai Medėjos tą naktį.
Dūrė jos širdį aštrus, be galo kankinantis skausmas.
Tuo metu mieste, kaip anksčiau, Alkinojas valdovas
Ir Alkinojo žmona Aretė, valdovė garbioji,
Rūmuose, nakčiai atėjus, vieni pataluos atsigulę,
Ėmė kalbėti abu apie kolchę merginą. Aretė
Kreipės į savo vyrą ir taip apgalvojus pasakė:
„Nagi, išgelbėk, mielasis, šią vargšę merginą nuo kolchų,
Minijams taip įsiteik. Juk nuo mūsų salos netoliese
Argas yra, netoli ir Haimonijos žmonės gyvena,
O Ajetas toli gyvena nuo čia, nepažįstam
Mes jo gerai, tik esam girdėję. Šitoji vargšelė
Prašymais ir maldomis sujaudino manąją širdį.
Jos, valdove, neduok tu kolchams, kad tėvui grąžintų.
Pirmąkart ji apsigavo, tepalą davus nuo jaučių.
Vieną negerą darbą kitu negeru pataisyti
Bandė jinai paskui (dažnai mes šitaip suklystam)
Ir pabėgo nuo griežtojo tėvo rūstybės. Jasonas,
Kaip girdėjau, Medėjai yra iškilmingai prisiekęs

Ją į savo namus parsivesti kaip žmoną teisėtą.
Savo valia, mielasis, neversk Aisonido sulaužyt
Priesaikos šios, nepaliki kaltas, jeigu įniršęs
Tėvas iš pykčio smarkaus nužudys savo dukterį tikrą.
Kartais būna žiaurūs tėvai dukterims. Prisiminki,
Ką Antiopei gražveidei padarė Niktėjas, kiek teko
Jūroj Danajei kentėti dėl tėvo poelgio pikto?
O vėliau netoli nuo šio krašto nuožmusis Echetas
Savo dukters akis virbalais variniais išdūrė.
Kenčia dabar jo dukra likimą savo nelengvą,
Varį kasdien maldama tamsioje apniukusioj klėty."
Prašė Aretė, kalbėjo ir palenkė šitokiais žodžiais
Širdį savojo vyro, kuris tada jai atsakė:
„Aš, Arete, galėčiau kolchus ginklais atremti
Dėl šios merginos ir taip herojams padėt. Bet bijausi,
Kad paminsiu tada teisingą įstatymą Dzeuso.
Mums nebus geriau Ajetui panieką rodyt,
Kaip sakai. Už Ajetą nėra galingesnio valdovo.
Jei panorėtų jisai, prieš Heladę kariautų iš tolo.
Šitą reikalą man išspręsti reikės, kad sprendimas
Būtų geriausias visiems žmonėms. Nuo tavęs nenuslėpsiu:
Jeigu jinai dar mergaitė, paliepsiu ją tėvui grąžinti.
Bet jei su vyru jinai dalinos guoliu, negalėsiu
Jos nuo vyro atskirti. Ir jeigu ji vaiką nešioja
Po širdimi, tai tada tikrai negrąžinsiu jos priešams."
Taip Alkinojas pasakė. Paskui jį apėmė miegas.
Vyro protingus žodžius įsidėjo į širdį Aretė
Ir, iš lovos pakilusi greit, nuskubėjo per rūmus.
Visos tarnaitės subėgo aplink šeimininkę. Aretė
Tyliai pasišaukė šauklį ir liepė, kad jis Aisonidui
Perduotų jos žodžius išmintingus – vesti Medėją
Ir Alkinojo valdovo nieko visai neprašyti,
Nes pasirodys jis pats ir kolchams paskelbs nutarimą:
Jei dar Medėja mergaitė, tuojau ją tėvui grąžinti,
Bet jei su vyru jinai guoliu pradėjo dalintis,
Tai jos šeimos ryšių nebeleis išardyti valdovas.
Taip Aretė kalbėjo šaukliui. Skubiai jis iš rūmų
Išlėkė perduot Jasonui Aretės žinios palankiosios

Ir jos dorojo vyro, garbaus Alkinojo, sprendimo.
Rado šauklys ginkluotus nemiegančius vyrus prie laivo
Priemiesty, Hilo uoste, ir tuoj jiems viską apsakė.
Tai išgirdę, širdy nudžiugo visi argonautai,
Nes šauklys tada jiems perdavė žinią malonią.
Vyną krateruose jie dievams sumaišė, kaip dera,
Ir, atsitempę avių prie aukuro, jas paaukojo.
Naktį tą pačią paklojo vedybinį guolį Medėjai
Jie šventojoj oloj, kur Makrìdė, dukra Aristājo,
Bičių mėgėjo, gyveno kadais. Aristajas atrado
Medų – gaminį bičių ir mėgstančios darbą alyvos
Riebų aliejų. Makridė pirma abantų Eubojoj
Priglaudė Dzeuso sūnų nisietį prie savo krūtinės
Ir jo lūpas sausas sudrėkino medum, kai Hermėjas
Jį iš ugnies ištraukė. Bet tai Hera pastebėjo
Ir įširdus tuojau iš salos išvijo Makridę.
Šioji toli – fajakų šventojoj saloj įsikūrė
Ir tenykščiams žmonėms dovanojo turto daugybę.
Šitoj oloj argonautai didžiulį guolį paklojo,
Ištiesė ant jo viršaus auksinį žėrintį kailį,
Kad jų santuoka būtų garsi ir garbinga. Priskynė
Nimfos margų gėlių ir, glausdamos jas prie krūtinės,
Atnešė. Tvieskė šviesa lyg ugnis skaisčioji į nimfas –
Šitaip ryškiai spindėjo auksinė vilna to kailio,
Nimfų visų akyse geismus saldžiuosius sukėlė,
Bet joms drovis neleido rankomis kailio paliesti.
Vienos nimfos buvo dukterys upės Aigajo,
Kitos gyveno Melitės kalno viršūnėj, o trečios,
Nimfos miškų, iš lygių vietovių atėjo. Jas siuntė
Dzeuso žmona Hera, kad šitaip pagerbtų Jasoną.
Žmonės vadina lig šiolei ola šventąja Medėjos
Šitą olą, kurioj abu juos nimfos sujungė,
Jiems patiesusios kvapnų patalą. Vyrai, nutvėrę
Ietis į savo rankas ir jomis mojuodami, jeigu
Iš pasalų juos užpultų priešų pulkai, užsidėję
Ant galvų vainikus iš šakų gražialapių, suskambus
Garsiai Orfėjo formingei, skubiai visi atsistoję
Prieš vestuvinį guolį giedot himenają pradėjo.

Ne Alkinojo rūmuos norėjo anksčiau Aisonidas
Kelt vestuves, tačiau tik atgal sugrįžęs į Jolką
Savo tėvo namuos jas ketino surengt. Ir Medėja
Mąstė kaip jis, bet tada būtinybė juos privertė tuoktis.
Mes, giminė žmonių, daug vargo patyrusių, niekad
Vien džiaugsmams atsiduot galimybės neturim, kadangi
Tarp džiaugsmų visada nelaimė karti įsimaišo.
Taip ir jiedu, kai džiaugės meile saldžia, nuogąstavo,
Ar tikrai jiems bus palankus Alkinojo sprendimas.
Jau patekėjo Aušra ir, pasiuntusi dievišką šviesą,
Juodąją naktį ore išsklaidė. Pradėjo šypsotis
Krantas salos, tolimų lygumų rasoti takeliai.
Gatvėse ėmė klegėti balsai, mieste atsibudę
Žmonės tenykščiai sujudo, paskui pasirodė ir kolchai.
Jie stovėjo toli – Makridės pusiasaly. Greitai
Pats Alkinojas atėjo, kaip buvo visiems pažadėjęs,
Kad pasakytų savo sprendimą dėl kolchų merginos.
Rankoj jis laikė paėmęs teisėjų skeptrą auksinį.
Su tuo skeptru mieste jis nuosprendžius skelbė teisingus.
Paskui valdovą pulkais žygiavo, ginklus užsidėję,
Patys geriausi fajakai. Norėdamos juos pamatyti,
Moterys visos aukštai ant gynybinių bokštų užlipo.
Iš fajakų kaimų atkeliavo kaimiečiai, išgirdę
Gandą, kadangi Hera iš anksto išplatinus buvo
Žinią teisingą. Kas vedės, atrinkęs pačią geriausią
Avį iš savo bandos, kas jauną telyčią, kas statė
Amforas vyno čia pat, kad su vandeniu jį sumaišytų.
Smilko aukos, nuo jų į tolumą driekėsi dūmai.
Moterys atnešė savo apdarus, kruopščiai išaustus,
Ir auksines aukas bei kitokias puošmenas, kokias
Mėgsta jaunamartės. Visos fajakės baisiai nustebo,
Kai pamatė stotus ir veidus šaunių argonautų,
O tarp jų – Orfėją, Ojagro sūnų. Giedojo,
Skambant formingei, jisai ir sparčiai stukseno į žemę
Savo koja (ant jos sandalas blizgėjo). Merginos,
Kai jis giesmėj vestuves paminėjo, pradėjo giedoti
Mielą visoms himenajų. Retsykiais jos be Orfėjo
Vienos pačios giedojo ir sukosi smagios rately,

Hera, tavo dėka, nes mintį protingą Aretei
Tu pakišai, kad praneštų jinai Alkinojo sprendimą.
Kai Alkinojas pasakė, ką buvo teisingai nutaręs
(Tai, kad įvyko vestuvės, visi jau anksčiau sužinojo),
Jis paskui visada tesėjo savąjį žodį.
Jo negalėjo paveikt nei baimė didžiulė, nei kolchų
Pyktis baisus, nes jisai nesulaužomą priesaiką davė.
Kai tik kolchai suprato, kad priešintis – tuščias dalykas
(Jiems Alkinojas įsakė tuojau paklust jo sprendimams,
O jeigu ne, laivais iš uosto į jūrą išplaukti),
Įniršio savo valdovo labai išsigandę, pasiūlė
Sąjungą su Alkinoju. Vėliau jie saloj pasiliko
Ir su fajakais gyveno kartu. Bet paskui įsikūrė
Ten iš Efyrės atklydus gentis bakchiadų, o kolchai
Nuplaukė į žemyną, esantį tiesiai prieš salą,
Ir iš tenai į Keraunijų kalnus nuvyko (gyveno
Ten abantai), paskui nestajus, Orìką pasiekė.
Tai atsitiko po daugelio metų. Lig šiolei dar žmonės
Prie Apolono, bandų globėjo, šventyklos aukoja
Ant aukurų, kurie skirti tiek moiroms, tiek nimfoms.
Aukurus tuos pastatė Medėja pati. Alkinojas
Davė minijams daug dovanų, kai šie ruošės išvykti.
Ir Aretė daug davė. Iš rūmų fajakių tarnaičių
Dvylika pasiuntė ji kartu su Medėja kelionėn.
Laivas paliko Drepanę septintąją dieną. Iš ryto
Vėjas jam palankus, pasiųstas Dzeuso, pakilo.
Pučiant šiam vėjui, jie plaukė į priekį. Tačiau dar nelemta
Buvo išlipt argonautams į krantą Achajos, turėjo
Jie iki tol vargų patirti Libijos žemėj.

Jau Ambrākijos įlanką praplaukė vyrai, taipogi
Žemę kuretų, išskleidę bures, praėjimą siaurutį
Tarp salelių mažų, paliko salas Echinadžių,
Ir jau iš tolo visiems pasimatė žemė Pelòpo,
Bet pakilo audra, papūtęs stiprusis Borėjas
Laivą pačiupo staiga ir nunešė Libijos jūron.
Ten devynias dienas ir devynias naktis šitą laivą
Bangos nešiojo, paskui jį į Sirto įlanką bloškė,
Iš kurios laivai atgal nebegali sugrįžti,

Nes ten visur sekluma, apžėlęs jūržolėm dugnas,
O tarp jūržolių putos ramiai vandeny plūduriuoja.
Driekias smėlynas platus ir toli su dangum susilieja.
Niekas tenai nesiveisia – nei paukščiai, nei šliaužiantys gyviai.
Potvynis įlankoj kilęs (dažnai nuo pakrantės atslūgsta
Jūros vanduo, bet paskui jis vėlei smarkiai pakilęs
Žemę užlieja) nunešė Argą į krantą toliausią.
Ten vanduo negalėjo net laivo dugno apsemti.
Vyrai nušoko žemyn, ir skausmas juos apėmė matant
Vien tiktai orą ir žemės paviršių, į orą panašų,
Plytintį toliuos. Jokio vandens šaltinio ar kelio,
Ar piemenų lūšnos arti argonautai nematė,
Vien begalinė tyla aplink dykumoj viešpatavo.
Vyrai, visai nusiminę, vieni kitų klausinėjo:
„Kaip vadinas ši žemė? Į kur mus nubloškė audros?
O kad mes būtume baimės didžios atsikratę ir drįsę
Tuo pačiu keliu pro uolas prasmukt! Iš tikrųjų
Būtų mums buvę geriau prieš Dzeuso valią ten plaukti
Ir, besistengiant atlikti ką nors didinga, pražūti!
Ką mums daryti dabar, kai vėjai mus privertė likti
Čia, tegul ir trumpam? Toks tuščias apleistas šis krantas
Žemės bekraštės, kuri prieš mūsų akis atsivėrė!“
Taip visi jie kalbėjo. Tada vairininkas Ankajas,
Pats dėl tokios padėties pasimetęs, liūdnas pasakė:
„Mus pražudė dabar likimas žiaurus. Iš nelaimės
Jau nebėra išeities. Nublokštiems į tuščią pakrantę
Mums reikės iškentėti siaubingas kančias, nebent vėjas
Pūsti pradės nuo žemyno. Aplinkui toli apsidairęs,
Aš visur regiu tik plačią seklumą jūros
Ir išgraužtas vandens vageles putotame smėly.
Jūroj, toli nuo žemės, jau būtų seniai subyrėjęs
Mūsų laivas šventasis, bet jį į viršų pakėlęs
Potvynis išnešė greit iš jūros į šitą pakrantę.
Štai ir vėlei vanduo atslūgęs bėga link jūros,
Bet jisai vos užlieja žemę, ir laivui praplaukti
Jo negana. Manau, kad mūsų viltys pradingo
Plaukt ir sugrįžti namo. Lai kitas kas nors sumanumą
Savo parodys dabar! Lai prie laivo vairo jis stojas,

Jeigu trokšta sugrįžti! Bet Dzeusas nenori, kad mūsų
Visos nelaimės būtų grįžimo diena vainikuotos!“
Taip Ankajas kalbėjo ir ašaras liejo. Jo skausmui
Pritarė tie, kurie apie laivą išmanė. Sustingo
Vyrams širdis ir skruostai visų iš baimės pabalo.
Taip, kaip retsykiais žmonės tarytum bedvasiai šešėliai
Slankioja miesto gatvėm ir laukia, kol baigsis galiausiai
Karas ar maras arba didžiuliai lietūs, užtvindę
Daug arimų, kuriuos jau buvo jaučiai suarę,
Ar, kai patys savaime mediniai stabai prakaituoja
Kraujo lašais arba šventyklose girdis mūkimas,
Kai vidurdienį saulei staiga iš dangaus nusileidus
Tuoj ateina naktis ir skaisčiosios žvaigždės sužimba,
Taip argonautai tada be tikslo po ilgą pakrantę
Slankiojo. Greitai sutemo, atėjo vakaras juodas.
Vyrai, vieni kitus glėbėsčiuodami, ašaras liejo
Ir atsisveikino graudžiai, nes manė – ant smėlio sumigę
Jie gyvybę visi po vieną praras. Išsiskirstė
Kas vienur, kas kitur, ieškodami, kur jiems prigulti.
Ant galvų gobtuvus užsitraukę, nieko nevalgę
Ir alkani atsigulę, jie visą tą naktį ir rytą
Laukė baisiausios mirties. Atskirai merginos nuo vyrų
Prie Ajeto dukters susispietusios visos dejavo.
Kaip besparniai maži paukšteliai, iškritę iš lizdo
Ant uolos, vieni pasilikę, cypauja gailiai,
Ar ant krantų Paktolo, gražiai srovenančios upės,
Gulbės pradeda savo giesmę giedoti, ir aidi
Nuo tos giesmės rasota pieva ir vandenys upės,
Taip ir merginos gulėjo visą tą naktį, ant smėlio
Draikės gelsvi jų plaukai, jos verkė ir graudžiai dejavo.
Ten galėjo tada visi argonautai prarasti
Savo gyvybę arba nežinomi žemėj gyventi
Be šlovės, nepabaigę šitos kelionės. Jau seko
Jėgos jūreivių, bėdos ištiktų, bet jų pagailėjo
Libijos krašto globėjos herojės, kurios pasitiko
Deivę Atėnę kadais, kai, blizgėdama ginklais, iššoko
Ji iš tėvo galvos, vandeny ją Tritono išmaudė.
Buvo dienos vidurys ir degino Libijos žemę

Saulės karšti spinduliai. Prie Jasono priėjo herojės
Ir pamažu nuo jo galvos nutraukė gobtuvą.
Greitai į kitą pusę Jasonas žvilgsnį nusuko,
Nes drovėjosi deivių, kurios maloningais žodeliais
Ėmė tada jį tokį, labai išsigandusį, kalbint:
„O nelaimingas žmogau, kodėl gi tu toks nusiminęs?
Žinom, kad jūs auksavilnio kailio išvykot parvežti,
Žinome viską – ir jūsų vargus, ir darbus didingus,
Kiek jų žemėj ir kiek plaukdami per jūrą atlikot.
Mes – negyvenamų vietų deivės, bet kalbam kaip žmonės.
Libijos krašto herojės, globėjos ir dukterys esam.
Kelkis! Daugiau nebeverk ir nustoki taip sielvartauti!
Savo draugus pakelk! Kai tik atkinkys Amfitritė
Tau gražiaratį vežimą paties Poseidono, nedelskit,
Savo motinai jūs visi tada padėkokit,
Kad, nešiodama įsčiose jus, ilgai ji kentėjo,
Ir galėsit atgal į šventą Achają sugrįžti."
Taip pasakiusios, deivės pradingo tenai, kur stovėjo.
Ir kartu su jomis pradingo jų balsas. Jasonas
Dairės, paskui atsisėdęs ant žemės, pradėjo maldauti:
„Pasigailėkit manęs, dykumų šlovingosios deivės!
Jūsų žodžių suprast negaliu. Draugus susikvietęs
Jiems pasakysiu, drauge gal suprasim užuominą jūsų,
Kaip sugrįžt. Juk geriau, kai keli galvoja, ne vienas."
Taip jis pasakęs pašoko ir garsiai bičiuliams suriko,
Visas dulkėtas, lyg liūtas, kuris riaumodamas bėga
Paskui patelę miške, ir aplink nuo jo balso galingo
Aidi kloniai kalnų tolimų, o pievoj galvijai
Dreba iš siaubo ir baiminas piemenys, ganantys bandą.
Bet nebuvo baisus bičiuliams balsas Jasono,
Kai jis juos šaukė ateit. Jie visi, akis panarinę,
Greit susirinko. Tuomet liūdniems draugams Aisonidas
Liepė susėst netoli nuo laivo stovėjimo vietos
Su moteriškėm kartu ir viską tvarkingai išdėstė:
„Tik paklausykit, draugai! Prieš mane apsireiškė trys deivės.
Strėnas ir nugarą jų nuo pat kaklo ožkenos dengė.
Jos atrodė tarytum mergaitės. Arti atsistojo
Ir nuo mano galvos iškart gobtuvą nutraukė

Judesiu rankų grakščiu. Man įsakė deivės pakilti
Ir paragint draugus, kad jie taip pat atsikeltų,
Ir atsilyginti dosniai motinai mūsų įsakė,
Nes ji daug vargo, ilgai mus nešiodama įsčiose savo,
Kai tiktai gražiaratį vežimą paties Poseidono
Mums atkinkys Amfitritė. Tačiau, deja, aš suprasti
Tos ištarmės negaliu. Jos tvirtino esančios deivės,
Libijos krašto herojės, globėjos ir dukterys. Gyrės,
Kad jos žino labai gerai apie viską, kiek teko
Mums iškentėti vargų anksčiau tiek žemėj, tiek jūroj.
Bet tų deivių daugiau neregėjau. Apsupo jas rūkas
Ar kažkoks debesis, staiga nusileidęs tarp mūsų."
    Taip Jasonas kalbėjo. Stebėjos visi, kas jo klausės.
Minijams stovint tenai atsitiko didžiausias stebuklas:
Tiesiai iš jūros į krantą iššoko žirgas galingas,
Baisiai didžiulis, auksiniais karčiais, sprandą išrietęs.
Visas tuojau pasipurtė, putas nuo kūno nukratė
Ir nurūko lyg vėjas. Nudžiugo Pelėjas, pamatęs
Žirgą, ir savo draugams susirinkusiems šitaip pasakė:
    „Aš manau, kad dabar mums tikrai Poseidono vežimą
Jo žmona Amfitritė savo rankom atkinkė.
Spėju, kad motina mūsų yra ne kas kita, kaip laivas.
Jam, kuris mus ilgai nešioja įsčiose, tenka
Nuolat daugybę visokių sunkių vargų iškentėti.
Mes iš visų jėgų ant tvirtų pečių užsikelsim
Šitą laivą ir jį per smėlėtą dykumą nešim
Ta kryptimi, kuria nubėgo žirgas greitasis.
Jis neprasmegs po žemėm. Tikiuosi, kad pėdsakai žirgo
Mus pagaliau atves į kažkokią įlanką jūros."
    Taip Pelėjas pasakė. Visiems mintis jo patiko.
Šis padavimas Mūzų. O aš, paklusnus Pieridėms,
Vien tiktai perduodu jį. Man Mūzos sakė, kad tąkart
Jūs, šauniausieji vyrai, valdovų sūnūs, jūs patys
Savo jėga ir narsa pasikliovę, laivą ir viską,
Kas tik buvo laive, ant savo pečių užsikėlėt
Ir keliavot ilgai per Libijos dykumą tuščią –
Dvylika nešėt dienų ir tiek pat naktų. Kas pajėgtų
Vargą parodyt, kurį argonautai tada iškentėjo?

Buvo tikrai iš dievų jie kilę, jeigu atliko
Šitokį darbą, bėdos prispausti. Džiaugsmingai į priekį
Lig Tritonidės ežero kranto jie nešė tą laivą.
Ten nuo stiprių pečių pagaliau jie naštą nukėlė
Ir kaip šunys pasiutę pradėjo šaltinio ieškoti,
Nes prie kančių ir skausmų jiems baisus troškulys prisidėjo.
Bet jie ne veltui klajojo, nes lygumą šventą priėjo.
Aukso obuolius ten iki pat dienos vakarykštės
Saugojo chtoniškas gyvis – drakonas Ladonas. Ten buvo
Valdos Atlanto, po jas hesperidės nimfos bėgiojo,
Traukdamos dainą gražiai. Tačiau tada argonautai
Gyvo Ladono nerado – jį buvo nukovęs Heraklis.
Prie kamieno obels tysojo kūnas drakono.
Nugara jo juoda ir galva jau buvo sustirus,
Tik uodegos galiukas vis dar virpėjo, o kraują
Lernos hidros nuodais užnuodijo strėlės Heraklio.
Žaizdos drakono puvo, pilnos pridžiūvusių musių.
Prie drakono stovėjo, sugriebusios rankom baltosiom
Savo plaukus gelsvus, hesperidės ir gailiai raudojo.
Žengė link jų argonautai, bet dulkėm ir žemėm pavirto
Jos tenai, kur stovėjo. Orfėjas šį deivių stebuklą
Tuoj pastebėjo ir jas maldom pamėgino palenkti:
„Gražios, mielosios deivės, būkite mums gailestingos,
Kas tik bebūtumėt jūs – dangaus ar žemės dievybės,
Ar tolimų, negyvenamų vietų nimfos, ateikit!
Nimfos, esate jūs giminė šventa Okeano!
Prieš akis apsireiškite mums, ištroškusiems gerti,
Tarp uolų šaltinį vandens parodykit, deivės,
Ar iš žemės trykštančią kokią nors šventąją versmę,
Kad numalšintume troškulį baisų. Jeigu sugrįšim
Mes kada nors laivais atgal į žemę Achajos,
Tūkstančius jums dovanų dovanosim kaip deivėms svarbiausioms,
Jums aukosim aukas ir dėkingi puotas jums surengsim."
Taip Orfėjas garsiai kalbėjo, prašydamas deivių.
Nimfoms pagailo šitų kenčiančių vyrų. Pirmiausia
Jos išdaigino iš žemės pievą, virš pievos išlindo
Ūgliai aukšti, vėliau į viršų stiebtis pradėjo
Žydintys medžiai jaunučiai: išaugo nimfa Hesperė,

Virtusi tuopa, antra, Eriteidė, – pavirtusi guoba,
Nimfa Aiglė – šventuoju gluosnio medžiu. Iš tų medžių
Vėl pasirodė nimfos visai tokios pat, kokios buvo
Jos anksčiau – begalinis stebuklas! Prakalbusi Aiglė
Švelniai pasakė vyrams, kurie jos atsakymo laukė:
„Buvo tikrai čia atklydęs suteikti jums didžią pagalbą
Pats baisiausias niekšas, kuris nutraukė gyvybę
Sargo drakono, paskui iš mūsų, deivių, atėmęs
Aukso obuolius, greit iškeliavo. Mums skausmas paliko.
Šitas vyras tik vakar buvo atėjęs. Siaubinga
Išvaizda jo ir grubumas: grėsmingai blizgančios akys
Ir suraukta kakta, nuožmus, ant peties užsimetęs
Didelį, dar neišdirbtą liūto kailį, turėjo
Jis alyvmedžio lazdą ir lanką, kuriuo nusitaikęs
Ir paleidęs strėles, nušovė šitą drakoną.
Jis, kaip kiekvienas keliu atkeliaujantis, pėsčias atklydo,
Baisiai ištroškęs visur vandens pradėjo ieškoti,
Bet jo niekur nematė. Šalia Tritonidės pakrantės
Stūkso uola, kurią jis paspyrė (gal patarė dievas,
Gal atėjūnas ir pats tai žinojo). Vanduo pasipylė
Iš tos skylės uoloje. Tenai jisai gėrė, į žemę
Rankomis ir krūtine atsirėmęs, kol savo didžiulį
Pilvą pripildė, lyg koks gyvulys jis vandenį maukė."
Šitaip Aiglė pasakė tada. Argonautai nudžiugę
Leidosi bėgt link šaltinio, kurį netrukus surado.
Kaip būriai skruzdėlių, darbininkių žemės, bėgioja
Prie siauručio plyšelio arba kaip skraidžioja musės
Virš saldaus medaus mažyčio lašelio ir stengias
Visos ant jo atsitūpt, tai šitaip minių pulkas
Sukos aplinkui šaltinį prie šitos uolos. Pralinksmėjęs
Vienas vyras iš jų, sudrėkinęs lūpas, pasakė:
„Nors Heraklis toli nuo draugų ištroškusių buvo,
Bet išgelbėjo juos. Kad mums dabar pasisektų
Jį, žingsniuojantį sparčiai keliu per žemę, sutikti!"
Taip jis kalbėjo. Vyrai, kurie pritiko šiam darbui,
Į visas puses atskirai patraukė žvalgytis,
Nes Heraklio pėdas jau buvo naktį užpustęs
Slenkantis vėjas. Du sūnūs Borėjo leidos į kelią

Savo sparnais, Eufemas kojom lengvom pasikliovė,
Žvelgė tolyn skvarbiomis akimis Linkėjas, penktasis
Kantas kartu išskubėjo su jais visais – vyriškumas
Ir dievų valia pastūmėjo Kantą kelionėn,
Nes norėjo jisai iš Heraklio išgirsti teisybę,
Kur Polifemas, Eilato sūnus, pasiliko. Rūpėjo
Kantui tada apie savo draugą viską išgirsti.
O Polifemas, kai misų šlovingą miestą įkūrė,
Trokšdamas Argo laivu sugrįžti namo, po žemyną
Laivo ieškojo ilgai, kol pasiekė pajūrio chalibų
Žemę, kurioj Polifemą ir įveikė Moira. Ten buvo
Pilkapis jo atminimui po tuopa aukštąja supiltas
Priešais krantus, visai netoli nuo jūros. Linkėjas
Tarsi ir matė Heraklį – vieną kažkur begalinės
Žemės krašte, kaip mato, jaunačiai stojus, mėnulį
Žmonės arba tik galvoja, kad mato jį, rūko aptrauktą.
Grįžęs Linkėjas pasakė draugams, kad Heraklio pavyti
Niekas jau negalės, jei bandys jo ieškoti. Sugrįžo
Iš žvalgybos tada ir kiti – greitakojis Eufemas
Ir be reikalo vargę du sūnūs trako Borėjo.
Kante, tave pražudė Libijoj baisiosios Kėrės –
Mat sutikai ten bandą, kurią valstietis lydėjo,
Gindamas savo avis. Kai draugams alkaniems tu norėjai
Vieną avelę parvesti, tave jis užmušė, sviedęs
Akmenį sunkų. Tikrai už Kantą nebuvo silpnesnis
Šitas valstietis, Kafauras vardu, garbaus likoriečio
Foibo ir Akakalidės, doros mergelės, vaikaitis.
Buvo šioji Minojo dukra. Ją įkurdino tėvas
Libijoj, kai jinai, pastojus nuo Foibo, pagimdė
Sūnų, kurį Amfitėmiu, taip pat Garamántu vadino.
Tas Amfitemis paskui Tritonidę, nimfą, pamilo.
Ši jam pagimdė vaikus – Nasamoną ir stiprų Kafaurą,
Prie avių bandos tada užmušusį Kantą.
Bet ir Kafaurui išvengt nepavyko rankų galingų
Kanto bičiulių, kai šie sužinojo, ką jis padarė.
Mirusį Kantą draugai, sielvartaudami baisiai, nunešę
Užkasė žemėj, o bandą avių į laivą nuvarė.
Šitą dieną žiauri mirtis ištiko ir Mopsą,

Sūnų Ampiko. Pabėgt nuo likimo sunkaus nepadėjo
Jam pranašystės. Mirties negalima niekaip išvengti.
Tysojo smėly gyvatė baisi, nuo vidurdienio saulės
Slėpės aptingus ir tų, kurie jos neerzino, niekad
Ji nepuolė pati, nesivijo bėgančių. Jeigu
Ši gyvatė juodus nuodus suleisdavo kartais
Tiems gyvūnams, kuriuos derlinga žemė maitina,
Jiems kelionė į Hadą darydavos uolekties ilgio,
Net jei Pajanas (jei dera man taip atvirai pasakyti)
Būtų ėmęsis gydyti tą, kuriam ji įkando.
Kai tolygus dievams Persėjas (Eurimedontu
Motina jį vadino) virš Libijos skrido, karaliui
Nešdamas ką tik nukirstą galvą gorgonės, kiek tąsyk
Juodojo kraujo lašų nuo galvos nulašėjo ant žemės,
Iš visų jų tada gyvatės išaugo. Į priekį
Kairiąją koją pastatęs, Mopsas gyvatei užmynė
Ant uodegos galiuko. Gyvatė jo blauzdą bei šlaunį
Tuoj apsivijo ir jam staiga į odą įkirto.
Net sudrebėjo Medėja kartu su tarnaitėm iš baimės.
Drąsiai palietė Mopsas savo kruviną žaizdą,
Nes jinai iš pradžių visai nesmarkiai skaudėjo.
Vargšas! Po oda nuodai išsivaikščiojo greitai, sustingo
Raumenys vyro ir akys tiršta migla apsitraukė,
Kūnas apsunko, atšalo ir žemėn bejėgis susmuko.
Rinkos aplinkui Mopsą draugai, tarp jų Aisonidas,
Šios siaubingos nelaimės labai sukrėsti. Negalėjo,
Nors ir trumpai, gulėti numiręs po atvira saule.
Nuo nuodų jo mėsa pradėjo pūti, iš odos
Kuokštais krito drėgni plaukai. Argonautai bičiuliui
Iškasė gilią duobę tenai variniais kastuvais.
O paskui merginos ir vyrai kirposi plaukus,
Apverkė draugą, kuris labai beprasmiškai žuvo.
Savo ginklus užsidėję, jie triskart kapą apėjo
Taip, kaip apeit privalu, ir supylė pilkapį aukštą.
    Kai tik Notas pradėjo link jūros pūst, argonautai,
Sėdę į laivą, ieškojo kelių, kaip galėtų išplaukti
Iš Tritonidės ežero jūron, bet, nieko neradę,
Ištisą dieną po visą ežerą veltui sukiojos.

Kaip vingiuotu keliu šliauždama vinguriuoja gyvatė,
Kai karštais spinduliais ją svilinte svilina saulė,
Šnypščia gyvatė piktai, į šalis sukiodama galvą,
Jos įniršusios akys, atrodo, šviečia lyg ugnys,
Kol ji į savąją irštvą atgal pro plyšį įsmunka,
Taip ir Argo laivas, ieškodamas kelio išplaukti,
Sukos ilgai vandeny. Tada argonautams Orfėjas
Liepė iš laivo iškelt Apolono didžiulį trikojį
Ir už grįžimą namo tenykščiams dievams paaukoti.
Kai jie išlipę krante Apolono trikojį pastatė,
Dievas, Tritonas stiprus, kaip jaunuolis staiga pasirodė
Prieš argonautų akis, suspaudęs saujoj, atkišo
Dovaną – gniužulą žemės, ir šitaip vyrams pasakė:
„Imkite jį, draugai! Dovanos, puikesnės už šitą,
Aš dabar neturiu, kurią, jus sutikęs, įteikčiau.
Jeigu norit šios jūros kelius sužinoti (to žmonės,
Nori visad, svetur atsidūrę), aš juos pasakysiu.
Mat žinovu šių jūrų kadaise mane Poseidonas,
Mano tėvas, padarė. Valdau aš šitą pakrantę,
Jei Euripilo vardą girdėjote jūs, svetimšaliai.
Jis yra iš žvėrių maitintojos Libijos kilęs."
    Taip Tritonas kalbėjo. Į gniužulą žemės Eufemas
Ištiesė noriai rankas ir šitaip Tritonui atsakė:
    „Jei apie žemę Apidės ir jūrą Minojo, herojau,
Tu girdėjai, tada pasakyk mums, klausiantiems, tiesą.
Juk ne savo valia čionai atkeliavom, siaubinga
Vėtra nubloškė mus į šitą pakraštį žemės.
Laivą pakėlę, ilgai jį link ežero ištakų nešėm
Per žemyną, nuvargę. Dabar mes nežinome kelio,
To, kuriuo į Pelopo žemę laivas nuplauktų."
    Taip Eufemas pasakė. Tritonas ištiesė ranką,
Jūrą ir ežero žiotis parodė iš tolo ir tarė:
    „Ten išėjimas į jūrą, kur matosi vandenys ramūs
Ir kur juoduoja gelmė. Iš abiējų jos pusių iškilę
Statūs, balti krantai tyliam vandeny raibuliuoja.
Tarp tų krantų yra laivams išėjimas siaurutis,
O už jo – ūkanota jūra plyti nuo Kretos
Iki Pelopo žemės šventos. Dešiniau kiek pasukit,

Kai iš ežero šito laivu išplauksit į jūrą.
Tęskit kelionę toliau palei žemės krantus, kol į viršų
Drieksis pajūrio šlaitai. Pasisukus į šoną pakrantei,
Kliūčių jokių nebeliks tolimesnei jūsų kelionei,
Kai jūs savo laivu apiplauksite kyšulį ilgą.
Nagi, keliaukit linksmi! Dėl sunkumų skųstis neverta!
Lai jūsų kūnai jauni, sklidini jėgų, nenuvargsta!“
Taip, palankiai nusiteikęs, Tritonas kalbėjo. Į laivą
Vyrai sulipę norėjo iš ežero tuoj išsiirti.
Kai jie plaukė, iš tolo buvo matyt, kaip Tritonas,
Rankom pakėlęs didžiulį trikojį, link ežero eina.
Bet kaip jisai su trikoju pradingo, niekas nematė
Iš argonautų. Visų jų širdys džiaugės be galo,
Kad jie sutiko dievą, kuris palinkėjo jiems gera.
Ėmė vyrai prašyt Aisonido avį geriausią
Aukai atrinkus papjaut ir šį dievą pašlovint. Jasonas,
Tuoj atrinkęs avelę, į viršų aukštyn ją iškėlė
Laivo gale, papjovė ir šitokią maldą pasakė:
„Kas tu, dieve, esi, pasirodęs ant ežero kranto?
Jūrų pabaisa Tritonas? Gal mariose gimusios dukros
Fòrkiju šaukia tave ar Nerėju? Tu būk gailestingas!
Mums dovanok, ko taip trokšta širdis – į namus sugrįžimą!“
Taip pasimeldęs Jasonas avelę perpjauta gerkle
Nuo laivugalio numetė jūron. Netrukus išniro
Iš gelmių Tritonas – toks, koks yra iš tikrųjų.
Kaip į varžybų platų taką vesdamas vyras
Eiklųjį žirgą už karčių tankių įsikibęs pats bėga,
O šalia jo paklusnus, išdidžiai savo sprandą išrietęs
Žirgas risnoja ramiai ir nuo seilių putotų pabalę
Žvanga žąslai žirgo nasruos, kai dantys juos kramto,
Taip ir Tritonas tada, už laivo galo nutvėręs,
Vedė Argą pirmyn. Nuo viršugalvio kūnas Tritono –
Nugara, šonai– lig pilvo visai tokie patys atrodė
Kaip kitų nemirtingų, tačiau žemiau strėnų Tritonas
Uodegą dvišaką, ilgą jūrų baidyklės turėjo.
Plakės jinai į šalis, ir dievas jūros paviršių
Daužė pelekais, kurie uodegoj šakojos. Atrodė
Tie pelekai panašūs į išriestą lanką mėnulio.

Vedė Tritonas laivą, kol atvedė tiesiai į jūrą,
Kad jis plauktų toliau, o pats į gelmes pasinėrė.
Triukšmą pakėlė herojai, pamatę didį stebuklą.
Ten ir dabar yra ir Argo uostas, ir vyrų
Pėdsakai – du aukurai: Tritonui, taip pat Poseidonui.
Visą tą dieną herojai ilsėjos, bet aušrai bebrėkštant
Jie, išskleidę bures, dešinėj matydami tuščią
Žemės krantą, toliau keliavo, pučiant Zefyrui.
Rytui išaušus vyrai išvydo lenktą pakrantę,
Įlanką gilią, už jos – išsišovusį kyšulį ilgą.
Greitai nurimo Zefyras, veržlusis Notas pakilo.
Vėjo kaukimą išgirdę, džiūgavo vyrai. Kai saulė
Dangų paliko, tuojau vakarinė žvaigždė pasirodė
(Poilsį šioji žvaigždė artojams pavargusiems neša).
Kai sutemo naktis, nurimo ir vėjas. Jūreiviai
Tuoj susuko bures ir didelį stiebą nuleido.
Stvėrę irklus paskui, iš pušies gražiai išskaptuotus,
Jie irklavo per naktį, rytojaus dieną, per visą
Kitą naktį. Galop Karpāto sala akmenuota
Juos iš toli pasitiko. Paskui jie ruošės nuplaukti
Kreton, kuri tarp salų geriausiai buvo matyti,
Bet varinis Talas pradėjo akmenis svaidyt,
Jų nuo tvirtos uolos prisilaužęs, ir trukdė pasiekti
Uostą užuovėjoj Diktės ir lynus į krantą išmesti.
Talas tarp pusdievių vienas paliko toks iš daugybės
Vario amžiaus žmonių, kurie atsirado iš uosio.
Davė Kronidas Talą Europei, kad salą apgintų.
Triskart per dieną jis kojom varinėm apeidavo Kretą.
Jo nesužeidžiamas kūnas ir visos galūnės iš vario
Buvo, tačiau prie kulkšnies žemai po sausgysle ėjo
Kraujo pritvinkusi gysla. Ją dengė plonytė odelė.
Talo mirtis ir gyvybė toj gysloj slypėjo. Jūreiviai,
Nors ir labai nuvargę, tačiau, nugąsdinti Talo,
Irklus užgulę, laivą nuvarė nuo kranto. Ir būtų
Savo nelaimei toli argonautai nuo Kretos nuplaukę,
Baisiai ištroškę, taip pat ir kitų bėdų nukamuoti,
Jeigu, jiems atsitraukiant, Medėja nebūtų pasakius:
„Jūs paklausykit manęs! Aš viena, galvoju, galėčiau

Šitą vyrą įveikt, nesvarbu, kas jis toks, nors jo kūnas
Visas varinis, tačiau jo gyvenimas pabaigą turi.
Argą laikykit toliau, kad krentantys akmenys laivo
Siekt negalėtų, o aš pabandysiu šį vyrą įveikti."
Taip ji pasakė. Jūreiviai irkluodami laivą nuplukdė
Ten, kur akmenys jo negalėjo pasiekti, ir laukė,
Ką gi Medėja darys. Ji, skruostus abu užsidengus
Purpuriniu peplu, į laivo denį pakilo.
Ją taku tarp suolų už rankos vedės Jasonas.
Ėmė Medėja kerėti, mėgino tuojau prisišaukti
Savo giesme Kėres, sugriaužiančias sielą, greitąsias
Hado kales, kurios nuolatos ore sukinėjas
Ir su savim gyvuosius nusiveda. Šaukės Medėja
Jų, parpuolus ant kelių, ir triskart maldą kalbėjo,
Triskart šnibždėjo kerus. Nedoriems darbams nusiteikus,
Savo negerą žvilgsnį ji įsmeigė tiesiai į Talą,
Į varines jo akis, į kurias pražūtingojo tūžmo
Ir kraupių vaizdinių įliejo, baisiai įniršus.
Tėve Dzeuse, manoji širdis be galo nustebus,
Kad ne vien dėl ligų ar žaizdų mirtis mus ištinka,
Bet ir todėl, jog kas nors iš toli mums nori pakenkti!
Nors ir buvo varinis Talas, tačiau nusileido
Jis Medėjos, puikios kerėtojos, burtų galybei.
Kai jis svaidė sunkias uolas, kad laivams sutrukdytų
Plaukti į uostą, kulkšnim užkliudė akmenį aštrų.
Ėmė kraujingas ichoras, lyg švinas, tekėti, ir Talas
Jau neilgai stovėjo, ant skardžio stataus užsiropštęs.
Kaip didžiulę pušį, išaugusią kalno viršūnėj,
Miško kirtėjai mėgina aštriaisiais kirviais nukirsti,
Bet, nenukirtę lig galo, palieka, iš girios išeina,
Naktį toji pušis, išjudinta vėjų, išvirsta
Su visomis šaknimis, tai šitaip Talas pirmiausia,
Ant nepavargstančių kojų stovėdamas tiesiai, svyravo,
O paskui su trenksmu bejėgis nukrito į jūrą.
Visą tą naktį herojai praleido Kretoje. Rytą,
Vos tik aušros spinduliai suspėjo apšviesti padangę,
Vyrai pastatė šventyklą, minojų Atėnei paskirtą,
Ir, pasiėmę vandens, į Argo laivą įsėdo,

Kad Salmonidės kyšulį irklais pirmiausia praplauktų.
Kai jūreiviai plaukė per Kretos plačiąją jūrą,
Ėmė juos gąsdint naktis. Tamsybės skraiste pavadinta
Ši pražūtinga naktis, nes tada nei žvaigždžių nesimato,
Nei mėnulio šviesos. Iš dangaus, atrodo, pasklinda
Juodas rūkas arba kažkokia migla nusidriekia
Iš požeminių gelmių. Nesuprato vyrai, ar laivas
Plaukia Hade, ar per jūrą, tad jūrai tada patikėjo
Jie sugrįžimą namo, visai dėl krypties pasimetę.
Garsiai šaukėsi Foibo rankas pakėlęs Jasonas,
Juos išgelbėt maldavo, labai susikrimtęs, raudojo,
Ašaras liejo, žadėjo aukų paaukot daug Pitonui,
Daug Amykloms, nuvežt į Ortigiją jų begalybę.
Jį išgirdai, Letojide, bemat iš dangaus nusileidai
Ten, kur jūroje stūkso Melantijų uolos, užšokęs
Ant vienos iš šitų dviejų uolų, tu iškėlei
Dešine savo ranka auksinį lanką į viršų,
Ir nuo to lanko plačiai nuostabi šviesa išsiliejo.
Mažą Sporadų salelę paskui argonautai pamatė
(Prieš Hipuridę, kitą mažytę salelę, ji buvo).
Toj salelėj vyrai išmetė inkarą. Greitai
Ėmė spindėti aušra. Argonautai tenai Apolonui
Įrengė puikią šventovę ūkmingoj giraitėj ir tamsų
Aukurą. Spindinčiu Foibą praminė vyrai, nes šviesą
Spindinčią paskleidė jis, Anafe – tą salą uolėtą,
Nes ją Foibas parodė nuliūdusiems vyrams. Aukojo
Jie tenai tiek aukų, kiek tuščioj pakrantėj surado.
Kai fajakės, Medėjos tarnaitės, išvydo, kaip vyrai
Vandenį pila į degančius žagarus, juoko sutramdyt
Jos negalėjo širdy, nes anksčiau namuose Alkinojo
Teko dažnai joms matyt, kaip yra aukojami jaučiai.
Vyrai tada taip pat nešvankiais žodeliais šaipytis
Iš moteriškių pradėjo. Jiems suteikė didelį džiaugsmą
Ši pramoga, patiko pokštus, išdaigas krėsti,
Sąmojus svaidant varžytis. Nuo šių argonautų varžybų
Dar ir dabar saloje panašiais juokais lenktyniauja
Su moteriškėmis vyrai, kai nori aukom Apolonui,
Spindinčiam dievui, Anafės salos globėjui, įtikti.

Kai nurimo orai ir jūreiviai lynus atrišo,
Atminė sapną Eufemas, kurį nakčia susapnavo,
Majos sūnų šlovingą pagerbdamas. Jis susapnavo,
Kad iš dieviško gniužulo žemės, kurį prie krūtinės
Vežės, pradėjo jo rankoj lašėti pieno lašeliai,
Ir iš to gniužulo, tokio mažyčio, staiga atsirado
Į mergaitę labai panaši moteriškė. Pajutęs
Geismą, Eufemas su ja patyrė meilę ir ėmė
Pats lyg mergaitė raudoti ir savo pienu maitinti
Tą moteriškę. O ji malonius žodžius jam pasakė:
„Aš ne tavo dukra, tačiau Tritono, bičiuli!
Būsiu maitintoja tavo vaikų. Gimdytojai mano –
Libija ir Tritonas. Mane patikėk nereidėm,
Kad prie Anafės gyvenčiau. Į saulės šviesą aš grišiu
Vėl – pasiruošus esu palikuonims tavo padėti."
Šitą sapną širdy atsiminęs Eufemas Jasoną
Pakvietė. Šio galvoje Toliašaudžio ištarmės visos
Tuoj atgijo tada. Atsiduses Jasonas pasakė:
„Ak, tau lemta patirt didžiulę, nepaprastą šlovę!
Kai tą gniužulą žemės į jūrą įmesi, iš karto
Jį dievai pavers sala, kad joje įsikurtų
Tavo vaikų vaikai. Juk pats Tritonas tau šitą
Libijos žemės dovaną įteikė. Joks nemirtingas
To nepadarė, tik jis, tave susitikęs, ją davė."
Taip Jasonas kalbėjo. Paklausė jo žodžių Eufemas
Ir, pranašysčių labai nudžiugintas, gniužulą žemės
Sviedė jūros gelmėn. Ten Kalistės sala atsirado.
Ji Eufemo vaikaičių šventa maitintoja tapo.
Šie sintiečių Lemne gyveno kadais. Kai iš Lemno
Juos tirsėnai išstūmė, tada jie atvyko į Spartą,
Kad ten prieglobstį rastų. Kai Spartą paliko, juos Teras,
Autesiono sūnus šaunusis, nusivedė greitai
Į Kalistę, kurią pavadino Tera savo garbei.
Tai po Eufemo mirties praėjus daug metų nutiko.
Greit iš tenai argonautai leidos per platumą jūros
Ir į Aiginą atvyko. Saloj geranoriškas ginčas
Kilo tarp vyrų – kuris, vandens prisipylęs, greičiausiai
Grįš į laivą atgal. Mat skubino juos iškeliauti

Ir namų ilgesys, ir kylantis didelis vėjas.
Net ir dabar toj saloj, vandens ąsočius prisipylę
Ir užsikėlę ant savo pečių, mirmidonų jaunuoliai,
Kojom greitom bėgdami, lenktyniauja ir pergalės siekia.
Gimine vyrų geriausių, palaimintų, būk gailestinga!
Lai šias dainas žmonėms kasmet maloniau bus dainuoti!
Prie šaunios pabaigos jau artėju, baigiu apsakyti
Jūsų vargus, nes daugiau nebeteko žygdarbio jokio
Jums atlikti, kai tęsėt kelionę, Aiginą palikę.
Jau nebekilo audrų. Ramiai pro Kekropijos žemę
Praplaukėt jūs, pro Aulidę, esančią priešais Euboją,
Pro Lokridės srities miestus, pro Opuntą. Galiausiai,
Uostą Pagasų pasiekę, džiaugsmingai išlipot į krantą.

KOMENTARAI

Rašant šiuos komentarus, remtasi senaisiais Apolonijo Rodiečio *Argonautikos* komentarais, įvairiais leidimais, vertimais, tyrinėjimais, tarp jų:

Scholia in Apollonium Rhodium vetera, recensuit Carolus Wendel, Berolinum: apud Weidmannos, 1935;

The Argonautica of Apollonius Rhodius, edited by George W. Mooney, Amsterdam: Adolf M. Hakkert, 1964;

The Argonautica by Apollonios Rhodios, translated by Peter Green, Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, 1997;

Аполлоний Родосский, *Аргонавтика*, перевод Григория Филимоновича Церетели, Тбилиси: „Мецниереба", 1964;

Аполлоний Родосский, *Аргонавтика*, издание подготовила Н. А. *Чистякова*, Москва: „Наука", 2001.

PIRMOJI KNYGA

1) Poema prasideda invokacija – kreipimusi į menų globėją Apoloną. Prašydami įkvėpimo poetai kūrinio pradžioje dažniausiai kreipdavosi į mūzas (Hom. *Od.* I. 1, Hom. *Il.* I. 1 etc.).

3) Kianėjų uolos – „Tamsiai mėlynosios" uolos, kartais vadinamos Simplegadėmis – „susidaužiančiomis" (Hdt. IV. 85; Eur. *Med.* 2; Eur. *IT* 241, 260; Strab. I. 21. 3). Spėjama, kad jomis buvo vadinamos dvi skardingos uolėtos salelės Bosporo sąsiauryje išplaukiant į Juodąją jūrą. *Valdovui Pelijui paliepus* – Pelijas atėmė iš savo brolio Jolko valdovo Aisono sostą ir išvijo jį kartu su sūnumi Jasonu iš miesto. Užaugęs Jasonas sugrįžo į Jolką ir pareikalavo dėdės sugrąžinti jam valdžią. Išsigandęs Pelijas davė Jasonui sunkią užduotį – nuvykti į Kolchidę ir iš ten atgabenti auksinį avino kailį.

4) Argo laivas – neaišku, kodėl laivas pavadintas Argu. Scholijai (senieji komentarai) nurodo, kad šį pavadinimą kartais buvo bandoma sieti su graikų k. būdvardžiu *ἀργός* („greitas" arba „blizgantis"), o kartais – su kilusiu iš Tesalijos laivo statytoju Argu. Pasak retesnės versijos, laivą pastatė Frikso sūnus Argas.

5) Buvo kadais pranašystę tokią Pelijas girdėjęs – Pelijui buvo išpranašauta, jog jis turįs saugotis žmogaus, apsiavusio vienu sandalu (Pind. *Pyth.* IV. 73 sqq.).

8) Po pranašavimų tavo šitokių, Foibe – Apolonas, dar vadinamas Foibu, buvo pranašysčių dievas (Hom. *Il.* I. 72; *HH* III. 484; Aesch. *Eum.* 19).

13–14) Ją Poseidonui, taip pat ir kitiems dievams nemirtingiems / Ruošė Pelijas –Poseidonas globojo Peliją, nes, pasak Homero epe pateiktos versijos, Poseidonas buvo Pelijo tėvas (Hom. *Od.* XI. 254).

14–15) Pamiršęs pagerbti pelasgišką deivę / Herą – Tesalijoje gyvenusi pelasgų gentis ypač garbino Herą. Jolke stovėjo šios deivės šventykla (Apollod. I. 9. 8).

18) Dainiai, gyvenę anksčiau... – apie Jasono ir jo draugų kelionę į Kolchidę pasakojo neišlikusios epinės poemos *Kiprijai* ir *Naupaktika*. Homero epe tik užsimenama apie Peliją (Hom. *Od.* XI. 254 sq.) ir apie argonautų žygį (Hom. *Od.* XII. 70 sq.), tačiau išsamiau šis mitas nepasakojamas. Ilgą, maždaug 6500 eilučių poemą apie Argo laivo statybą ir Jasono plaukimą į Kolchidę buvo parašęs VI a. pr. Kr. poetas Epimenidas iš Kretos (Diog. Laert. I. 111), tačiau šio kūrinio neišliko. Argonautų žygis aprašytas Pindaro odėje (Pind. *Pyth.* IV. 78–123). Su šia tema susijusios Teokrito idilės *Hilas* ir *Dioskūrai*.

19) Patarimų Atėnės paklausęs – Atėnė garsėjo kaip įvairių amatų globėja, audėjų, verpėjų ir kitų amatininkų padėjėja (Hom. *Il.* XV. 411–412; Hom. *Od.* VI. 232 sq., VII. 110–111 ir kt.).

20) Aš šių herojų vardus ir giminę jų paminėsiu – sekdamas Homero laivų katalogu (Hom. *Il.* II. 494–759), Apolonijas Rodietis išvardija penkiasdešimt penkis argonautus, nurodydamas jų tėvus ir gimtąjį miestą (I. 23–233). Argonautai paminimi panašia tvarka, kaip ir laivai *Iliadoje*: pradėjęs nuo tų, kurie atvyko iš artimiausių vietovių, autorius išvardija žygeivius iš tolimesnių sričių – iš Tesalijos, Lokridės, Eubojos, Aiginos, Bojotijos, Atikos, Peloponeso (tarp jų įterpiami herojai iš Mileto ir Samo), Aitolijos, Fokidės. Argonautų kataloge vėl grįžtama prie argonautų iš Tesalijos. Argonautų vardai buvo paminėti neišlikusiose tragedijose: Aischilo *Kabirai* ir Sofoklio *Lemnietės*. Pindaras, be Jasono, nurodo dar dešimties argonautų vardus (Pind. *Pyth.* IV. 169–187). Pseudo-Apolodoro *Mitologinėje bibliotekoje* pateikiami keturiasdešimt šeši Jasono bendražygių vardai (Apollod. I. 9. 16).

29) Dzonė – scholijai nurodo, kad tai kalnuota Trakijos vietovė.

33) Patarimų Cheirono paklausęs – kaip nurodo scholijai, kentauras Cheironas iš anksto žinojo, jog argonautai tik tuomet praplauks seirėnių salą, jei su jais keliaus Orfėjas.

36–38) Tesalijos upes Apidaną ir Enipėją mini ir Herodotas (Hdt. VII. 129).

40) Lapitas Polifemas, minimas ir Homero epe (Hom. *Il.* I. 264), neturi nieko bendra su kiklopu Polifemu.

42) Kai su kentaurais lapitai kovojo – Tesalijos lapitų gentis per savo valdovo Peiritojo vestuves susigrūmė su kentaurais, mėginusiais pagrobti lapitų moteris (Diod. IV. 70; Ov. *Met.* XII. 210 sqq.).

45) Apie Jasono motinos brolį Ifiklį užsimena Homeras (Hom. *Il.* XXIII. 636).

57) Homero minimas (Hom. *Il.* II. 738) Girtonės miestas stovėjo Tesalijoje ant Penėjo upės kranto netoli Larisos.

60) Nors ir pats nuo kentaurų pražuvo – apie Kainėjo ir kentaurų susirėmimą užsimena Ovidijus (Ov. *Met.* XII. 171 sqq.).

65–66) Letojidas / Jį pranašauti iš paukščių išmokė – viena iš labiausiai paplitusių būrimo formų buvo būrimas iš kai kurių paukščių (pvz., erelių, vanagų) skrydžio ar balso (Hom. *Il.* VIII. 247 sq., XII. 200 sq.; Hom. *Od.* II. 180 sq., XX. 242 sq.; Hes. *Op.* 828; Eur. *Ion* 180 ir kt.).

69) Menoitijas buvo Achilo draugo Patroklo tėvas (Hom. *Il.* XI. 785 sqq.; Pind. *Ol.* IX. 70).

75) Nepaprastas Oilėjo greitumas minimas *Iliadoje* (Hom. *Il.* XIV. 520–523).

81) Libijos žemėn abiem nukeliavus pražūti – apie Kanto ir Mopso žūtį Libijoje žr. IV. 1485 sqq., IV. 1502 sqq.

89) Varžės su tuo, kas davė tą lanką – Euritas buvo garsus šaulys, mokęs šaudyti iš lanko Heraklį (Theoc. XXIV. 108; Apollod. II. 4. 9). Pakvietęs į varžybas Apoloną, Euritas už akiplėšiškumą buvo dievo nušautas. Apie Eurito ir Apolono varžybas užsimenama Homero epe (Hom. *Od.* VIII. 224–228).

91) Pabėgę toli iš Aiginos – Ajako sūnūs užaugo tėvo gimtojoje Aiginos saloje (buvusioje Oinonėje), į kurią Dzeusas, pasivertęs ereliu, kadaise atnešė mylimąją Aiginą, pagimdžiusią jam Ajaką (Apollod. III. 12. 6).

92) Per savo kvailumą nužudę – kai Ajako sūnūs Telamonas ir Pelėjas, pavydėdami broliui Fokui pergalės sporto varžybose, jį užmušė, tėvas išvijo brolžudžius iš Aiginos (Eur. *Andr.* 687; schol. Pind. *Nem.* V. 25; Paus. II. 29. 9–10). Fokidės srities pavadinimas buvo siejamas su Foko vardu (Paus. II. 29. 3; X. 1. 1), kildinamu iš daiktavardžio *ruonis*. Pasak mito, Foko motina Psamatė, norėdama išvengti Ajako glamonių,

pasivertė ruoniu (Apollod. III. 12. 6; schol. Eur. *Andr.* 687). *Atidės saloj* – Salamine.

96) Faleras – šis herojus kartu su Tesėju kovojo prieš kentaurus ir buvo sudievintas. Falero vardu pavadintas pietinis Atėnų uostas (Paus. I. 1. 4).

101–102) Tesėją... / ... pančiai laikė po žemėm Tainaro – kartu su lapitų vadu Peiritoju Tesėjas bandė pagrobti Persefonę, todėl abu buvo prirakinti prie uolos Hade (Hom. *Od.* XI. 631). Tesėją iš Hado išlaisvino Heraklis (Apollod. II. 5. 12).

104) Būtų tikrai jie abu palengvinę didvyrių žygį – tarp argonautų Tesėją įtraukia vėlesni autoriai (Apollod. I. 9. 16; Hyg. *Fab.* 14).

109) Tritonidė – Atėnės epitetas, kurio reikšmė ir kilmė neaiški. Antikoje šį epitetą buvo bandoma sieti su Tritono ežero ar upės, prie kurios gimusi Atėnė, pavadinimu (Apollod. I. 3. 6). Homeras Atėnę vadina Tritogenėja (Hom. *Il.* IV. 515, VIII. 39 etc.).

112) Argas jį statė kartu, klausydamas nuorodų deivės – žr. I. 4 ir 19 eil. paaiškinimus.

120–121) Dėl kurios daug kentėjo / Iš Ajolo kilęs Melámpodas tvarte Ifiklio – kai Jolko valdžia atiteko Pelijui, jo brolis Nelėjas pasitraukė į Peloponesą. Tapęs Pilo valdovu, jis pažadėjo išleisti dukterį Però už to, kuris atgins jam Ifiklio (*variantas* – Filako) bandą. Merginos rankos siekusiam Biantui padėjo brolis Melampodas. Jį, bevagiantį bandą, Ifiklis sugavo ir ištisus metus pralaikė tamsiame tvarte (Apollod. I. 9. 12). Melampodo istorija minima *Odisėjoje* (Hom. *Od.* XI. 281–287, XV. 226–242). Melampodas ir Biantas buvo Ajolo sūnaus Kretėjo vaikaičiai.

125) Pro lirkėjišką Argą – scholijai nurodo, kad Lirkėjas – Argolidės kalnas, iš kurio išteka Inacho upė. Lirkėjas skyręs Argolidę nuo Arkadijos. Pausanijas mini Argolidės vietovę, į kurią pabėgo danaidė Hipermnestra su savo išgelbėtu Linkėju, ir teigia, kad ta vietovė iš pradžių buvo vadinama Linkėju, o kai joje apsigyveno Lirkas – Lirkėja (Paus. II. 25. 4).

126) Nešdamas šerną laukinį – kalbama apie Erimanto šerną, kurį gyvą sugavo Heraklis (Apoll. II. 5. 4). Tai vienas iš dvylikos Heraklio žygdarbių.

130) Prieš valią paties Euristėjo – Heraklis privalėjo tarnauti Mikėnų ir Tirinto valdovui Euristėjui.

131–132) Hilas... / Jo padėjėjas šaunus – *Argonautikoje* Hilas – Heraklio padėjėjas, Teokrito kūrinyje (Theoc. XIII) – Heraklio mylimasis. Pasak trečiosios versijos, Hilas – Heraklio ir Dejaneiros sūnus (Soph. *Trach.*; Apollod. II. 7. 7, II. 8. 1–2).

138) Nauplijas – Pausanijas nurodo, kad Poseidono sūnus Nauplijas įkūrė Nauplijos uostą Argolidėje (Paus. II. 38. 2, IV. 35. 2).

140) Jis, apie savo likimą iš paukščių žinodamas, ėjo – pranašavimo dovaną Idmonui buvo suteikęs jo tėvas Apolonas. Žr. I. 443–447 eil.

146–147) Polideuką stipruolį ir narsų / Kastorą – Leda buvo Spartos karaliaus Tindarėjo žmona, todėl jos pagimdyti dvyniai Kastoras ir Polideukas vadinami Tindaridais. Pasak mito, Polideukas iš tikrųjų buvo Dzeuso sūnus (Hom. *Od.* XI. 298). Teokritas (Theoc. XXII. 1) juos abu vadina Dioskūrais – Dzeuso sūnumis. Kastoras pasižymėjo kaip puikus žirgų tramdytojas, Polideukas – kaip puikus kumštynininkas (Hom. *Il.* III. 236–237).

151) Ir Afarėjo vaikai – Linkėjas ir Idas – su Dioskūrais nuolat konfliktavę jų pusbroliai (Pind. *Nem.* X. 55–91; Theoc. XXII. 171–211). Linkėjas garsėjo nepaprastu akylumu – matydavo net tai, kas po žeme ir po vandeniu (Apollod. III. 10. 3, III. 11. 2). Jis nuo Taigeto viršūnės pamatė ąžuolo drevėje pasislėpusį Kastorą (Pind. *Nem.* X. 62).

172) Ir Augėjas atvyko, kaip kalba, Helijo vaikas – kalbama apie Augėją, kurio tvartus išmėžė Heraklis. Augėją Helijo sūnumi vadina Teokritas (Theoc. XXV. 54). Pasak kitų versijų, Augėjas – Poseidono arba Forbanto vaikas (Apollod. II. 5. 5).

181) *Dukra Titijo Europė* – Titijo dukters Europės (ji minima ir Pindaro kūryboje – Pind. *Pyth.* IV. 46) nereikia tapatinti su bendravarde Agenoro dukterimi.

185) Dar du vaikai Poseidono tenai atvyko – Erginas – kartais Erginas vadinamas ne Poseidono, bet Klimeno sūnumi (Pind. *Ol.* IV. 19).

187) Iš imbrasietės Heros – pasak Pausanijo, Samo gyventojai tvirtino, kad Hera gimė jų saloje ant Imbraso upės kranto (Paus. VII. 4. 4). *Partenijas* – senasis Samo salos pavadinimas (Call. *Hymn.* III. 228, IV. 48). Apie Heros šventyklą Samo saloje žr. Hdt. III. 60.

190) Iš Kalidono paskui Meleagras atėjo – grįžęs namo po argonautų žygio Meleagras dalyvavo Kalidono šerno medžioklėje ir pirmasis sužeidė žvėrį, tačiau dėl motinos pykčio susilaukė mirties (Hom. *Il.* IX. 529–599; Apollod. I. 8. 2–3).

204) Todėl apšlubęs viena koja – pasak Apolonijo, Hefaisto sūnus paveldėjo tėvo fizinį trūkumą – šlubumą. Hera pagimdė raišą Hefaistą, keršydama Dzeusui už tai, kad šis be jos pagalbos susilaukė Atėnės (*HH* III. 316). Pasak kitos versijos, Hefaistas apšlubo nukritęs iš Olimpo, kai jį iš ten nutrenkė tėvas Dzeusas (Apollod. I. 3. 5; Hom. *Il.* I. 591–592).

209–210) Kai Jasonas paklaust ištarmės nuvyko Pitonan / Dėl kelionės laivu – prieš išplaukdami jūreiviai dažnai vykdavo į Delfus pasiteirauti apie kelionę. *Pitonas* – senasis Delfų pavadinimas, kartais siejamas su veiksmažodžiu πύθω –„pūti", esą, Delfų vietovėje supuvo Apolono nukautas drakonas (*HH* III. 372; Eur. *IT* 1250–1251; Paus. X. 6. 5–6). Pitono vardą buvo mėginama kildinti ir iš veiksmažodžio πυνθάνομαι – „teirautis" (Strab. IX. 3. 4).

213) Trakijos žemės šaltos pačiam pakrašty – šiaurės vėjas Borėjas buvo siejamas su šiaurėje esančia Trakija (Hes. *Op.* 506 sqq.; Call. *Hymn.* III. 114).

214) Iš Kekropijos krašto – iš Atikos. Pirmasis Atėnų įkūrėjas buvo pusiau žmogus, pusiau gyvatė Kekropas, todėl jo kraštas vadinamas Kekropija (Apollod. III. 14. 1).

216) Uola Sarpedono – šios uolos nereikėtų painioti su Herodoto paminėtu (Hdt. VII. 58) Sarpedono kyšuliu netoli Hebro upės žiočių. Scholijai uolos pavadinimą sieja su trakų karaliaus Sarpedono vardu.

225–226) Argas / Deivės Atėnės šaunus padėjėjas – žr. I. 4 eil. komentarą.

231) Yra palikuoniai Minijo dukrų – Jolko įkūrėjai buvo Poseidono sūnaus Minijo palikuoniai, atvykę iš Bojotijos Orchomeno (Strab. IX. 2. 40). Minijo dukra buvo ir Jasono motina.

236–237) Patraukė vyrai prie laivo / Tiesiai į uostą – Strabonas (Strab. IX. 5. 15) nurodo, kad Pagasų uostas nutolęs nuo Jolko apie 20 stadijų (maždaug 3,5 km). Pasak Hesiodo (Hes. *Theog.* 997) ir Pindaro (Pind. *Pyth.* IV. 188), Jolko miestas stovėjo tiesiog ant jūros kranto.

256–257) O kad juodosios bangos būtų užpylusios Friksą / Ir jo aviną, kai nuskendo Helė! – Orchomeno valdovo Atamanto ir debesų deivės Nefelės vaikai Friksas ir Helė, gelbėdamiesi nuo pamotės Inò, skrido į Kolchidę ant auksavilnio avino, kurį jiems buvo atsiuntusi motina. Nefelei šį aviną buvo davęs Hermis. Beskrisdama Helė įkrito į sąsiaurio vandenis tarp Sigėjo ir Chersoneso ir nuskendo (Apollod. I. 9. 1), todėl sąsiauris buvo pavadintas Helespontu – „Helės jūra" (dab. Dardanelai).

258) Avinas tas nelemtas žmogaus balsu prakalbėjo – scholijai nurodo, kad, Helei įkritus į jūrą, žmogaus balsu prakalbęs auksavilnis avinas drąsino nusiminusį Friksą, žadėdamas jį nunešti į Kolchidę.

279) Įsaką nuožmų valdovo Pelijo – žr. I. 3 eil. komentarą.

288) Atlaisvinau juostą – moterys susijuosdavo drabužius juosta, kuri dažnai buvo suvokiama kaip skaistybės simbolis. Juostos atlaisvini-

mas simbolizavo arba mergystės praradimą, arba gimdymą (Call. *Hymn.* I. 21, IV. 209).

308–309) Ar šventajam Dele, ar Klaro mieste, ar Pitone, / Ar prie Ksanto tėkmės plačiojoje Likijos žemėj – išvardijamos garsiausios Apolono garbinimo vietos. Delo sala buvo Apolono gimtinė, o Klaro miestas, įkurtas Mažojoje Azijoje netoli Kolofono miesto, garsėjo Apolono pranašavimo vieta (plg. *HH* III. 40).

359–360) Įlipimo į laivą globėjui / Dievui šviesiam Apolonui – įlipimo į laivą globėjas (gr. ἐμβάσιος) Apolonas saugodavo laivą per visą kelionę nuo jo išplaukimo iki grįžimo atgal.

387) Peliono Argas – Peliono laivu Argas vadinamas todėl, kad buvo suręstas iš medžių, užaugusių ant šio kalno.

408–409) Laikė kiti ir vandenį rankoms, ir miežių / Grūdus – prieš aukojimą žmonės apsiprausdavo, aukojamą gyvulį apibarstydavo miežiais ir apvainikuodavo, iš jo kailio iškirpdavo kuokštą plaukų ir įmesdavo į ugnį, prašydami dievų priimti auką. Dalis papjauto gyvulio mėsos būdavo sudeginama, o likusią išsikepdavo ir suvalgydavo aukojimo dalyviai. Gyvulio aukojimas išsamiai aprašytas Homero epe (Hom. *Od.* III. 430–463).

411) Aisonidė – miestas, kurio nemini Strabonas. Scholijai, remdamiesi Pindaru ir Ferekidu, nurodo, kad tai Magnesijos miestas, kuriame gyveno Jasono tėvas Aisonas.

419) Ortigija – Delo sala. Gelbėdamasi nuo Dzeuso merginimosi titanidė Asterija pavirto putpele, lyg žvaigždė krito į jūrą ir virto plaukiojančia sala, kuri iš pradžių buvo vadinama Asterija (gr. ἀστήρ – „žvaigždė“), paskui Ortigija (gr. ὄρτυξ – „putpelė“), dar vėliau Delu (Call. *Hymn.* IV. 36–40; Apollod. I. 4. 1).

481–482) Sklinda gandai, kad kadais prieš dievus nemirtingus burnojo / Ir Aloadai – du Aloėjo sūnūs milžinai Otas ir Efialtas, trokšdami Heros ir Artemidės meilės, sumanė pasiekti Olimpą ir ruošėsi užtempti Pelioną ant Osos kalno, bet juos strėlėmis nukovė Apolonas (Hom. *Il.* V. 385–390; Hom. *Od.* XI. 305–320; Apollod. I. 7. 4).

496) Jis apdainavo tai, kaip dangus ir žemė, ir jūra – Orfėjo giesmė primena kosmogoninę Hesiodo poemą *Teogonija*. Scholiastas nurodo, kad Orfėjas giesmėje išdėsto Empedoklio mokymą.

503–504) Ofionas kartu su dukra Okeano / Eurinome snieguotą Olimpą valdė – vienas iš seniausių titanų Ofionas ir jo žmona okeanidė Eurinomė valdė Olimpą iki Krono, o vėliau pasislėpė Okeano gelmėse.

Apie tai pasakojo logografas Ferekidas. Hesiodas Eurinome vadina trečiąją Dzeuso žmoną, pagimdžiusią jam Charites (Hes. *Theog.* 907 sqq.).

508–509) Augo / Dzeusas Diktės oloj – titanas Kronas prarydavo savo vaikus, todėl motina Rėja vietoj Dzeuso padavė jam akmenį, o Dzeusą nunešė į Kretą. Dažniausiai nurodoma, kad Rėja paslėpė Dzeusą Diktės kalno oloje (Apollod. I. 1. 5–7). Pasak kitos versijos, Dzeusas buvo auginamas Idos kalnyne (Call. *Hymn.* I. 51). Apolonijas panaudoja abi šias versijas (žr. III. 134 eilutę).

509–511) Kiklopai / Dar tada nepalaikė Dzeuso jėgos nei perkūnu, / Nei griausmu ar žaibu – Urano ir Gajos vaikai kiklopai Brontas (Griaudžiantysis), Steropas (Žaibuojantysis), Argas (Blizgantysis) buvo Dzeuso padėjėjai, nukalę jam perkūną ir žaibą (Hes. *Theog.* 139 sqq.).

526–527) Kalbančią lentą / Iš Dodonės ąžuolo – Epyre buvo Dzeusui skirta seniausia Graikijos pranašavimo vieta Dodonė, kurios žyniai pranašaudavo iš šventųjų ąžuolų lapų šlamėjimo. Dodonės orakulas minimas *Odisėjoje* (Hom. *Od.* XIV. 327), Sofoklio tragedijoje *Trachinietės* (Soph. *Trach.* 170) ir kt.

537) Ismenas – ant šios per Tebus tekėjusios upės kranto stovėjo Apolono šventykla, todėl Apolonas buvo gavęs epitetą „ismenietis" (Hdt. 1. 52 ir kt.)

550) Itonietė Atėnė – kaip teigia scholiastas, šis Atėnės epitetas kilo nuo Itono miesto. Prie Itono stūksojo kalnas, kurio viršūnėje buvo Atėnės šventykla. Kalimachas užsimena apie varžybas, rengiamas Atėnės Itonietės garbei (Call. *Hymn.* VI. 74).

556–557) Kartu su Cheironu stovėjo / Jo žmona, ant rankų iškėlusi mažą Achilą – kai Tetidė paliko Pelėją, jų sūnų Achilą užaugino Peliono kalnyne gyvenęs kentauras Cheironas (Hom. *Il.* XI. 832; Pind. *Pyth.* VI. 21 sq.; Pind. *Nem.* III. 43; Apollod. III. 13. 6), taip pat auginęs ir auklėjęs Jasoną (Pind. *Pyth.* IV. 102, Pind. *Nem.* III. 53), Asklepiją (Hom. *Il.* IV. 219; Pind. *Nem.* III. 54, Pind. *Pyth.* III. 45). Auginti vaikus Cheironui padėjo jo žmona nimfa Chariklo.

573) Pulkas žuvų, pramaišiui didelių ir mažyčių – plg. jūros sceną II a. pr. Kr. poeto Moscho epilijuje *Europė* (Mosch. *Eur.* 115 sqq.).

575) Kaip paskui kaimo kerdžių į tvartą bėga avelės – *Argonautikoje* panaudoti helenistinėje poezijoje populiarūs bukoliniai motyvai.

585) Dolopo pilkapis – VI a. leksikografas Stefanas Bizantietis vadina herojų Dolopą prie Trojos kovojusių dolopų genties pradininku (Steph. Byz. s. v. *Δόλοψ*).

591) Dar iki šiolei Argo Afetėm yra pavadintas – gr. *Ἀφέται* – išvykimo vieta nuo veiksmažodžio *ἀφίημι* – „išleisti, pasiųsti". Herodotas pasakoja, kad toje vietoje Jasonas ir jo bendrakeleiviai paliko Heraklį, išlipusį į krantą parnešti vandens (Hdt. VII. 193). Spėjama, kad Afetės buvo Magnesijos pusiasalio pietuose.

594) Homolė – Tesalijoje būta ne tik tokio pavadinimo kalno, bet ir miesto, kurį mini Strabonas (Strab. IX. 5. 22), nurodydamas, kad Homolės miestas stovi Osos kalnyno papėdėje.

598) Palėnė – Chalkidikės pusiasalio pirmasis „pirštas" iš vakarų pusės (dab. Kasandros pusiasalis), anksčiau dar vadintas Flegros pusiasaliu.

601) Trakijos kalnas statusis Atas – kalbama apie rytiniame Chalkidikės pusiasalio „piršte" stūksantį Ato kalną (aukštis – 2033 m). Anksčiau šis Chalkidikės „pirštas" buvo vadinamas Aktės pusiasaliu, dabar jame įsikūrusi autonominė vienuolių respublika.

608) Jie prisiyrė uolėtą Lemną – pasak Pindaro versijos, argonautai į Lemną užsuko grįždami atgal į Heladę (Pind. *Pyth.* IV. 251–258). *Krantą sintiečių* – buvo manoma, kad sintiečių gentis atsikėlė į Lemną iš Trakijos (Strab. XII. 3. 20).

609–610) Moterys visą / Giminę vyrų iškart be gailesčio žiauriai išžudė – Lemno moterims atsisakius garbinti Afroditę, ši deivė paskleidė aplink jas tokį baisų kvapą, kad vyrai pradėjo žmonomis bodėtis ir parsivežė sugulovių iš Trakijos. Tuomet lemnietės savo vyrus išžudė (Apollod. I. 9. 17).

620) Viena iš jų pagailėjo senojo tėvo – pasak mito, Lemno moterims nutarus išžudyti vyrus, salos valdovo dukra Hipsipilė pagailėjo savo tėvo Toanto ir padėjo jam pabėgti (Apollod. I. 9. 17).

622) Ji įsodino tėvą į tuščią skrynią – panašus mitas apie Persėją: Argo valdovas Akrisijas, norėdamas pražudyti nėščią dukterį Danajė, įsodina ją į dėžę ir įmeta jūron. Danajės raudą vaizdingai aprašo poetas Simonidas (fr. 543. 1–2 PMG).

629–630) Nei atsidėti darbams, kuriuos joms buvo paskyrus / Deivė Atėnė – žr. I. 19 eil. komentarą.

635) Plėšrios mėsėdės tiadės – Dioniso garbintojos bakchantės dar buvo vadinamos *tiadėmis* („apsėstosiomis") arba mainadėmis („pamišėlėmis"), nes, apimtos ekstazės, siautėdavo, draskydamos ir daužydamos viską, kas pasitaikydavo joms kelyje. Žr. Euripido tragediją *Bakchantės.* Apie bakchantes rašė ir helenistinis poetas Teokritas (Theoc. XXVI).

642–643) Lazda jo tikrojo tėvo, / Hermio – Hermio magiška lazda, aplink kurią apsisukusios dvi gyvatės, vėliau tapo medicinos dievo Asklepijo atributu.

647–648) Kartais su tais, kurie jau po žemėmis, būna, o kartais / Su gyvaisiais gyvena – aliuzija į Pitagoro metempsichozės teoriją. Hermis buvo apdovanojęs Aitalidą tokia gera atmintimi, kad šis prisimindavęs, kas buvo prieš mirtį ir po jos. Aitalido siela persikėlė į Euforbą, iš jo – į Hermotimą, Pirą ir t. t. (Diog. Laert. VIII. 1. 4).

689) Nors dabar manęs ir baidosi Kėrės – Moirų seserys Kėrės, nešdavusios žmonėms pražūtį ir mirtį (Hom. *Il.* XVIII. 535–538), dažnai tapatinamos su Erinijomis, joms priskiriama keršto deivių funkcija.

721–768) Išsamus Jasono apsiausto aprašymas (ekfrazė) atitiko helenistinės literatūros reikalavimus pateikti detalų meno kūrinių vaizdą. Plg. taurės (Theoc. I. 27–56), Europės krepšelio (Mosch. *Eur.* 16–71) aprašymą. Ekfrazė būdinga ir Homero epui, kur išsamiai pasakojama apie Achilo skydą (Hom. *Il.* XVIII. 478–607). Plg. Pseudo-Hesiodo *Heraklio skydą* (*Scut.* 140–318). Euripidas naudoja ekfrazę chorinėse partijose (Eur. *El.* 452–478; Eur. *Ion.* 1143–1158 ir kt.).

730–731) Kiklopai / Kalantys Dzeusui valdovui žaibą – žr. I. 509–511 eil. komentarą.

737) Tebai stovėjo, šiam miestui dar pamatus dėjo šie broliai – Dzeuso ir Antiopės sūnūs broliai dvyniai Dzetas ir Amfionas buvo Tebų miesto statytojai (Hom. *Od.* XI. 260–265).

741) Dukart didesnė uola pati Amfioną lydėjo – Amfionas taip puikiai skambino lyra, kad dėl gražių garsų Tebų sienos kilo pačios savaime (Hor. *Ars.* 395 sq.).

742–743) Kiterietė, / Lengvą Arėjo skydą į ranką paėmus – apie artimus Afroditės ir Arėjo ryšius rašo Homeras (Hom. *Od.* VIII. 267 sqq.). Hesiodas nurodo, kad šiedu dievai turėjo tris vaikus (Hes. *Theog.* 934–937).

748) Elektriono sūnūs kovėsi su telebojais – Mikėnų valdovas Elektrionas kartu su sūnumis kovojo prieš Tafo saloje (Jonijos jūros sala, buvusi netoli Leukadės) gyvenusius *telebojus*, grobusius Elektriono gyvulius (Apollod. II. 4. 6). Liaudiška žodžio *telebojas* etimologija – „toli nusivedantis jaučius“. Tafiečius plėšikais vadina Homeras (Hom. *Od.* XVI. 426).

752–758) Du vežimai tenai tarp savęs lenktyniavo – Elidės valdovui Oinomajui buvo išpranašauta, kad jis mirs nuo dukters Hipodamėjos jaunikio rankos. Kiekvieną, besiperšantį jo dukrai, Oinomajas kviesdavo lenkty-

niauti vežimais ir pasivijęs nudurdavo ietimi. Oinomają nugalėjo ir Hipodamėją vedė Pelopas, papirkęs važnyčiotoją Mirtilą, kad šis pakeistų Oinomajo vežimo rato ašį (Apollod. *Ep.* II. 3–9; Paus. VI. 21. 9; VIII. 14. 10–12). Šis mitas pavaizduotas Olimpijoje, rytiniame Dzeuso šventyklos frontone. Pasak Pindaro versijos, Pelopas pralenkė Oinomają Poseidono padovanotais žirgais (Pind. *Ol.* I. 67–89).

760–761) Bandė nukauti įžūlų, traukiantį motinos šydą / ...Titiją – Dzeuso sūnus Titijas meilinosi deivei Leto, todėl jos sūnus Apolonas Titiją nušovė. Hade Titijo laukė amžinos kančios – ten du vanagai lesė jo kepenis (Apollod. I. 4. 1). Mitas apie Titiją žinomas Homerui (Hom. *Od.* XI. 576–581).

762) Išmaitinusi vėl jį pagimdė – pasak scholijuose pateikto mito, naujagimis Titijas buvo toks didelis, kad jo motina Elarė gimdydama mirė ir kūdikį ėmėsi maitinti Gaja. Pasak kitos versijos, vos gimusį Titiją Dzeusas paslėpė Gajos gelmėse nuo pavydžiosios Heros akių. Kai Titijas užaugo, Gaja jį išleido iš savo įsčių.

763) Buvo tenai ir minijas Friksas – Friksas vadinamas miniju, nes buvo kilęs iš Orchomeno. Žr. I. 231 eil. ir 256–257 eil. komentarus.

770) Davė pati Atalantė jam ant Mainalo kalnyno – Atalantės tėvas, Arkadijos herojus Jasas, norėjo susilaukti sūnaus, todėl įsakė palikti gimusią Atalantę ant Mainalo kalno. Ten ją surado ir išmaitino lokė. Užaugusi Atalantė tapo puikia bėgike ir medžiotoja, dalyvavo Kalidono šerno medžioklėje (Apollod. I. 8. 2–3, III. 9. 2).

771–772) Norėjo jinai iškeliauti / Su Jasonu, bet jis merginą sulaikė – kai kurių šaltinių teigimu, Atalantė dalyvavo argonautų žygyje (Apollod. I. 9. 16; Diod. IV. 41).

851) Sumaniajam Hefaistui, kad Lemno sala atsigautų – kai Dzeusas numetė nuo Olimpo Hefaistą, šis nukrito į Lemno salą (Hom. *Il.* I. 591–594; Apollod. I. 3. 5). Lemnas buvo svarbiausia Hefaisto garbinimo vieta (Hom. *Od.* VIII. 283–284; 293–294). Mitas apie tai, kad šioje saloje Hefaistas turėjo kalvę, kelia mintį, kad Lemne būta ugnikalnio.

860) Heros sūnui garbiam – Hefaistui.

916–917) Į Atlanto dukters Elektros salą išgirsti / Ten šventos paslapties apeigų slaptųjų – kalbama apie Samotrakę – netoli Dardanelų sąsiaurio priešais Trakijos krantus esančią salą, kuri helenistiniais laikais priklausė Egipto valdovams Ptolemajams. Samotrakė garsėjo paslaptingomis apeigomis (Hdt. II. 51), skirtomis vietiniams dievams kabeirams

(galbūt neindoeuropietiškoms dievybėms). Plutarchas nurodo, kad Samotrakės misterijose dalyvavo Aleksandro Makedoniečio tėvai (Plut. *Alex.* 2). Kabeirų pagalbos prašydavo jūrininkai. Aischilas buvo parašęs satyrinę dramą *Kabeirai* (Athen. IX. 15. 33).

922) Juodoji įlanka – dabartinė Saroso įlanka. Tai Egėjo jūros dalis tarp Trakijos ir Trakijos Chersoneso pusiasalio (dabartinis Galipolio pusiasalis).

927) Sąsiauris tas vardu Atamanto dukters pavadintas – žr. I. 256–257 eil. komentarą.

929) Jie netoli krantų Roitėjo kyšulio plaukė – plaukdami į Helespontą argonautai laikosi arčiau Troadės krantų ir praplaukia Homero paminėtus miestus – Dardaniją, Abidą, Perkotę, Pitiėją (Hom. *Il.* II. 829, 835 sqq., XX. 215–217). Pitiėja, pasak Strabono (Strab. XIII. 1. 18), – senasis Lampsako miesto pavadinimas.

936) Kyšo skardinga sala Propontidės jūroj – Apolonijas Rodietis palaiko sala Frigijos pakrantės pusiasalį, kuriame buvo Kidziko miestas. Tokios pat nuomonės ir buvo Strabonas (Strab. XII. 8. 11). Spėjama, kad antikiniais laikais sąsmaukoje, jungusioje pusiasalį su žemynu, buvo prakastas kanalas.

943) Žemės vaikai galiūnai – aprašydamas šiuos dvylika rankų turinčius padarus, Apolonijas Rodietis remiasi Hesiodo *Teogonija*, kur vaizduojami šimtarankiai Gajos vaikai (Hes. *Theog.* 147–153).

947) Lygumoj dolionai gyveno – dalis Kidziko pusiasalio gyventojų buvo kilusi iš Graikijos, o dalis – iš vietinių tautų misų ir frigų. Visi jie vadinosi dolionais. Scholijai nurodo, kad Kidziko tėvas Ainėjas atsikėlė iš Tesalijos, o Kidziko motinos tėvas Eusoras buvo trakų valdovas.

957) Toliašaudis – Apolonas. Šis dievas buvo vaizduojamas ne tik su lyra, bet ir su lanku rankose. Viena iš Apolono funkcijų buvo bausti nepaklusniuosius. Kartu su Artemide jis iššaudė Niobės vaikus (Hom. *Il.* XXIV. 605–606), nušovė Titiją ir t. t.

959) Nelėjo vaikaičiai – jais Apolonijas vadina iš Mileto atsikėlusius Kidziko gyventojus (Mileto įkūrėjas buvo Nelėjas, Atėnų valdovo Kadmo sūnus). Dėl tos pačios priežasties Kidziko žmonės kartais vadinami jonėnais.

960) Į Jasono globėjos Atėnės šventyklą – argonautų žygyje Jasoną globojo ne tik Hera, bet ir Atėnė, tačiau jos globa mažesnė.

996–997) Dzeuso žmona Hera šiuos baisius siaubūnus išmaitino, / Nes norėjo suteikti didžiulį sunkumą Herakliui – Hera nekentė nesantuokinio Dzeuso ir Alkmenės sūnaus Heraklio ir siuntė jam sunkius iš-

bandymus, kuriuos įveikęs Heraklis išgarsėjo (Heraklio vardas reiškia „Heros išgarsintasis").

1018) Kol jį nubloškė vėl dolionų svetingų pakrantėn – panašiai atgal į vėjų dievo Ajolo salą nubloškiamas Odisėjas (Hom. *Od.* X. 48).

1024) Makriėjai – scholijai aiškina, kad tai atvykėliai iš Eubojos salos, anksčiau vadintos Makride.

1057–1058) Dolionai visi ir visi argonautai / Tris dienas dejavo ir rovėsi plaukus – Kidziko ir jo karių apraudojimo scena primena trojėnų gedulą žuvus Patroklui, aprašytą *Iliadoje* (Hom. *Il.* XXIII. 250 sqq.).

1075) Jonėnai – žr. I. 959 eil. komentarą.

1086) Jūros tulžys, klyksmu pranašaudamas pabaigą vėjų – buvo manoma, kad tulžiai suka lizdus tiesiog ant bangų per rudenio lygiadienį ir po to dvi savaites, kol peri vaikus, nebūna audrų (Theoc. VII. 57; Ar. *Av.* 1594).

1093–1094) Pasimelst gražiasostei valdovei, / Motinai garbiai visų dievų palaimingų – kalbama apie rytų šalyse garbintą Didžiąją arba Dievų motiną, kartais vadinamą Kibele arba Rėja. Frigijoje, kur ant Dindimo kalno stovėjo šios deivės šventykla, ji buvo vadinama Dindimene (Strab. XII. 5. 3). Herodotas aprašo, kaip Kidziko gyventojai švenčia Dievų motinos šventę (Hdt. IV. 76).

1115–1116) Išvardijamos Mažosios Azijos vietovės. Kai kurios iš jų, pvz., Aisepas ir Adrestėja, minimos Homero epe (Hom. *Il.* II. 825 sqq.).

1126) Titijas ir Kilėnas – vieni iš daktilų. *Daktilais* buvo vadinamos žemesniosios dievybės, deivės Kibelės tarnai, pasižymėję nagingumu, padėję surengti Olimpines žaidynes (Paus. V. 7. 6).

1128) Iš visų daktilų Idos ir Kretos – daktilai siejami tiek su Frigija ir Mažosios Azijos Idos kalnu, tiek su Kreta ir joje stūksančiu Idos kalnynu (Diod. V. 64).

1131) Rankų abiejų pirštais tenykštę žemę Oakso – pateikiamas etiologinis aiškinimas, iš kur atsirado daktilų pavadinimas (gr. *δάκτυλος* – „pirštas"). Scholijai nurodo, kad fragmentą apie daktilus Apolonijas Rodietis perėmė iš logografo Stesimbroto.

1136–1137) Ir daužyti skydus kardais, kad ore nebesklistų / Liūdnos dejonės – argonautų šokis primena Rėjos pagalbininkų kuretų šokį, kurie stengdavosi nustelbti mažojo Dzeuso verksmą šūksniais bei timpanų garsais ir daužydami ietimis į skydus (Call. *Hymn.* I. 52).

1165–1166) Aigajono didžiulį / Pilkapį – scholijai nurodo, kad Aigajonas – Gajos ir Ponto sūnus, gyvenantis jūros gelmėse. *Iliadoje* kalbama

apie šimtarankį galiūną, kurį dievai vadina Briarėjumi, o žmonės – Aigajonu (Hom. *Il.* I. 403–404).

1203) Žiemą, kai pradeda leistis žemyn atšiaurus Orionas – Oriono (Šienpjovių) nusileidimas reiškė darganos pradžią (Hes. *Op.* 621). Orionui patekėjus po vasaros saulėgrįžos, prasidėdavo liūčių ir darganų metas.

1207) Hilas tuomet, pasiėmęs varinį ąsotį, nuklydo – pasakojimas apie nimfų pagrobtą Hilą ir jo ieškantį Heraklį buvo mėgstama helenistinių ir vėliau gyvenusių Antikos poetų tema. „Kas apie Hilą nėra dainavęs?" – klausė Vergilijus (Verg. *Georg.* III. 6). Teokrito epilijuje Hilas – Heraklio meilužis (Theoc. XIII). Apie Hilą rašė Kalimachas etiologinėje poemoje *Priežastys* (fr. 24 sqq. Pfeiffer). Sunku nustatyti, kuris helenistinių poetų šia tema rašė pirmasis.

1212–1213) Šlovingojo tėvo / Tejodomanto – apie Tejodomantą užsimena Kalimachas (Call. *Hymn.* III. 161). Tejodomanto sūnaus Hilo nereikėtų maišyti su Hilu – Heraklio ir Dejaneiros sūnumi (Apollod. II. 7. 7; II. 8. 1–2; Soph. *Trach.*).

1283–1284) Tik tada pastebėjo, kad jie netyčia paliko / Savo draugus – Teokrito epilijuje argonautai jau prieš išplaukdami pamato, kad Heraklis nesugrįžo į laivą (Theoc. XIII. 68–70). Pindaro versijoje Heraklis neatsilieka nuo argonautų ir plaukia toliau (Pind. *Pyth.* IV. 171 sqq.).

1311) Buvo jisai išmintingas pranašas dievo Nerėjo – Euripidas vadina Glauką „Nerėjo pranašu" (Eur. *Or.* 364). Buvo tikima, kad kartą per metus Glaukas, lydimas jūros būtybių, aplanko visas salas ir pakrantes ir skelbia savo pranašystes (Paus. IX. 22. 6–7). Bojotijoje Glaukas garbintas kaip žvejų ir jūreivių dievas.

1319) Jis gyvens su dievais nemirtingais – Glaukas išpranašauja ne tik tai, kad Herakliui reikės atlikti dvylika žygdarbių, bet ir jo apoteozę, jog po mirties jis bus paimtas į Olimpą. Ten su Herakliu susitaikiusi Hera už jo išleidžia dukrą Hebę (*HH* XXV. 7–8; Theoc. XVII. 29; Paus. I. 19. 3; Apollod. II. 7. 7).

1355–1356) Trachinas / Rūpi misams – Tesalijoje, Trachino mieste, Heraklis apgyvendino įkaitus iš Misijos, o vėliau pats susidegino ant šalia Trachino stūksančio Oitos kalno.

ANTROJI KNYGA

1) Kitaip nei kitos *Argonautikos* knygos, antroji knyga prasideda be jokios invokacijos.

2) Bebrikų krašto valdovo drąsaus – pasak Plinijaus, bebrikai – anksčiau Azijoje gyvenusi, bet išnykusi tauta (Plin. *NH* V. 127. 5).

3) Melija, Bitinijos nimfa – iš nimfos vardo Melija (gr. μελία – „uosis") galima spręsti, kad tai buvo medžių nimfa. Nimfos Melijos minimos Hesiodo *Teogonijoje* (Hes. *Theog.* 187).

4) Genetlijas – dievo, globojančio kokią nors tautą ar gentį, epitetas (plg. Pind. *Ol.* VIII. 16).

30) Tindaridas – žr. I. 146–147 eil. komentarą.

38–39) Į Tifoėją baisų labai panašus pasirodė / Ar į Gajos kitus vaikus – Gaja pagimdė Tifoėją (arba Tifoną) kovai prieš Dzeusą (Hes. *Theog.* 820; Apollod. I. 6. 3). Pasak kitos versijos, Tifoėją pagimdė Hera, keršydama Dzeusui, kad šis vienas iš savo galvos pagimdė Atėnę (*HH* III. 307 sqq.) Apolodoras nurodo, jog Tifoėjas dydžiu pranokęs kalnus, galva siekęs žvaigždes, rankomis – vakarus ir rytus (Apollod. I. 6. 3). Iki pusės Tifoėjas buvo žmogus, o nuo klubų – gyvatė.

52) Tiek vienam, tiek kitam po du diržus tuoj padėjo – kumščiuodamiesi sportininkai apsivyniodavo rankas odiniais diržais (Hom. *Il.* XXIII. 684; Theoc. XXII. 80), kurių išradėju buvo laikomas Amikas.

69) Ir tarpusavy ėmė kumščiuotis – apie tai, kaip argonautai Bitinijoje susitinka bebrikų vadą Amiką ir kaip su juo susikauna Polideukas, rašė ir Teokritas (Theoc. XXII. 44–134). Polideuko ir Amiko dvikova buvo vaizduojama neišlikusioje Aischilo satyrinėje dramoje *Amikas*.

139) Pražūtį nešantys ginklai Liko ir mariandinų – Bitinijoje gyvenanti mariandinų tauta ir jų valdovas Likas buvo didžiausi bebrikų priešai.

146) Jeigu dievas Heraklį čia būtų atvedęs – Apolodoras nurodo, kad Heraklis lankėsi Bitinijoje, keliaudamas amazonių vadės Hipolitės juostos. Tuomet jis padėjo mariandinų vadui Likui kovoti su bebrikais. Atėmęs dalį bebrikų žemės, Heraklis ją atidavė Likui, o šis atsidėkodamas tą vietovę pavadino Herakleja (Apollod. II. 5. 9).

163) Terapnietį Dzeuso sūnų – Polideuką. Terapnos – Lakonijos miestas, kuriame, pasak mito, buvo Dzeuso šventykla ir abiejų Dioskūrų kapas (Alcm. 4. 8 PMG; Pind. *Nem.* X. 55; Pind. *Isthm.* I. 31).

178) Ten pakrantėj gyveno sūnus Agenoro Finėjas – kūrinyje tiksliai nepasakoma, kur gyvena Finėjas, bet, matyt, kalbama apie kitoje Bosporo pusėje priešais Bitiniją esantį tinų kraštą (žr. II. 529 eil.). Dažniausiai nurodoma, kad Finėjas valdė Trakijos Salmideso miestą (Apollod. I. 9. 21), įsikūrusį rytiniame Trakijos krante į šiaurę nuo Bizantijo. Kai kuriuose šaltiniuose Salmidesu vadinamas ne tik Trakijos miestas, bet ir visa vakarinė

Trakijos pakrantė (Hdt. IV. 93; Strab. VII. 6. 1). Aischilas nurodo, kad Salmideso miestas yra netoli amazonių šalies (Aesch. *Prom.* 726), Sofoklis nukelia šį miestą prie Bosporo (Soph. *Ant.* 970).

184) Atėmė mielą šviesą akių – žinomos kelios Finėjo apakimo versijos. Pasak vienos iš jų, liepus antrajai žmonai Idajai, Finėjas išdūrė akis savo sūnums, kurių buvo susilaukęs su pirma žmona Kleopatra. Už šį nusikaltimą Finėją apakino arba Dzeusas (Apollod. I. 9. 21), arba Boreadai ir argonautai (Apollod. III. 15. 3); pasak kitos versijos, Finėją apakino Poseidonas, nes Finėjas nurodė Frikso vaikams kelią iš Kolchidės į Heladę. *Argonautikos* scholijai teigia, kad Finėją apakino saulės dievas Helijas. Pasak dar vienos versijos, Finėją dėl blogo elgesio su sūnumis nužudė Heraklis (Diod. IV. 44).

187) Nusileisdavo harpijos baisios – Homeras mini (Hom. *Il.* XVI. 150) tik Harpijos Podargos (*Greitakojės*) vardą, o Hesiodas įvardija dvi harpijas – Aelo ir Okipetę, kurias laiko Taumanto ir okeanidės Elektros dukterimis (Hes. *Theog.* 267). Homero epe harpijos dažnai tapatinamos su vėtromis (Hom. *Od.* XX. 66, 77), kartais vadinamos žmonių grobėjomis (Hom. *Od.* I. 241). Jos minimos ir Aischilo tragedijoje *Eumenidės* (Aesch. *Eum.* 50 sqq.). Apolonijas Rodietis nenurodo nei harpijų skaičiaus, nei jų vardų. Harpijos („griebiančiosios“, nuo veiksmažodžio *ἁρπάζω*) buvo įsivaizduojamos kaip paukštės moterų veidais ir liemeniu, užpuolančios ir pagrobiančios žmones, teršiančios maistą (Verg. *Aen.* III. 212–218).

220) Ant akių man Erinija koja užmynė – chtoniškosioms dievybėms priskiriamos keršto ir prakeiksmo deivės Erinijos persekiodavo žmones, susitepusius artimų giminaičių krauju. Čia Erinija baudžia Finėją už sūnų apakinimą. Hesiodas Erinijas vadina Gajos dukterimis (Hes. *Theog.* 185; Hes. *Op.* 803). Homero epe kalbama tai apie vieną, tai apie kelias Erinijas, kurios keršija už priesaikos sulaužymą (Hom. *Il.* XIX. 259), už nusikaltimus prieš tėvą ar motiną (Hom. *Il.* IX. 454; Hom. *Od.* II. 135). Aischilas Erinijas vadina Nakties (Aesch. *Eum.* 321), Sofoklis – Tamsos (Soph. *OC* 106) dukterimis. Apolodoras (Apollod. I. 1. 4) nurodo Erinijų vardus: Alekto („Pykstančioji“), Tisifonė („Keršaujančioji“), Megaira („Pavydinčioji“).

237–238) Pirmoji Finėjo žmona buvo Borėjo dukra Kleopatra (Apollod. III. 15. 3). Pasak retesnės versijos, ji pati, keršydama neištikimam vyrui, išdūrė sūnums akis (Soph. *Ant.* 970 sqq.).

285–286) Į salas, kurios pavadintos / Plaukiančiom – kur buvo Plaukiančios (gr. *Πλωταί*) salos, vieningos nuomonės nėra. Pasak vienos ver-

sijos, tai Egėjo, pasak kitos, Jonijos jūros salelės netoli Kefalonijos. *Argonautikos* scholijai ir Strabonas (Strab. II. 5. 20) nurodo, kad šios salos yra netoli Sicilijos. Kai kada jos tapatinamos su Liparų salomis.

286–287) Iridė per eterį greitai / Iš dangaus nusileido – harpijų sesuo Iridė, kaip ir Hermis, buvo dievų pasiuntinė (Hom. *Il.* XXIV. 77 etc.).

291) Taip ji pasakius prisiekė vandeniu Stigės – dievai prisiekdavo požemio karalystės upės Stigės (Stikso) vandeniu (Hom. *Il.* XV. 37; Hom. *Od.* V. 185–186; Hes. *Theog.* 400 ir kt.). Šią priesaiką sulaužiusieji privalėdavo ištisus metus gulėti nejudėdami, paskui dar devynerius metus gyventi toli nuo Olimpo, į kurį galėdavo grįžti tik dešimtaisiais metais (Hes. *Theog.* 793–806).

296–297) Tas salas, kurios vadinamos Plaukiančiom buvo, / Žmonės tada pradėjo vadinti Strofadėmis – Strofadėmis (gr. *Στροφάδες*), arba Sukančiomis, salos pavadintos todėl, kad jose palikę harpijas Boreadai pasuko atgal ir grįžo pas argonautus. Strofadės minimos Vergilijaus *Eneidoje* (Verg. *Aen.* III. 210). Jonijos jūroje netoli Zakinto salos yra dvi nedidelės salelės, anksčiau vadintos Strofadėmis, dabar – dar ir Strivalių salomis.

320) Šitos uolos, gilių šaknų neįleidusios – buvo manoma, kad jūroje uolos, panašiai kaip ir salos, plaukioja iš vienos vietos į kitą, kol įleidžia į dugną šaknis ir sustoja.

350) Juodąjį kyšulį – šis kyšulys identifikuojamas su Turkijoje pietinėje Juodosios jūros pakrantėje stūksančiu Karaburuno kyšuliu.

352) Mažojoje Azijoje gyvenusią mariandinų tautą mini Herodotas (Hdt. III. 90, VII. 72).

353) Kelias, vedantis tiesiai žemyn į Hadą – Diodoras teigia, kad Heraklis nusileido į Hadą Mažojoje Azijoje prie Acheronto upės (Diod. XIV. 31).

355) Acherontas, pilnas verpetų – ši netoli Heraklėjos tekėjusi upė, kaip ir visos kitos Acherontu vadinamos upės, buvo siejama su Hado karalyste.

358) Enetas Pelopas – enetus mini Homeras (Hom. *Il.* II. 852). Pasak Apolonijo Rodiečio, Pelopas buvo kilęs iš Paflagonijos Enetės miesto. Tokios pat nuomonės ir Strabonas (Strab. VII. 7. 1, XII. 3. 8), ir kiti autoriai (schol. Pind. *Ol.* I. 37; Diod. IV. 74). Manoma, kad iš enetų kilo venetų gentis, apsigyvenusi Adrijos jūros pakrantėje.

360) Į Helikės žvaigždyną pakrypęs – t. y. į šiaurę (Arat. *Phaen.* 36 sqq.).

370) Tenai Termodonto plačiosios žiotys – amazonių apgyvendintą Temiskiros sritį ir šalia tekėjusią Termodonto upę mini ir kiti autoriai

(Aesch. *Prom.* 724 sqq.; Hdt. IV. 86; Diod. IV. 16 ir kt.). Herodotas tvirtina, kad nuo Termodonto krantų amazonės persikėlė į Skitiją (Hdt. IV. 110 sqq.).

374) Trys amazonių miestai – Likastija, Temiskira ir Chadesija.

375) Darbštūs chalibai kietą ir sunkią žemę įdirba – pasak Aischilo, chalibai yra σιδηροτέκτονες – „geleždirbiai" (Aesch. *Prom.* 714). Chalibų sugebėjimą apdirbti geležį mini Euripidas (Eur. *Alc.* 980), Strabonas (Strab. XII. 3. 19) ir kiti autoriai. Taip pat žr. II. 1005–1008 eil.

376–379) Tibarėnų ir mosinoikų tautos minimos Antikos istorikų ir geografų veikaluose (Hdt. III. 94, VII. 78; Xen. *An.* V. 5. 2; Strab. XII. 1. 3 ir kt.). Žr. taip pat II. 1010–1029 eil.

378) Genetajo kyšulys – scholijai nurodo, kad šio kyšulio pavadinimas kilo nuo netoli tekėjusios Geneto upės.

382–383) Manoma, kad šios eilutės – vėlesnė interpoliacija.

384) Toj tuščioje saloje – kalbama apie Arėjui skirtą salą, vadinamą Arėtijadę. Žr. II. 1032–1089 eil.

386–387) Otrėrė / Ir Antiopė – amazonė Otrėrė buvo Arėjo mylimoji, su juo susilaukusi dukters Pentesilėjos (Apollod. *Ep.* V. 1). Antiopę buvo pagrobęs Tesėjas (Paus. I. 2. 1; Plut. *Thes.* 26), nuo kurio ji pagimdė Hipolitą. Pasak Diodoro, Tesėjui Antiopę padovanojo amazones įveikęs Heraklis (Diod. IV. 16).

394) Už makronų gyvena becheirų tautelių daugybė – šias tautas mini ir kiti autoriai (Hdt. VII. 78; Strab. XII. 3. 18).

399) Kitajidė – Kolchidės sinonimas. Toponimas „Kitajidė" siejamas su Kolchidės Kitos (ar Kitajos) gyvenvietės pavadinimu (Prop. I. 1. 24). Tai galbūt dabartinis Kutaisis.

417) Aja – iš pradžių taip buvo vadinamas miestas, kuriame gyveno valdovas Ajetas (Strab. I. 2. 39–40). Vėliau Aja imta vadinti visą Kolchidę. Poetas Mimnermas (fr. 11. 2 D) Aja vadina šalį, kurioje buvo auksavilnis avinas. Iš čia Ajetas – Ajos gyventojas.

434) Diktės ola – žr. I. 508–509 eil. komentarą.

479) Kad tik ąžuolo, jos vienmečio, jisai nenukirstų – medžių nimfų hamadriadžių gyvenimo trukmė priklauso nuo jų medžių. Nukirtus medį, miršta ir nimfa (*HH* V. 252–272; Call. *Hymn.* IV. 83). Paraibijo tėvo istorija primena Erisichtono istoriją. Nukirtęs tuopą šventojoje Demetros giraitėje, Erisichtonas buvo nubaustas: jis turėjo kęsti nepasotinamą alkį (Call. *Hymn.* VI. 79–85).

498) Pakilo vėjai kasmečiai – buvo manoma, kad stiprūs sausi šiaur-

rytiniai vėjai (meltemiai) pradeda pūsti pakilus Sirijui (Šuns žvaigždynui) (Arat. *Phaen.* 152 sqq.).

500) Kadais prie Penėjo pelkyno ganė Kirėnė – pasakojamas mitas apie lapitų valdovo Hipsėjo dukrą Kirėnę, kurią pamilęs Apolonas nuo Penėjo krantų nugabeno į Libiją. Ten Kirėnė pagimdė Apolono sūnų Aristają (Call. *Hymn.* II. 91 sqq., III. 263; Pind. *Pyth.* IX. 5 sqq.). Kirėnės vardu buvo pavadintas Libijos miestas.

504) Haimonija – scholijai nurodo, kad tai Tesalijos pavadinimas, kilęs nuo Arėjo sūnaus Haimono vardo.

507) Medžiokliu arba Piemeniu šaukia – Aristajas, išmokęs žmones spausti alyvų aliejų ir auginti bites (Pind. *Pyth.* IX. 5–63), buvo garbinamas kaip medžioklės dievas, bandų globėjas. Jam buvo priskiriamos ir gydymo dievo funkcijos. Aristajo kultas buvo paplitęs Tesalijoje, Arkadijoje, Sicilijoje, Jonijos ir Egėjo jūrų salose ir kitur.

510) Savo gimusį sūnų į olą Cheironui auginti – Aristają, kaip ir kitus graikų didvyrius, augino kentauras Cheironas. Žr. I. 556–557 eil. komentarą.

511) Kai Aristajas užaugo, tuojau vestuves jam iškėlė – Aristajas buvo vedęs Kadmo dukterį Autonoję (Hes. *Theog.* 977; Apollod. III. 4. 2). Jų sūnų Aktajoną sudraskė šunys (Hyg. *Fab.* 180, 247).

514) Lygumoj Atamantijo – Pausanijas nurodo, kad šioje Ftiotidės lygumoje anksčiau gyveno Atamantas, todėl ji buvo pavadinta jo vardu (Paus. IX. 24. 1).

516) Minojo salos – Kikladžių salos, pavaldžios Kretos valdovui Minojui (Thuc. I. 4).

519) Pakvietė jie Aristają juos gelbėt nuo bado – apie tai, kaip Aristajas išgelbėjo Kejo salos gyventojus nuo sausros ir ligų, pasakoja Diodoras (Diod. IV. 82).

521) Parasus, Likaono vaikaičius – arkadus. Arkadijoje netoli sienų su Mesėnija buvo Parasijos sritis (Thuc. V. 33). *Likaonas* – mitinis Arkadijos karalius, Arkado senelis (Paus. VIII. 2. 1).

522) Dzeusui Ikmajui – drėgmės teikėjui Dzeusui (gr. *ἰκμάς* – „drėgmė“).

532) Dvylikai graikų dievų – svarbiausiems graikų dievams, gyvenusiems ant Olimpo kalno.

604) Uolos sustingo taip, kaip tada susidūrė – apie tai, kad, praplaukus argonautams, Kianėjų uolos sustingo vietoje, rašo Pindaras (Pind. *Pyth.* IV. 210–211) ir Teokritas (Theoc. XIII. 23–24).

645) Plegadės – Kianėjų salos.

654) Kai ant avino šis išskrido iš Orchomeno – žr. I. 256–257 eil. komentarą.

657) Prie savo tėvo vandens – scholijai pažymi, kad Dipsako tėvas buvo Filidės upės dievas.

659) Kalpės upelį – Kalpės upelį ir to paties pavadinimo uostą, buvusį pusiaukelėje tarp Bizantijos ir Heraklėjos, mini Ksenofontas (Xen. *An.* VI. 4. sqq.). Šis upelis žinomas ir Strabonui (Strab. XII. 3. 7).

674) Jiems tada netikėtai sūnus Letò pasirodė – plg. Apolono epifaniją jam skirtame homeriniame himne (*HH* III. 440–447) bei šio dievo išvaizdą Kalimacho *Himne Apolonui* (Call. *Hymn.* II. 32–38), kur pareiškiama: „Matomas ne kiekvienam Apolonas, tik tam, kuris doras" (Call. *Hymn.* II. 9).

675) Jis iš Likijos ėjo atgal pas hiperborėjus – hiperborėjai („gyvenantys anapus šiaurės vėjo") – toli šiaurėje įsikūrusi mitinė tauta, kurią mini Hesiodas (*fr.* 209), Herodotas (Hdt. IV. 32), Pindaras (Pind. *Pyth.* X. 56 sqq.), Diodoras (Diod. II. 47) ir kt. Likija ir hiperborėjų kraštas buvo susiję su Apolono kultu. Manyta, kad Apolonas dalį metų praleidžia pas hiperborėjus, kurie, pasak Pausanijo, įsteigė Delfų orakulą (Paus. X. 5. 7).

687) Šitą šventąją salą – kalbama apie Tinejidės salelę. Scholijai nurodo, kad joje stovėjo Apolonui Aušriniam skirta šventykla.

702) Ijepajānas – Apolono epitetas, susidedantis iš kultinių šūksmų *Ije!* ir *pajane!* (žr. *HH* III. 272). Kalimachas rašo, kad žmonės, stebėdami, kaip Apolonas laido strėles į drakoną, ragina dievą, šaukdami „ije!" (Call. *Hymn.* II. 98 sqq.). Šis šūksnis, kurį poetas sieja su veiksmažodžiu *ἵημι* („mesti, sviesti"), buvo suprantamas kaip paraginamasis žodelis.

704) Formingė – į lyrą panašus styginis instrumentas, atsiradęs anksčiau nei lyra ir kitara. Homero epe lyra neminima, herojai groja forminge (Hom. *Il.* IX. 186–187, XVIII. 569; Hom. *Od.* XXI. 430 ir kt.) arba kitara (Hom. *Il.* III. 54, XIII. 731; Hom. *Od.* I. 153, 159, VIII. 248). Kartais formingė ir kitara būdavo sutapatinamos (Hom. *Il.* XVIII. 569–570).

706) Delfų baidyklę lanku pašovė – žr. I. 209–210 eil. komentarą.

711) Drąsino jį Korìkijos nimfos, dukterys Pleisto – scholijai nurodo, kad upės dievo Pleisto dukterys nimfos gyvena Parnaso šlaite Korikijos oloje, pavadintoje Apolono mylimosios nimfos Korikijos vardu (Paus. X. 6. 3). Korikijos nimfos minimos kituose kūriniuose (Aesch. *Eum.* 22–25; Soph. *Ant.* 1126–1130).

722) Sangarijo upė žinoma Homerui (Hom. *Il.* III. 187).

724) Liko upė paminėta Ksenofonto *Anabasyje* (Xen. *An.* VI. 2. 3). Antemonės liūnu Apolonijas Rodietis vadina klampias Liko žiotis. Scholijai nurodo, kad toks liūno pavadinimas kilo nuo mariandinų karaliaus Liko dukters vardo.

746) Megariečiai Nisajos – kolonistai iš Megarų, įkūrę Ponto Herakleją (Paus. V. 26. 7). *Nisaja* – Megarų uostas (Theoc. XII. 27).

777–778) Hipolitės karingosios juostą / Nešdamas – Heraklis turėjo atnešti amazonių vadės Hipolitės juostą, kurios pageidavo Euristėjo dukra Admetė (Eur. *HF* 407 sqq.; Diod. IV. 16; Apollod. II. 5. 9). Norėdamas išvengti Kianėjų uolų, Heraklis į amazonių šalį atėjo pėsčias.

847–848) Miestą / Ten pastatyt – kalbama apie Ponto Herakleją.

850) Tačiau Agamestorą garbina žmonės – scholijai nurodo, kad Apolono orakulas įsakė Heraklėjos gyventojams aukoti aukas jų miesto globėjui, kuris, matyt, buvo vietinis herojus Agamestoras. Vietoje Agamestoro kapo heraklėjiečiai ėmė garbinti argonauto Idmono kapą.

853–854) Baigė / Savo dienas tenai Tifijas – Apolonijas Rodietis nenurodo ligos, nuo kurios mirė Tifijas. Senekos tragedijoje *Medėja* Tifijas miršta Libijoje nuo gyvatės įkandimo (Sen. *Med.* 651 sqq.)

905) Nisietis Dzeuso sūnus – kalbama apie Dzeuso sūnų dievą Dionisą. Nisiečiu jis vadinamas todėl, kad, pasak mito, Hermis perdavė mažąjį Dionisą Nisos kalno nimfoms, kurios jį išmaitino (Eur. *Bacch.* 556–559; Apollod. III. 4. 3). Herodotas Nisos kalną nukelia į Etiopiją (Hdt. II. 146). Vėliau Nisa praranda bet kokią geografinę lokalizaciją. Šiuo toponimu dažnai vadinama bet kuri vieta, susijusi su Dionisu ir jo kultu. Vietovių (kalnų, laukų ir kt.) tokiu pavadinimu buvo Bojotijoje, Trakijoje, Libijoje, Kapadokijoje ir kitur. *Iš Indijos* – kurti pasakojimą apie Dioniso lankymąsi Indijoje (plg. Diod. II. 38), matyt, įkvėpė Aleksandro Makedoniečio žygiai.

906) Kad įsikurtų Tebuose – apie Dioniso kultą Tebuose žr. Euripido tragediją *Bakchantės*.

909–910) Upę vadina / Kalichoru, o tą olą – Aulijum – gr. *Καλλίχορος* – „gražių ratelių vieta“, *Αὔλιον* – „stoginė“.

910–925) Scholijai nurodo, kad istoriją apie Stenelą Apolonijas Rodietis perėmė iš istoriko Promatido, bet Stenelo šmėklos sceną sugalvojo pats.

915) Fersefonė – Persefonė. Formą „Fersefonė“ vartoja Pindaras (*Ol.* XIV. 21; Pind. *Pyth.* XII. 2 ir kt.), Euripidas (Eur. *Hec.* 136; Eur. *Suppl.* 1022) ir kt.

936) Partenijų, upę ramiausią – scholijuose Partenijo upės pavadinimas aiškinamas remiantis etiologiniu mitu: ši upė pavadinta taip todėl,

kad joje prausėsi Artemidė, kuri, kaip žinoma, buvo netekėjusi. Partenijo upę mini Herodotas (Hdt. II. 104), Ksenofontas (Xen. *An.* V. 6. 9, VI. 2. 1) ir kt. *Argonautikoje* kalbama ir apie to paties pavadinimo Samo salos upę (žr. I. 187 eil.).

940–942) Kai kurie vietovardžiai, išvardinti šiose eilutėse, minimi ir Homero epe (Hom. *Il.* II. 853–855).

946) Kol Asirijos žemę pasiekė – taip buvo vadinama Sinopės miesto sritis. Kitas jos pavadinimas – Leukosirija.

949) Siekdamas meilės Sinopės – kai argonautai priplaukia Sinopės miestą, Apolonijas Rodietis prisimena etiologinį mitą, aiškinantį šio miesto pavadinimą (Diod. IV. 72). Sinopę įkūrė Mileto gyventojai. Ji buvo kiniko Diogeno tėvynė.

957–958) Kadais jie nuklydę toli nuo Heraklio / Ten įsikūrė – Dejimacho sūnūs, kaip ir Stenelas (II. 910–925 eil.), dalyvavo Heraklio žygyje prieš amazones. Vyresnysis iš brolių, Autolikas, laikomas Sinopės miesto įkūrėju.

965) Jie amazonių uostą ir kyšulį aplenkė greitai – kalbama apie Temiskiros miestą ir kyšulį.

966) Kartą tenai Melanipę, Arėjo dukrą, Heraklis / Pasalą jai surengęs, sugavo – mitą apie tai, kaip amazonė Hipolitė išperka iš Heraklio seserį Melanipę, už ją atiduodama savo juostą, pasakoja Diodoras (Diod. IV. 16). Pasak kitos versijos, Heraklis užmušė Hipolitę ir paėmė jos juostą (Apollod. II. 5. 9).

975–985) Aprašomas amazonių kraštas. Daugybę Termodonto upės vagelių mini Strabonas (Strab. XII. 3. 15), Amazonių kalnus – Plinijus Vyresnysis (Plin. VI. 10. 5) ir t. t.

985) Į Nesvetingąją jūrą – iš pradžių Juodoji jūra buvo vadinama Ἄξεινος –„Nesvetingoji“ (Pind. *Pyth.* IV. 203; Eur. *IT* 218); vėliau ją imta vadinti *Εὔξεινος* – „Svetingąja“ (Pind. *Nem.* IV. 49). Manyta, kad pakeitus pavadinimą galima paveikti atšiaurų jūros būdą.

990–991) Mat giminė amazonių kilus yra iš Arėjo / Ir Harmonijos – paprastai Harmonija laikoma ne Arėjo žmona, bet dukra (Apollod. III. 4. 2). Scholijai nurodo, kad šią versiją Apolonas perėmė iš logografo Ferekido.

1005) Kerta jie kietąją žemę, joje geležies daug suranda – žr. II. 375 eil.

1009–1010) Po chalibų jūreiviai, apsukę kyšulį aukštą / Dzeuso Gimdytojo, greit žemes tibarėnų pasiekė – kalbama apie Genetajo kyšulį. Kiti antikiniai šaltiniai nurodo, kad chalibai gyveno į rytus nuo tibarėnų (Strab. XII. 3. 18–19).

1011–1014) Antikiniais laikais tokie keisti gimdymo papročiai, kai gimdyvių skausmus kenčia jų vyrai, buvo priskiriami Korsikos gyventojams (Diod. V. 14) ir keltiberams (Strab. III. 4. 17).

1018–1025) Apie mosinoikų paprotį poruotis viešumoje rašo ir Ksenofontas (Xen. *An.* V. 4. 33).

1032) Arėtijadės sala – Arėjo sala. Spėjama, kad tai galėjo būti mažytė salelė priešais Kerasunto (dab. Giresunas) uostą. Kerasuntą buvo įkūrę Sinopės gyventojai.

1053) Išbaidyt Stimfalo ežero paukščių – šeštąjį žygdarbį Heraklis atliko Arkadijoje, kur Stimfalo ežere veisėsi variakojai variasnapiai paukščiai. Atėnės duotais barškučiais Heraklis paukščius pabaidė, o paskui iššaudė (Apollod. II. 5. 6; Paus. VIII. 22. 4). Dalis tų paukščių atskrido į Arėtijadės salą ir ir pradėjo joje veistis.

1093) Frikso vaikai tuo metu susiruošė į Orchomeną – atvykęs į Kolchidę, Friksas vedė Ajeto dukrą Chalkiopę ir su ja susilaukė vaikų (Apollod. I. 9. 1). Mirdamas Friksas prisakė sūnums nuplaukti į jo gimtąjį Orchomeną ir perimti Atamanto turtus. Pasak retesnės versijos, į Orchomeną grįžo pats Friksas (Paus. IX. 34. 8). Herodotas nurodo, kad į Orchomeną sugrįžo Frikso sūnus Kitisoras ir išgelbėjo Atamantą, kurį achajai norėjo paaukoti dievams (Hdt. VII. 197).

1099) Ir lietumi pažymėjo Arktūro drėgnąjį kelią – Arktūro, trečios pagal ryškumą Jaučiaganio žvaigždyno žvaigždės, patekėjimas reiškė liūčių pradžią (Arat. *Phaen.* 745).

1144) Aviną šitą auksinį jam buvo atsiuntęs Hermėjas – žr. I. 256–257 eil. komentarą.

1154) Jei iš tiesų tu nori mūsų vardus sužinoti – dažniausiai išvardijami keturi Frikso sūnūs. Kartais paminimas ir penktasis – Presbonas (Paus. IX. 34. 8).

1175–1176) Amazonės / Nuolat augino žirgus, kad juos paskui paaukotų – Herodotas pasakoja, kad žirgus aukoja prie Kaspijos jūros gyvenę masagetai (Hdt. I. 216). Pasak Ksenofonto, taip daro ir armėnai (Xen. *An.* IV. 5. 35).

1181–1182) Kaip jūsų tėvą kadais iš žudikės pamotės rankų / Jis ištraukė – sumaniusi pražudyti Friksą ir Helę, jų pamotė Ino pasėjo keptus grūdus. Kai niekas neišdygo, ji paskleidė gandą, esą, Delfų orakulas nurodęs, kad norint susilaukti derliaus reikia Dzeusui paaukoti Friksą. Atamantas jau ruošėsi tai padaryti, bet dievai išgelbėjo vaikus (Apollod. I. 9. 1).

1195) Nes Dzeusas rūstauja ant ajolėnų – iš Atamanto tėvo Ajolo kilo visa ajolėnų gentis, ant kurios Dzeusas buvo užpykęs dėl skriaudžiamų Nefelės vaikų.

1209–1210) Gaja tą drakoną pagimdė / Tarp Kaukazo šlaitų, kur stūkso uola Tifaono – apie Tifaoną (Tifoėją) žr. II. 38–39 eil. komentarą.

1211) Sako, kad ten Tifaoną pervėrė žaibas Kronido – Homeras vaizduoja Dzeusą, laidantį žaibus į Tifoėją (Hom. *Il.* II. 783). Apie jų kovą rašo Hesiodas (Hes. Theog. 839–868). Aischilas (Aesch. *Prom.* 367 sqq.) ir Apolodoras (Apollod. I. 6. 3) nurodo, kad Dzeusas užstūmė ant Tifaono didžiulį Etnos kalną. Tokią pat versiją pateikia Pindaras (Pind. *Pyth.* I. 15–28; Pind. *Ol.* IV. 6). Antikoje buvo tikima, kad ugnikalnių išsiveržimus ir žemės drebėjimus sukelia požemyje uždarytas Tifaonas.

1214) Lygumą Nisos – apie Nisą žr. II. 905 eil. komentarą.

1215) Gelmėse Serbonidės ežero guli – Serbonidės ežeras buvo Egipte netoli Sirijos sienos. Žinoma Dzeuso ir Tifaono dvikovos versija, pasak kurios, Tifaonui gimus Kilikijoje, dievai jo išsigando ir, pasivertę gyvūnais, puolė bėgti Egiptan. Kai Dzeusas susigrūmė su Tifaonu, šis apsivyniojo aplink dievą gyvačių uodegomis, paskui išpjovė Dzeuso rankų ir kojų sausgysles ir paslėpė jas drakonės Delfinės saugomoje Koriko oloje Kilikijoje. Bet Hermiui ir Panui pavyko išvogti Dzeuso sausgysles. Jas atgavęs, Dzeusas persekiojo Tifaoną tol, kol ant jo užstūmė Etnos kalną (Apollod. I. 6. 3).

1232–1233) Uranidas Kronas ... / ... titanus Olimpe valdė – titanas Kronas, užpuolęs ir iškastravęs tėvą Uraną, ėmė valdyti pasaulį ir kitus titanus. Iš Krono valdžią atėmė jo paties vaikai, vadovaujami Dzeuso (Hes. *Theog.* 133–210, 617–733).

1233–1234) Dzeusą / Kretos salos oloj augino Idos kuretai – Kronas prarydavo savo vaikus, bijodamas, kad šie užaugę nenuverstų jo nuo sosto. Kai gimė Dzeusas, motina Rėja davė Kronui praryti akmenį, o Dzeusą paslėpė Kretoje Diktės kalno oloje (Apollod. I. 1. 5–7) arba Idos kalnyne (Call. *Hymn.* I. 51). Žr. taip pat I. 1136 eil. komentarą.

1235) Sugulė su Filirà, apgavęs Rėją – kai Rėja užklupo Kroną Filiros glėbyje, šis pasivertė arkliu, todėl Filirai gimė sūnus Cheironas – pusiau žmogus, pusiau arklys (Apollod. I. 2. 4; Hes. *Theog.* 1002).

1239) Į aukštą pelasgų kalnyną – į Peliono kalnyną Tesalijoje, kur gyveno kentaurai.

1248–1249) Ten Prometėjas, prikaltas stipriom varinėm grandinėm / Prie tvirtųjų uolų, kepenim maitino erelį – pavogęs iš dievų ugnį ir

padovanojęs ją žmonėms, Prometėjas buvo prikaustytas Kaukazo kalnuose, kur erelis kasdien lesė jo kepenis, o šios vis ataugdavo (Hes. *Theog.* 521–525; Apollod. I. 7. 1). Prometėją išlaisvino Heraklis, kai, keliaudamas auksinių hesperidžių obuolių, užsuko į Kaukazą (Apollod. II. 5. 11; Paus. V. 11. 6).

1261) Plačią Fasido upę ir Ponto ribas tolimiausias – buvo manoma, kad Juodosios jūros pakrantė, į kurią įsilieja Fasido upė (dabartinė Rionio upė Gruzijoje), yra labiausiai nutolusi į rytus (Strab. II. 1. 39).

1267) Aja, Kitajidės miestas – žr. II. 417 eil. komentarą.

TREČIOJI KNYGA

1) Sėskis dabar prie manęs, Eratò – trečiosios knygos pradžioje Apolonijas Rodietis kreipiasi į meilės poezijos mūzą Erato, lyg iš anksto užsimindamas, kad šioje knygoje didžiausias dėmesys bus skiriamas herojų jausmams. Pirmąkart pagrindine epinio kūrinio tema tampa meilė.

7) Juos pamatė Hera ir Atėnė – kūrinio veiksmas trumpam perkeliamas į dangiškąją sferą. Iki tol gana pasyviai veikę dievai bando kištis į žmonių gyvenimą ir pakeisti įvykių eigą. Olimpo scena *Argonautikoje* sukurta pagal homeriškąjį modelį ir primena *Iliados* epizodą, kai Hera, norėdama suvilioti Dzeusą, kreipiasi pagalbos į Afroditę (Hom. *Il.* XIV. 194–196), ir epizodą, kai Tetidė užsuka į Hefaisto namus prašyti, kad šis nukaltų ginklus Achilui (Hom. *Il.* XVIII. 369 sqq).

26) Kad ji lieptų sūneliui – kalbama apie Hefaisto ir Afroditės sūnų Erotą. Homeras dievo Eroto nemini. Hesiodo *Teogonijoje* Erotas – viena iš kosmogoninių jėgų (Hes. *Theog.* 120). Pamažu Erotas iš amorfinės stichinės jėgos virsta antropomorfiniu dievu. Jis vaizduojamas kaip žiaurus ir negailestingas (Ibyc. PMG fr. 287; Thgn. 1231), bet labai gražus jaunuolis, apsiginklavęs lanku ir meilės strėlėmis (Ar. *Av.* 696–697; Paus. IX. 27. 1 sq.). Antikos poetai pateikia skirtingas versijas apie Eroto tėvą. Pasak Sapfo, Erotas – Urano ir Gajos (fr. 132a Voigt), Urano ir Afroditės sūnus (fr. 132b Voigt); Alkajas nurodo (fr. 327. 1), kad Eroto tėvai yra Zefyras ir Iridė. Simonidas teigia, kad Erotas yra Arėjo ir Afroditės (fr. 575 PMG), Euripidas – kad Dzeuso (Eur. *Hipp.* 533) sūnus ir t. t.

32) Tėvas pagimdė mane – Atėnė gimė iš Dzeuso galvos. Pasak Hesiodo (Hes. *Theog.* 889–890; 899–900), Dzeusas prarijo nėščią Metidę.

Atėjus laikui gimdyti, Prometėjas kirviu prakirto Dzeusui galvą, ir iš jos iššoko suaugusi ir apsiginklavusi Atėnė (Apollod. I. 3. 6). Anot Pindaro, Dzeusui galvą prakerta Hefaistas (Pind. *Ol.* VII. 38 sq.). Išlikusi dar senesnė Atėnės gimimo versija (schol. Pind. *Ol.* VII), kad Atėnė buvo pasislėpusi debesyje, iš kurio, trenkus žaibui, ji ir gimė. Atėnės gimimas buvo pavaizduotas rytiniame Atėnų Partenono frontone.

32–33) Nepažįstančią skausmo / Šitų strėlių – Atėnė buvo netekėjusi, nekaltybę išsaugojusi deivė. Pausanijas mini retą mito versiją, kad Atėnė buvo pamilusi Asklepiją ir nuo jo susilaukusi dukters Higiėjos (Paus. I. 23. 5).

37) Kurį šlubakojis jos vyras pastatė – Homero epe Afroditė ir Hefaistas – vyras ir žmona (Hom. *Od.* VIII. 267 sq.), kuriuos supiršo Dzeusas (Hom. *Od.* 8. 318). Vienąkart užsimenama ir apie Hefaisto žmoną Charitę (Hom. *Il.* XVIII. 382–392). Hesiodas Hefaisto žmona vadina charitę Aglają (Hes. *Theog.* 945).

42) Mat plačiose gelmėse mažytės Planktės salelės – neaišku, kokia salelė vadinama Plankte („klaidžiojančia"), kurioje, pasak *Argonautikos* autoriaus, buvo Hefaisto kalvė. Spėjama, kad Apolonijas Rodietis prisilaiko savo amžininkų Kalimacho (Call. *Hymn.* III. 46–49) ir Teokrito (Theoc. II. 134) nuomonės, jog tai viena iš netoli Sicilijos esančių Liparų salų. Homero *Odisėjoje* minimos Plankčių uolos (Hom. *Od.* XII. 61, XXIII. 327). Pirmojoje knygoje (I. 851 eil.) Apolonijas Rodietis, kaip ir Homeras (Hom. *Od.* VIII. 283), sieja Hefaistą su Lemno sala. Be to, Homeras nurodo, kad Hefaistas turėjo savo dirbtuves ir Olimpe (Hom. *Il.* XVIII. 410 sqq.).

61–62) Kad ten Iksioną / Iš varinių grandinių išlaisvintų – lapitų vadas Iksionas, Dzeuso pakviestas į Olimpą, mėgino suvilioti Herą. Sužinojęs apie Iksiono ketinimus, Dzeusas sukūrė Heros pavidalo debesį, su kuriuo Iksionas suartėjo. Iš šios sąjungos gimė kentaurai. Paskui Dzeusas įsakė Iksioną prikaustyti prie besisukančio degančio rato (Apollod. *Ep.* I. 20). Pindaras nurodo, kad Iksionas prikaustytas prie rato Tartare (Pind. *Pyth.* II. 21–48).

65–66) Paliko / Jis mane be aukų – Olimpo dievai keršydavo žmonėms, kurie jiems nerodydavo pagarbos ir neaukodavo aukų (Hom. *Il.* IX. 534; Soph. *Aj.* 175 sqq.; Eur. *Hipp.* 145 sqq.).

71–72) Apsimetus / Aš buvau senute – susitikdami su žmonėmis, dievai įgyja žmogiškąjį pavidalą, pvz., Demetra ateina į Eleusiną apsimetusi senute (*HH* II. 100 sqq.), Atėnė pasirodo Telemachui įgavusi Mentoro išvaizdą (Hom. *Od.* II. 401 sq.) ir t. t.

74–75) Pelijas / Juk bausmės nesulauks, jei Jasonui neleisi sugrįžti – Hera iš anksto žino, kad Pelijas susilauks bausmės tada, kai grįš Jasonas. Atvykusi į Jolką, Medėja įtikino Pelijo dukteris, kad tėvą galima atjauninti. Tam esą reikia sukapoti Pelijo kūną, išvirti jį puode, o tada Medėja burtais grąžinsianti jam jaunystę. Pelijo dukros sukapojo savo tėvą, bet Medėja nė neketino jo gaivinti (Apollod. I. 9. 27; Paus. VIII. 11. 2; Ov. *Met.* VII. 297 sqq.)

93) Manęs jis nebijo – Apolonijas pirmasis įveda išdykusio, motinos neklausančio Eroto motyvą, vėliau panaudotą Moscho kūryboje, Meleagro ir kitų poetų epigramose, anakreontiniuose eilėraščiuose ir t. t.

116–117) Dzeusas kadaise danguj tarp kitų dievų nemirtingų / Buvo įkurdinęs – anot Homero, Ganimedą į dangų pasiėmė dievai, kad jis tenai būtų vyno pilstytoju (Hom. *Il.* XX. 232–235). Apolonijas Rodietis seka pohomerine tradicija, pasak kurios, Ganimedą į dangų pasiėmė Dzeusas, susižavėjęs berniuko grožiu (*HH* V. 202 sq.; Pind. *Ol.* I. 43–44 sq.; Apollod. III. 12. 2). *Argonautikos* scholijuose minima dar retesnė versija, kad Ganimedą pagrobė Aušra (schol. Ap. Rhod. III. 115).

117) Žaidė vaikai kauliukais auksiniais – žaidimas kauliukais buvo labai populiarus (Plut. *Alcib.* 2). Jis minimas Homero *Iliadoje* (Hom. *Il.* XXIII. 88). Kalimacho *Himne Demetrai* lošimo kauliukais lošia po tuopa sėdėdamos nimfos (Call. *Hymn.* VI. 38). Garsaus Atėnų dailininko Egzekijo (VI a. pr. Kr.) juodafigūrėje amforoje vaizduojami kauliukais žaidžiantys Achilas ir Ajantas. Antikoje buvo gerai žinoma skulptoriaus Polikleito sukurta skulptūrinė grupė *Ἀστραγαλίζοντες*, vaizduojanti kauliukais žaidžiančius berniukus (Plin. *NH* XXXIV. 55). Anakreonto eilėse (fr. 398 PMG) lošimo kauliukai Eroto rankose įgauna alegorinę prasmę – tai žmonių jausmai, jų likimas. Kauliukais žaidžiančio Eroto įvaizdis poezijoje buvo paplitęs. Tai rodo helenistinių poetų Asklepiado (*AP* XII. 46) ir Meleagro (*AP* XII. 47) epigramos.

133) Jį kadais Adrestėja, mieloji auklė, padarė – Dzeusą auginusią Kretos nimfą Adrestėją mini Kalimachas (Call. *Hymn.* I. 47). Adrestėjai auginti Dzeusą padėjo jos sesuo Ida (Apollod. I. 1. 6).

135–140) Tai apvalus kamuolys – išsamus Erotui siūlomo kamuolio aprašymas atitiko helenistinės literatūros reikalavimus. Kamuolys susilaukė įvairių interpretacijų. Dažniausiai jis aiškinamas kaip pasaulio, žemės rutulio, kurį valdo ir su kuriuo lyg su žaislu žaidžia mažas, bet galingas Erotas, alegorija.

161) Ten ir du poliai yra – taškai du žemės aukščiausi – panašiai Homero *Odisėjoje* du aukščiausi stulpai „dangų skiria nuo žemės“ (Hom. *Od.* I. 54).

216–217) Kolonom, / Juosiančiom rūmus visus – Ajeto rūmai panašūs į antikinę šventyklą, apsuptą kolonomis ir papuoštą akmeniniu frizu. Panašūs Alkinojo rūmai *Odisėjoje* (Hom. *Od.* VII. 81–135).

224) Plejadžių (liet. Sietyno) žvaigždynas ypač išryškėja balandžio – gegužės mėnesiais. Plejadžių patekėjimas reiškė vasaros pradžią. Anot mito, Dzeusas, gelbėdamas septynias Atlanto dukras nuo medžiotojo Oriono, pavertė jas Plejadėmis.

227–228) Tiek nuostabių kūrinių patsai sumanusis Hefaistas / Buvo sukūręs – aprašydamas nepaprastus Hefaisto kūrinius, Apolonijas seka epine tradicija, pasak kurios, Hefaistas pastatė dievams Olimpo rūmus (Hom. *Il.* I. 606–607), nukalė Achilo skydą ir šarvus (Hom. *Il.* XVIII. 369–616), nulipdė pirmąją moterį (Hes. *Theog.* 571 sqq.) ir t. t.

231) Adamantas – labai kietas dieviškas plienas, pirmąkart minimas Hesiodo *Teogonijoje*. Iš jo buvo kalami įvairūs dievų ir herojų daiktai, pvz., Krono pjautuvas (Hes. *Theog.* 161), Heraklio šalmas ir skydas (Ps.-Hes. *Scut.* 137, 231) ir kt. Spėjama, kad adamantu buvo vadinamas deimantas arba platina.

232–233) Helijui skirtą už tai, kad šis į savo vežimą / Priėmė jį – saulės dievas Helijas brėkštant pakyla vežimu iš Okeano rytuose, dieną rieda per dangų ir nusileidžia į Okeaną vakaruose (Hom. *Il.* VII. 421–423; Hom. *Od.* III. 1, IV. 400, X. 191, XI. 18, XII. 380).

233) Išvargintą Flegros kautynių – pasak mito, Flegroje (pirmajame Chalkidikės pusiasalio „piršte“, kuris vėliau buvo vadinamas Palėne) įvyko Olimpo dievų ir gigantų (Gajos pagimdytų milžinų) kova (Apollod. I. 6. 1–2). Gigantomachijos vaizdais buvo papuoštas Sifno salos lobynas Delfuose (VI a. pr. Kr.), įžymusis Pergamo altorius (II a. pr. Kr.). Per Panatėnajų šventes atėniečiai Atėnei nešdavo peplą, kuriame išausdavo gigantomachijos vaizdus.

242) Asterodėja, Kaukazo nimfa, Apsirtą pagimdė – ši nimfa niekur daugiau neminima. Apsirtas dažniau laikomas ne vyresniuoju, bet jaunesniuoju Medėjos broliu.

243) Kol Ajetas nebuvo Eidijos paėmęs į žmonas – kituose šaltiniuose nurodoma, kad Ajeto žmona buvo okeanidė Idija (Hes. *Theog.* 960; Apollod. I. 9. 23).

245) Kolchų jaunuoliai visi Faetontu vadino Apsirtą – antruoju, Faetonto, vardu Apsirtas buvo pavadintas žuvusio Helijo sūnaus garbei. Ho-

mero epe Faetontu („Šviečiančiuoju“) vadinamas vienas iš deivės Aušros žirgų (Hom. *Od.* XXIII. 246).

252) Hekatė – sena chtoniška sutemų, nakties, burtų ir kerėjimų deivė, padedanti žmonėms įvairiose gyvenimo sferose: medžioti, žvejoti, kariauti, auginti vaikus ir t. t. (Hes. *Theog.* 411; *HH* II. 24, 51, 438 sq.). Homeras Hekatės nemini. Ilgainiui Hekatė įgijo naujų funkcijų, tapo kryžkelių, sutemų, nakties, burtų ir kerėjimų deive. Pradėjus tapatinti Hekatę su Selėne ir Artemide, jos kultas išpopuliarėjo: deivės statulos būdavo statomos kryžkelėse, o jos aukurai – prie daugelio namų, jai būdavo aukojami šunys.

310–311) Kai jis į vakarus vežė / Mano seserį Kirkę – anot scholijų, apie tai, kaip Helijo vežimu Kirkė keliavo į vakarus, rašė Hesiodas. Pasak kitos versijos, Kirkė buvo Ajeto dukra, kurios jis susilaukė su Hekate (Diod. IV. 45–46).

312) Krašto tirsėnų, kur Kirkė lig šiol dar gyvena – Homeras Kirkės salą Ajają (Hom. *Od.* X. 135, XII. 268, 273 etc.) nukelia į rytus. Toje saloje stovi rožiapirštės Aušros rūmai, iš kurių į dangų pakyla Helijas (Hom. *Od.* XII. 3–4). Hesiodas nurodo, kad Kirkė gyvena toli vakaruose (Hes. *Theog.* 956 sqq.).

322) Į Eniālijo salą – į Arėjo salą. Kretos–Mikėnų laikų lentelėse Enialijas minimas kaip savarankiškas dievas. Kai įsigalėjo Arėjo kultas, Enialijas tapo Arėjo epitetu.

333) Vienas karalius – Pelijas.

352) Iš manęs išgirdęs, kad priešiški tau sauromatai – sauromatai (tapatinami su sarmatais) puldinėdavo kolchus. Apie sauromatus rašo ir Herodotas (Hdt. IV. 21, 110–117).

367–368) Išgirdęs žodžius jo, Ajetas / Baisiai įsiuto – pasak Diodoro (Diod. IV. 47), Ajetui buvo išpranašauta, kad jo gyvenimo trukmė priklausys nuo to, kiek laiko jis turės auksavilnį kailį, todėl Jasono prašymas sukėlė Ajeto įniršį.

382) Ajakidas – Ajako sūnus Telamonas.

413) Grūdus Demetros aš sėju – derlingumo ir žemdirbystės deivė Demetra davė grūdų Eleusino valdovo sūnui Triptolemui ir išmokė jį dirbti žemę ir sėti (Apollod. I. 5. 2).

467) Persejidė – Perso dukra Hekatė. Apolonijas laikosi Hesiodo versijos, kad Hekatės tėvas buvo titanidas Persas (Hes. *Theog.* 409 sqq.; Apollod. I. 2. 2).

524) Motina mano – Chalkiopė.

551) Jos ši paukštė švelni – Afroditės paukščiu buvo laikomas balandis (Verg. *Aen.* VI. 190 sqq.; Ov. *Met.* XV. 386).

616–632) Miegas gilus pagaliau iš kančių išvadavo Medėją – pranašiško sapno motyvas dažnas epe ir tragedijose. Pranašiškus sapnus sap-nuoja Nausikaja (Hom. *Od.* VI. 25–40), Klitaimnestra (Aesch. *Choe.* 524 sqq.; Soph. *El.* 417), Ifigenija (Eur. *IT* 44–55), Europė (Mosch. *Eur.* 8–15) ir kt. *Argonautikoje* pranašišką sapną susapnuoja Kirkė (žr. IV. 664 sqq.).

704) Tai iš Hado vėliau tau kerštinga Erinija būsiu – žr. II. 220 eil. komentarą.

715–716) Tad didžiu Uranu ir Gaja... / ...prisiekiu – Homero epe Uranu ir Gaja prisiekia Hera (Hom. *Il.* XV. 36).

739) Kad atiduočiau juos tam, dėl kurio šis sambrūzdis kilo – kai kuriuose rankraščiuose šios eilutės nėra. Spėjama, kad tai vėlyva interpoliacija.

746) Stengės jame įžiūrėt Helikės žvaigždes, Orioną – naktį ryškiai matomi Helikės (Didžiojo Lokio, arba Didžiųjų Grįžulo ratų) ir Oriono (Šienpjovių) žvaigždynai buvo pagrindiniai jūreivių orientyrai (Arat. *Phaen.* 37–41).

774) Žuvusi būčiau pati nuo greitųjų strėlių Artemidės – Artemidė strėlėmis dažniausiai nukaudavo moteris (Hom. *Il.* VI. 205, 427 sq., XXIV. 606; Hom. *Od.* XI. 172–173, 324–325, XV. 478 ir t. t.), bet kartais pašaudavo ir vyrus (Hom. *Od.* V. 123).

826) Kokių sumanymų imsis Medėja – graikiškame tekste mintis akcentuojama dviejų žodžių sąskambiu: *μήδεα* („sumanymai") ir *Μήδεια* (Medėja).

845) Tas žoles, kurios Prometėjo žolėm pavadintos – neaišku, apie kokį augalą rašoma. Homero *Odisėjoje* Hermis, norėdamas apsaugoti Odisėją nuo Kirkės kerų, duoda jam stebuklingų juodašaknių žolių, vadinamų *μῶλυ* – „moli" (Hom. *Od.* X. 302–306). Magiška Prometėjo žolė minima romėnų autorių (Prop. 1. 12. 10; Sen. *Med.* 708; Val. Fl. VII. 355 sqq.).

846) Paaukojęs Korei vienturtei – kalbama apie Hekatę, kuri dažnai vadinama vienturte dukra (Hes. *Theog.* 426).

852) Iš kantraus Prometėjo kraujingo ichoro lašelių – nemirtingų dievų gyslose vietoje kraujo teka dieviški syvai – ichoras (Hom. *Il.* V. 339–342).

854–855) Į kroką Koriko / Savo spalva panaši – Koriko kyšulys Kilikijoje (*HH* III. 39) garsėjo ten augusiais krokais (Plin. *NH* XXI. 17; Strab. XIV. 5. 5).

858) Į Kaspijos kriauklę supylė – neaišku, kodėl kalbama apie Kaspijos kriauklę. Scholiastas nurodo, kad Kaspijos jūra laikoma Okeano įlanka, o Okeane yra daug didelių kriauklių.

859) Septynis kartus nusiprausus – Antikoje skaičius „septyni" buvo laikomas mistiniu, magišku skaičiumi (pvz., septyni pasaulio stebuklai, septyni pasaulio išminčiai ir t. t.).

861) Deivę Brimò, vaikus auginančią – Brimò – Hekatės epitetas, paplitęs Tesalijoje. Hekatei buvo priskiriama vaikų globėjos ir augintojos funkcija (Hes. *Theog.* 450). Samo salos moterys kryžkelėse aukodavo deivei Kurotrofei – *Vaikų augintojai* ([Hdt.] *Vit. Hom.* 30), kuri buvo siejama su Hekate. Susiliejus Hekatės ir Artemidės kultams, šiuo epitetu imta vadinti ir Artemidę.

864) Titaniškos šaknys – t. y. priklausančios titanui Prometėjui.

866) Japeto sūnus – Prometėjas. Apie Prometėjo kančias žr. II. 1248–1260 eil.

876) Kaip Leto dukra ramioje Partenijo upėj – kalbama apie Artemidę. Žr. II. 936 eil. komentarą.

877) Amnisas – ši netoli Knoso tekėjusi Kretos upė buvo žinoma ir kitam helenistiniam poetui Kalimachui. *Himne Artemidei* mažoji Artemidė prašo tėvo Dzeuso palydovių – dvidešimt Amniso upės nimfų (Call. *Hymn.* III. 15). Homero epe Amnisas – Kretos apylinkė ir kalnas (Hom. *Od.* XIX. 188).

878) Į auksinį vežimą, traukiamą elnių greitųjų – elnių traukiamas Artemidės vežimas minimas Kalimacho eilėse (Call. *Hymn.* III. 110–112), taip pat pavaizduotas Apolono Epikūriečio šventyklos Basose frize.

956–959) Sirijaus pasirodymą danguje graikai laikė pragaištingu, nes tuomet prasidėdavo karščiai ir sausra, kildavo ligos.

997–998) Juk kadais Ariadnė... / ... padėjo Tesėjui – Kretos valdovo Minojo dukra Ariadnė pamilo Atėnų karalaitį Tesėją, atvykusį nužudyti Minotauro, ir padovanojo jam siūlų kamuolį, kuris padėjo Tesėjui surasti kelią iš Labirinto (Apollod. *Ep.* 1. 7). Kai Tesėjas nugalėjo Minotaurą, Medėja išplaukė iš Kretos kartu su mylimuoju (Hom. *Od.* XI. 322–323).

1003–1004) Eterio viduryje žvaigždžių vainikas, vadinas / Jis Ariadnės vardu – Tesėjas paliko Ariadnę Nakso saloje, kur ją pamatė ir vedė dievas Dionisas (Apollod. *Ep.* 1. 9–10). Per Dioniso ir Ariadnės vestuves Afroditė ir Horos padovanojo nuotakai Hefaisto padarytą švytintį vainiką. Vėliau Dionisas šį vainiką perkėlė į dangų, ir jis virto Vainiko žvaigždynu. Šį žvaigždyną mini Aratas (Arat. *Phaen.* 71–73).

1032) Paskerski avelę – Hekatei paprastai būdavo aukojama juoda avis ir nuliejamas medus.

1073) Į Ajajės salą – t. y. į Kirkės salą. Žr. III. 312 eil. komentarą.

1086–1087) Prometėjui, / Vaikui Japeto, gimė gerasis Deukalionas – Tesalijos miesto Ftijos valdovas Deukalionas buvo titano Prometėjo sūnus. Deukalionas su žmona Pira – vieninteliai žmonės, išsigelbėję per Dzeuso sukeltą tvaną. Iš akmenų, kuriuos dievų paliepimu mėtė Deukalionas ir Pira, kilo nauja žmonių giminė (Ov. *Met.* 1. 260–415).

1093–1094) Ajolo vaikaitis / Minijas kilęs iš ten – Orchomeno miesto įkūrėjas Minijas kartais vadinamas vėjų dievo Ajolo, kartais – Poseidono sūnumi. Žr. I. 231 eil. komentarą.

1095) Su kadmiečiais – t. y. su Kadmo palikuonimis, Tebų gyventojais.

1106–1107) Pasifajės / Vyras Minojas – Ariadnė Minoją žino visų pirma kaip Pasifajės, Ajeto sesers, vyrą.

1178) Iš Ajonijos – iš Bojotijos. Ajonijos pavadinimas siejamas su pirmuoju Bojotijos valdovu, Poseidono sūnumi Ajonu. Kitas Bojotijos pavadinimas *Ogigija* atsirado nuo mitinio herojaus, Bojoto arba Poseidono sūnaus, pirmojo Tebų krašto valdovo Ogigo vardo (Paus. IX. 5. 1). *Tebė* – tokia vienaskaitinė Tebų miesto pavadinimo forma dažnai vartojama epe (Hom. *Il.* II. 691, IV. 378; Hom. *Od.* XI. 265, 275 etc.).

1179–1180) Baisų drakoną, kuris ten saugojo tėkmę Arėjo / Užmušė Kadmas – kai jaučiu pasivertęs Dzeusas pagrobė Finikijos karaliaus dukrą Europę, jos brolis Kadmas išsiruošė sesers ieškoti ir nuvyko į Delfus patarimo (Apollod. III. 1. 1). Orakulas Kadmui nurodė liautis ieškojus ir sekti paskui karvę, kurią sutiks išėjęs iš šventyklos. Kur karvė sustos, ten įkurti miestą. Sutikęs karvę, Kadmas ilgai ją sekė, o toje vietoje, kur karvė sustojo, įkūrė Tebų miestą. Nutaręs paaukoti tą karvę dievams, Kadmas nusiuntė bendražygius vandens į Arėjo upelį. Upelį saugojęs drakonas nugalabijo Kadmo bendražygius, bet pats žuvo nuo Kadmo rankos (Apollod. III. 4. 1).

1186) Gentį iš žemės kilusių vyrų sukūrė – nužudęs drakoną, Kadmas dalį jo dantų pasėjo. Iš dantų išdygo ginkluoti vyrai *spartai* („pasėtieji“). Kadmui metus į juos akmenį, ginkluoti vyrai pradėjo kautis tarpusavyje ir išžudė vienas kitą. Liko tik penki kariai, iš kurių kilo graikų gentys (Apollod. III. 4. 1). Šiuo etiologiniu mitu buvo aiškinama spartiečių kilmė.

1195) Lokė Helikė – žr. III. 746 eil. komentarą.

1216–1217) Amsėjo / Šaižiai požemio šunes, apsupę deivę – buvo įsivaizduojama, kad Hekatė pasirodo apsupta šunų (schol. Theoc. II. 10–11).

1227) Nuplėšęs / Rankomis juos nuo Mimanto Flegros kovoj – per gigantomachiją su karo dievu Arėju susigrūmė gigantas Mimantas. Euripido *Ione* choras mini su Mimantu kovojantį Dzeusą (Eur. *Ion.* 215). Taip pat žr. III. 233 eil. komentarą. Pasak Apolodoro, Mimantą nukovė Hefaistas, mėtydamas į jį įkaitusius akmenis (Apollod. I. 6. 2).

1240–1244) Šiose eilutėse išvardijamos vietos, susijusios su Poseidono kultu.

1240–1241) Kaip vežimu Poseidonas į Istmą žiūrėti varžybų / Lekia – buvo tikima, kad dievai vyksta stebėti jiems skirtų švenčių (Pind. *Nem.* V. 37). Poseidono garbei prie Korinto sąsmaukos kas dveji metai būdavo rengiamos Istminės žaidynės, kuriose vykdavo žirgų ir vežimų lenktynės.

1241) Į Tainarą arba prie Lernos pelkynų – Tainare, pietiniame Peloponeso kyšulyje, stovėjo Poseidono šventykla, o Lernoje (Argolidė), pasak mito, Poseidonas pamilo danaidę Amimonę (Apollod. II. 1. 4).

1242) Į Onchesto giraitę – prie Bojotijos miesto Onchesto stovėjo Poseidono šventykla ir dievo garbei būdavo rengiamos žirgų varžybos (Hom. *Il.* II. 506; Pind. *Isthm.* I. 33, IV. 19; Paus. IX. 26. 6).

1243) Į Kalauriją – Kalaurijos saloje (dab. Poro sala) stovėjo Poseidono šventykla. Joje nusinuodijo oratorius Demostenas (Plut. *Dem.* 29).

1243–1244) Ar Haimonijos žemėn / Skuba jisai link Petros – scholijai nurodo, kad Haimonijoje (Tesalijoje) buvo vietovė, vadinama Petra, kur vykdavo Poseidonui skirtos varžybos. Pindaras vadina Poseidoną *Πετραῖος* (Pind. *Pyth.* IV. 138). *Į miškingą Geraistą* – šį Poseidonui skirtą Eubojos salos kyšulį mini Homeras (Hom. *Od.* III. 177).

KETVIRTOJI KNYGA

2) Mūza, o Dzeuso dukra – kreipimasis į mūzą ir jai užduodamas retorinis klausimas – dažnas reiškinys helenistinėje poezijoje (Call. *Hymn.* III. 186; Theoc. XXII. 115).

27–28) Išsikirpusi didelę sruogą, / Ją kambary paliko – gedintys žmonės palikdavo nukirptų plaukų sruogas ant artimųjų kapų (Hom. *Il.* XXIII. 135–136; Aesch. *Choe.* 198; Eur. *IT* 703; Eur. *El.* 515 etc.). Pilnametystės sulaikę jaunuoliai plaukų sruogas aukodavo upių dievams (Aesch. *Choe.* 6).

41) Durų skląsčiai prieš ją atsidarė patys savaime – durys savaime atsiveria prieš magiškų galių turintį žmogų ar dievą. Plg. Call. *Hymn.* II. 6–7.

44) Peplas – viršutinis moteriškas drabužis.

46) Chitonas – marškiniai, nešioti ant nuogo kūno.

54) Titanidė Mėnulio deivė – Mėnulio deivė Selėnė buvo titano Hiperiono ir Tėjos dukra, Helijo ir Aušros sesuo (Hes. *Theog.* 371 sqq.).

57–58) Aš ne viena skubu į uolą Latmo kalnyno / Ir ne viena degu dėl gražuolio Endimiono – piemuo Endimionas, su kuriuo jį pamilusi Selėnė susilaukė penkiasdešimt dukterų, panoro užmigti amžiams, bet išlikti nemirtingas ir jaunas (Apollod. I. 7. 5–6). Selėnė lankydavo miegantį mylimąjį Latmo kalnyno oloje Karijoje (Theoc. III. 49–50, XX. 37–39). Pasak kitos versijos, Dzeusas paėmė Endimioną į dangų, o šis norėjo sugundyti Herą, todėl buvo užmigdytas amžinu miegu (schol. Theoc. III. 49).

60–61) Kad tamsiąją naktį galėtum / Burtais ramiai užsiimt – burtai ir magiškos apeigos būdavo atliekamos tamsią naktį šviečiant mėnuliui (Theoc. II. 11) arba jam nusileidus. Apie Medėjos sugebėjimą burtais paveikti Mėnulio kelią danguje užsimena Ovidijus (Ov. *Her.* VI. 85–86).

87–88) Jums auksavilnį kailį pati atiduosiu, užmigdžius / Saugantį jį drakoną – anot *Argonautikos* scholijų, epinėje poemoje *Naupaktika* buvo pasakojama, kad kailis saugomas Ajeto namuose. Kai Afroditė užmigdo Ajetą, ketinantį sudeginti Argo laivą, Medėja paima kailį ir atneša jį Jasonui. Paminėtinos ir kitos versijos: pasak vienos iš jų, Jasonas pats užmuša drakoną ir pasiima kailį (Pind. *Pyth.* IV. 249), pasak kitos – drakoną užmuša Medėja (Eur. *Med.* 482).

95–96) Lai Olimpietis Dzeusas... / ... tepaliudija priesaiką šitą – viena iš Dzeuso funkcijų buvo saugoti priesaikas. Olimpijos buleuterijuje stovėjo Dzeuso priesaikų saugotojo (*Ὅρκιος*) statula (Paus. V. 24. 9).

131) Nuo titaniškos Ajos – Aja pavadinta titaniška, nes jos valdovo Ajeto senelis buvo titanas Hiperionas.

135) Kaukazo jūra – Juodoji jūra.

146) Kvietės ji dievą aukščiausią Hipną – miego dievas Hipnas gyvena tamsioje požemio karalystėje (Hes. *Theog.* 758). Hipnas ir jo brolis dvynys mirties dievas Tanatas minimi ir Homero epe (Hom. *Il.* XIV. 231, XVI. 672, 681).

148) Chtonišką deivę – Hekatę. Žr. III. 252 eil. komentarą.

155–156) Nuo kadagio krūmo / Spėjo šakelę nulaužt – dėl vaistinių savybių kadagys senovės Egipte, Graikijoje, Romoje buvo naudojamas gydymui (Nic. *Ther.* 584).

167) Viršutinė menė – moterų kambariai dažniausiai būdavo įrengiami antrame aukšte (Hom. *Il.* II. 514; Hom. *Od.* XVII. 101, XIX. 594).

225) Laikė Apsirtas žirgų vadeles – *Argonautikoje* Apsirtas vaizduojamas suaugęs. Pasak kito mito varianto, Apsirtas buvo dar mažas, ir Medėja išplaukdama jį pasiėmė su savimi. Matydama, kad ją vejasi Ajetas, ji užmušė brolį, sukapojo jo jūną ir išmetė į jūrą. Surinkęs sūnaus palaikus, Ajetas grįžo atgal jų palaidoti (Apollod. I. 9. 24).

242) Į pelasgų žemes – į Tesaliją.

243) Ir Pelijo namai kuo greičiau pražūties susilauktų – žr. III. 74–75 eil. komentarą.

258) Tas žynys – Finėjas.

259) Kitas kelias yra – grįždami namo, argonautai keliauju fantastiniu maršrutu: jie plaukia Istro upe (Dunojumi) ir patenka į Adrijos jūrą. Iš jos įsukę į Eridaną (Po upę), jie pasiekia Rodaną (Roną), plaukia į Ausonijos (Tirėnų) jūrą, paskui – į Jonijos jūrą, iš kurios laivą vėtros nuneša į Libiją. Iš jos argonautai grįžta į Heladę (žr. žemėlapį). Kitų autorių kūriniuose argonautų grįžimo maršrutas skirtingas: Pindaras rašo, kad argonautai iš Fasido patenka į pasaulio upę Okeaną ir plaukia į pietus, o paskui per Raudonąją jūrą pasiekia Libijos dykumą, iš jos – Viduržemio jūrą (Pind. *Pyth.* 4. 8–58). Anot Euripido, argonautai grįžta tuo pačiu keliu, kuriuo atplaukė į Kolchidę (Eur. *Med.* 432).

260) Kilę iš Tebės, Tritono dukters – upės dievo Tritono dukra nimfa Tebė buvo Egipto Tebų miesto eponimas.

262) Danajai – iš mitinio Danajo kilusi, Argolidėje gyvenusi graikų gentis. Homero epe taip dažnai vadinami visi graikai.

263) Apidės arkadai – arkadų gentis buvo laikoma Peloponeso autochtonais (Hdt. VIII. 73).

265) Pelasgai – seniausia Graikijoje gyvenusi gentis, pasak mito, kilusi iš Dzeuso ir Niobės sūnaus Pelasgo (Apollod. II. 1. 1, III. 8. 1). Apolonijas pelasgų žeme vadina Tesaliją.

266) Deukaliono garbi giminė – žr. III. 1086–1087 eil. komentarą.

270) Upė Tritono – Nilas.

272) Vienas vyras, kilęs iš ten – turimas galvoje Egipto faraonas Sesostris, apie kurio žygius į šiaurės kraštus rašo Herodotas. Pasak jo, Sesostrio kariai apsigyvenę prie Fasido upės, tad kolchai kilę iš egiptiečių (Hdt. II. 103–111). Tarp mokslininkų nėra vieningos nuomonės dėl tikslesnės Sesostrio identifikacijos. Šio Egipto faraono žygius mini ir Strabonas (Strab. XV. 1. 6).

279) Jie tebesaugo plokštes, prirašytas protėvių – Apolonijas Rodietis plokštes vadina žodžiu *κύρβεις*. Anot Aristotelio (Arist. *Ath.* VII. 1), Atėnuose taip buvo vadinamos trikampės plokštės su jose surašytais įstatymais. Tokios plokštės ar lentelės kartais būdavo sujungiamos į trišonę, apie savo ašį besisukančią piramidę. Komediografas Kratinas, kalbėdamas apie Solono ir Drakonto įstatymus, taip pat mini šias plokštes (fr. 274 K).

282) Atšaka Okeano, šiauriausioji upė – *Argonautikoje*, kaip ir Homero epe (Hom. *Il.* XXI. 196–197), visos upės ir šaltiniai išteka iš Okeano. Hesiodas Okeano atšaka vadina pomirtinę Stigės upę (Hes. *Theog.* 789).

284) Upė ta pavadinta Istru – Istro upe buvo vadinamas Dunojus. Istras išsamiai aprašytas Herodoto *Istorijoje* (Hdt. IV. 48–51).

287) Jos triukšmingai liejas žemyn iš Ripų kalnyno – toli šiaurėje stūksantį mitinį Ripų kalnyną mini poetas Alkmanas (Alcm. 90 PMG).

289–290) Į jūrą / Iš rytų – į Juodąją jūrą.

291) Ten, kur plyti Trinakrijos jūra – čia Trinakrijos jūra vadinama Adrijos jūra.

293) Kad Achelojo upė išteka žemėje jūsų – manyta, kad vakarinė Istro atšaka po jūra atiteka iki Graikijos krantų ir išsilieja į viršų kaip Achelojo (dabartinė Aspropotamo) upė. Panašiai galvota, kad Alfėjo upė po jūra atiteka iki Sicilijos (Pind. *Nem.* I. 3; Strab. VI. 2. 4; Paus. V. 7. 3).

298) Liko sūnų – Daskilą. Žr. II. 802 eil.

309) Peukę, trikampę salą, Istro upė skalauja – anot Apolonijo Rodiečio, mažytė trikampė salelė, vadinama Peuke („Pušis“), stūkso Istro upės žiotyse ir dalina upės vandenis į dvi atšakas. Pietine atšaka, vadinama Gražiosiomis žiotimis, plaukia kolchai ir aplenkia argonautus, pasukusius į šiaurinę atšaką, vadinamą Nareku.

320–321) Nei siginai, nei skitų tauta, susimaišius su trakais, / Nei graukėnai, nei sindai – išvardijamos prie Istro gyvenusios tautelės. Žinių apie siginus, gyvenusius į šiaurę nuo Istro upės, pateikia Herodotas. Jis nurodo, kad siginai dėvi mediškus drabužius, sakosi esą medų kilmės, jų teritorija siekia prie Adrijos jūros gyvenančius venetus ir t. t. (Hdt. V. 9). Herodotas taip pat rašo apie sindus, gyvenančius prie Kimerijos Bosporo (Hdt. IV. 28). Graukėnai niekur neminimi.

322) Laurijo lyguma – anot *Argonautikos* autoriaus, ši lyguma yra Istro baseine.

323) Anguro kalnas – neaišku, kur tiksliai buvo šis kalnas. Herodotas mini Angro upę, įtekančią į Brongą (dab. Morava), Istro intaką (Hdt. IV. 49). *Kauliakas* – daugiau niekur neminima uola. Argonautikos scholijai nurodo, kad apie šią uolą rašė istorikas Polemonas (II a. pr. Kr.).

327) Krono jūra – šiaurinė Adrijos jūros dalis. Pasak mito, perplaukęs šią jūrą, Kronas pabėgo iš Graikijos į Italiją. Aischilas šią jūros dalį vadina Rėjos įlanka (Aesch. *Prom.* 837).

330) Brigejidžių salos – dvi Adrijos jūros salelės, kaip spėjama, esančios netoli Kroatijos Rijekos miesto, buvo vadinamos šiaurės Ilyrijoje gyvenusios brigų tautos vardu (Strab. VII. 3. 2).

346) Letojidei – Artemidei.

363) Aš keliauju viena su liūdnaisiais tulžiais – graikai laikė, kad patino netekusi tulžio patelė leidžia liūdnus garsus (Hom. *Il.* IX. 563).

369) Aš kaip tavo dukra, ir žmona, ir sesuo – panašiais žodžiais į Hektorą kreipiasi Andromachė (Hom. *Il.* VI. 429–430). Plg. Soph. *Aj.* 514; Eur. *Hel.* 278; Ov. *Her.* III. 52.

382) To juk neleis valdovė, Dzeuso žmona – Hera buvo santuokos globėja.

423) Hipsipilės šventasis apsiaustas – žr. III. 1205 eil.

431) Nisos valdovas – žr. II. 905 eil. komentarą.

433) Minojo dukters – Ariadnės. Žr. III. 997–998 eil. komentarą.

433–434) Kadais šią merginą Tesėjas / Dijos saloj paliko – žr. III. 1003–1004 eil. komentarą.

476) Negailestinga baisi Erinija – žr. II. 220 eil. komentarą.

477) Greit galūnes Aisonidas nukirto nuo mirusio kūno – senovės Graikijoje žudikai kartais sukapodavo aukos kūną, nukirsdavo galūnes ir pakišdavo jas po nužudytųjų pažastimis, manydami, kad tuomet aukos negalės keršyti (Žr. Aesch. *Choe.* 439 sqq.). Toks paprotys buvo vadinamas *μασχαλισμός* arba *ἀκρωτηριασμός*.

478) Triskart palaižė pralieto kraujo ir triskart išspjovė – paprotys susijęs su bandymu išvengti keršto už žmogžudystę. Dėl šios priežasties Klitaimnestra nusivalo kruvinas rankas į nužudyto Agamemnono galvą (Soph. *El.* 444 sqq.).

481) Su žmonėm iš Apsirtų salelių – Apsirtų salas mini Strabonas (Strab. VII. 5. 5) ir Plinijus (Plin. *NH* III. 151). Spėjama, kad taip buvo vadinamos kelios Adrijos jūros salelės, esančios prie Istrijos pusiasalio.

505) Elektridės sala – salos pavadinimas reiškia „gintarinė" ir siejamas su daiktavardžiu *ἤλεκτρον* – „gintaras". Antikos ir Bizantijos geografai Elektride vadino keletą salų. Dažniausiai nurodoma, kad ši mitinė sala buvo netoli Eridano (Po) upės. Elektridės salą mini Strabonas (Strab. V. 1. 9) ir Plinijus (Plin. *NH* XXXVII. 32. 1).

516) Prie Ilyrijos upės – spėjama, kad kalbama apie dabartinį Driną – ilgiausią Albanijos upę, kurios ištakos yra Serbijoje ir Makedonijoje.

516–517) Kadmo / Ir Harmonijos kapas – apie Tebų įkūrėją Kadmą žr. III. 1179–1180 eil. komentarą. Kadmas buvo vedęs Arėjo ir Afroditės dukrą Harmoniją (Pind. *Pyth.* III. 88–94). Kai jiedu persikėlė į Ilyriją, jiems gimė sūnus Ilyrijas, tapęs viso krašto valdovu. Senatvėje Kadmas ir Harmonija virto drakonais, o po mirties pateko į Elisiejaus laukus (Apollod. III. 5. 4).

518) Enchelėjai – pietų Ilyrijoje gyvenusi, su kaimynais ilyrais kovojusi gentis (Hdt. V. 61). Mitas pasakoja, kad enchelėjams buvo išpranašauta pergalė, jei jie savo vadais išsirinks Kadmą ir Harmoniją (Apollod. III. 5. 4). Tai padarę, enchelėjai nugalėjo ilyrus.

519–520) Apsigyveno kalnuos, kuriems Keraunijų vardas / Duotas – Keraunijų („Perkūnų") kalnai driekiasi tarp Epyro ir Ilyrijos. Pavadinimą jie gavo nuo susitelkiančių virš jų, smarkų lietų ir perkūniją nešančių debesų.

521) Saloje apsistoti – kalbama apie Kerkyros salą.

524) Žemę hilėjų – spėjama, kad hilėjai gyveno Liburnijoje (Ilyrijos sritis, į kurią įėjo vakarinė dabartinės Kroatijos ir šiaurinė Dalmatijos dalys ir keletas Adrijos jūros salelių).

525–526) Hilėjai, / Kaip ir anksčiau, herojams nesiruošė pikta daryti – *Argonautikoje* Argo jūreiviai prie hilėjų krašto priplaukia pirmą kartą, todėl žodžiai „kaip ir anksčiau" kelia įvairių klausimų. Spėjama, kad Apolonijas Rodietis remiasi kokiu nors neišlikusiu pasakojimu apie argonautų kelionę.

528) Trikojis – panašus į katilą indas su trimis ilgomis kojomis, dažniausiai naudotas valgiui gaminti. Bronzinius trikojus aukodavo dievams, dovanodavo varžybų nugalėtojams. Delfuose žynė Pitija, sėdėdama ant trikojo, pranašaudavo. Apie antro argonautų trikojo likimą žr. IV. 1548 sqq.

535) Prie Hilejidės svetingo miesto – matyt, Hilejidės miestas buvo netoli jūros. Kai kurie leidėjai būdvardį *ἀγανή* „svetingas" supranta kaip tikrinį daiktavardį, reiškiantį miesto pavadinimą.

537) Gyvo nerado Hilo, šio krašto valdovo – kalbama apie hilėjų krašto valdovą, Heraklio ir najadės Melitės sūnų Hilą.

538) Žemėj fajakų – Apolonijas Rodietis fajakų žeme vadina Drepanės salą (IV. 990 sqq.), t. y. dabartinę Kerkyrą (Korfu). Homero *Odisėjoje* fajakai gyvena mitinėje Scherijos saloje.

539) Nausitojas – fajakų valdovas, atvedęs fajakus į Scherijos salą iš Hiperėjos (Hom. *Od.* VI. 7–11). *Makridė* – scholijai nurodo, kad Scherijos sala iš pradžių buvo vadinama nimfos Makridės vardu.

540) Buvo jinai Dioniso žindyvė – plačiau žr. IV. 1131–1140 eil. komentarą.

541) Kad išpirktų kaltę už savo vaikų žmogžudystę – beprotybės pagautas, Heraklis nužudė savo pirmąją žmoną ir vaikus. Apie tai rašoma Pseudo-Moscho epilijuje *Megara*, Euripido tragedijoje *Pamišęs Heraklis*. Pasak įprastinės versijos, Heraklis žmogžudystę įvykdo būdamas jaunas, dar neatlikęs dvylikos žygdarbių (Apollod. II. 4. 11–12; Paus. IX. 11. 2).

542) Ten Heraklis pamatė najadę Melitę – šis Heraklio meilės nuotykis daugiau niekur neminimas.

551) Užmušė mentorai jį, mėginantį jaučius apginti – mentorai gyveno į šiaurę nuo Liburnijos salų. Šią Liburnijos gentį mini Plinijus (Plin. *NH* III. 139. 2).

553) Ausonija – Italija. Senasis pavadinimas kilęs nuo Odisėjo ir Kalipsės sūnaus, ausonų genties progimdytojo vardo (Serv. ad Verg. *Aen.* VIII. 328).

553–554) Šalia Ligistidų salelių / (Jas dar Stoichadėm vadina) – penkios Hjero salelės prie pietinio Galijos kranto į rytus nuo Masalijos (dab. Marselis). Scholijai aiškina antrąjį salų pavadinimą „Stoichadės": mat salos išsirikiavusios viena linija (gr. *στοῖχος*).

563) Pro salas Liburnijos – ilgos ir siauros Liburnijos salelės išsimėčiusios Adrijos jūroje prie Ilyrijos krantų netoli dabartinio Kroatijos Zadaro miesto.

566) Kerkyros sala – *čia* Juodoji Kerkyros sala (dab. Kroatijos Korčulos sala) prie Ilyrijos krantų. Graikijos Kerkyros salą Apolonijas Rodietis vadina arba Drepane, arba Makride.

573–574) Pro Nimfają, / Kur valdovė Kalipsė, dukra Atlanto, gyvena – Homero epe nimfa Kalipsė gyvena mitinėje Ogigijos saloje, „pačiame vidury okeano" (Hom. *Od.* I. 50, VII. 244).

581–582) Žmogaus balsu prakalbėjo / Laivo lenta, išpjauta iš Dodonės ąžuolo – žr. I. 526–527 eil. komentarą.

590–591) Apie Kirkės gyvenamą vietą žr. III. 312 eil. komentarą.

596) Eridano tolimą upę – iš Krono jūros argonautai suka į Eridaną ir plaukia šia mitine upe (Hes. *Theog.* 338), vėliau tapatinta su Po upe.

597) Ten Faetontas, pusiau apsvilęs nuo degančio žaibo – išprašęs iš tėvo Helijo leidimo pasivažinėti saulės vežimu, Faetontas nusileido per žemai ir uždegė žemę, todėl buvo nutrenktas Dzeuso ir paskendo Eridano upėje (Eur. *Hipp.* 735 sqq.; Ov. *Met.* II. 19–366). Pasak kitų šaltinių, Faetontas buvo Kefalo ir Aušros (Hes. *Theog.* 984–986; Apollod. III. 14. 3) arba Kefalo ir Hemeros sūnus (Paus. 1. 3. 1).

603) Rymo aplink krantuose Heliadės – apie tai, kaip dėl žuvusio brolio verkia Faetonto seserys, dievo Helijo ir nimfos Klimenės dukterys, o jų ašaros virsta gintarais, rašo ir kiti autoriai (Eur. *Hipp.* 735–740; Ov. *Met.* II. 340–366).

611–612) Apolono / Ašaras plauna vandens sūkuriai – keltų pasakojimas, kad Apolono ašaros virsta gintaro lašais, daugiau niekur neminimas.

614–617) Apolonas pamilo mirtingąją Koronidę, tačiau ši buvo jam neištikima. Kai varnas pranešė dievui apie mylimosios išdavystę, Artemidė (arba pats Apolonas) Koronidę nušovė (Pind. *Pyth.* III. 33 sqq.; Paus. II. 26. 6), o mažasis Koronidės ir Apolono sūnus Asklepijas buvo perduotas kentaurui Cheironui. Cheironas išmokė Asklepiją gydyti (Apollod. III. 10. 3; Pind. *Pyth.* III. 47–58). Kadangi Asklepijas ne tik gydydavo žmones, bet ir atgaivindavo mirusiuosius, Dzeusas nutrenkė jį žaibu (Apollod. III. 10. 4). Kai dėl to supykęs Apolonas iššaudė žaibus nukalusius kiklopus, Dzeusas jį nubaudė – Apolonas turėjo metus tarnauti mirtingajam žmogui Admetui (Apollod. III. 10. 4; Eur. *Alc.* 1–9). *Argonautikos* autorius pateikia kiek kitokią versiją: dėl Dzeuso grasinimų Apolonas priverstas palikti Olimpą ir bėgti į hiperborėjų šalį. Žr. taip pat II. 675 eil. komentarą.

617) Lakerėjoj – lapito Flegijo dukra Koronidė buvo kilusi iš Tesalijos. Jos gimtasis Lakerėjos miestas stovėjo prie Amiro upės žiočių.

627–628) Pasuko į gilią Rodano / Upę, kuri yra Eridano intakas – pateiktas tikrovėje neįmanomas argonautų kelionės maršrutas, pagal kurį Eridano (Po) upė aukštupyje jungiasi su Rodano (Reino upe). Argonautai plaukia Eridano upe, iš jos patenka į Rodano upę, o paskui tęsia kelionę viena Rodano atšaka iki Sardinijos jūros.

629–630) Kyla / Jis iš gelmių – apie požemines upes pasakojama Homero *Odisėjoje* (Hom. *Od.* X. 513 sqq.).

630) Kur vartai ir Niktės namai pastatyti – Hesiodas aprašo giliai po žeme esančius Niktės (Nakties) namus (Hes. *Theog.* 744–752).

631–633) Viena atšaka jos srovena / Link Okeano, kita įsilieja Jonijos jūron, / Dar kita į Sardonijos jūrą – neišmanydamas Europoje tekančių upių krypčių ir galbūt suklaidintas panašiai skambančių pavadinimų (Eridanas – Rodanas – Reinas), Apolonijas Rodietis teigia, kad keltų žemėje Rodanas išsišakoja. Viena atšaka, pasak Apolonijo, susijungia su Eridanu (Po) ir įteka į Adrijos jūrą (kūrinyje ji vadinama Jonijos), antroji atšaka, Rodanas (Rona), įteka į Sardonijos jūrą (Viduržemio jūros dalis į vakarus nuo Sardinijos salos iki Ronos žiočių), trečioji (spėjama, kad tai dabartinis Reinas) kyla į šiaurę ir įteka į Okeaną.

634–635) Pasuko / Į audringus ežerus laivas iš upės – galbūt kalbama apie Vidurio Europoje tyvuliuojančius Ženevos ir Bodeno ežerus.

639) Ruošės įplaukti į šitą atšaką – nežinodami kelio, argonautai pasirenka trečiąją, į šiaurę vedančią pavojingiausią upės atšaką.

640) Herkinijo kalnas – spėjama, kad kalbama apie Švarcvaldo kalnų masyvą. Herkiniju buvo vadinamas kalnų masyvas nuo Švarcvaldo iki Karpatų. Herkinijų kalnus arba girią mini Strabonas (Strab. IV. 6. 9), Cezaris (Caes. *B. G.* VI. 25), Tacitas (Tac. *Germ.* XXVIII, XXX, *Ann.* II. 45) ir kt.

643) Deivės valia atgal jie pasuko ir kelią surado – riksmu perspėdama argonautus nuo Herkinijų viršūnės, Hera pakeičia veiksmo eigą. Herai perspėjus argonautai pasuka į pietus ir Rodano upe pasiekia Sardonijos jūrą.

650) Dioskūrai pagelbėjo – buvo tikima, kad Dioskūrai gelbėja jūroje skęstančius laivus (*HH* XXXIII. 7; Eur. *El.* 991–993).

655) Ir ten kranto žvirgždu nusitrynė prakaitą gausų – Aitalijos salos (dab. Elba) krantų įvairiaspalvį žvirgždą mini Strabonas (Strab. V. 2. 6).

676) Tokius žvėris žemė iš pirmojo dumblo sukūrė – Homero *Odisėjoje* Kirkė paverčia žmones žvėrimis (Hom. *Od.* X. 212 sqq.). *Argonautikoje* aplink Kirkę spiečiasi hibridai, nepanašūs nei į žmones, nei į žvėris. Tai pirmapradės, iš pirmojo dumblo sukurtos žemės būtybės. Anot Apolonijo Rodiečio, iš jų vėliau atrankos būdu išsirutuliojo žmonės ir gyvūnų rūšys (plg. Hes. *Op.* 60–62; Apollod. I. 7. 1.). Tokiame gyvūnų evoliucijos aiškinime galima įžiūrėti graikų filosofo Empedoklio įtaką. Empedoklis tvirtino, kad pasaulis susikūrė iš keturių elementų (žemės, vandens, oro ir ugnies). Veikiami traukos (meilės) ir atostūmio (neapykantos), šie elementai nuolat jungėsi ir skyrėsi.

693) Jie atsisėdo prie židinio – namų židinys buvo laikomas šventa vieta. Atsidėdęs prie židinio žmogus patenka namų dievų globon (Hom. *Od.* VII. 153; Aesch. *Eum.* 577; Soph. *OT* 32; Hdt. 1. 35).

708) Ir jo krauju žmogžudžių rankas apšlakstė – apvalymo apeigos dažniausiai būdavo atliekamos taip: papjaunamas gyvulys, žudiko rankos apšlakstomos gyvulio krauju, paskui nuplaunamos vandeniu, meldžiamasi ir aukojama dievams. Žr. taip pat Aesch. *Eum.* 280–283; Eur. *IT* 1223–1225, 1230–1233.

713) Aukas be vyno – vietoje vyno būdavo nuliejamas vanduo, sumaišytas su pienu ir medumi (*μελίκρατον*). Plg. Aesch. *Eum.* 107; Soph. *OC* 481)

714) Kad Erinijos baisios nustotų pykti – žr. II. 220 eil. komentarą.

731) Savo, kolchų, tarme – vienintelė užuomina *Argonautikoje*, kad herojai kalba skirtinga kalba ar tarme.

754) Pranešė Herai Iridė – žr. II. 286–287 eil. komentarą.

759) Skrisk pas Tetidę – jūrų dievo Nerėjo dukra, Achilo motina Tetidė gyvena jūros gelmėse, kur sugrįžo po savo nenusisekusios santuokos su Peléju. Žr. taip pat IV. 869–870 eil. komentarą.

761) Dar prie krantų, kur varinis priekalas dievo Hefaisto – matyt, kalbama apie netoli Sicilijos esančias Liparų salas. Žr. taip pat III. 42 eil. komentarą.

765–766) Pas Ajolą, kuris visus dangaus pagimdytus / Vėjus valdo – Homero epe vėjų dievas Ajolas su žmone Arete, šešiais sūnumis ir tiek pat dukterų gyvena Ajolijos saloje, apsuptoje aukštų uolų ir varinių sienų (Hom. *Od.* X. 1–75). Jūreiviams graikams vėjai turėjo ypač didelę reikšmę. Jie buvo personifikuoti, sudievinti, jiems buvo meldžiamasi (Hom. *Il.* XXIII. 194; Hdt. VII. 189). I a. pr. Kr. Atėnuose pastatytas Vėjų bokštas papuoštas aštuonių vėjų reljefais.

769) Kol jie pasieks Alkinojo valdas – gimtinę fajakų – kalbama apie fajakų salą Kerkyrą.

772–773) Ir į Egėjo jūrą, kur stovi rūmai Nerėjo / Greit nusileido – analogiška scena Homero *Iliadoje*, kur Iridė, norėdama pranešti Tetidei Dzeuso valią, šoka į jūros gelmes (Hom. *Il.* XXIV. 77 sqq.). *Argonautikoje* nenurodoma konkreti vieta, kur stovi Nerėjo rūmai. Homeras rašo, kad Nerėjas su dukterimis nereidėmis gyvena tarp Samo ir Imbro salų (Hom. *Il.* XXIV. 78).

789–790) Skilė ir Charibdė – jūros pabaisos, gyvenusios pakrantės uolose iš abiejų jūros sąsiaurio pusių. Spėjama, kad tai galėjo būti Mesinos sąsiauris tarp Italijos ir Sicilijos. Skilė turėjo šešias galvas ir dantimis pagriebdavo praplaukiančius jūreivius, o priešingoje pusėje gyvenusi Charibdė laivus įsiurbdavo (Hom. *Od.* XII. 85 sqq., 235 sqq.).

791) Nuo kūdikystės dienų tave auginau ir mylėjau – Homeras užsimena, kad Hera globojo ir auklėjo Tetidę, o paskui išleido ją už Pelėjo (Hom. *Il.* XXIV. 60–62), tačiau niekur nekalba apie tai, kad Tetidei buvo lemta pagimdyti sūnų, pranokstantį tėvą, ir nemini jokio Tetidės ir Pelėjo konflikto.

798) Kad nemirtingo dievo žmona tu niekad nebūsi – Tetidės atstumtas Dzeusas prisiekė, kad niekada neleis jai ištekėti už dievo (plg. Apollod. III. 13. 4).

800) Kol vyresnioji Temidė – Temidė viena karta vyresnė už Dzeusą. Hesiodas ją vadina Gajos ir Urano dukterimi (Hes. *Theog.* 135). Iš savo motinos Gajos Temidė buvo perėmusi orakulą Delfuose (Aesch. *Eum.* 3; Apollod. I. 4. 1). *Atskleidė viską* — Tetidę norėję vesti Poseidonas ir Dzeusas atsisakė savo sumanymų, kai Temidė jiems išpranašavo, jog Tetidės sūnus pranoks tėvą (Pind. *Isthm.* 8. 27–47; Apollod. III. 13. 4). Pasak kitos versijos, ne Tetidė, bet Prometėjas išpranašavo, kad, jei Dzeusas vesiąs Tetidę, jo sūnus atims iš tėvo valdžią (Aesch. *Prom.* 768; Apollod. III. 13. 4).

807–808) Visus dievus nemirtingus / Pakviečiau į vestuves – apie Pelėjo ir Tetidės vestuves, vykusias ant Peliono kalno, pasakoja Homeras (Hom. *Il.* XXIV. 62), Pindaras (Pind. *Pyth.* 3. 87–96; Pind. *Nem.* 4. 62–68, 5. 25–39; Pind. *Isthm.* 8. 27–47), Euripidas (Eur. *IA* 701–709, 1036–1074). Apie tai buvo rašoma neišlikusioje kiklinėje poemoje *Kiprijai* ir kt.

808–809) Pati vestuvinį deglą / Savo rankom laikiau – nuotaką į jaunikio namus lydėdavo gausi palyda. Jaunosios motina nešdavo deglą, įžiebtą nuo namų židinio. Tuo deglu būdavo uždegama židinio ugnis jaunikio namuose (Eur. *Med.* 1023).

811) Tavo vaikas – kalbama apie Achilą, kurio Tetidė susilaukė su Pelėju. Nors Achilą išaugino kentauras Cheironas, ryšys tarp sūnaus ir motinos niekada nenutrūko (Hom. *Il.* I. 359 sqq., XVIII. 70 sqq. ir kt.).

813–814) Į Elisiejaus laukus kada nors iškeliaus, ten Medėją / .... paims sau į žmonas – apie Achilo ir Medėjos santuoką Elisiejaus laukuose rašė poetai Ibikas (fr. 291 PMG) ir Simonidas (fr. 558 PMG). Kai kurie šaltiniai nurodo, kad Achilas po mirties apsigyveno Palaimintųjų salose (Apollod. *Ep.* V. 5; Pind. *Ol.* II. 77–90) arba kad Achilo siela buvo perkelta į Leukės salą, kur jis vedė gražiąją Heleną (Paus. III. 19. 13) arba Ifigeniją (schol. Pind. *Nem.* IV. 49). Apie Elisiejaus laukus žr. Hom. *Od.* IV. 563 sqq.

828) Skilę pagimdė Forkijui dievui – scholijai nurodo, kad pirmasis Skilę jūrų dievo Forkijo dukterimi pavadino logografas Akusilajas (sch. ad Ap. Rhod. IV. 828).

829–830) Hekatė, kurią dar vadina / Kratajide. Homero *Odisėjoje* Skilės motina vadinama Krataja – „Stiprioji" (Hom. *Od.* XII. 124).

860) Pro uolas, kurios vadinamos Planktėm – neaišku, kur buvo „klaidžiojančios" uolos Planktės, kurių *Argonautikos* autorius nesutapatina su kitomis uolomis. Homeras Planktėmis vadina Skilę ir Charibdę (Hom. *Od.* XII. 59, XXIII. 327).

869–870) Mat naktimis ji pati sūnaus mirtingąjį kūną / Degino virš ugnies – norėdama suteikti sūnui nemirtingumą, Tetidė naktį kišdavo mažąjį Achilą į Stigės upės vandenis (*variantas:* į šventąją ugnį). Kulnas, už kurio ji laikydavo sūnų, liko sužeidžiamas. Pamatęs, ką naktį daro žmona, Pelėjas ištraukė kūdikį iš motinos rankų. Tuomet įsižeidusi Tetidė grįžo pas tėvą Nerėją, o Achilas buvo perduotas Cheironui (Pind. *Nem.* III. 43; Apollod. III. 13. 6). Analogiška scena pavaizduota *Homeriniame himne Demetrai*: norėdama Eleusino valdovo sūnelį Demofoontą padaryti nemirtingą, Demetra naktimis kiša jį į ugnį, bet jai sutrukdo vaiko motina Metaneira (*HH* II. 235–240).

892) Antemoesa – „gėlėtoji“ sala. Homeras kalba apie gėlėtą seirėnių pievą (Hom. *Od.* XII. 159), bet jų salos, buvusios tarp Ajajės ir Skilės, neįvardija (Hom. *Od.* XII. 45–46).

893) Seirėnės giesmėm žavingom viliojo – mitinės būtybės seirėnės, pusiau moterys, pusiau paukščiai. Jos savo dainomis suviliodavo jūreivius, ir šie, pamiršę viską pasaulyje, pražūdavo (Hom. *Od.* XII. 153–200).

895–896) Tas Seirėnes Achelojui ... / Mūza viena, Terpsichorė, pagimdė – dažniausiai nurodoma, kad seirėnių tėvas – upės dievas Achelojas, bet motina įvardijama skirtinga. Pasak Apolonijo Rodiečio, jų motina – šokių mūza Terpsichorė, pasak kitų šaltinių – Gaja (Eur. *Hel.* 168), tragedijos mūza Melpomenė (Apollod. I. 3. 4) arba Steropė (Apollod. I. 7. 10).

897) Šauniąją dukrą Demetros – seirėnės guodė nuo motinos Demetros atskirtą dukrą Persefonę. Ovidijus rašo, kad seirėnės buvo su Persefone, kai ją, pievoje skinančią gėles, pagrobė Hadas (Ov. *Met.* V. 552–555).

908–909) Orfėjo formingė / Mergišką giesmę seirėnių tada sugebėjo nustelbti – kitaip nuo seirėnių giesmės išsigelbėja Odisėjas. Plaukdamas pro šalį, jis įsako bendrakeleiviams vašku užsilipdyti ausis, o jį patį pririšti prie laivastiebio (Hom. *Od.* XII. 166–200). Žr. taip pat I. 33 eil. paaiškinimą.

917) Kipridė, Eriko valdovė – pasak Diodoro, Butą pamilo Afroditė ir susilaukė nuo jo sūnaus Eriko, kuris Sicilijoje įkūrė Eriko miestą ir ant to paties pavadinimo kalno pastatė Afroditės šventyklą (Diod. IV. 83). Vergilijus nurodo, kad šią šventyklą pastatė Enėjas (Verg. *Aen.* V. 759).

948–955) Mėtančios Argo laivą nereidės primena jūros pakrantėje žaidžiančias kamuoliu Nausikają ir jos drauges (Hom. *Od.* VI. 100–116).

964–965) Trinakrijos pievą, kur ganos / Helijo dievo banda – mitinė Trinakrijos sala („trikampė“ sala) dažniausiai tapatinama su Sicilija (Thuc. VI. 2. 2). Apolonijas Rodietis, kaip ir Homeras (Hom. *Od.* XII. 127–136), nurodo, kad Helijo banda ganosi Trinakrijoje. Pasak kitų versijų, Helijo

banda ganosi mitinėje Eritėjos saloje (Apollod. I. 6. 1) arba prie Jonijos įlankos esančioje Apolonijoje (Hdt. IX. 93).

970–972) Faetūsa... / ...Lampetija – Homero epe taip pat minimos Helijo dukros Faetūsa („Spindinčioji") ir Lampetija („Šviečiančioji") ir nurodoma, kad jas dievui pagimdė nimfa Neaira (Hom. *Od.* XII. 131–133).

977) Visos jos buvo šviesios, pieno baltumo – panašiai Helijo jaučius apibūdina Teokritas: „Tartum gulbės balti" (Theoc. XXV. 130).

982) Buvo didžiulė, turtinga sala Keraunijos jūroj – kalbama apie fajakų salą, kurią Homeras vadina Scherija (Hom. *Od.* VI. 4–10), o Apolonijas – Drepane. Keraunijos jūra vadinama pietinė Adrijos jūros dalis, esanti prieš Keraunijų kalnus.

983) Priešais Jonijos sąsiaurį – kalbama apie Adrijos ir Jonijos jūras jungiantį sąsiaurį (dabartinį Otranto sąsiaurį tarp Italijos ir Albanijos).

984) Pjautuvas ten po sala – Kerkyros salos kontūrai primena pjautuvą, todėl sala gavo pavadinimą Drepanė – „pjautuvas". Žr. taip pat IV. 538, 769 eil. komentarus.

985–986) Juo Kronas nupjovė / Tėvo vyrišką dalį – motinos Gajos paprašytas, titanas Kronas pjautuvu iškastravo savo tėvą Uraną (Hes. *Theog.* 178–181).

989–990) Ir iš meilės Makridei tada titanus ji išmokė / Kaip nupjauti javus – apie Makridę žr. IV. 1131–1140 eil. komentarą. Pasak retos mito versijos, po sala paslėptas Demetros pjautuvas, kurį jai buvo padovanojęs Hefaistas. Šiuo pjautuvu Demetra parodė titanams, kaip reikia nuimti derlių (Etym. Gen. s.v. *Δρεπάνη*).

992) Fajakai... prasidėjo iš kraujo Urano – scholijuose aiškinama, kad fajakai kilo iš nuvarvėjusių Urano kraujo lašų. Homero *Odisėjoje* Alkinojo tėvas Nausitojas vadinamas Poseidono sūnumi (Hom. *Od.* VII. 56). Apolonijas Rodietis fajakus laiko autochtonais. Homeras, priešingai, teigia, kad fajakai atsikėlė į Scherijos salą, o prieš tai gyveno mitinėje Hiperėjos šalyje netoli kiklopų (Hom. *Od.* VI. 4).

1013) Lietė kelius Aretės – kelių apkabinimas ir smakro lietimas – įprasti senovės graikų maldavimo gestai (Hom. *Il.* I. 500–501; Eur. *Med.* 65; Eur. *El.* 1214).

1042) Bijokit Erinijos (gelbsti / Ji maldautojams noriai) – šiose eilutėse Erinija pavadinta *ἱκεσίη* – „maldautojų globėja". Maldautojai, elgetos ir svečiai turėjo savo Eriniją, keršijančią jų skriaudikams (Hom. *Od.* XVII. 475).

1090) Ką Antiopei gražveidei padarė Niktėjas – Tebų valdovo Niktėjo dukrą Antiopę suviliojo Dzeusas. Pastojusi nuo dievo ir bijodama tėvo rūstybės, Antiopė pabėgo į Sikioną, kur tapo karaliaus Epopėjo žmona. Mirdamas Niktėjas prisakė broliui Likui sugrąžinti Antiopę namo. Pakeliui į Tebus Antiopė pagimdė Amfioną ir Dzetą (Hom. *Od.* XI. 260; Apollod. III. 5. 5).

1091) Jūroj Danajei kentėti dėl tėvo poelgio pikto – žr. I. 622 eil. komentarą.

1092–1093) Nuožmusis Echetas / Savo dukters akis virbalais variniais išdūrė – Epyro valdovas Echetas garsėjo žiaurumu (Hom. *Od.* XVIII. 83–87, XXI. 308). Kai jo dukra Metopė (pasak kitos versijos, Amfisa) atsidavė mylimajam Aichmodijui, pykčio pagautas tėvas išdūrė dukrai akis.

1095) Varį kasdien maldama tamsioje apniukusioj klėty – anot Homero komentatoriaus Eustatijo, apakinęs dukrą, Echetas davė jai varinių miežių, pažadėjęs sugrąžinti regėjimą, jei ji sumals tuos miežius į miltus (Eustath. *ad Hom.* p. 1839).

1131–1140) Prisimenama reta mito versija, kaip Eubojos saloje nimfa Makridė medumi maitino mažąjį Dionisą. Apie tai sužinojusi Hera išvarė Makridę iš Eubojos, todėl nimfa apsigyveno fajakų saloje, kuri buvo pavadinta jos vardu.

1132) Aristajas – žr. II. 507 eil. komentarą.

1149–1150) Vienos nimfos buvo dukterys upės Aigajo, / Kitos gyveno Melitės kalno viršūnėj – upėse gyveno vandens nimfos, vadinamos najadėmis, kalnuose – kalnų nimfos oreadės, medžiuose – driadės.

1160) Himenajas – vestuvių daina.

1171–1172) Pradėjo šypsotis / Krantas salos – besišypsanti ar besijuokianti gamta – dažnas poetinis tropas (Hom. *Il.* XIX. 362; Thgn. 9 sq.; *HH* II. 13–14, III. 118 ir kt.).

1178) Rankoj jis laikė paėmęs teisėjų skeptrą auksinį – valdžios simbolį skeptrą nešiodavosi valdovai, žyniai, šaukliai, teisėjai (Hom. *Il.* I. 15, 28, 245, 279, II. 15, 86, 279, III. 218, VII. 277, XVIII. 505 ir kt.).

1212) Efyrė – senasis Korinto pavadinimas. *Bakchiadai* – sena kilminga giminė, viešpatavusi Korinte iki Kipselo laikų (657 m. pr. Kr.) ir kildinusi save iš karaliaus Bakchido (Hdt. V. 92; Paus. II. 4. 4). Išvykę iš Korinto, bakchiadai įsikūrė įvairiose Graikijos vietovėse.

1215) Abantai – Eubojoje gyvenusi gentis (Hom. *Il.* II. 536) vėliau persikėlė prie Keraunijų kalnų. *Orikas* – Plinijus nurodo, kad šį miestą įkūrė kolchai (Plin. *NH* III. 145. 9). Oriko uostą mini Herodotas (Hdt. IX. 93).

1217) Prie Apolono, bandų globėjo, šventyklos – viena iš Apolono funkcijų buvo globoti bandas (Hom. *Il.* II. 763 –766; Theoc. XXV. 21).

1228) Ambrakijos įlanka – romėnai šią įlanką vadino Akcijaus įlanka.

1229) Žemę kuretų – Akarnaniją (Graikijos sritis į šiaurės vakarus nuo Korinto įlankos).

1229–1230) Praėjimą siaurutį / Tarp salelių mažų – matyt, kalbama apie siaurą sąsmauką tarp Leukadės salos ir Graikijos žemyno.

1230) Paliko salas Echinadžių – šių mažų, Jonijos jūros Akarnanijos pakrantėje prieš Achelojo upės žiotis išsidriekusių salų pavadinimas siejamas su žodžiu *ἐχῖνος* – „jūros ežys“ (matyt, dėl jų stačių, uolėtų krantų). Echinades mini Homeras (Hom. *Il.* II. 625), Herodotas (Hdt. II. 10) ir kt. Tukididas nurodo, kad jos yra tuščios, negyvenamos (Thuc. II. 102). Strabono nuomone, tai nederlingos ir uolėtos salos (Strab. X. 2. 19).

1231) Žemė Pelopo – Peloponesas.

1235) Sirto įlanka – dabartinė Sidros įlanka. Ši Viduržemio jūros dalis ties Libijos krantais buvo gerai žinoma Antikos istorikams ir geografams (Hdt. II. 150 etc.; Diod. III. 49; Strab. XVII. 3. 20). Klampūs smėlėti įlankos krantai keldavo pavojų atplaukusiems laivams. Herodotas mini smėlio audras, kylančias žemėje prie Sirto įlankos (Hdt. IV. 173).

1301) Gulbės pradeda savo giesmę giedoti – sielvartaujantys herojai dažnai lyginami su giedančiais paukščiais. Sofoklio *Elektroje* (Soph. *El.* 107) Elektra savo raudą lygina su lakštingalos giesme. Giedančios gulbės minimos tragedijose (Aesch. *Ag.* 1444 sqq.; Eur. *El.* 151; *IT* 1104), Kalimacho poezijoje (Call. *Hymn.* IV. 249 sqq.) ir t. t.

1309) Libijos krašto globėjos herojės – Libijos šalies herojės taip pat paminėtos helenistinio poeto Nikaineto epigramoje (*AP* VI. 225)

1310–1311) Kai blizgėdama ginklais iššoko / Ji iš tėvo galvos – žr. III. 32 eil. komentarą.

1311) Vandeny ją Tritono išmaudė – Pseudo-Apolodoras nurodo, kad tai įvyko prie Tritono (Nilo) upės (Apollod. I. 3. 6).

1326) Gražiaratį vežimą paties Poseidono – žirgų tramdytoju (Hom. *Il.* XXIII. 307; Soph. *OC* 712 sqq.) ir globėju (Paus. I. 30. 4, VIII. 14. 5, VIII. 37. 10) laikomas Poseidonas būdavo įsivaizduojamas skriejantis jūros paviršiumi žirgų traukiamu vežimu (Hom. *Il.* XIII. 27–31; Paus. II. 1. 8 ir kt.).

1372) Spėju, kad motina mūsų yra ne kas kita, kaip laivas – graikų kalbos daiktavardis „laivas“ (*ναῦς*) yra moteriškosios giminės.

1381) Pieridės – taip vadinamos mūzos, nes jos gimė šiaurinėje Graikijoje srityje Pierijoje (Hes. *Theog.* 53).

1387) Dvylika nešėt dienų ir tiek pat naktų – tiek pat dienų argonautai neša laivą per dykumą ir Pindaro versijoje (Pind. *Pyth.* IV. 25).

1391) Tritonidės ežeras – tiksliai nežinoma, kur buvo šis Libijos ežeras. Jis dažnai minimas Antikos autorių (Hdt. IV. 179, 180; Pind. *Pyth.* IV. 20–21; Strab. XVII. 3. 20).

1396–1397) Aukso obuolius ten iki pat dienos vakarykštės / Saugojo chtoniškas gyvis – drakonas Ladonas – hesperidės ir drakonas Ladonas saugojo auksinius obuolius, kuriuos Gaja buvo padovanojusi Herai vestuvių su Dzeusu proga (Apollod. II. 5. 11). Vėliau šiuos obuolius paėmė Heraklis (vienuoliktasis žygis). *Argonautikoje* drakonas – chtoniškas gyvis, Gajos palikuonis. Hesiodas šį drakoną vadina jūros dievybių Forkino ir Ketò (Hes. *Theog.* 333–334), Pseudo-Apolodoras – Tifono ir Echidnos sūnumi (Apollod. II. 5. 11).

1398) Valdos Atlanto – neaišku, kur buvo titano Atlanto žemė. Homeras nurodo, kad Atlantas stovi jūroje ir ant pečių laiko stulpus, skiriančius dangų nuo žemės (Hom. *Od.* I. 53–54 sq.). Pasak kitų versijų, Atlantas laiko dangaus skliautą toli Vakaruose, žemės pakraštyje, prie hesperidžių sodo (Hes. *Theog.* 517–519; Eur. *Hipp.* 742–751) arba stovi požemio pasaulyje netoli Niktės namų (Hes. *Theog.* 746), arba po žeme (Paus. V. 11. 5, V. 18. 4) ir t. t. Apolonijas pateikia naują versiją, kad Atlanto valdos ir hesperidžių sodai yra Libijoje.

1398) Hesperidės nimfos bėgiojo – hesperidės kartais laikomos Niktės ir Erebo (Hes. *Theog.* 215), kartais titano Atlanto ir nimfos Hesperidės dukterimis (Diod. IV. 27).

1399) Traukdamos dainą gražiai – hesperidės vadinamos balsingomis (Eur. *HF* 394; Eur. *Hipp.* 742). Matyt, joms buvo priskiriamos tokios pat savybės, kaip ir seirenėms, tik hesperidžių daina nekėlė pavojaus mirtingiesiems.

1400) Gyvo Ladono nerado – jį buvo nukovęs Heraklis – *Argonautikoje* pateikiamas retas mito variantas, kad Heraklis pasiima auksinius obuolius, nukovęs drakoną Latoną. Dažniau nurodoma, jog Heraklis pasiunčia Atlantą paimti obuolių, o pats tuo metu laiko dangaus skliautą (Apollod. II. 5. 11).

1404) Lernos hidros nuodais užnuodijo strėlės Heraklio – Heraklis, nukapojęs devyngalvės Lernos hidros galvas, jos nuodingame kraujyje sumirkė savo strėles (Soph. *Trach.* 573–574; Paus. II. 37. 4; Apollod. II. 5. 2).

1414) Nimfos, esate jūs giminė šventa Okeano – toks teiginys tinka upelių ir šaltinių nimfoms, nes, pasak Homero, visos upės, upeliai ir šaltiniai išteka iš Okeano (Hom. *Il.* XXI. 196–197). Kadangi hesperidės pasiverčia medžiais, tai jos veikiau ne vandens nimfos (najadės), bet medžių nimfos (driadės).

1426–1428) Apolonijas Rodietis nurodo trijų hesperidžių vardus. Pseudo-Apolodoras išvardija keturias hesperides: Aiglę, Eritėją, Hesperiją ir Aretūsą (Apollod. II. 5. 11).

1433) Pats baisiausias niekšas – kalbama apie Heraklį.

1465) Eufemas kojom lengvom pasikliovė – apie Eufemo greitumą žr. I. 180–184 eil.

1466) Žvelgė tolyn skvarbiomis akimis Linkėjas – žr. I. 151 eil. komentarą.

1470) Kur Polifemas, Eilato sūnus – Polifemas kartu su Herakliu, nesuspėję sugrįžti į laivą, pasiliko Misijoje. Žr. I. 1240 sqq. Apie Polifemo likimą žr. I. 1321–1323 sqq.

1485) Baisiosios Kėrės – žr. I. 689 eil. komentarą.

1490) Likorietis – Apolono epitetas. Likorėju buvo vadinama pietinė Parnaso kalno viršūnė ir jo papėdėje stovintis miestas (Paus. X. 6. 3; Strab. IX. 3. 3). Tokiu pat epitetu Apoloną vadina ir Kalimachas (Call. *Hymn.* II. 19).

1491) Akakalidė – Pseudo-Apolodoras šią heroję vadina Akale (Apollod. III. 1. 2). Scholijai pateikia mitinį pasakojimą, kad Akakalidė nuo Apolono pagimdė Naksą, o nuo Hermio – Kidoną. Plg. Paus. VIII. 53. 4.

1492–1493) Ją įkurdino tėvas / Libijoj – ekskursas apie Akakalidę patvirtina nuomonę, kad Šiaurės Afrikos kolonizavime dalyvavo ir atvykėliai iš Kretos. Herodotas pasakoja, kad iš Kretos buvo kilusi Kirėnės įkūrėjo Bato motina (Hdt. IV. 154–155).

1494) Kurį Amfitemiu, taip pat Garamantu vadino – iš Garamanto kilo Libijoje gyvenusi garamantų tautelė, minima Herodoto (Hdt. IV. 174–175).

1496) Nasamonas – šis herojus buvo laikomas nasamonų tautelės, gyvenusios šiaurės Libijoje, pradininku (Hdt. IV. 172–175).

1505) Tysojo smėly gyvatė baisi – tiksliai nežinoma, apie kokios rūšies gyvatę čia kalbama. Poemą apie nuodingas gyvates ir gydymą nuo įgėlimų buvo parašęs helenistinis poetas Nikandras iš Kolofono (III–II a. pr. Kr.). Apie mirtiną gyvatės įkandimą rašo ir Pausanijas (VIII. 4. 7).

1511) Pajanas – Homero epe – senasis gydymo dievas, gydantis Hadą ir Arėją (Hom. *Il.* V. 401–402, 899, 900 sqq.). Vėliau Pajano kultą išstūmė Apolono kultas.

1513) Eurimedontas – išvertus reiškia „plačiai valdantis".

1514–1515) Virš Libijos skrido, karaliui / Nešdamas ką tik nukirstą galvą gorgonės – Serifo salos valdovui įsakius, Persėjas, Dzeuso ir Argo karalaitės Danajės sūnus, turėjo nukirsti galvą gorgonei Medūsai, nuo kurios žvilgsnio visi suakmenėdavo. Tai padaryti Persėjui padėjo dievai. Gavęs iš grajų sparnuotus sandalus, Persėjas nuskrido pas gorgones ir atliko užduotį (Apollod. II. 4. 2–3). Hesiodas nurodo, kad gorgonės gyvena toli Vakaruose prie Okeano šalia hesperidžių (Hes. *Theog.* 274). Homeras mini tik vieną gorgonę (Hom. *Od.* XI. 634; Hom. *Il.* V. 741, VIII. 349), o Hesiodas – tris.

1533) O paskui merginos ir vyrai kirposi plaukus – žr. IV. 27–28 eil. komentarą.

1535) Jie triskart kapą apėjo – tradicija, siekianti Homero laikus. Patroklo draugai triskart apeina jo palaikus (Hom. *Il.* XXIII. 13).

1548) Apolono didžiulį trikojį – žr. IV. 528–530 eil. Herodotas pasakoja, kad Tritonas pats paprašęs atiduoti jam trikojį ir pažadėjęs Jasonui parodyti, kaip ištrūkti iš Tritonidės ežero (Hdt. IV. 179).

1551) Tritonas – Homeras Tritono nemini. Pasak Hesiodo, Tritonas gyvena jūros dugne kartu su tėvais Poseidonu ir Amfitrite (Hes. *Theog.* 930–933). Apolodoras nurodo, kad Tritonas turi seserį Rodę (Apollod. I. 4. 6). *Argonautikoje* Tritonas laikomas Tritonidės ežero dievu. Vėlesnėje tradicijoje atsiranda daug tritonų, kurie buvo įsivaizduojami kaip pusiau žmonės, pusiau žuvys (Paus. IX. 21. 1).

1560) Jei Euripilo vardą girdėjote – Tritonas prisistato Euripilo vardu. Tokia pati ir Pindaro versija (Pind. *Pyth.* IV. 32). Scholijai nurodo, kad Euripilas – Poseidono ir atlantidės Kelainò sūnus, Kirėnės valdovas. Euripilą mini ir Kalimachas (Call. *Hymn.* II. 92).

1564) Jūra Minojo – Viduržemio jūros dalis į pietus nuo Egėjo jūros ir Kikladų salų ir į šiaurę nuo Kretos, dabar vadinama Kretos jūra.

1598–1599) Gal mariose gimusios dukros / Forkiju šaukia tave ar Nerėju – Forkijas su jūrų deive Ketò buvo susilaukęs grajų, gorgonių, Echidnos (Hes. *Theog.* 270 sqq.), Nerėjas su Doride – penkiasdešimt dukterų nereidžių (Hes. *Theog.* 240–264).

1638) Talas – varinis milžinas, Dzeuso (arba Hefaisto) padovanotas Europei (arba Minojui), kad saugotų Kretą. Pamatęs svetimšalių laivus, Talas juos apmėtydavo akmenimis (Apollod. I. 9. 26).

1642) Vario amžiaus žmonių, kurie atsirado iš uosio – Hesiodas mini trumpaamžę varinę, iš uosių atsiradusią žmonių giminę (Hes. *Op.* 143–145).

1647) Kraujo pritvinkusi gysla – vienintelė Talo gysla, einanti nuo kaklo iki kulnų, buvo užkimšta varine vinimi (Apollod. I. 9. 26).

1665–1666) Kėres, sugriaužiančias sielą, greitąsias / Hado kales – Kėrės ir Erinijos dažnai įsivaizduojamos kaip šunys (Aesch. *Choe.* 924; Soph. *El.* 1388; Eur. *El.* 1252, 1344; Eur. *IT* 286–287). Mūšio lauke jos stengiasi pagrobti sužeistuosius, tampo lavonus (Hom. *Il.* XVIII. 535–538; Ps.-Hes. *Scut.* 249 sqq.). Žr. taip pat I. 689 eil. komentarą.

1670) Savo negerą žvilgsnį ji įsmeigė tiesiai į Talą – helenistiniais laikais paplito tikėjimas, kad bloga akis gali „nužiūrėti" (Theoc. VI. 39).

1679) Kulkšnim užkliudė akmenį aštrų – Pseudo-Apolodoras pateikia ir kitas Talo mirties versijas: 1) Medėja ištraukusi varinę vinį, kuria buvo užkimšta Talo gysla; 2) Pojantas strėle pataikęs į Talo kulkšnį ir prakirtęs gyvybės gyslą (Apollod. I. 9. 26).

1680) Kraujingas ichoras – žr. III. 852 eil. komentarą.

1691) Minojų Atėnei – Kretoje garbinamai Atėnei. Šios deivės kultas saloje buvo gana stiprus. Išlikusi mito versija, kad Atėnė gimė prie Tritono upės Kretoje (Diod. V. 72).

1704–1705) Paaukot daug Pitonui, / Daug Amykloms, nuvežt į Ortigiją – išvardijamos svarbiausios Apolono kulto vietos. *Pitonas* – Delfai. Žr. I. 209–210 eil. komentarą. *Amyklos* – Lakonijos miestas, kuriame buvo Apolono šventykla (Strab. VIII. 5. 1; Paus. III. 18. 9). *Ortigija* – Delo sala. Žr. I. 419 eil. komentarą.

1707) Melantijų uolos – scholijai nurodo, kad netoli Teros stūksančios Melantijų uolos pavadintos Melano, čia žuvusio jūreivio, vardu. Šias uolas mini Strabonas (Strab. XIV. 1. 13). Jos dažnai sutapatinamos su dabartine Makros salele.

1711) Mažą Sporadų salelę paskui argonautai pamatė – kalbama apie Anafės salą, kuri dabar priskiriama ne Sporadų, bet Kikladų salynui.

1712) Hipuridė – spėjama, kad tai mažytė, netoli Anafės salos krantų esanti salelė, dabar vadinama Pachija.

1717–1718) Anafe – tą salą uolėtą, / Nes ją Foibas parodė nuliūdusiems vyrams – Anafės salos pavadinimas, čia reiškiantis „parodymas, atskleidimas", siejamas su veiksmažodžiu *ἀναφαίνω* – „parodyti, atskleisti".

1728) Dar ir dabar saloje panašiais juokais lenktyniauja – etiologinis ekskursas, aiškinantis Anafės saloje gyvavusį paprotį per Apolono

šventę rengti varžybas, kas, vyrai ar moterys, sugalvos daugiau nešvankių juokelių. Nešvankybių sakymas (*αἰσχρολογία*) buvo gana dažnas švenčių elementas. Herodotas nurodo, kad toks paprotys buvo Aiginos saloje (Hdt. V. 83), Pausanijas – kad Achajoje (Paus. VII. 27.11). Atėnuose Eleusinijų šventės dalyviai, eidami per Kefiso upės tiltą, svaidydavosi dviprasmiškais juokeliais (*γεφυρισμός*).

1733) Majos sūnų šlovingą pagerbdamas – Majos sūnus Hermis buvo laikomas sapnų palydovu (Hom. *Il.* XXIV. 343, 445; Hom. *Od.* V. 47–48, VII. 137–138, XXIV. 3–4; *HH* IV. 14). Savo lazda jis galėdavo užmigdyti žmones ir prikelti juos iš miego, todėl jo būdavo prašoma malonių sapnų (Heliod. *Aeth.* III. 5).

1747) Toliašaudis – žr. I. 957 eil. komentarą.

1750–1751) Kai tą gniužulą žemės į jūrą įmesi, iš karto / Jį dievai pavers sala – Pindaras pateikia kiek kitokią versiją: Medėja išpranašauja, kad, jei Eufemas žemės gniužulo nepraras iki Tainaro kyšulio Peloponese, jo palikuonys valdys Libiją. Tačiau argonautams dar nepasiekus Graikijos krantų, žemės gniužulas netyčia įkrenta į jūrą, ir toje vietoje iškyla Teros sala (Pind. *Pyth.* IV. 12–57).

1757) Kalistės sala – graikiškai salos pavadinimas reiškia „gražiausioji".

1758) Ji Eufemo vaikaičių šventa maitintoja tapo – Eufemo palikuonys gyveno Teroje (Pind. *Pyth.* IV. 256–262). Jų vėlesnės kartos atstovas Batas Libijoje įkūrė Kirėnės miestą (Hdt. IV. 155–159; Strab. XVII. 3. 21). Iš Bato giminės buvo kilęs žymus helenistinis poetas Kalimachas (Call. *Hymn.* II. 65).

1759) Šie sintiečių Lemne gyveno kadais – Herodotas pasakoja, kad pelasgai išvijo iš Lemno salos ten gyvenusius argonautų palikuonis, nes šie pagrobė iš Braurono atėnietes. Išvytieji nuvyko į Lakedaimoną ir prisistatė esą minijai, argonautų vaikai, todėl jiems buvo leista apsigyventi Spartoje. Paskui, vadovaujami Tero, jie atplaukė ir įsikūrė Kalistėje (Hdt. IV. 145–149).

1760) Kai iš Lemno / Juos tirsėnai išstūmė – vadindamas senuosius Lemno gyventojus tirsėnais (etruskais), Apolonijas Rodietis remiasi prielaida, išsakyta ir Herodoto *Istorijoje* (Hdt. I. 94), kad Italijoje ir kai kuriose Egėjo jūros salose pirmiausia apsigyvenę ateiviai iš Mažosios Azijos.

1763) Kalistę, kurią pavadino Tera savo garbei – kad sala buvo pavadinta joje įsikūrusio lakedaimoniečio Tero vardu, rašo ir Herodotas (Hdt. IV. 148).

1770) Net ir dabar toj saloj, vandens ąsočius prisipylę... – etiologinis aiškinimas, iš kur Aiginos saloje kilo jaunuolių hidroforų („nešančių ąsočius su vandeniu") varžybos. Daugiau žinių apie šias aiginiečių varžybas neišliko.

1771) Mirmidonai – pasak mito, mirmidonų vardas kilęs iš graikiško žodžio *μύρμηκες* – „skruzdėlės". Aiginos saloje prasidėjus marui ir išmirus gyventojams, Dzeusas sukūręs žmones iš skruzdėlių (Ov. *Met.* VII. 517 sqq.). Iš šios salos buvo kilęs Achilo tėvas, mirmidonų genties vadas Pelėjas (Apollod. III. 12. 6).

1778) Kekropijos žemę – žr. I. 214 eil. komentarą.

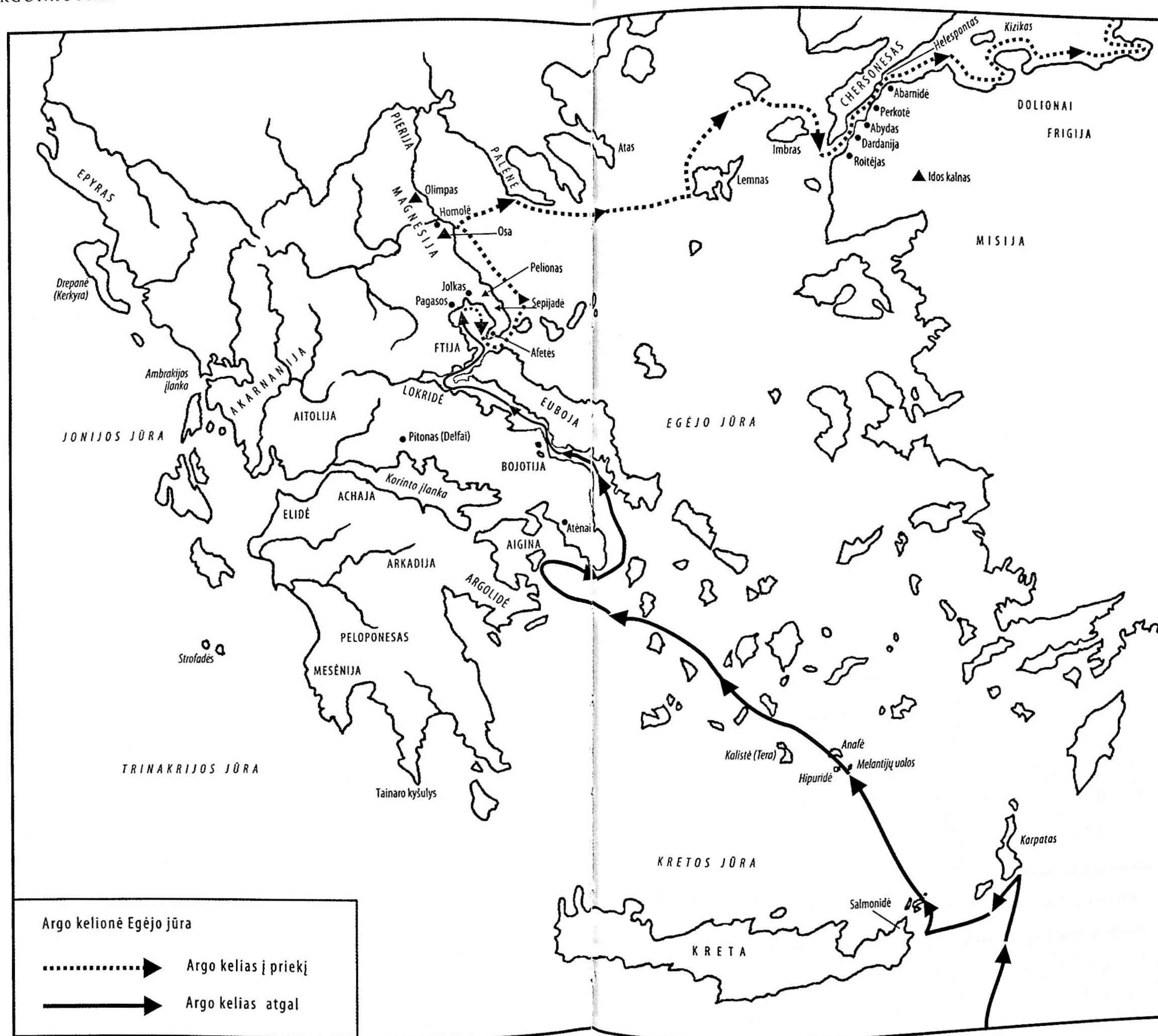
1779) Aulidė – iš šio Bojotijos uosto graikų laivynas išplaukė į Troją.

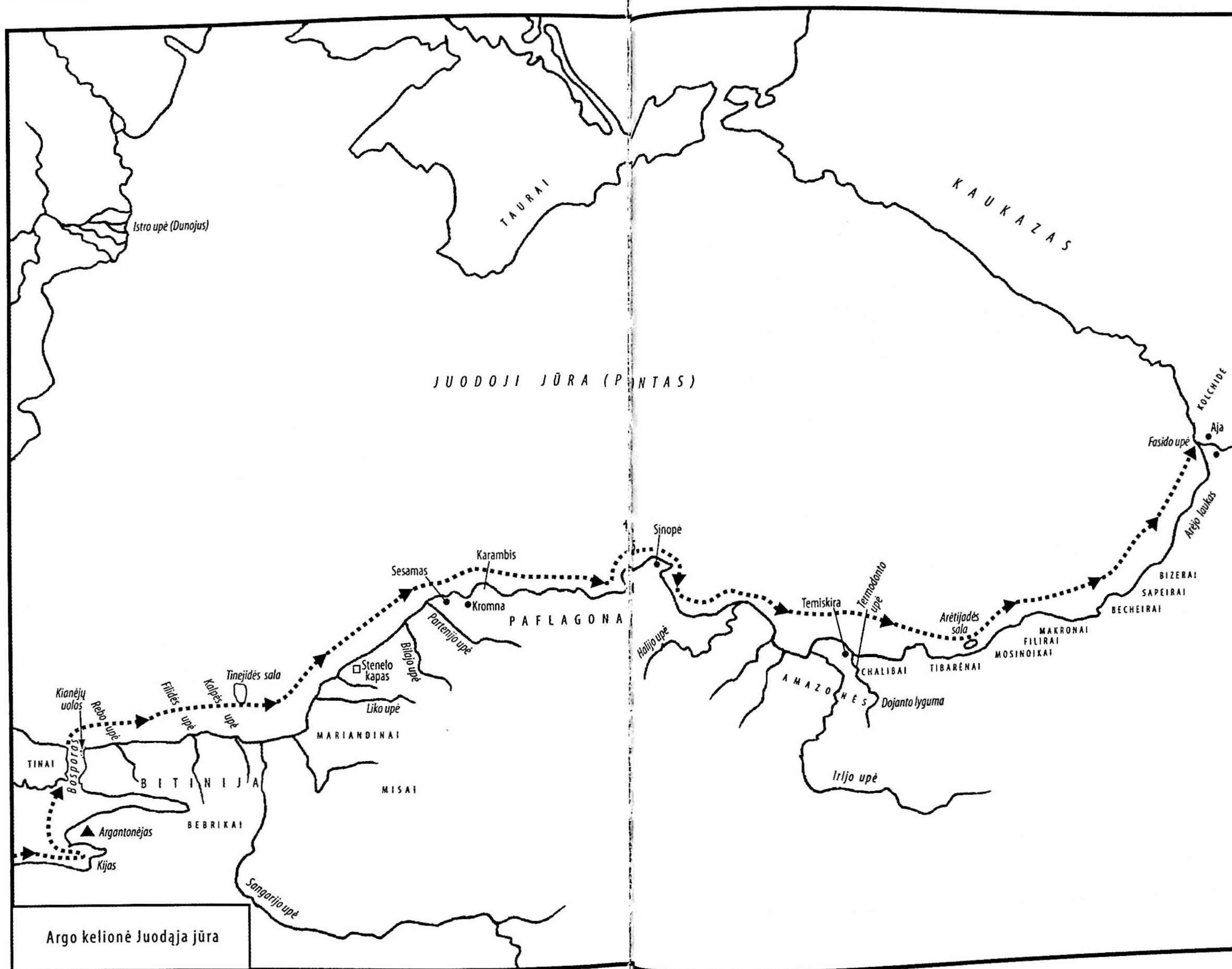
Sutrumpinimai

Aesch. *Ag.* – Aischilas, *Agamemnonas*
Aesch. *Choe.* – Aischilas, *Choeforos*
Aesch. *Eum.* – Aischilas, *Eumenidės*
Aesch. *Prom.* – Aischilas, *Prikaltas Prometėjas*
Alcm. – Alkmanas
AP – *Palatino antologija*
Ap. Rhod. – Apolonijas Rodietis
Apollod. – Pseudo-Apolodoras, *Mitologinė biblioteka*
Apollod. *Ep.* – Pseudo-Apolodoras, *Mitologinės bibliotekos epitomė*
Ar. *Av.* – Aristofanas, *Paukščiai*
Arat. *Phaen.* – Aratas, *Reiškiniai*
Arist. *Ath.* – Aristotelis, *Atėniečių valstybė*
Athen. – Atėnajas
Caes. *B. G.* – Cezaris, *Užrašai apie galų karą*
Call. Hymn. – Kalimachas, *Himnai*
Diod. – Diodoras
Diog. Laert. – Diogenas Laertietis
Etym. Gen. – Etymologicum Genuinum
Eur. *Andr.* – Euripidas, *Andromachė*
Eur. *Bacch.* – Euripidas, *Bakchantės*
Eur. *El.* – Euripidas, *Elektra*
Eur. *HF* – Euripidas, *Pamišęs Heraklis*
Eur. *Hec.* – Euripidas, *Hekabė*

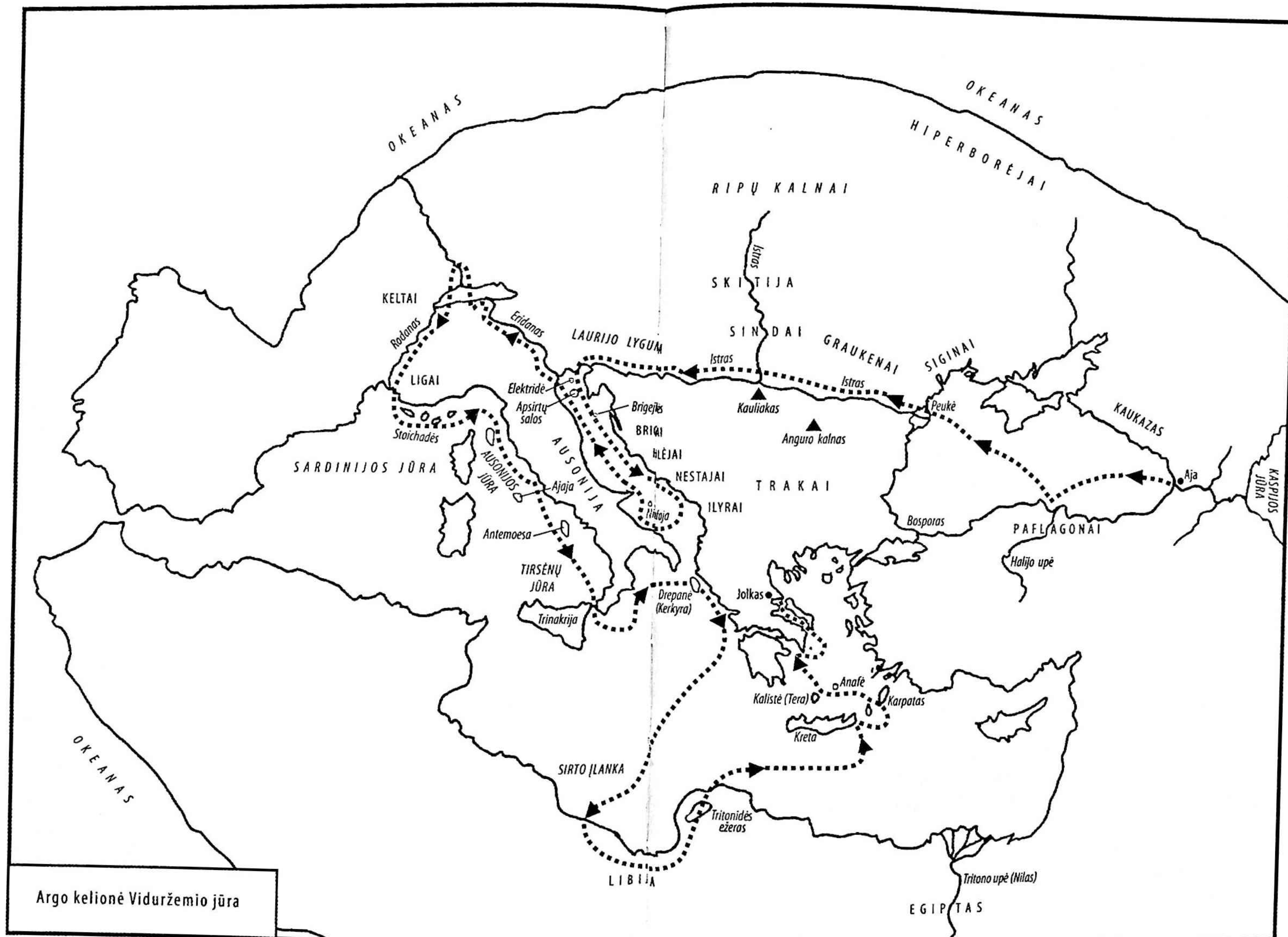
Eur. *Hel.* – Euripidas, *Helena*
Eur. *Hipp.* – Euripidas, *Hipolitas*
Eur. *Ion* – Euripidas, *Ionas*
Eur. *IA* – Euripidas, *Ifigenija Aulidėje*
Eur. *IT* – Euripidas, *Ifigenija Tauridėje*
Eur. *Med.* – Euripidas, *Medėja*
Eur. *Or.* – Euripidas, *Orestas*
Eur. *Suppl.* – Euripidas, *Maldautojos*
Eustath. – Eustatijas, *Homero komentarai*
HH – Homeriniai himnai
Hdt. – Herodotas
[Hdt.] *Vit. Hom.* – Ps.-Herodotas, *Homero gyvenimas*
Heliod. *Aethiop.* – Heliodoras, *Etiopiniai pasakojimai*
Hes. *Theog.* – Hesiodas, *Teogonija*
Hes. *Op.* – Hesiodas, *Darbai ir dienos*
Hom. *Il.* – Homeras, *Iliada*
Hom. *Od.* – Homeras, *Odisėja*
Hor. *Ars.* – Horacijus, *Poezijos menas*
Hyg. *Fab.* – Hyginus, *Fabulae*
Ibyc. – Ibikas
Mosch. *Eur.* – Moschas, *Europė*
Nic. *Ther.* – Nikandras, *Theriaca*
Ov. *Her.* – Ovidijus, *Herojų laiškai*
Ov. *Met.* – Ovidijus, *Metamorfozės*
Paus. – Pausanijas, *Heladės aprašymas*
Pind. *Isthm.* – Pindaras, *Istminės odės*
Pind. *Nem.* – Pindaras, *Nemėjinės odės*
Pind. *Ol.* – Pindaras, *Olimpinės odės*
Pind. *Pyth.* – Pindaras, *Pitinės odės*
Plin. *NH* – Plinijus, *Naturalis Historia*
Plut. Alcib. – Plutarchas, *Alkibiado biografija*
Plut. *Alex.* – Plutarchas, *Aleksandro Makedoniečio biografija*
Plut. *Dem.* – Plutarchas, *Demosteno biografija*
Plut. *Thes.* – Plutarchas, *Tesėjo biografija*
PMG – Poetae Melici Graeci
Ps.-Hes. *Scut.* – Pseudo-Hesiodas, *Heraklio skydas*
Prop. – Propercijus
sch. – scholijai

Sen. *Med.* – Seneka, *Medėja*
Soph. *Aj.* – Sofoklis, *Ajantas*
Soph. *Ant.* – Sofoklis, *Antigonė*
Soph. *El.* – Sofoklis, *Elektra*
Soph. *OC* – Sofoklis, *Oidipas Kolone*
Soph. *OT* – Sofoklis, *Karalius Oidipas*
Soph. *Trach.* – Sofoklis, *Trachinietės*
Steph. Byz. – Stefanas Bizantietis
Strab. – Strabonas
Tac. *Ann.* – Tacitas, *Analai*
Tac. *Germ.* – Tacitas, *Germanija*
Thgn. – Teognidas
Theoc. – Teokritas
Thuc. – Tukididas
Verg. *Aen.* – Vergilijus, *Eneida*
Verg. *Georg.* – Vergilijus, *Georgikos*
Xen. *An.* – Ksenofontas, *Anabasis*

EPYRAS
Drepanė (Kerkyra)
Ambrakijos įlanka
AKARNANIJA
AITOLIJA
JONIJOS JŪRA
PIERIJA
MAGNESIJA
Olimpas
Homolė
Osa
PALĖNĖ
Atas
Pelionas
Jolkas
Pagasos
Sepijadė
Afetės
FTIJA
LOKRIDĖ
EUBOJA
Pitonas (Delfai)
BOJOTIJA
Korinto įlanka
ACHAJA
ELIDĖ
Atėnai
AIGINA
ARKADIJA
ARGOLIDĖ
PELOPONESAS
MESĖNIJA
Strofadės
TRINAKRIJOS JŪRA
Tainaro kyšulys
Lemnas
Imbras
CHERSONESAS
Helespontas
Kizikas
Abarnidė
Perkotė
Abydas
Dardanija
Roitėjas
DOLIONAI
FRIGIJA
Idos kalnas
MISIJA
EGĖJO JŪRA
Anafė
Kalistė (Tera)
Melantijų uolos
Hipuridė
Karpatas
KRETOS JŪRA
Salmonidė
KRETA
Argo kelionė Egėjo jūra
Argo kelias į priekį
Argo kelias atgal

Argo kelionė Juodąja jūra

Argo kelionė Viduržemio jūra

Geografinių, istorinių, literatūrinių, mitologinių VARDŲ RODYKLĖ

Abántai – graikų gentis. (IV. 1134, 1215)
Abántas – Idmono tėvas. (I. 142; II. 824, 857)
Abantiādas – Abanto sūnus. (I. 78; II. 815)
Abarnìdė – Troadės miestas. (I. 933)
Abȳdas – Troadės miestas. (I. 931)
Achajà – apibendrintas Graikijos pavadinimas. (IV. 196, 1226, 1329, 1419)
Achājai – apibendrintas graikų pavadinimas. (I. 177, 243, 284; III. 347, 601, 639, 776, 1081)
Achelòjas – 1) Aitolijos upė. (IV. 293); 2) Achelojo upės dievas, seirėnių tėvas, Terpsichorės mylimasis. (IV. 895)
Achelojìdės – Achelojo dukros seirėnės. (IV. 893)
Acheròntas – 1) požeminė Hado upė. (I. 645); 2) Bitinijos upė. (II. 355, 743, 901)
Acherùsija – kyšulys Bitinijoje. (II. 354, 728, 750, 806, 844)
Achìlas – Pelėjo ir Tetidės sūnus. (I. 557; IV. 868)
Adrestė́ja – 1) Misijos miestas ir lyguma. (I. 1115); 2) nimfa, Dzeuso auklė. (III. 133)
Afarė́jas – argonautų Ido ir Linkėjo tėvas. (I. 151, 485; III. 556, 1251)
Afeidántas – Alėjo tėvas, Arkado sūnus. (I. 163)
Afètės – uostas Magnesijos pusiasalio pietuose. (I. 591)
Agamèstoras – kultinis Idmono vardas. (II. 850)
Agenòras – 1) Finėjo tėvas. (II. 178, 237, 240, 293, 426, 490, 617; III. 943); 2) Kadmo tėvas. (III. 1185)
Aigājas – fajakų upės dievas. (IV. 542, 1149)
Aigajònas – pilkapis Misijoje. (I. 1165)
Aigiālas – kalnas Achajoje, Peloponese. (I. 178)
Aiginà – Egėjo jūros sala netoli Atėnų. (I. 91; IV. 1766, 1777)
Áiglė – nimfa, viena iš hesperidžių. (IV. 1428, 1430, 1450)
Ainė́jas – Kidziko tėvas. (I. 948, 1056)
Ainètė – Eusoro dukra, Kidziko motina. (I. 948)
Aisèpas – iš Idos kalnyno ištekanti ir į Propontidę įtekanti Misijos upė. (I. 940, 1115)
Aisònas – Kretėjo sūnus, Jasono tėvas. (I. 33, 46, 253, 331, 436, 463, 854, 899, 1032, 1092, 1286, 1336; II. 410, 436, 444, 615, 762, 885, 1134; III. 57, 357, 443, 491, 509, 752; IV. 784)
Aisonìdas – Aisono sūnus Jasonas. (I. 123, 228, 460, 493, 1085, 1332; II. 1178; III. 60, 169, 542, 940, 960, 1017, 1142, 1163, 1214, 1262, 1278, 1380;

IV. 72, 92, 186, 253, 355, 427, 464, 477, 689, 1012, 1086, 1114, 1161, 1344, 1527)

Aisonìdė – Magnesijos miestas. (I. 411)

Aitālija – Tirėnų jūros sala (spėjama, Elbė). (IV. 654)

Aitalìdas – argonautas iš Opunto, Hermio sūnus, Echiono ir Erito brolis. (I. 53, 640, 642, 644, 649; III. 1175)

Aitiòpai – mitinė tauta, gyvenusi prie Okeano. (III. 1192)

Aitolė́nas – vidurinės Graikijos srities Aitolijos gyventojai. (I. 146, 198)

Ajà – Kolchidės miestas. (II. 417, 422, 423, 1094, 1142, 1185, 1267; III. 306, 1060; IV. 131, 242, 254, 277, 278)

Ajājė – 1) Kirkės sala Ausonijos (Tirėnų) jūroje. (III. 1073; IV. 560, 661, 850); 2) Kolchidė. (III. 1093, 1136)

Ajakìdai – Ajako sūnūs Pelėjas ir Telamonas. (II. 120, 121)

Ajākas – Dzeuso ir Aiginos sūnus, Pelėjo ir Telamono tėvas. (I. 90, 1301, 1329; III 363, 364)

Ajakìdas – 1) Ajako sūnus Pelėjas. (II. 869, 886; IV. 503, 852); 2) Telamonas. (III. 382)

Ajètas – Kolchidės valdovas, Medėjos tėvas. (I. 175, 245, 337, 1316; II. 403, 459, 775, 890, 1095, 1143, 1148, 1151, 1164, 1198, 1202, 1204, 1205, 1206, 1221, 1224, 1279 III. 14, 27, 86, 143, 153, 177, 179, 187, 190, 212, 213, 228, 234, 240, 241, 243, 247, 268, 285, 301, 317, 320, 367, 370, 382, 383, 386, 396, 397, 422, 427, 433, 449, 460, 492, 508, 528, 538, 574, 589, 593, 603, 609, 621, 1082, 1106, 1173, 1177, 1183, 1188, 1225, 1232, 1236, 1245, 1275, 1277, 1313, 1371, 1404; IV. 6, 8, 83, 86, 102, 197, 213, 219, 222, 236, 343, 440, 512, 684, 697, 730, 740, 814, 1007, 1043, 1051, 1076, 1101, 1102, 1297)

Ajòlas – 1) Kretėjo ir Atamanto tėvas. (I. 121, II. 1141, III. 360, 361, 585, 1093); 2) vėjų dievas, Hipoto sūnus. (IV. 765, 778, 819)

Ajolìdas – Friksas, Ajolo vaikaitis. (IV. 119)

Ajònija – Bojotijos lyguma. (III. 1178, 1185)

Akakalìdė – Minojo dukra, Amfitemio motina. (IV. 1491)

Akāstas – argonautas, Pelijo sūnus. (I. 321, 326, 327, 1082)

Akmònas – netoli Termodonto upės augusi giraitė. (II. 992)

Aktòras – 1) argonauto Menotijo tėvas. (I 69); 2) Stenelo tėvas (II. 911).

Aktorìdas – Iras, Aktoro sūnus, argonauto Euritiono tėvas. (I. 72)

Alė́jas – argonautų Amfidamanto, Kefėjo ir Likurgo tėvas. (I. 162, 166, 170; II. 1046)

Alkimèdė – Jasono motina. (I. 46, 232, 251, 259, 276)

Alkinòjas – fajakų karalius. (IV. 769, 995, 1008, 1013, 1068, 1069, 1110, 1116, 1123, 1161, 1169, 1176, 1200, 1201, 1207, 1210, 1219, 1722)

Alkònas – argonauto Falero tėvas. (I. 97)

Aloādai – Aloėjo sūnūs Otas ir Efialtas. (I. 482).

Aloėjas – Poseidono sūnus, Oto ir Efialto tėvas. (I. 489)
Alòpė – Tesalijos miestas. (I. 51)
Amarántai – Kolchidės tautelė. (III. 1220)
Amarántas – Kaukazo kalnyno dalis Kolchidėje. (II. 400)
Amazònės – karinga moterų tauta, gyvenusi Mažojoje Azijoje prie Termodonto upės. (II. 374, 386, 912, 965, 986, 987, 990, 995, 996, 998, 1172, 1173, 1175)
Amazònių kalnai – kalnai netoli Termodonto upės. (II. 977)
Ambrākijos įlanka – Jonijos jūros įlanka vakariniame Graikijos krante tarp Epyro ir Akarnanijos. (IV. 1228)
Amfidamántas – argonautas iš Tegėjos, Alėjo sūnus. (I. 161; II. 1046)
Amfiònas – 1) argonautas iš Achajos Pelėnės miesto, Hiperasijo sūnus. (I. 176); 2) Dzeuso ir Antiopės sūnus, Dzeto brolis (I. 739, 741)
Amfitèmis – Libijos herojus, Apolono ir Akakalidės sūnus, dar vadinamas Garamantu. (IV. 1494, 1495)
Amfitrìtė – nereidė, jūros dievo Poseidono žmona. (IV. 1325, 1356, 1371)
Amfrìsas – Tesalijos upė. (I. 54)
Amìkas – bebrikų valdovas. (II. 1, 5, 7, 25, 31, 37, 48, 51, 54, 65, 74, 76, 90, 92, 95, 96, 97, 110, 136, 148, 303, 753, 768, 793, 798)
Amimònė – danaidė, Poseidono mylimoji, Nauplijo motina. (I. 136)
Amìras – Tesalijos upelis. (I. 596; IV. 617)
Amỹklos – Lakonijos miestas. (IV. 1705)
Amnìsas – Kretos upė. (III. 877, 882)
Ampìkas – argonauto Mopso tėvas. (I. 1106; II. 923; III. 916, 925; IV. 1503)
Ampikìdas – Mopsas, Ampiko sūnus. (I. 1083)
Anāfė – Egėjo jūros sala. (IV. 1717, 1730, 1744)
Anáuras – į Pagasų įlanką (dabartinė Volo įlanka) įtekanti Tesalijos upė. (I. 9; III. 67)
Anchiālė – Kretos nimfa, daktilų motina. (I. 1129)
Angùras – kalnas Trakijoje prie Istro upės. (IV. 323)
Ankājas – 1) argonautas iš Arkadijos, Likurgo sūnus, Alėjo vaikaitis. (I. 164,167, 398, 426, 429, 531; II. 118); 2) argonautas, Poseidono sūnus. (I. 186; II. 865, 867, 894, 898, 1276; IV. 210, 1259, 1277)
Antemoesà – seirėnių sala Ausonijos (Tirėnų) jūroje. (IV. 892)
Antemònė – liūnas Bitinijoje. (II. 724)
Antianeirà – argonautų Echiono ir Erito motina, Menetijo dukra. (I. 56)
Antiòpė – 1) Asopo dukra, Amfiono ir Dzeto motina. (I. 735); 2) amazonių vadė. (II. 387); 3) Niktėjo dukra. (IV. 1090)
Apidānas – Tesalijos upė. (I. 36, 38; II. 515)
Apìdė – senasis Peloponeso pavadinimas. (IV. 263, 1564)
Apolònas – šviesos dievas, Dzeuso ir Letò sūnus, Artemidės brolis dvynys. (I. 360, 404, 409, 759, 965; II. 494, 503, 676, 682, 683, 686, 700, 705,

713, 714, 927, 952; III. 1182, 1283; IV. 611, 613, 1217, 1548, 1550, 1714, 1729)

Apsìrtas – Kolchidės valdovo Ajeto ir Asterodėjos sūnus. (III. 241, 242, 245, 604; IV. 225, 305, 307, 314, 332, 335, 399, 404, 421, 450, 455, 471, 481, 515, 557, 588, 737)

Araitirėja – Argolidės miestas. (I. 115)

Arãksas – Kolchidės upė. (IV. 133)

Arėjas – 1) Dzeuso ir Heros sūnus, karo dievas. (I. 743; II. 385, 404, 966, 989, 990, 992, 1033, 1098, 1169, 1205, 1230; 1268; III. 324, 409, 412, 495, 754, 1179, 1187, 1226, 1270, 1282, 1355, 1365; IV. 166); 2) argonautas iš Argo, Bianto sūnus. (I. 119)

Arėnė – miestas Mesėnijoje (Peloponesas). (I. 152, 471)

Arestòras – laivo statytojo Argo tėvas. (I. 111, 324)

Arètas – bebrikas, Amiko padėjėjas. (II. 64, 114, 117)

Arètė – fajakų karaliaus Alkinojo žmona. (IV. 1013, 1029, 1069, 1071, 1096, 1098, 1111, 1113, 1121, 1122, 1199, 1221)

Arėtijãdė – Arėjui skirta sala Juodojoje jūroje. (II. 1032, 1047)

Argantònijas – Misijos kalnas. (I. 1178)

Árgas – 1) laivas. (I. 4, 319, 387, 525, 591, 633, 723, 953; 991; II. 212, 595, 600, 932, 962, 1230; IV. 508, 554, 561, 592, 595, 763, 937, 993, 1243, 1473, 1546, 1610, 1657, 1692; 2) miestas Argolidėje (Peloponesas). (I. 118, 125, 139, 1317); 3) apibendrintas Graikijos pavadinimas. (IV. 1075); 3) argonautas iš Tesalijos, Arestoro sūnus, Argo laivo statytojas. (I. 18, 112, 225, 321, 367, 913, 1120; II. 613, 1188; IV. 256); 4) vyresnysis Frikso sūnus. (II. 1122, 1134, 1140, 1156, 1199, 1216, 1218, 1260, 1281; III. 317, 367, 441, 474, 521, 554, 569, 572, 609, 721, 825, 901, 914, 944, 1199; IV. 80, 122); 5) uostas Aitalijos saloje. (IV. 658); 6) uostas Libijoje (IV. 1620)

Argèstas – šiaurės vakarų vėjas. (II. 961, 993)

Ariãdnė – Minojo ir Pasifajės dukra. (III. 997, 1004, 1098, 1100, 1107)

Aristãjas – Apolono ir Kirėnės sūnus. (II. 511, 519, 523; IV. 1132)

Arkãdai – Arkadijos gyventojai. (IV. 263, 264)

Arkãdija – vidurio Peloponeso sritis. (I. 125, 162; II. 1052)

Arktū̃ras – Jaučiaganio žvaigždyno žvaigždė. (II. 1099)

Artakėjas – dolionų vadas. (I. 1047)

Artakijà – šaltinis Frigijoje netoli Kidziko miesto. (I. 956)

Artemìdė – Dzeuso ir Letò dukra, medžioklės deivė, žvėrių globėja, Apolono sesuo dvynė. (I. 312, 570, 1225; III. 774; IV. 330, 453, 469)

Asìrija – sritis prie Juodosios jūros. (II. 946, 964)

Asòpas – 1) Peloponeso upė. (I. 117); 2) Antiopės tėvas. (I. 735); 3) Sinopės tėvas. (II. 947); 4) Kerkyros tėvas. (IV. 567)

Astèrijas – argonautas iš Pelėnės, Amfiono brolis. (I. 176)

Asteriònas – argonautas iš Peiresijų miesto, Komato sūnus. (I. 35)

Asterodėja – Kaukazo nimfa, Apsirto motina. (III. 242)
Astipalãja – Ankajo motina, Poseidono mylimoji. (II. 867)
Atalántė – Jaso dukra, medžiotoja ir bėgikė. (I. 770)
Atamántas – Orchomeno valdovas, Ajolo sūnus, Frikso tėvas. (I. 927, II. 653, 1153, 1162; III. 266, 360, 361; IV. 116)
Atamántijas – lyguma Ftijotidėje (Tesalija). (II. 514)
Ãtas – kalnas Chalkidikės pusiasalyje. (I. 601)
Atėnė – išminties deivė, Dzeuso dukra. (I. 19, 109, 110, 226, 300, 526, 550, 630, 768, 96: II. 537, 547, 598, 603, 612, 1186; III. 7, 10, 17, 30, 91, 112, 340; IV. 583, 959, 1310, 1691)
Atlántas – titanas, nimfos Kalipsės, hesperidžių tėvas. (I. 916, IV. 574, IV. 1398)
Augėjas – argonautas iš Elidės, Helijo sūnus. (I. 172, 173; III. 197, 363, 440)
Aulìdė – Bojotijos uostas. (IV. 1779)
Áulijas – Dioniso ola Bitinijoje. (II. 910)
Ausònija – šalis dabartinės Italijos teritorijoje. (IV. 553, 660)
Ausònijos jūra – Tirėnų jūra, Scilės gyvenamoji vieta. (IV. 590, 827, 846)
Autesiònas – Fereto sūnus, Eufemo vaikaitis. (IV. 1762)
Autolìkas – Dejimacho sūnus. (II. 956)
Ãzija – *čia*: mažoji Azija. (I. 444; II. 776; IV. 273)

Bakchiãdai – iš Efyrės (Korinto) kilusi kilminga giminė. (IV. 1212)
Basilėjas – dolionų herojus. (I. 1043)
Bėbrikai – Mažosios Azijos srities Bitinijos gyventojai. (II. 2, 12, 70, 98, 120, 129, 134, 145, 757, 768, 793, 797)
Bebrìkija – bebrikų kraštas Bitinijoje. (II. 135)
Becheĩrai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 394, 395, 1243)
Biántas – argietis, argonautų Talajo, Arėjo ir Leodoko tėvas. (I. 118, II. 63, 111)
Bilãjas – Bitinijos upė. (II. 790)
Bistònai – trakų gentis. (I. 32; II. 704; IV. 906)
Bitìnai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 347, 788)
Bitìnija – bitinų apgyventa sritis prie Juodosios jūros. (II. 3, 177, 620)
Bitìnijos jūra – prie Bitinijos krantų esanti Juodosios jūros dalis. (II. 730)
Bizèrai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 396, 1244)
Bojòtai – graikų gentis, Heraklėjos kolonistai. (II. 846)
Boreãdai – Borėjo sūnus Dzetas ir Kalajidas. (II. 265, 295, 429)
Borėjas – šiaurės vėjas, Dzeto ir Kalajido tėvas. (I. 211, 214, 652, 1300, 1308; II. 234, 237, 241, 263, 273, 275, 288, 308, 427, 440, 492, 1098; IV. 286, 1232, 1464, 1484)
Bòsporas – sąsiauris tarp Propontidės (Marmuro jūros) ir Ponto (Juodosios jūros). (I. 1114; II. 168)
Brìgai – Brigejidžių salose gyvenusi tauta. (IV. 470)
Brigejìdės – Adrijos jūros salos, skirtos deivei Artemidei. (IV. 330)

Brimò – Hekatės epitetas. (III. 860, 1211)
Bùtas – argonautas iš Atėnų, Teleonto sūnus. (I. 95; IV. 912, 917)

Chadèsija – amazonių miestas. (II. 1000)
Chalìbai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (I. 1323; II. 375, 376, 1001, 1002, 1004, 1007, 1009; IV. 1474)
Chalkiòpė – Ajeto dukra, Medėjos sesuo, Frikso žmona. (II. 1148; III. 248, 256, 259, 269, 369, 449, 605, 611, 667, 669, 672, 688, 695, 705, 718, 727, 740, 775, 902, 1155; IV. 31)
Chalkodònijas – Tesalijos kalnas. (I. 50)
Charìbdė – jūros baidyklė, siurbianti ir purškianti vandenį. (IV. 790, 825, 923)
Charìtės – grožio, grakštumo ir džiaugsmo deivės. (IV. 424)
Cheirònas – kentauras, Krono ir Filiros sūnus. (I. 33, 552, 556; II. 510, 1240; IV. 811)
Chersonèsas – Trakijos pusiasalis. (I. 924)

Daktìlai – Mažosios Azijos ir Kretos dievybės, nimfos Anchialės vaikai. (I. 1128, 1130)
Danãjai – Argolidėje gyvenusi graikų gentis. (IV. 262)
Danãjas – Amimonės tėvas. (I. 133, 136)
Danãjė – Persėjo motina. (IV. 1091)
Dardãnija – miestas prie Helesponto. (I. 931)
Daskìlas – 1) mariandinų valdovas, Liko tėvas. (II. 776); 2) Liko sūnus. (II. 802)
Dejileòntas – Dejimacho sūnus. (II. 957)
Dejimãchas – Trikos valdovas, Dejileonto, Autoliko ir Flogijo tėvas. (II. 955).
Dèlas – viena iš Kikladų salų, Apolono gimtinė. (I. 308)
Demetrà – derlingumo ir žemdirbystės deivė. (III. 413; IV. 897, 986, 988)
Deukaliònas – Tesalijos miesto Ftijos valdovas, titanų Prometėjo ir Klimenės sūnus. (III. 1087, IV. 266)
Dijà – senasis Nakso salos pavadinimas. (IV. 425, 434)
Diktė – 1) ola Kretoje, Diktės kalne. (I. 509, 1130; II. 434); 2) Kretos kalnas. (IV. 1640)
Dindìmas – kalnas Mažojoje Azijoje, Kidziko pusiasalyje. (I. 985, 1092, 1108, 1146)
Dindimijà – deivės Kibelės epitetas. (I. 1124)
Dionìsas – Dzeuso ir Semelės sūnus, vyno ir vynuogininkystės dievas. (I. 117; IV. 424, 425, 540)
Dioskū̃rai – Spartos valdovų sūnūs dvyniai Kastoras ir Polideukas. (IV. 650)
Dipsãkas – upės dievo Filėjo sūnus. (II. 652, 655, 658)
Diskelãdas – sala Adrijos jūroje. (IV. 565)
Dodònė – seniausia pranašavimų vieta Graikijoje, skirta Dzeusui. (I. 527; IV. 582)
Dojántas – lyguma į rytus nuo Termodonto upės. (II. 373, 988)

Doliònai – Kidziko srities gyventojai. (I. 947, 951, 952, 961, 1018, 1022, 1029, 1039, 1057, 1071)
Dolòpai – Tesalijos Ktimenės miesto gyventojai. (I. 68, II. 765)
Dolòpas – Tesalijos herojus, dolopų genties eponimas. (I. 585, 587)
Drepãnė – fajakų sala (dabartinė Kerkyra / Korfu sala). (IV. 990, 1223)
Driòpai – graikų gentis, gyvenusi prie Oitos kalnyno, paskui persikėlusi į Peloponesą. (I. 1213, 1219)
Dzėlis – dolionas, nukautas Pelėjo. (I. 1042)
Dzėtas – 1) argonautas iš Sarpedono kyšulio, vienas iš Borėjo sūnų. (I. 211; II. 242, 281, 430); 2) Dzeuso ir Antiopės sūnus (I. 736, 739)
Dzeũsas – vyriausiasis graikų dievas, dangaus, griaustinio ir žaibų valdovas. (I. 150, 242, 468, 507, 509, 510, 511, 516, 731, 996, 1070, 1101, 1188, 1315, 1345; II. 40, 43, 154, 163, 182, 183, 195, 215, 273, 274, 289, 314, 378, 461, 499, 522, 524, 547, 905, 947, 951, 993, 1010, 1098, 1120, 1123, 1131, 1132, 1147, 1179, 1195, 1212, 1233; III. 8, 11, 38, 114, 116, 132, 134, 158, 193, 328, 336, 364, 587, 920, 922, 986, 1399; IV. 2, 95, 96, 118, 185, 229, 271, 334, 358, 382, 520, 558, 576, 585, 652, 700, 709, 714, 793, 959, 967, 1100, 1135, 1152, 1224, 1254, 1275, 1673)
Dzònė – vietovė Trakijoje. (I. 29)

Echėtas – mitologinis Epyro karalius. (IV. 1092)
Echinãdės – Jonijos jūros salos ties Achelojo upės žiotimis. (IV. 1230)
Echiònas – argonautas iš Alopės, Erito brolis. (I. 51)
Efỹrė – senasis Korinto pavadinimas. (IV. 1212)
Egėjo jūra – Viduržemio jūros dalis tarp Balkanų ir Mažosios Azijos pusiasalių. (I. 831; IV. 772)
Eidijà – Kolchidės karaliaus Ajeto žmona. (III. 243, 269)
Egìptas – šiaurės rytų Afrikos šalis. (IV. 267)
Eilãtas – argonauto Polifemo tėvas. (I. 40, 1248, 1346; IV. 1470)
Eileĩtija – gimdymo deivė, Dzeuso ir Heros dukra. (I. 289)
Elãrė – milžino Titijo motina. (I. 761)
Elektrà – titano Atlanto dukra. (I. 916)
Elektrìdė – mitinė sala prie Eridano upės. (IV. 505, 580)
Elektriònas – Persėjo sūnus, Mikėnų valdovas. (I. 748)
Elìdė – vakarinė Peloponeso sritis. (I. 173)
Elisiẽjaus laukai – pomirtinė laimės šalis. (IV. 813)
Enchelėjai – Ilyrijoje prie Keraunijų kalnų gyvenusi gentis. (IV. 518)
Endimiònas – gražuolis piemuo, mėnulio deivės Selėnės mylimasis. (IV. 58)
Eniãlijas – karo dievo Arėjo epitetas. (III. 322, 560, 1366)
Enipėjas – Tesalijos upė. (I. 38)
Eratò – meilės poezijos deivė. (III. 1)
Erechtėjas – mitinis Atėnų karalius. (I. 101; I. 212)

Ergìnas – 1) argonautas iš Mileto, Poseidono sūnus. (I. 185; II. 896); 2) Trakijos upė. (I. 217)
Eribòtas – argonautas iš Opunto, Teleonto sūnus. (I. 71, 78; II. 1039)
Eridānas – upė Europos vakaruose (dabartinė Po upė). (IV. 506, 596, 610, 622, 628)
Erìkas – kalnas Sicilijoje, skirtas Afroditei. (IV. 917)
Erimántas – Arkadijos kalnynas ir pelkė. (I. 127)
Erìnijos – iš Urano kraujo gimusios keršto deivės. (II. 220; III. 704, 712, 777; IV. 386, 476, 714, 1042)
Erìtas – argonautas iš Alopės miesto, Hermio sūnus. (I. 52)
Eriteĩdė – nimfa, viena iš hesperidžių. (IV. 1427)
Eritìnos – Paflagonijos miestelis. (II. 941)
Eròtas – Afroditės ir Hefaisto sūnus, meilės dievas. (III. 119, 124, 145, 154, 164, 275, 278, 285, 452, 687, 765, 937, 971, 1017, 1077, IV. 445)
Eubojà – Egėjo jūros sala prie rytinių Graikijos krantų. (I. 77; IV. 1134, 1779)
Eufèmas – argonautas iš Tainaro kyšulio, Poseidono ir Europės sūnus. (I. 179; II. 535, 555, 561, 588, 896; IV. 1465, 1483, 1562, 1571, 1732, 1738, 1746, 1755, 1758, 1764)
Eupolemė́ja – argonauto Aitalido motina. (I. 55)
Euridāmas – argonautas iš Ktimenės miesto, Ktimeno sūnus. (I. 67)
Eurimedòntas – Persėjo epitetas. (IV. 1513)
Eurimènės – Tesalijos miestas. (I. 597)
Eurinòmė – okeanidė, Ofiono žmona. (I. 504)
Euripìlas – Poseidono sūnus, Tritono brolis. (IV. 1560)
Euristė́jas – Mikėnų valdovas. (I. 130, 1317, 1348)
Eurìtas – Oichalijos valdovas, Klitijo ir Eufemo tėvas. (I. 87, 88; II. 115, 1043)
Euritiònas – argonautas iš Opunto, Iro sūnus. (I. 74)
Euròpė – 1) žemynas. (IV. 273); 2) Titijo dukra, Poseidono mylimoji, Eufemo motina. (I. 181); 3) Agenoro dukra, Kadmo sesuo, Dzeuso mylimoji. (III. 1180; IV. 1643)
Eusòras – Ainetės tėvas, Kidziko senelis. (I. 949)

Faetòntas – 1) Apsirto pravardė. (III. 245, 1235); 2) Helijo sūnus. (IV. 597, 600, 623)
Faetūsà – dievo Helijo dukra. (IV. 970)
Fajākai – Drepanės salos gyventojai. (IV. 538, 548, 769, 821, 991, 992, 997, 1139, 1181, 1183, 1191, 1211, 1221, 1720)
Falèras – argonautas iš Atikos, Alkono sūnus. (I. 96)
Fāsidas – Kolchidės upė (dabartinis Rionis). (II. 401, 1261, 1277; III. 57, 1219; IV. 134)
Ferètas – Ferų karalius, Admeto tėvas, Ferų miesto eponimas. (I. 49)
Fèros – Tesalijos miestas. (I. 49)

Fersefònė – Persefonė, Dzeuso ir Demetros dukra, mirusiųjų karalystės valdovo Hado žmona. (II. 915)
Filākė – Tesalijos miestas. (I. 45)
Filėjas – Tesalijos kalnas. (I. 37)
Filìdė – Bitinijos upė. (II. 652)
Filirà – nimfa, Okeano dukra, kentauro Cheirono motina. (I. 552, II. 1235, 1238)
Filìrai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 393)
Filirìdės sala – salelė Juodojoje jūroje. (II. 1231)
Finėjas – aklas pranašautojas, Agenoro sūnus. (II. 178, 181, 190, 194, 201, 202, 206, 235, 254, 262, 263, 277, 290, 293, 302, 305, 308, 408, 436, 439, 443, 450, 453, 456, 458, 462, 464, 466, 493, 498, 530, 617, 647, 769, 1051, 1090, 1135; III. 549, 555, 943; IV. 254)
Flegrà – vakarinis Chalkidikės pusiasalio „pirštas", kuriame vyko gigantomachija. (III. 233, 1227)
Fliántas – argonautas iš Araitirėjos miesto, Dioniso sūnus. (I. 115)
Fliuñtas – Peloponeso miestas. (IV. 568)
Flogìjas – 1) vienas iš dolionų. (I. 1046); 2) Dejimacho sūnus. (II. 956)
Fòibas – Apolono epitetas. (I. 1, 8, 301, 307, 353, 537, 759, 1186; II. 216, 505, 509, 702, 708, 846; IV. 528, 1491, 1493, 1702, 1716, 1718)
Fòkas – Ajako sūnus, nužudytas brolių Telemono ir Pelėjo. (I. 93)
Fokìdė – vidurinės Graikijos sritis. (I. 208)
Fòrkijas – jūrų dievas, jūrų baidyklės Skilės tėvas. (IV. 828, 1599)
Frìgai – Frigijos gyventojai. (I. 1138; II. 786)
Frìgija – Mažosios Azijos sritis. (I. 937, 1125, 1166)
Frìksas – Atamanto ir Nefelės sūnus. (I. 256, 291, 763; II. 1093, 1107, 1109, 1119, 1121, 1141, 1143, 1147, 1150, 1194, 1197; III. 178, 190, 196, 263, 304, 330, 338, 361, 374, 585; IV. 72, 81, 119, 441, 735)
Frontìdas – Frikso sūnus. (II. 1155; IV. 72, 76, 80)
Ftijà – mirmidonų sritis ir miestas Tesalijos pietryčiuose. (I. 94; II. 514, 520)

Gajà – motina žemė, dievų pramotė. (I. 762; II. 39, 1209, 1273; III. 699, 715)
Ganimėdas – Trojos valdovo Trojo ir nimfos Kalirojės sūnus, gražus berniukas, Dzeuso pagrobtas ir nuneštas į Olimpą. (III. 115, 122, 126, 129)
Garamántas – (IV. 1494). Žr. Amfitemis
Gefìras – dolionas, nukautas Pelėjo. (I. 1042)
Genetājas – kyšulys Juodojoje jūroje. (II. 378)
Geráistas – Poseidonui skirtas miestas ir kyšulys Eubojos saloje. (III. 1244)
Girtònė – miestas Tesalijoje. (I. 57)
Gláukas – jūrų dievas, Poseidono sūnus. (I. 1310; II. 767)
Gorgònė – jūrų dievo Forkijo ir Ketò pagimdyta pabaisa. (IV. 1515)
Graukėnai – prie Istro gyvenusi tauta. (IV. 321)

Hãdas – požeminis mirusiųjų pasaulis. (II. 353, 609, 642, 736; III. 61, 704, 810; IV. 1510, 1666, 1700)
Hagnìjas – argonauto Tifijo tėvas. (I. 105, 561, 1296; II. 557, 854)
Haimònija – Tesalijos pavadinimas. (II. 506, 690; III. 1090, 1243; IV. 999, 1035, IV. 1075)
Halìjas – 1) Paflagonijos upė. (II. 367, 963; IV. 245); 2) upės dievas. (II. 953)
Hamadriãdė – medžių nimfa. (II. 477)
Harmònija – 1) nimfa, Arėjo mylimoji, amazonių motina. (II. 991); 2) Kadmo žmona. (IV. 517)
Hárpijos – jūrų dievo Taumanto ir okeanidės Elektros dukterys, viesulo deivės – paukštės moterų veidais. (II. 187, 191, 223, 228, 251, 264, 267, 270, 276, 282, 284, 289, 294, 298, 299, 431, 434, 461)
Hefáistas – Dzeuso ir Heros sūnus, ugnies ir kalvystės dievas. (I. 203, 851; III. 40, 136, 222, 227, 229, 231; IV. 761, 762, 775, 818, 928, 958)
Hekãtė – titanidų Perso bei Asterijos dukra, kryžkelių, sutemų, nakties, burtų ir kerėjimų deivė. (III. 252, 478, 529, 738, 842, 915, 985, 1035, 1211, 1214; IV. 247, 829)
Helãdė – Graikija. (I. 336, 416, 905, 1292, II. 414, 460, 637, 891, 1142, 1164, 1192, III. 13, 29, 262, 339, 356, 375, 392, 406, 993, 1061, 1105, 1122, 1133, IV. 98, 204, 349, 368, 741, 1103)
Hèlė – Atamanto dukra, Frikso sesuo, Helesponto eponimas. (I. 257)
Helespòntas – Egėjo ir Marmuro jūras jungiantis sąsiauris (dabartinis Dardanelų sąsiauris). (I. 935)
Heliãdės – nimfos, Helijo dukros. (IV. 603, 624)
Hèlijas – Saulės dievas, titano Hiperiono ir titanidės Tėjos sūnus. (I. 172; II. 1203; III. 232, 309, 362, 598, 998; 1191; IV. 221, 229, 591, 598, 727, 965, 970, 1019)
Helìkė – Didžiojo Lokio, arba Didžiųjų Grįžulo ratų, žvaigždynas. (II. 360; III. 746, 1195)
Herà – Dzeuso sesuo ir žmona, santuokos globėja. (I. 15, 187, 860, 996, 1089; II. 216, 865, 894; III. 7, 10, 17, 18, 24, 30, 31, 32, 55, 76, 77, 78, 83, 91, 106, 111, 210, 214, 250, 818, 931, 1134; IV. 11, 21, 96, 241, 294, 510, 576, 640, 645, 754, 755, 756, 770, 774, 778, 782, 833, 845, 858, 1137, 1152, 1184, 1199)
Herãklis – Dzeuso ir Alkmenės sūnus, graikų didvyris. (I. 122, 197, 341, 343, 348, 397, 426, 531, 532, 855, 862, 993, 995, 997, 1040, 1162, 1167, 1170, 1188, 1193, 1200, 1205, 1211, 1216, 1218, 1242, 1254, 1255, 1256, 1261, 1270, 1290, 1302, 1305, 1316; 1348, 1352, 1356; II. 145, 149, 151, 152, 767, 772, 775, 782, 784, 791, 792, 913, 957, 966, 1052; III. 1233; IV. 538, 542, 1400, 1404, 1458, 1463, 1469, 1478, 1481)
Herkìnijas – kalnų masyvas nuo Švarcvaldo iki Karpatų. (IV. 640)
Hermė́jas – (II. 1144; IV. 1136). Žr. *Hermis*

Hèrmis – Dzeuso ir nimfos Majos sūnus, dievų pasiuntinys, keliautojų, pirklių, vagių dievas. (I. 51, 643; III. 197, 587, 1175; IV. 119)
Hespèrė – nimfa, viena iš hesperidžių. (IV. 1426)
Hesperìdės – toli vakaruose aukso obuolius saugančios nimfos. (IV. 1398, 1407)
Hiakìntas – vienas iš dolionų, nukautas Klitijo. (I. 1044)
Hiántai – senieji Bojotijos gyventojai. (III. 1242)
Hìlas – 1) driopo Teodamanto sūnus, Heraklio augintinis. (I. 131, 1207, 1211, 1229, 1234, 1240, 1250, 1258, 1324, 1350, 1353, 1354); 2) Heraklio ir nimfos Melitės sūnus. (IV. 537, 538, 546, 549, 550); 3) Drepanės uostas. (IV. 1125)
Hilẽjai – Ilyrijoje gyvenusi tauta. (IV. 524, 525)
Hilejìdė – hilėjų miestas ir žemė. (IV. 535, 562)
Hiperāsijas – argonautų Asterijo ir Amfiono tėvas. (I. 176)
Hiperborẽjai – šiaurėje gyvenusi tauta. (II. 675; IV. 614)
Hipìjas – Bitinijos upė. (II. 795)
Hipodamẽja – Oinomajo dukra, Pelopo žmona. (I. 754)
Hipolìtė – amazonių vadė, Melanipės sesuo. (II. 777, 967, 998)
Hipòtas – vėjų dievo Ajolo tėvas. (IV. 778, 819)
Hìpnas – miego dievas, Niktės sūnus. (IV. 146)
Hipsipìlė – Lemno salos valdovė. (I. 621, 637, 650, 653, 655, 675, 698, 712, 719, 789, 791, 836, 846, 853, 873, 886, 896, 900; III. 1205; IV. 423, 426)
Hipurìdė – Egėjo jūros salelė prie Anafės salos. (IV. 1712)
Homòlė – Tesalijos kalnas. (I. 594)

Idà – 1) kalnagūbris Troadėje. (I. 930); 2) Kretos kalnas. (II. 1234; III. 134)
Idajà – Idos kalno deivė Kibelė. (I. 1127)
Ìdas – argonautas iš Mesėnijos, Afarėjo sūnus, Linkėjo brolis. (I. 151, 462, 470, 485, 1044; II. 830; III. 517, 556, 1170, 1252)
Idmònas – argonautas iš Argo, Apolono sūnus. (I. 139, 436, 449, 475; II. 815, 816, 825, 827, 838, 841, 849, 859)
Ifiãdė – Artemidės žynė. (I. 311)
Ifiklis – 1) Kretėjo sūnus, Jasono dėdė. (I. 45, 48; 121); 2) argonautas iš Aitolijos, Testijo sūnus. (I. 200)
Ifinója – Hipsipilės tarnaitė Lemno saloje. (I. 702, 703, 709, 788)
Ifitas – 1) argonautas iš Oichalijos, Eurito sūnus. (I. 86; II. 115, 116); 2) argonautas iš Fokidės, Naubolo sūnus. (I. 207, 210)
Iksiònas – lapitų karalius, Peiritojo tėvas. (III. 61)
Ilìsas – Atikos upė. (I. 215)
Ilỹrija – sritis Balkanų pusiasalio šiaurės vakaruose. (IV. 516)
Ìmbras – Egėjo jūros sala netoli Marmuro jūros. (I. 923)
Imbrãsas – Samo salos upė. (II. 866)
Iñdija – pietų Azijos valstybė. (II. 905)

Ìras – argonauto Euritiono tėvas. (I. 73, 74)
Irìdė – vaivorykštės deivė, dievų pasiuntinė. (II. 286, 298, 299, 432; IV. 754, 755, 756, 757, 770, 775, 777)
Irìjas – Mažosios Azijos upė, įtekanti į Juodąją jūrą. (II. 367, 963)
Isà – Adrijos jūros sala. (IV. 564)
Ismėnas – Bojotijos upė. (I. 537)
Ìstmas – Korinto sąsmauka. (III. 1240)
Ìstras – Trakijos upė (Dunojus). (IV. 284, 286, 288, 302, 306, 309, 324)
Itimonėjas – 1) vienas iš dolionų, nukautas Meleagro. (I. 1046); 2) bebrikas, nukautas Polideuko. (II. 105)
Itoniētė – Atėnės epitetas. (I. 550)

Japètas – titanas, Gajos ir Urano sūnus, Atlanto, Epimetėjo, Menoitijo ir Prometėjo tėvas. (III. 865, 1087)
Jasònas – Aisono ir Polimedės sūnus, argonautų žygio vadas, Medėjos mylimasis. (I, 8, 15, 16, 35, 45, 206, 208, 209, 232, 262, 265, 268, 293, 310, 311, 313, 316, 320, 326, 349, 406, 409, 534, 720, 769, 772, 774, 781, 784, 787, 792, 835, 842, 844, 853, 872, 886, 910, 960, 971, 984, 988, 1090, 1103, 1132, 1149, 1330, 1344; II. 121, 210, 419, 443, 491, 620, 639, 648, 771, 870, 894, 1159, 1168, 1196, 1271, 1281; III. 2, 28, 61, 66, 72, 75, 86, 87, 143, 194, 281, 287, 318, 357, 365, 384, 400, 422, 432, 439, 443, 444, 454, 474, 475, 484, 489, 509, 566, 574, 626, 754, 780, 821, 913, 916, 922, 924, 956, 973, 1008, 1010, 1014, 1025, 1065, 1066, 1077, 1078, 1104, 1119, 1141, 1147, 1165, 1166, 1189, 1194, 1201, 1221, 1238, 1246, 1255, 1256, 1293, 1296, 1304, 1312, 1316, 1317, 1320, 1134, 1344, 1345, 1348, 1364, 1367, 1372, 1390, 1407; IV. 63, 79, 99, 107, 113, 122, 148, 162, 165, 170, 172, 178, 206, 208, 352, 394, 454, 469, 489, 491, 529, 695, 750, 1083, 1122, 1152, 1313, 1315, 1331, 1342, 1363, 1594, 1601, 1663, 1702, 1746, 1748, 1755)
Jòlkas – Tesalijos miestas, Pelėjo ir Jasono gimtinė. (I. 572, 906; III. 2, 88, 1090, 1109, 1114, 1136; IV. 1162)
Jonėnai – Mažosios Azijos pakrantėse gyvenusi graikų gentis. (I. 959, 1075)
Jònijos jūra – *čia*: Adrijos jūra. (IV. 308, 632)
Jònijos sąsiauris – Otranto sąsiauris. (IV. 983).
Juodóji įlanka – įlanka šiaurinėje Egėjo jūros dalyje. (I. 922)

Kādmas – Agenoro sūnus, Tebų įkūrėjas. (III. 1180, 1181, 1184; IV. 516)
Kadmiēčiai – Tebų miesto gyventojai. (III. 1095)
Kafáuras – Libijos valstietis, Amfitemio ir nimfos Tritonidės sūnus. (IV. 1490, 1496, 1498)
Kainėjas – lapitas, argonauto Korono tėvas. (I. 57, 59, 61)
Kalajìdas – argonautas, Borėjo sūnus, Dzeto brolis. (I. 211; II. 281)

Kaláurija – sala Sarono įlankoje, Egėjo jūroje. (III. 1243)
Kalichòras – Mažosios Azijos upė. (II. 904, 910)
Kalidònas – Aitolijos miestas. (I. 190)
Kaliòpė – epinės poezijos mūza, Orfėjo motina. (I. 23)
Kalìpsė – nimfa, Atlanto dukra. (IV. 574)
Kalìstė – Egėjo jūros sala (dabartinis Santorinas). (IV. 1757, 1763)
Kálpė – Bitinijos upė. (II. 659)
Kanastrà – kyšulys Palėnės pusiasalio pietuose. (I. 599)
Kanètas – argonauto Kanto tėvas. (I. 78)
Kántas – argonautas iš Eubojos, Kaneto sūnus. (I. 77, 79; IV. 1467, 1468, 1485, 1489, 1497, 1499, 1500)
Karámbis – kalnuotas kyšulys Paflagonijoje. (II. 361, 943; IV. 300)
Karpātas – Egėjo jūros sala. (IV. 1635)
Kāspijos jūra – didžiausias pasaulyje ežeras. (III. 857)
Kāstoras – argonautas, Spartos valdovo Tindarėjo ir jo žmonos Ledos sūnus, Polideuko brolis dvynys. (I. 147; II. 102; IV. 589)
Kaukāzas – Kolchidės kalnynas. (II. 1210, 1247, 1266; III. 242, 851, 1224, 1276; IV. 135)
Kauliākas – uola netoli Istro. (IV. 323)
Kefėjas – argonautas iš Arkadijos, Amfidamanto brolis. (I. 161)
Kėjas – viena iš Kikladų salų Egėjo jūroje. (II. 520, 526)
Kekròpija – senasis Atikos pavadinimas. (I. 95, 214; IV. 1778)
Keltai – *čia*: tautos, gyvenusios Eridano (Po) ir Rodano (Ronos) upių baseinuose. (IV. 611, 636, 646)
Kentáurai – mitiniai padarai, pusiau žmonės, pusiau arkliai. (I. 42, 60, 61; IV. 811)
Keráunijos jūra – pietinė Adrijos jūros dalis. (IV. 982)
Keráunijai – Balkanų pusiasalio kalnai tarp Epyro ir Ilyrijos. (IV. 519, 575, 1214)
Kėrės – mirties deivės, Niktės dukros. (I. 689; IV. 1485, 1665)
Kerìntas – miestas Eubojoje. (I. 79)
Kerkyra – 1) Asopo dukra, Poseidono mylimoji. (IV. 568); 2) Jonijos jūros sala. (IV. 566, 569)
Keròsas – sala prie Ilyrijos krantų. (IV. 573)
Kianėjų uolos – dvi susidaužiančios uolos Bosporo sąsiauryje išplaukiant į Juodąją jūrą. (I. 3; II. 317, 770; IV. 304, 1003)
Kidzìkas – 1) dolionų valdovas. (I. 948, 962, 967, 971, 975, 978, 1030, 1034, 1037, 1056, 1063, 1069, II. 765); 2) Misijos miestas Propontidės pakrantėje. (I. 1075)
Kìjas – Misijos upė. (I. 1178, 1321; II. 766)
Kijiėčiai – prie Kijo upės gyvenę Misijos žmonės. (I. 1177, 1354)
Kiklòpai – Urano ir Gajos sūnūs, milžinai su viena akimi kaktoje. (I. 509, 730, 733)
Kilėnas – vienas iš Kretoje gyvenančių daktilų. (I. 1126)

Kipridė – Afroditės, gimusios iš jūros putos prie Kipro salos, epitetas. (I. 614, 802, 849, 860, 1232; II. 424; III. 3, 25, 35, 36, 38, 40, 43, 55, 76, 79, 83, 90, 101, 106, 112, 127, 145, 147, 550, 559, 937, 941; IV. 917)

Kirėnė – iš Tesalijos kilusi nimfa, Aristajo motina. (II. 500, 505, 508)

Kirkė – 1) Helijo ir Persejidės dukra, Ajeto, Pasifajės ir Perso sesuo. (III. 200, 311, 312; IV. 560, 587, 590, 663, 670, 674, 681, 683, 685, 690, 691, 698, 702, 703, 712, 718, 726, 731, 738, 749, 752); 2) lyguma Kolchidėje. (II. 400)

Kitajidė – Kolchidė. (II. 399, 403, 1267; IV. 511)

Kiteriėtė – Afroditės epitetas. (I. 742; III. 108, 553)

Kitisoras – Frikso ir Chalkiopės sūnus. (II. 1155)

Kitoras – Paflagonijos vietovė. (II. 942)

Koronas – argonautas iš Girtonės miesto, Kainėjo sūnus. (I. 57)

Koronidė – Apolono mylimoji, Asklepijo motina. (IV. 616)

Klāras – Apolono šventykla garsėjęs Jonijos miestas. (I. 308)

Kleitė – 1) Meropo dukra, Kidziko žmona. (I. 975, 1063); 2) šaltinis netoli Kidziko miesto. (I. 1069)

Kleopatra – Borėjo dukra, Finėjo žmona. (II. 239)

Klimėnė – Minijo dukra, Alkimedės motina, Jasono močiutė. (I. 233)

Klitijas – argonautas iš Oichalijos, Eurito sūnus. (I. 86, 1044; II. 117, 1042)

Klitonėjas – argietis, Nauplijo tėvas, Naubolo sūnus. (I. 134)

Knosas – Kretos miestas. (IV. 434)

Kójas – titanas, Urano ir Gajos sūnus, Leto tėvas. (II. 710)

Kolchai – Kolchidės gyventojai. (I. 175; II. 397, 1095, 1204, 1225: III. 203, 212, 245, 577, 680, 714, 794, 1245, 1275, 1276, 1370, 1405; IV. 1, 5, 6, 197, 212, 214, 218, 234, 237, 247, 303, 314, 323, 326, 333, 335, 339, 406, 408, 414, 420, 484, 485, 488, 497, 507, 511, 564, 689, 731, 1001, 1002, 1009, 1015, 1050, 1052, 1071, 1073, 1079, 1098, 1117, 1174, 1177, 1204, 1206, 1212)

Kolchidė – šalis prie Juodosios jūros (dabartinė Gruzija). (I. 84, 174; II. 417, 1277; III. 313, 341, 1114; IV. 33, 132)

Kolonė – uola Bitinijoje. (II. 651, 788)

Kometas – argonauto Asteriono tėvas. (I. 35)

Kórė – Persefonės pravardė. (III. 846)

Korikas – Kilikijos kyšulys. (III. 854)

Korikija – ola Parnaso kalno šlaite. (II. 711)

Koronas – argonautas iš Girtonės, Kainėjo sūnus. (I. 57)

Kratajidė – Hekatės epitetas. (IV. 830)

Kreta – Viduržemio jūros sala. (I. 1128; II. 299, 1234; IV. 1577, 1637, 1644, 1651, 1689)

Kretėjas – Ajolo sūnus, Atamanto brolis, Aisono tėvas. (II. 1161, 1163; III. 357, 358, 360)

Kretos jūra – Viduržemio jūros dalis į šiaurę nuo Kretos. (IV. 1694)

Krobijãlas – Paflagonijos vietovė. (II. 942)
Kromnà – Paflagonijos vietovė. (II. 942)
Krònas – titanas, Urano ir Gajos sūnus, Dzeuso tėvas. (I. 505; II. 1232, 1236, 1241; IV. 985)
Kronìdas – Krono sūnus Dzeusas. (I. 1101; II. 524, 1083, 1147, 1211; IV. 520, 753, 1643)
Kròno jūra – šiaurinė Adrijos jūros dalis. (IV. 327, 508, 549, 552)
Ksántas – Likijos upė. (I. 309)
Ksinijãdė – ežeras Tesalijoje. (I. 67)
Ktimènas – argonauto Euridamo tėvas. (I. 67)
Ktimènė – Tesalijos miestas. (I. 68)
Kurètai – 1) chtoniškosios Kretos dievybės. (II. 1234); 2) Akarnanijos gyventojai. (IV. 1229)

Ladònas – jūrų dievo Forkijo ir Ketò sūnus, drakonas, saugantis hesperidžių obuolius. (IV. 1397, 1400)
Lakerė́ja – Tesalijos miestas, Koronidės gimtinė. (IV. 617)
Lampė́ja – pietinė Erimanto kalnyno dalis Arkadijoje. (I. 127)
Lampetijà – vyresnioji Helijo dukra. (IV. 972)
Laokoòntas – argonautas iš Kalidono, Meleagro dėdė. (I. 192, 194)
Lapìtai – Tesalijos gentis. (I. 41, 42)
Larisà – Tesalijos miestas. (I. 40)
Lãtmas – kalnynas Karijoje. (IV. 57)
Láurijas – lyguma prie Istro upės. (IV. 322, 326)
Ledà – Spartos karaliaus Tindarėjo žmona, Kastoro ir Polideuko motina. (I. 146)
Lèmnas – Egėjo jūros sala. (I. 602, 608, 653, 835, 851, 868, 874; II. 764; IV. 1759)
Leodòkas – argonautas iš Argo, Talajo brolis. (I. 119)
Lernà – Argolidės pelkė. (III. 1241, IV. 1404)
Ler̃nas – 1) argietis, Proito sūnus, Naubolo tėvas. (I. 135); 2) aitolietis iš Oleno, argonauto Palaimonijo tėvas. (I. 202, 203)
Letò – titanų Kojo ir Foibės dukra, Apolono ir Artemidės motina. (II. 213, 257, 674, 710, 937; III. 876; IV. 611)
Letojìdas – Apolonas, Letò sūnus. (I. 65, 142, 439, 483; II. 181, 698, 770; IV. 1706)
Letojìdė – Artemidė, Letò dukra. (IV. 346)
Lìbija – 1) šiaurės Afrikos šalis. (I. 81, 83; II. 504; IV. 1227, 1309, 1312, 1323, 1358, 1386, 1485, 1493, 1514, 1561, 1753); 2) nimfa, Tritono žmona. (IV. 1743)
Lìbijos jūra – Viduržemio jūros dalis į pietus nuo Kretos. (IV. 1233)
Libur̃nijos salos – Adrijos jūros salos prie Ilyrijos pakrantės. (IV. 563)
Lìgai – ligūrai, gyvenę prie Ronos ir Stoichadžių salose. (IV. 646)
Ligistìdų salos – (IV. 553). Žr. *Stoichadžių salos*

Likaònas – Arkadijos valdovas. (II. 521)
Likas – 1) mariandinų karalius. (II. 139, 752, 759, 762, 772, 813, 839; IV. 298); 2) Bitinijos upė. (II. 724); 3) Kolchidės upė. (IV. 132)
Likãstija – amazonių gyvenamas miestas. (II. 999)
Likija – Mažosios Azijos sritis. (I. 309; II. 675)
Likorėjas – bebrikų valdovo Amiko tarnas. (II. 51)
Likoriẽtis – Apolono epitetas. (IV. 1490)
Likùrgas – argonauto Ankajo tėvas, Alėjo sūnus. (I. 164, 165; II. 118)
Lilibãjas – kyšulys Sicilijoje. (IV. 919)
Linkėjas – argonautas iš Mesėnijos, Afarėjo sūnus, Ido brolis. (I. 151, 153; IV. 1466, 1477, 1481)
Lyrà – Acherūsijos kyšulio (Paflagonija) dalis prie Stenelo kapo. (II. 929)
Lókio kalnas – Kidziko pusiasalio kalnas. (I. 942, 1150)
Lokridė – vidurio Graikijos sritis. (IV. 1780)

Magnèsija – šiaurinės Graikijos sritis prie Pagasų uosto. (I. 584)
Mainãlas – Arkadijos kalnas tarp Megapolio ir Tegėjos. (I. 168, 770)
Majà – titano Atlanto dukra, Hermio motina, kalnų nimfa. (IV. 1733)
Makridė – 1) nimfa, Nausitojo žmona, Alkinojo motina. (IV. 539, 989, 1131, 1134, 1138); 2) Drepanės salos pusiasalis. (IV. 1175)
Makriėja – makriėjų apgyventa sritis. (I. 1112)
Makriėjai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta, dolionų kaimynai. (I. 1024)
Makrònai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 393, 394, 1242)
Mariandìnai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 139, 352, 723, 747, 753)
Medėja – Kolchidės valdovo Ajeto ir Eidijos dukra. (III. 3, 248, 249, 250, 253, 283, 284, 286, 297, 444, 451, 611, 616, 627, 633, 635, 645, 664, 666, 671, 674, 681, 686, 706, 710, 718, 724, 740, 741, 751, 802, 806, 826, 828, 839, 843, 858, 862, 866, 872, 885, 914, 948, 954, 960, 1008, 1015, 1024, 1063, 1069, 1103, 1131, 1135, 1138, 1140, 1148, 1150, 1152, 1157, 1168, 1247, 1305, 1364; IV. 3, 11, 14, 20, 23, 34, 40, 49, 66, 70, 73, 82, 100, 103, 106, 114, 122, 144, 149, 155, 163, 188, 209, 212, 242, 246, 345, 350, 391, 410, 435, 442, 449, 450, 452, 456, 465, 473, 483, 493, 694, 725, 730, 736, 738, 749, 813, 1004, 1011, 1053, 1056, 1060, 1066, 1084, 1115, 1118, 1130, 1153, 1163, 1219, 1222, 1521, 1653, 1661, 1664, 1667, 1677, 1720)
Megabròntas – vienas iš dolionų, nukautas Heraklio. (I. 1041)
Megalosãkas – vienas iš dolionų, nukautas Tindaridų. (I. 1045)
Megariẽčiai – Megarų miesto gyventojai. (II. 746, 749)
Melámpodas – Ajolo sūnaus Kretėjo vaikaitis. (I. 121)
Melanìpė – amazonė, Arėjo dukra, amazonių vadės Hipolitės sesuo. (II. 966, 969)
Melántas – Frikso sūnus. (II. 1155)
Melántijų uolos – prie Teros salos stūksančios jūros uolos. (IV. 1707)

Meleãgras – argonautas iš Kalidono, Oinėjo sūnus. (I. 190, 195, 197, 199)
Melibojà – Magnesijos miestas. (I. 592)
Melijà – Bitinijos nimfa, Amiko motina. (II. 3)
Melìtė – 1) nimfa, Hilo motina. (IV. 538, 542); 2) Adrijos jūros sala. (IV. 572); 3) fajakų salos kalnas. (IV. 1150)
Menètijas – Antianeiros tėvas. (I. 56)
Menòitijas – argonautas iš Opunto miesto, Aktoro sūnus. (I. 69)
Meñtorai – Ilyrijoje gyvenusi tauta. (IV. 551)
Mėnulio deivė – Selėnė, titano Hiperiono dukra. (IV. 54)
Meròpas – Perkotės valdovas, Kleitės tėvas. (I. 974, 977)
Mikė́nai – miestas Argolidėje (Peloponesas). (I. 128)
Milė̀tas – Jonijos miestas. (I. 186)
Mimántas – 1) bebrikas, nukautas Polideuko. (II. 106); 2) gigantas, nukautas Arėjo. (III. 1227)
Minòjas – Kretos valdovas. (II. 299, 516; III. 997, 1000, 1097, 1100, 1107; IV. 433, 1492, 1564)
Minòjai – Kretos gyventojai. (IV. 1691)
Mìnijas – Ajolo palikuonis, Orchomeno įkūrėjas, Klimeno tėvas. (I. 233; III. 1094)
Mìnijai – Minijo palikuonys, argonautai. (I. 709, 764, 1054; II. 97; III. 578; IV. 338, 509, 595, 1074, 1220, 1364, 1455)
Mirìnė – miestas Lemno saloje. (I. 604, 635)
Mirmidònai – *čia*: Aiginos salos gyventojai. (IV. 1771)
Mirmidònas – Ftijos gyventojas, Eupolemėjos tėvas. (I. 54)
Mirtìlas – Oinomajo važnyčiotojas. (I. 755, 756)
Mirtòsijo kalnas – Libijos kalnas. (II. 505)
Mìsai – Misijos gyventojai. (I. 1164, 1179, 1298, 1322, 1347; 1351, 1356; II. 765, 780, 785; IV. 1472).
Mìsija – sritis Mažosios Azijos šiaurės vakaruose. (I. 1114, 1349)
Mòira – viena iš trijų likimo deivių. (IV. 1218, 1475)
Mòpsas – argonautas iš Tesalijos Titarono miesto, Ampiko sūnus. (I. 65, 80, 1083, 1087, 1090, 1103, 1106; II. 922; III. 544, 555, 916, 938, 947; IV. 1502, 1518, 1522, 1527)
Mosinoìkai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 379, 1016, 1018, 1020, 1030, 1117)
Mū̃zos – Dzeuso ir atminties deivės Mnemosinės dukros, poezijos, meno ir mokslų deivės. (I. 22, II. 512, 845; IV. 2, 552, 896, 984, 1381, 1382)

Najãdė – vandens nimfa. (IV. 542, 711, 812)
Narė̀kas – Istro žiočių atšaka. (IV. 312)
Nasamònas – Amfitemio ir nimfos Tritonidės sūnus. (IV. 1496)
Naubòlas – 1) argietis, Lerno sūnus, Klitonėjo tėvas. (I. 134, 135); 2) fokietis, Ornito sūnus, argonauto Ifito tėvas. (I. 207)

Náuplijas – 1) Poseidono sūnus. (I. 136, 138); 2) argonautas iš Argo, Klitonėjo sūnus. (I. 134; II. 897)
Nausitòjas – fajakų valdovas, Alkinojo tėvas. (IV. 539, 546, 549)
Nelė́jas – 1) Pilo valdovas, Periklimeno ir Però tėvas. (I. 120, 156, 158); 2) Atėnų valdovo Kadmo sūnus, Mileto įkūrėjas. (I. 959)
Nepė́jas – Frigijos klonis netoli Adrestėjos ir Kidziko miesto. (I. 1116)
Nereìdės – jūrų dievo Nerėjo dukterys. (IV. 844, 859, 862, 930, 937, 939, 945, 953, 962, 965, 1743)
Nerė́jas – jūrų dievas, penkiasdešimties dukterų nereidžių tėvas. (I. 1311; IV. 772, 1599)
Nestā́jai – Ilyrijos gentis. (IV. 1215)
Nestìdė – Ilyrijos sritis. (IV. 337)
Nìktė – nakties deivė. (III. 1193; IV. 630)
Niktė́jas – Tebų valdovas, Antiopės tėvas. (IV. 1090)
Nimfajà – nimfos Kalipsės sala. (IV. 573)
Nìmfos – gamtos dievybės. (I. 502, 550, 626, 1066, 1129, 1222, 1223, 1226, 1227, 1229, 1232, 1237, 1324: II. 3, 477, 480, 483, 485, 504, 508, 655, 711, 821, 991; III. 242, 881, 1219; IV. 539, 792, 1144, 1145, 1147, 1149, 1151, 1154, 1218, 1398, 1413, 1414, 1423, 1426, 1428, 1429, 1495)
Nisà – 1) Egipto lyguma. (II. 1214); 2) kalnas, ant kurio užaugo Dionisas (IV. 431)
Nisajà – Megarų uostas. (II. 746)
Nisiētis – deivo Dioniso epitetas. (II. 905, IV. 1135)
Nòtas – pietų vėjas. (I. 925; IV. 1537, 1627)

Oāksas – Kretos miestas. (I. 1131)
Ofiònas – okeanidės Eurinomės vyras, senasis Olimpo valdovas. (I. 503)
Ogìgija – senasis Tebų pavadinimas. (III. 1178)
Oichālija – miestas Eubojos saloje. (I. 87)
Oilė́jas – argonautas iš Opunto miesto. (I. 75; II. 1036)
Oinejìdas – Oinėjo sūnus Meleagras. (III. 518, 520)
Oinė́jas – Meleagro tėvas. (I. 191, 193. 1046; II. 1039)
Oinòjė – 1) Egėjo jūros sala. (I. 624); 2) nimfa. (I. 626)
Ojāgras – Orfėjo tėvas, Kaliopės mylimasis. (I. 24, 569; II. 703; IV. 905, 1193)
Okeānas – 1) titanas, Gajos ir Urano sūnus. (I. 503; II. 1238; III. 244; IV. 1414); 2) pasaulį supanti upė. (I. 506; III. 957, 1230; IV. 282, 632, 638)
Olènas – Aitolijos miestas. (I. 202)
Olìmpas – kalnas Graikijos šiaurėje, mitinė dievų buveinė. (I. 504, 598, 1099; II. 300, 603, 1233; III. 113, 159, 1358; IV. 770, 780)
Onchèstas – Bojotijos miestas, Poseidono garbinimo vieta. (III. 1242)
Opùntas – didžiausias Lokridės miestas. (I. 69; IV. 1780)

Orchomènas – Bojotijos miestas. (II. 654, 1093, 1152, 1185; III. 265, 266, 1074, 1094; IV. 257)
Oreïdas – bebrikas, Amiko padėjėjas. (II. 110)
Oreītija – Erechtėjo dukra, Borėjo žmona. (I. 212)
Orfėjas – Ojagro ir Kaliopės sūnus, garsus dainininkas. (I. 23, 25, 28, 30, 32, 494, 540, 915, 1134; II. 161, 684, 694, 928; IV. 904, 908, 1159, 1193, 1409, 1422, 1547)
Orìkas – Epyro miestas. (IV. 1215)
Oriònas – Šienpjovių žvaigždynas. (I. 1203; III. 746)
Ornìtas – bebrikas, Amiko tarnas. (II. 65)
Ornitìdas – Naubolas, fokiečio Ornito sūnus. (I. 207)
Ortìgija – Delo pavadinimas. (I. 419, 536; IV. 1705)
Osà – Tesalijos kalnas. (I. 598)
Otrėrė – amazonių vadė. (II. 386)
Otrìjas – į pietvakarius nuo Olimpo stūksantis Tesalijos kalnas. (II. 515)

Palaimònijas – argonautas iš Aitolijos Oleno miesto. (I. 202)
Paflagònai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 357, 358, 789; IV. 245, 300)
Pagāsos – Jolko miesto uostas. (I. 237, 318, 411, 524; IV. 1781)
Pajānas – gydymo dievas. (IV. 1511)
Paktòlas – Mažosios Azijos upė. (IV. 1300)
Palādė – deivės Atėnės epitetas. (I. 723; III. 340)
Palėnė – vakarinis Chalkidikės pusiasalio „pirštas“. (I. 598)
Paráibijas – Bitinijos gyventojas, Finėjo draugas. (II. 456, 463, 466, 484, 490)
Parāsai – senieji Arkadijos gyventojai. (II. 521)
Parnāsas – Vidurio Graikijos kalnynas, kurio papėdėje išsidėstę Delfai. (II. 705)
Partènija – senasis Samo salos pavadinimas. (I. 187; II. 871)
Partènijas – Paflagonijos upė. (II. 936; III. 876)
Pasifājė – Helijo dukra, Minojo žmona. (III. 999, 1075, 1106)
Pègės – šaltinis Misijoje. (I. 1222, 1243)
Peirèsijos – Tesalijos miestas. (I. 37, 583)
Peiritòjas – lapitų karalius. (I. 103)
Pėlas – Pelėnės miesto įkūrėjas. (I. 178)
Pelāsgai – senieji Tesalijos gyventojai. (I. 580, 1024; II. 1239; III. 1324; IV. 242, 265)
Pelėjas – argonautas iš Ftijos, Ajako sūnus, Achilo tėvas. (I. 94, 558, 1042; II. 828, 829, 868, 878, 1218; III. 504; IV. 494, 815, 816, 852, 855, 866, 873, 875, 880, 1368, 1380)
Pelėnė – Achajos miestas netoli Korinto įlankos. (I. 177)
Pelìjas – Jolko valdovas. (I. 3, 5, 12, 14, 15, 224, 242, 279, 323, 902, 981, 1304; II. 624, 763; III. 64, 74, 1135; IV. 243)
Peliònas – Tesalijos kalnas. (I. 387, 520, 524, 549, 581; II. 1187)

Pelòpas – 1) paflagonų protėvis. (II. 358, 359, 758); 2) Tantalo sūnus, Hipodamėjos vyras. (I. 753, 758; IV. 1231, 1570, 1578)
Pelopėja – argonauto Akasto sesuo, Pelijo dukra. (I. 327)
Penėjas – Tesalijos upė. (II. 500)
Periklimènas – argonautas iš Pilo, Nelėjo sūnus. (I. 156)
Perkòtė – Mažosios Azijos miestas. (I. 932, 974)
Però – Nelėjo motina, Bianto žmona, argonautų Talajo, Arėjo ir Leodoko motina. (I. 120)
Per̃sas – titano Krejo ir Euribijos sūnus, Hekatės tėvas. (III. 1035)
Per̃sė – Helijo žmona, Kirkės motina. (IV. 591)
Persejìdė – Perso dukra Hekatė. (III. 467, 478, IV. 1019)
Persėjas – Dzeuso ir Danajės sūnus, nukirtęs gorgonei Medūsai galvą. (IV. 1513)
Peũkė – sala prie Istro žiočių. (IV. 309)
Pierìdės – Mūzos. (IV. 1381)
Pièrija – Graikijos sritis į šiaurę nuo Olimpo, mūzų gimtinė. (I. 31, 32)
Pìlas – Mesėnijos miestas Peloponeso pietvakariuose. (I. 158)
Pimplėja – Pierijos kalnas. (I. 25)
Pitiėja – 1) Troadės miestas. (I. 933); 2) Adrijos jūros sala. (IV. 565)
Pitònas – senovinis Delfų pavadinimas. (I. 209, 308, 413, 418, 536; IV. 530, 1704)
Plánktė – salelė, kurioje Hefaistas turėjo savo kalvę. (III. 42)
Plánktės – Tirėnų jūros uolos. (IV. 860, 924, 932, 939)
Plegādės – (II. 645). Žr. *Kianėjų uolos.*
Pleĩstas – Pleisto upės dievas, Korikijos nimfų tėvas (II. 711)
Plejādės – Sietyno žvaigždynas. (III. 224)
Polideũkas – Dzeuso ir Ledos sūnus, vienas iš Dioskūrų. (I. 146; II. 20, 54, 60, 64, 75, 92, 100, 101, 105, 757; IV. 589)
Polifēmas – argonautas iš Larisos miesto, Eilato sūnus. (I. 40, 44, 1241, 1243, 1321, 1346; IV. 1470, 1472, 1475)
Poliksò – senoji Hipsipilės auklė. (I. 668)
Pòntas – Juodoji jūra. (I. 2; II. 330, 346, 412, 418, 540, 579, 1246, 1261; IV. 304, 1002)
Poseidònas – titanų Krono ir Rėjos sūnus, vandenynų ir jūrų valdovas, Amfitritės vyras. (I. 13, 137, 159, 180, 185, 951, 1158; II. 4, 866; III. 1240; IV. 566, 1326, 1355, 1370, 1558, 1621)
Posidėjas – kyšulys Bitinijoje. (I. 1279)
Priòlas – mariandinų valdovo Daskilo sūnus, Liko brolis. (II. 780)
Pròitas – Nauplijo sūnus, Lerno tėvas. (I. 136)
Promėjas – vienas iš dolionų, nukautas Ido. (I. 1044)
Prometėjas – titano Japeto ir okeanidės Klimenės sūnus. (II. 1248, 1256; III. 845, 852, 1086)
Propontìdė – jūra tarp Juodosios ir Egėjo jūrų (dabartinė Marmuro jūra). (I. 936, 983)

Rèbas – nedidelė Bitinijos upė. (II. 349, 650, 788)
Rėja – titanidė, Krono žmona, Dzeuso motina. (I. 505, 1139, 1151; II. 1235)
Rindākas – Mažosios Azijos upė, skirianti Frigiją nuo Misijos. (I. 1165)
Ripai – mitinis, toli šiaurėje stūksantis kalnynas, iš kurio išteka Istras. (IV. 287)
Rodānas – dabartinė Ronos upė. (IV. 627)
Roitėjas – Troadės kyšulys prieš įplaukiant į Helespontą. (I. 929)

Salangònas – Ilyrijos upė. (IV. 337)
Salmonìdė – kyšulys šiaurrytinėje Kretos dalyje (dabartinis Sidero kyšulys). (IV. 1693)
Sangārijas – viena iš Mažosios Azijos upių. (II. 722)
Sapeĩrai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 395, 1243)
Sardònijos jūra – Sardinijos jūra (Viduržemio jūros dalis į vakarus nuo Sardinijos salos). (IV. 633)
Sarpedòno uola – uola prie Ergino upės Trakijoje. (I. 216)
Sauromātai – Skitijoje gyvenusi tauta. (III. 353, 394)
Seirėnės – mitinės būtybės, pusiau moterys, pusiau paukščiai, Achelojo ir mūzos Terpsichorės dukros. (IV. 893, 895, 896, 903, 909, 911, 913, 916, 920)
Sepijādė – Tesalijos kyšulys. (I. 582)
Serbonìdė – Egipto ežeras. (II. 1215)
Sesāmas – Paflagonijos miestas. (II. 940)
Sfòdris – dolionas, nukautas Akasto. (I. 1041)
Sigìnai – netoli Juodosios jūros ir Istro upės gyvenusi tauta. (IV. 320)
Sifiẽčiai – Bojotijos Sifų miesto gyventojai. (I. 106)
Sikìnas – 1) Egėjo jūros sala. (I. 625); 2) Toanto ir nimfos Oinonės sūnus, Sikino salos eponimas. (I. 626)
Simplegādės – (II. 596). Žr. *Kianėjų uolos.*
Sìndai – prie Istro upės gyvenusi tauta. (IV. 321)
Sinòpė – nimfa, upių dievo Asopo dukra, Sinopės miesto eponimas. (II. 946, 949, 950)
Sintiẽčiai – senieji Lemno salos gyventojai. (I. 608; IV. 1759)
Sìrijus – Didžiojo Šuns žvaigždyno žvaigždė. (II. 516, 523; III. 958)
Sìrtas – jūros įlanka prie Libijos krantų. (IV. 1235)
Skiātas – Egėjo jūros sala netoli Magnesijos krantų. (I. 583)
Skìlė – jūrų dievo Forkijo dukra, jūrų baidyklė. (IV. 789, 827, 828, 922)
Skìtai – Trakijos šiaurėje prie Istro gyvenusi tauta. (IV. 288, 320)
Spartà – miestas Peloponeso pietuose. (I. 147; IV. 1760, 1761)
Sporādės – Egėjo jūros salynas. (IV. 1711)
Stenèlas – Heraklio draugas, padėjęs jam kovoti su amazonėmis. (II. 910, 911, 916, 918, 921, 925)
Stìgė – mirusiųjų karalystės upė. (II. 291)

Stimfālas – Arkadijos ežeras, kuriame veisėsi variasnapiai variaplunksniai paukščiai. (II. 1053)
Stoichādės – dabartinės Hjero salos netoli Marselio. (IV. 554, 649, 654).
Strofādės – Jonijos jūros salelės netoli Zakinto. (II. 297)

Tafiĕčiai – Tafo, Jonijos jūros salos, gyventojai. (I. 749)
Taināras – kyšulys Peloponeso pietuose. (I. 102, 179; III. 1241)
Talājas – argonautas iš Argo, Bianto sūnus. (I. 118; II. 63, 111)
Tālas – varinis milžinas, saugojęs Kretą. (IV. 1638, 1641, 1643, 1648, 1649, 1670, 1678, 1680, 1686)
Tėbai – Bojotijos miestas. (I. 737; II. 906)
Tėbė – 1) Tebų miestas (III. 1178); 2) nimfa, Tritono dukra. (IV. 260)
Tegėja – Arkadijos miestas. (I. 163, 398)
Tejodamántas – driopas, Hilo tėvas. (I. 1213, 1215, 1355)
Telamònas – argonautas iš Salamino, Ajako sūnus. (I. 93, 1043, 1289, 1329; III. 196, 363, 440, 515, 1174)
Telebòjai – (I. 748). Žr. *Tafiečiai*
Telėklis – dolionas, užmuštas Heraklio. (I. 1040)
Teleòntas – 1) Eriboto tėvas. (I. 72, 73); 2) atėnietis, Buto tėvas. (I. 96; IV. 912)
Temìdė – Urano ir Gajos dukra, teisingumo deivė. (IV. 800)
Temiskirà – amazonių apgyventas kyšulys ir miestas. (II. 371, 995)
Tènas – Egėjo jūros sala. (I. 1305)
Terà – Egėjo jūros sala (dabartinis Santorinas). (IV. 1763)
Tèras – Autesiono sūnus, Teros salos eponimas. (IV. 1761)
Termodòntas – amazonių šalies upė, įtekanti į Juodąją jūrą (II. 370, 804, 970, 972, 975)
Terpsichòrė – šokių mūza, seirėnių motina. (IV. 896)
Tesėjas – Aigėjo sūnus. (I. 101; III. 998; 1001, 1100; IV. 433)
Tèspijos – Bojotijos miestas. (I. 105)
Testìjas – argonauto Ifiklio tėvas. (I. 200)
Tetìdė – nereidė, Pelėjo žmona, Achilo motina. (IV. 759, 773, 780, 783, 833, 842, 844, 853, 866, 875, 881, 931, 938)
Tetijà – titanidė, Okeano žmona, Ajeto žmonos Eidijos motina. (III. 244)
Tiādės – bakchantės, Dioniso palydovės. (I. 635)
Tibarėnai – prie Juodosios jūros gyvenusi tauta. (II. 376, 1010, 1011)
Tifaònas – Gajos sūnus, nukautas Dzeuso. (II. 1210, 1211, 1212, 1213)
Tifìjas – argonautas iš Tespijų miesto, Hagnijo sūnus, laivo vairininkas. (I. 105, 381, 401, 522, 560, 957, 1274, 1296; II. 175, 557, 574, 584, 610, 619, 622, 854, 859)
Tifoėjas – (II. 38). Žr. *Tifaònas.*
Tìnai – artima trakams gentis, gyvenusi kitapus Bitinijos. (II. 460, 485, 529)
Tindarėjas – Spartos valdovas, Ledos vyras. (I. 148; III. 517)

Tindarìdai – Tindarėjo vaikai Kastoras ir Polideukas, dar vadinami Dioskūrais. (I. 1045; II. 30, 40, 74, 797, 805, 808; III. 1314, 1319; IV. 592)
Tinejìdė – Juodosios jūros salelė prieš Bitinijos krantus. (II. 350, 548, 672)
Tirsėnų jūra – Tirėnų jūra. (IV. 660)
Tirsėnai – Etrurijos srities Italijoje gyventojai, etruskai. (III. 312; IV. 850, 856, 1760)
Tìsos – Magnesijos kyšulys. (I. 568)
Titānai – Urano ir Gajos vaikai, pirmieji dievai. (I. 507; II. 1233; IV. 989)
Titanìdė – *čia:* Mėnulio deivė Selėnė, titano Hiperiono ir Tėjos dukra. (IV. 54)
Titìjas – 1) milžinas, Dzeuso sūnus, Europės tėvas (I. 181, 761); 2) vienas iš Kretoje gyvenančių daktilų. (I. 1126); 3) kumštynininkas, nukautas Heraklio. (II. 783)
Toántas – Hipsipilės tėvas, Lemno salos valdovas. (I. 621, 626, 637, 712, 718, 798; IV. 426)
Trachìnas – Tesalijos miestas. (I. 1355)
Trākai – Trakijos gyventojai. (I. 24, 214, 632, 636, 678, 1110, 1300; II. 427; IV. 288, 320, 905, 1484)
Trākija – šalis Balkanų pusiasalio šiaurės vakaruose. (I. 29, 213, 601, 614, 796, 799, 821, 826, 923, 1113; II. 238, 427)
Trikà – Tesalijos miestas (dabartiniai Trikalai). (II. 955)
Trinākrija – Sicilija. (IV. 964)
Trinākrijos jūra – Sicilijos jūra (Viduržemio jūros dalis nuo Balkanų pusiasalio pietų iki Sicilijos). (IV. 291, 994)
Tritònas – 1) Poseidono sūnus, Tritonidės ežero valdovas. (IV. 1551, 1560, 1562, 1563, 1571, 1586, 1588, 1598, 1603, 1609, 1610, 1612, 1617, 1621, 1741, 1743, 1752); 2) Nilo upė. (IV. 270); 3) Tritono (Nilo) upės dievas. (IV. 260); 3) Libijos upė. (IV. 1311)
Tritonìdė – 1) Atėnės epitetas. (I. 109; 722, 768; III. 1182); 2) Libijos ežeras. (IV. 1391, 1444, 1539); 3) Libijos nimfa. (IV. 1495).

Urānas – Gajos sūnus ir vyras, titanų, kiklopų ir Šimtarankių tėvas. (III. 699, 715; IV. 992)
Uranìdas – Urano sūnus Kronas. (II. 1232)

Zefỹras – Borėjo ir Noto brolis, vakarų vėjo dievas. (II. 276, 720, 900; IV. 768, 821, 837, 886, 910, 1624, 1627).

APOLONIJO RODIEČIO *ARGONAUTIKA*

Senovės graikų poetas Apolonijas Rodietis, vienas iš ryškiausių Homero sekėjų, gyveno III a. pr. Kr. Tai buvo helenistinis laikotarpis, siejamas su Aleksandro Makedoniečio vardu. Numalšinęs sukilusius graikus ir užkariavęs didžiules teritorijas Rytuose, šis legendinis karvedys sukūrė didžiulę imperiją, kuri po jo mirties suskilo į daugybę atskirų valstybių. Vienam Aleksandro Makedoniečio bendražygiui – Ptolemajui I – atiteko Egiptas. Norėdamas paversti Egipto sostinę Aleksandriją nauju kultūros centru, Ptolemajas I šiame mieste įsteigė mokslo ir mokymo įstaigą, vadinamą Mūsėjumi (Mūzų namais), ir įkūrė didžiulę biblioteką; ši ilgainiui tapo didžiausia antikinio pasaulio biblioteka. Išsilavinę bibliotekos tvarkytojai ne tik redagavo ir perrašinėjo sukauptus rankraščius, bet ir patys kūrė poeziją. Stengdamiesi parodyti savo apsiskaitymą, jie kūriniuose vardydavo tolimų šalių, upių, kalnų, žvaigždynų pavadinimus, aprašydavo įvairius papročius, prietarus, įpindavo mažai kam žinomų mitų ir jų variantų motyvus. Helenistinio laikotarpio poetams buvo keliami nauji reikalavimai: kūrinių apimtis turėjo būti nedidelė, žodžiai kruopščiai atrinkti, poetiniai tropai gerai apgalvoti. Tapo madingi neilgi mimai, enkomijai, bukolikos, epigramos. Kadangi mitai ir toliau liko neatsiejama literatūros dalis, išpopuliarėjo epilijai – neilgi mitų motyvais parašyti pasakojimai, kuriuose paprastai vaizduojamas tik koks nors vienas epizodas. Tokiems helenistinės epochos reikalavimams nepakluso vienas žymiausių to laikotarpio poetų Apolonijas Rodietis (295–215 m. pr. Kr.). Gimęs, užaugęs ir mokęsis Aleksandrijoje, Apolonijas ilgai dirbo Aleksandrijos bibliotekoje, kurioje redagavo ir leido anksčiau gyvenusių autorių palikimą. Jis tyrinėjo Hesiodo, Archilocho, Antimacho iš Kolofono eiles, buvo parašęs darbą apie savo kolegos Aleksandrijos filologo Dzenodoto veiklą, sukūręs keletą epilijų ir epigramų. Tačiau mažos apimties kūriniai netenkino jauno ambicingo poeto. Dirbdamas Aleksandrijos bibliotekoje, Apolonijas sumanė atgaivinti herojinį epą, sukūrė didžiulę poemą, apdainuojančią argonautų kelionę į tolimąją Kolchidę ir jų grįžimą atgal.

Hegzametru parašyta *Argonautika* – didžiausias helenistinės epochos kūrinys. Tik parašytas veikalas susilaukė negailestingos kitų poetų kritikos. Netiesioginė poeto Teokrito polemika su Apoloniju įžvelgiama jo idilėse *Hilas* ir *Dioskūrai*, kuriose vaizduojami keli argonautų kelionės epizodai. Septintojoje idilėje Teokritas atvirai pareiškia:

Man nepatinka Mūzų paukštyčiai, mėginantys mėgdžiot
Dainių iš Chijo. Jie stengias, tačiau kudakuoti temoka.

(Theoc. VII. 45–48)

Dar griežtesnis Kalimachas, savo mokinio Apolonijo poemą palyginęs su Asirijos upe, kurios galinga srovė „dumblą, žemes ir purvus kartu su vandeniu

neša" (Call. *Hymn.* II. 107–109). Neatlaikęs kritikos Apolonijas pabėgo iš Aleksandrijos į Rodą. Ten jis praleido visą savo likusį gyvenimą ir buvo pramintas Rodiečiu. Gyvendamas šioje saloje, Apolonijas taisė ir darė „moksliškesnę" savo poemą, pildydamas ją naujomis geografinėmis, etiologinėmis, mitologinėmis detalėmis.

Paties autoriaus į keturias dalis suskirstyta *Argonautika* yra daug mažesnė už Homero epus. Ją sudaro tik 5835 eilutės. Poemoje pasakojamas mitas apie argonautų žygį. Norėdamas įvykdyti dėdės Pelijo duotą užduotį, Jasonas susikviečia bendražygius ir išplaukia Argo laivu į Kolchidę pargabenti auksavilnio avino kailio. Pirmosiose dviejose knygose pasakojama apie argonautų pasiruošimą iškeliauti ir jų plaukimą į Kolchidę. Nors šis pasakojimas ir ištęstas, jame netrūksta gražių vaizdų, pvz., kaip, laivui praplaukiant pro Peliono kalnyną, prie kranto nusileido kentauras Cheironas:

Ir, kanopa sunkia argonautams pamojęs, linkėjo
Grįžti laimingai atgal. Kartu su Cheironu stovėjo
Jo žmona, ant rankų iškėlusi mažą Achilą,
Vaiką Pelėjo, kad tėvas praplaukdamas sūnų matytų.
(Ap. Rhod. I. 555–558)

Trečiosios knygos veiksmas vyksta Kolchidėje, ketvirtojoje knygoje vaizduojamas žygio dalyvių grįžimas į Heladę.

Apolonijas Rodietis nebuvo pirmas, aprašęs argonautų kelionę. Mitas apie Argo laivo plaukimą į Kolchidę buvo žinomas Homerui (*Od.* XI. 254 sq., XII. 70 sq.) ir Hesiodui (*Theog.* 992 sqq.). Šiuo mitu buvo paremti neišlikę epiniai kūriniai *Kiprijai* ir *Naupaktika*, VI a. pr. Kr. Kretos poeto Epimenido poema. Argonautų mitas atpasakotas poeto Pindaro odėje (*Pyth.* IV. 78–123). Įvairūs šio mito epizodai buvo vaizduojami neišlikusiose Aischilo tragedijose *Argas*, *Hipsipilė*, Sofoklio – *Kolchai*, *Skitai*, *Lemnietės*, *Finėjas*, Euripido – *Friksas*, *Pelijo dukterys*, *Medėja* ir t. t. Iš visų paminėtų tragedijų mūsų dienas pasiekė tik paskutinioji.

Stengdamasis sukurti naujo tipo poemą, Apolonijas aklai nekartojo Homero ir siekė parašyti originalų, nuo ankstesnės epinės tradicijos nepriklausantį kūrinį. *Argonautikoje* stengiamasi išvengti pastoviųjų epitetų ir homerinių formulių, epinės leksikos, pasikartojančių eilučių. Kita vertus, kalba dažnai dirbtinai archaizuojama, vartojami įvairūs tarminiai žodžiai arba retos jų formos. Antrame plane atsiduria Olimpo dievai. Jie beveik nesikiša į veiksmo eigą, Argo kelionę stebi iš tolo ir tik retsykiais padeda argonautams įveikti jūroje iškilusias kliūtis, kai gresia tikras pavojus:

Artyn iš abiėjų pusių judėjo
Garsiai dundėdamos uolos, bet vietoje sukosi laivas.

Ir tada Atėnė ranka kairiąja patraukė
Didelę uolą nuo laivo, o jį pastūmėjo į priekį
Dešine savo ranka. Pastūmėtas Argas nuskriejo
Tartum sparnuota strėlė...

(Ap. Rhod. II. 596–601)

Pati aktyviausia yra Hera, nuolat gelbstinti savo globojamą Jasoną. Olimpo epizode (Ap. Rhod. III. 1–166) deivės atrodo visiškai nebetekusios dieviškos aureolės ir panašios ne į nemirtingas Olimpo valdoves, bet į Aleksandrijoje gyvenančias viduriniosios klasės namų šeimininkes – tokias, kokios jos piešiamos Teokrito idilėje *Sirakūzietės, arba moterys Adonio šventėje.*

Tačiau Homero įtakos Apolonijui išvengti nepavyko. Daugybė *Argonautikos* epizodų yra sukurta pagal Homero epo modelį, pvz., argonautų katalogas (Ap. Rhod. I. 23–233) primena laivų katalogą iš antrosios *Iliados* giesmės (*Il.* II. 494–759), išsamus Jasono apsiausto aprašymas (Ap. Rhod. I. 721–767) – Achilo skydo ekfrazę *Iliadoje* (*Il.* XVIII. 478–608); Heraklio kalba (Ap. Rhod. I. 1872–874) panaši į Tersito kalbą (*Il.* II. 225 sq.), Jasono ir Medėjos pasimatymas (Ap. Rhod. III. 971 sq.) – į Odisėjo ir Nausikajos susitikimą (*Od.* VI. 149 sq.). Drąsiai galima teigti, kad pagrindinis Apolonijo Rodiečio įkvėpimo šaltinis buvo Homero epas.

Kaip tikras Aleksandrijos poetinės mokyklos atstovas, Apolonijas Rodietis norėjo pademonstruoti savo išprusimą ir suteikti kūriniui bruožų, būtinų helenistinės epochos literatūrai. Poemos scholijuose randama liudijimų, kad žinių apie tolimus kraštus poetas dažnai sėmėsi iš įvairių logografų, istorikų, geografų darbų. Sukaupęs daugybę medžiagos, poetas susidūrė su tos medžiagos atrankos problema. *Argonautikoje* gausybė įvairių su turiniu nesusijusių senovinių legendų, padavimų, mitų, pasakiškų motyvų, geografinių pavadinimų, etnografijos faktų, etiologinių, apeigų ir papročių aiškinimų ir t. t. Visa tai blaško skaitytojų dėmesį ir stabdo pasakojimą. Tai, atrodo, suvokia ir pats autorius, nes po eilinio diskurso save įspėja: „Bet dėl šitų kalbų galiu nuo giesmės aš nuklysti..." (Ap. Rhod. I. 1220).

Nors Apolonijas Rodietis stengėsi nuosekliai išdėstyti visą padavimą apie argonautus, pradėdamas nuo Argo laivo statymo ir jo išplaukimo ir baigdamas jūreivių sugrįžimu atgal į Jolko uostą, kompozicijos atžvilgiu *Argonautika* išėjo gana ištęsta ir tarytum sudurstyta iš atskirų epizodų, kurių turinys priklausė tiek nuo epochos dvasios, tiek ir nuo žanro tradicijos. Kai kurie poemos epizodai primena helenistinėje epochoje populiarius „mažosios formos" kūrinius – nedidelius epilijus (pvz., pirmosios knygos epizodas apie Hilą, Amiko ir Polideuko dvikova antrojoje knygoje) arba buitinius vaizdelius mimus (Olimpo epizodas trečiosios knygos pradžioje). Antrosios knygos pasakojimas apie pietiniame Juodosios jūros krante gyvenančias tautas primena kai kuriuos Herodoto *Istorijos* skyrius.

Ne visos *Argonautikos* dalys yra vienodai pavykusios. Nuobodus argonautų katalogas. Jame išvardijami visi su Jasonu vykstantys vyrai, jų tėvų vardai ir gimtinė, nors vėliau poemoje vaizduojami tik keli žygio dalyviai, o apie kitus nė neužsimenama. Skaitytoją vargina geografinių pavadinimų gausa, tačiau žavi Argo plaukimo pro Simplegades scena, mažojo Eroto paveikslas, laivą stebintys Olimpo dievai ar vaizdas, kai, pasikinkęs variakojus jaučius, Jasonas sėja drakono dantis:

Dusliai dundėjo dirvoj draskomi arklo didžiuliai
Grumstai sulig žmogumi. Jasonas ardamas sekė
Jaučius ir koja galinga vis spaudė noragą į žemę,
Bėrė drakono dantis kuo plačiau į vagas išvarytas,
Nuolat gręžiojos atgal, kad jo nelauktai neužpultų
Pulkas baisus iš žemės išdygusių vyrų. O jaučiai
Arė ir slinko tolyn, žengdami varinėm kanopom.
(Ap. Rhod. III. 1333–1339)

Itin įdomi mažiausiai „mokslinė“, bet labiausiai pasisekusi *Argonautikos* dalis – trečioji knyga, kurioje pirmąkart pagrindine epinio pasakojimo tema tampa meilė. Šioje knygoje puikiai atsiskleidžia Apolonijo Rodiečio talentas. Nieko nekopijuodamas, neapkraudamas pasakojimo nereikalingomis „mokslinėmis“ detalėmis, pasikliaudamas vien savo, poeto, nuojauta ir visą dėmesį skirdamas veikėjos psichologijai, autorius išsamiai ir subtiliai parodo Medėjos širdyje bundančią meilę, merginos nerimą ir dvejones, kai ji nepajėgia nuslopinti prieštaringų jausmų svetimšaliui ir nedrįsta apie juos papasakoti seseriai:

...slenkstį peržengus, delsė,
Liko stovėt kur stovėjus, prieangy menės, nes gėda
Apėmė ją. Paskui ji link durų pasuko ir vėlei,
Kai atgalios sugrįžo, drovėjos pas seserį eiti.
Šitaip į ten ir atgal ją be reikalo kojos nešiojo.
Kai ji žengdavo priekin, drova begalinė ją stabdė.
Stabdė drova, tačiau nesuvaldomas geismas viliojo.
(Ap. Rhod. III. 646–653)

Labiausiai ištęsta ketvirtoji *Argonautikos* knyga. Gerai neišmanydamas Europos geografijos, autorius verčia herojus keliauti namo fantastiniu maršrutu: argonautai plaukia prieš srovę Istru (Dunojumi) ir patenka į Adrijos jūrą, iš kurios pasiekia Eridano (Po), paskui – Rodano (Ronos) upes. Toliau argonautai keliauja Ausonijos (Tirėnų) jūra, iš jos atplaukia į Jonijos jūrą. Prie Heladės krantų laivą vėtros nuneša į Libiją. Iš ten argonautai grįžta į tėvynę. Šioje knygoje nebėra vietos Medėjos ir Jasono jausmams, apie jų meilę nebekalbama. Herojams rūpi tik viena – bet kokia kaina pabėgti nuo juos

besivejančių kolchų. Žinodami Medėjos ateitį, skaitytojai stebi šios, anksčiau tokios drovios ir trapios merginos, dvasinį nuopuolį. Pasiryžusi įvilioti brolį Apsirtą į pinkles, Medėja pareiškia Jasonui:

Tu pagalvoki: juk aš, padariusi darbą nedorą,
Taip pasielgti galiu ir dabar, nes anksčiau nusidėjau,
Kai dievų valia piktus savo kėslus įvykdžiau.

(Ap. Rhod. IV. 411–413)

Kiti *Argonautikos* herojai gana blankūs, neindividualizuoti. Jasonas – nuolat dejuojantis pasimetęs vadas, kurį slegia jam per sunki užduotis. Daugelis žygio dalyvių leidžiasi į kelionę norėdami įgyti šlovę, o Jasonas – priverstas likimo. Jei ne Eroto paleistos strėlės, kažin ar Medėja būtų pamilusi šį silpną, neryžtingą herojų.

Argonautikos pabaiga, palyginti su visa šio kūrinio apimtimi, tokia lakoniška, kad net kyla mintis, jog autoriui poema jau buvo įkyrėjusi ir jis norėjo kuo greičiau atsikratyti jos herojais. Pareiškęs, kad nebebuvo jokių audrų ir nuotykių, Apolonijas po kelių eilučių parplukdo argonautus į gimtinę ir visiškai neužsimena apie jų tolesnį likimą (Ap. Rhod. IV. 1775–1781).

Helenizmo epochoje sukritikuota Apolonijo Rodiečio *Argonautika* turėjo didelį pasisekimą Senovės Romoje. I a. pr. Kr. ją į lotynų kalbą išvertė Varonas Atacinas. Ši poema padarė didelę įtaką Vergilijui, kai jis kūrė *Eneidą*, I a. poetui Valerijui Flakui, parašiusiam savąjį *Argonautikos* variantą. Apolonijo Rodiečio kūrinys buvo mėgstamas ir Viduramžiais. Pirmąkart ši poema buvo išspausdinta 1496 m. Florencijoje. Jos *editio princeps* parengė žymus to meto filologas Konstantinas Laskaris. Netrukus *Argonautika* kartu su senaisiais scholijais buvo išleista 1521 m. Venecijoje Aldo Manucijaus spaustuvėje.

Į lietuvių kalbą *Argonautika* išversta pirmą kartą. Verčiant buvo siekiama išlaikyti senosios graikų kalbos tikrinių daiktavardžių dvibalsius, kamiengalius. Kirčiuojant vardažodžius vadovautasi Aleksandros Veličkienės *Antikos mitologijos žinynu* (Kaunas: Šviesa, 1996). Dėl lietuvių kalboje įsigalėjusios tradicijos originalus laivo pavadinimas *Argò* buvo pakeistas į vyriškos giminės formą *Argas*, o žygio dalyvius pažymintis žodis *ἀριστῆες* – „geriausieji vyrai" – dažnai keičiamas žodžiu „argonautai". Įdomu, kad Apolonijas Rodietis nė karto nepavartoja žodžio „argonautai", nors jis pasitaiko Aristofano, Aischilo, Kalimacho ir kitų Senovės Graikijos rašytojų kūriniuose.

Noriu nuoširdžiai padėkoti mielai kolegei Vilniaus universiteto dėstytojai Onutei Daukšienei už visokeriopą pagalbą ir vertingus patarimus.

Reikia tikėtis, kad Lietuvos skaitytojams bus įdomu susipažinti su vienu įžymiausių Antikos kūrinių ir kartu su argonautais leistis į ilgą, bet viliojančią, legendomis ir mitais apipintą kelionę.

Audronė Kudulytė-Kairienė

Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος

Ap51 Argonautika / Apolonijas Rodietis; iš senosios graikų kalbos vertė, paaiškinimus parašė ir vardų rodyklę sudarė Audronė Kudulytė-Kairienė. – Vilnius: Mintis, 2012. – 256 p.: iliustr., žml.

Kn. taip pat: Apolonijo Rodiečio „Argonautika" / Audronė Kudulytė-Kairienė, p. 251–255. – Vardų r-klė: p. 228–250

ISBN 978-5-417-01042-2

Homero epais sekant sukurta Apolonijo Rodiečio (III a. pr. Kr.) poema *Argonautika* – didžiausias helenistinio laikotarpio kūrinys, apdainuojantis argonautų kelionę į tolimąją Kolchidę ir grįžimą atgal. Į lietuvių kalbą garsusis epas išverstas pirmą kartą.

UDK 821.14'02-1

Apolonijas Rodietis
ARGONAUTIKA

Iš senosios graikų kalbos vertė, straipsnį,
paaiškinimus parašė ir vardų rodyklę sudarė
Audronė Kudulytė-Kairienė

Redaktorė *Ona Daukšienė*
Knygos dailininkas *Romas Dubonis*
Maketuotoja *Danutė Navickienė*

Leidykla „Mintis", Z. Sierakausko g. 15, LT-03105 Vilnius
UAB „Spindulio spaustuvė", Vakarinis aplinkkelis 24, Kaunas LT-48184